

Kultni postmodernistički
roman – šokantan spoj nasilja,
tabua i mračnog erotizma

DŽ. G. BALARD

SUDAR

Dž. G. Balard
Sudar

J. G. Ballard, Crash
Copyright (c) : J. G. Ballard 1973
Preveo s engleskoga Predrag Raos

PRVO POGLAVLJE

Jučer je, u svojoj posljednjoj automobilskoj nesreći, poginuo Vaughan. Za našeg je prijateljevanja smrt uvježbao u mnogim srazovima, no ovaj mu bijaše jedini istinski. Zanesen u sudar s limuzinom filmske glumice, njegov je automobil preletio ogradu nadvožnjaka londonskog aerodroma pa se sunovratio kroz krov autobusa punog avionskih putnika. Kad sam se sat potom probio između policijskih tehničara, zdruzgana su tijela agencijskih turista, nalik na krvavi izljev sunca, još ležala po vinilnim sjedalima. Sama pod rotirajućim svjetlima bolničkih kola, držeći pod ruku svog šofera, stajala je Elizabeth Taylor, filmska glumica, umrijeti s kojom bijaše Vaughanu san već tolike mjesece. Kad sam se, kleknuvši, nadnio nad njegovo tijelo, Elizabeth je grlu prinijela ruku u rukavici.

Je li mogla, u Vaughanovoj pozi, uočiti formulu smrti što ju je za nju bio iznašao? Posljednjih tjedana svog života Vaughan i nije mislio ni o čemu drugom do o njezinoj smrti, toj krvavoj krunidbi koju je izrežirao s pedanterijom kakvog šefa kraljevskog ceremonijala. Zidovi njegova stana u blizini filmskog studija u Shep-pertonu bili su prekriveni fotografijama što ih je svakoga jutra, kad bi izlazila iz svog londonskog hotela, snimao zoom-objektivom s pješačkih mostova iznad zapadnih cesta i mnogokatnog parkirališta u samom studiju. Uvećane detalje njenih koljena i ruku, njenih stegana i lijevog vrška njenih usta, s nelagodnim sam osjećajem za Vaughana izrađivao na aparatu za uvećavanje u svom uredu, pa mu predavao zamotke fotografija kao da su rate životnog osiguranja. U njegovu sam ga pak stanu promatrao kako sparuje detalje njezina tijela s fotografijama grotesknih rana iz nekog udžbenika plastične kirurgije.

U svojim snoviđenjima automobilskog sudara s glumicom, Vaughan je bio opsjednut mnogobrojnim ranama i udarcima - kromom na samrti i probijenim pregradama njihovih automobila što su se susreli u čeonom srazu, zamršenom i beskonačno ponavljanom u usporenom filmu, identičnim ranama zadanim njihovim tijelima, slikom stakla vjetrobrana zabijeljena ledenim šarama oko njezina lica dok licem probija njegovi zasjenjenu površinu poput kakve Afrodite što izranja iz smrti, višestrukim prijelomima bedrenih kostiju zamlaćenih o kućišta ručnih kočnica, no više od svega ranama nanesenim njenim spolnim organima, njenom maternicom

probijenom heraldičkim kljunom proizvođačeva medaljona, svojim sjemenom ispražnjenim preko svjetlucavih brojčanika koji su zauvijek zabilježili posljednje stanje goriva i posljednju temperaturu motora.

Samo bi u takvim trenucima, dok bi mi opisivao taj svoj posljednji sraz, Vaughan bio smiren. O tim bi ranama i udarcima pričao s erotskom nježnošću ljubavnika dugo razdvojenog od svoje drage. Dok bi u svom stanu prebiraio po fotografijama, napola bi se okrenuo prema meni, tako da bi me njegove krupne genitalije primirile profilom gotovo napetog penisa. Dobro je znao da ga ja, dokle god me izaziva vlastitom spolnošću, a kojom se služio s takvom nonšalancijom kao da je se svakog trenutka može odreći, neću moći napustiti.

Prije deset dana, kad mi je ukrao automobil iz garaže moje stambene zgrade, Vaughan je sunuo uz betonsku rampu, u grdnoj mašini što je iskočila iz svog skrovišta. Jučer je njegovo tijelo ležalo u podnožju nadvožnjaka, pod policijskim reflektorima, pod koprenom fine čipke ispletene od krvi. Izlomljene poze njegovih ruku i nogu, krvava geometrija njegova lica, kao da su parodirali fotografije automobilskim nesrećama nanesenih rana što su prekrivale zidove njegova stana. Posljednji sam put spustio pogled na njegovo masivno međunožje, zagušeno krvlju. Dvadeset metara dalje, osvjetljena rotirajućim svjetlima, glumica je lebdjela u naručju svog šofera. Vaughan je sanjao da umre u trenutku njezina orgazma.

Prije svoje pogibije Vaughan je sudjelovao u mnogim automobilskim sudarima. Kad god pomislim na Vaughana vidim ga u ukradenim automobilima što ih je vozio i uništavao, vidim plohe izobličene kovine i plastike koje su ga sad zauvijek uzele u zagrljaj.

Prije dva mjeseca zatekao sam ga na donjoj stazi aerodromskog nadvožnjaka, po okončanju prve probe vlastite smrti. Neki je taksist pomagao dvjema smućenim stjuardesama da iziđu iz malog automobila u koji je Vaughan bio udario kad je izletio iz spojišta skrivene prilazne ceste. Dok sam trčao prema Vaughanu, ugledao sam ga kroz izlomljeni vjetrobrian bijelog kabrioleta što ga je bio uzeo s parkirališta Oceanic Terminala. Njegovo izmoždjeno lice s izgubenim ustima bilo je osvjetljeno izlomljenim dugama. Istrgao sam ulubljena suvozačeva vrata iz njihova okvira. Vaughan je sjedio

na sjedalu zasutom staklom i samodopadnim pogledom proučavao vlastitu pozu. Njegove su šake, položene na bokove i dlanova iskrenutih nagore, bile prekrivene krvlju iz ozlijeđenih koljena. Razgledavao je bljuvotinu kojom su bili zamrljani reveri njegova kožnog kaputića, a potom ispružio ruku da bi dodirnuo kaplje sjemena što su se prilijepile uz kućište instrumenata. Pokušao sam ga dignuti iz automobila, ali su njegova bedra bila tijesno skupljena još od trenutka kad ih je bio stegao da bi iz prostate istjerao posljednje kapi tekućine. Na sjedalu do njegova bijahu izderane fotografije filmske glumice što sam ih, još istog jutra, za nj bio reproducirao u svom uredu. Uvećani izrezi usne i obrve, lakta i usjeka među dojkaма tvorili su izlomljeni mozaik.

Kod Vaughana automobilski sudar i njegova seksualnost sklopili su nerazrješiv brak. Sjećam se njegovih noćnih općenja s nervoznim mladim ženama u smoždenim stražnjim dijelovima napuštenih automobila na otpadima, i njihovih fotografija u pozama neudobnih spolnih činova. Njihova prenapeta lica i napregnuta stegna bijahu osvjetljena bljeskalicom polaroida: nalikovali su uplašenim preživjelim podmorničarima. Te poduzetne drolje, koje je Vaughan upoznao po kafićima i robnim kućama London Airporta što su radile kroz čitavu noć, nalikovale su kao jaje jajetu pacijenticama kojima je bio ilustriran njegov udžbenik kirurgije. Za njegova pomnog udvaranja ozlijeđenim ženama, Vaughana su opsjedali buboni plinske gangrene, unakaženja lica i rane na spolnim organima.

Zahvaljujući Vaughanu otkrio sam istinsko značenje automobilske sudara, pravi smisao munjevito nanesenih ozljeda i prevrtanja, ushit čeonih sudara. Zajedno smo posjetili Laboratorij za istraživanje cestovnog prometa, kojih tridesetak kilometara zapadno od Londona, gdje smo promatrali kako se točno kalibrirana vozila zabijaju u betonske zaustavne blokove. Kasnije, u svom stanu, Vaughan bi projicirao usporene filmove ispitnih sudara koje je bio snimio kinokamerom. Sjedeći tako u tami na podnim jastucima, gledali bismo kako na zidu iznad naših glava trepere bezglasni udarci. Ponavljanje sekvence automobila u sudaru isprva bi me smirivale no potom uzbudile. Dok bih sam, pod žutim svjetlom natrijskih svjetiljki, krstarilo cestama, zamišljao bih sebe za upravljačem tih vozila u srazu.

U mjesecima što su uslijedili Vaughan i ja proveli smo mnoge sale vozeći brzom autocestom duž sjevernog ruba zračne luke. Za mirnih ljetnih večerja ti bi se brzi bulevari pretvarali u zonu sudara iz najcrnijih mora. Slušajući preko Vaughanova radija policijska obavještenja, kretali smo se od jednog do drugog mjesta nesreće. Često bismo zastajali pod reflektorima što su s: žarili nad poprištima velikih sudara pa promatrali kako se vatrogasci i policijski tehničari s acetilenskim plamenicima i ručnim dizalicama trude osloboditi žene zarobljene pokraj svojih mrtvih muževa, ili bismo čekali dok bi neki naišli liječnik prtljao oko kakva samrtnika prikovana izvrnutim kamionom. Ponekad bi ostali promatrači Vaughana povukli natrag, pokatkad bi se pak za svoju kameru morao boriti s bolničarima. Ali više no na išta drugo Vaughan je vrebao na čeone sudare s betonskim stupovima cestovnih nadvožnjaka, na te sjetne kompozicije što ih tvori zdrobljeno vozilo napušteno na travnatom rubu i pitomi mobil od betona.

Jednom smo zgodom bili prvi koji su stigli do stradalog automobila u kojem je bila ozlijeđena vozačica. Bila je to neka sredovječna blagajnica iz aerodromskog duty-freea, odjel žestokih pića, i sjedila je nesigurno u zdrobljenoj kabini, dok su joj u čelo, poput dragulja, bile usađene krhotine zatamnjena vjetrobrana. Kad su se stala približavati policijska kola, pulsirajući alarmnim svjetlom po dnu nadvožnjaka nad nama, Vaughan se trkom vratio po kameru i bljeskalice. Skinuo sam kravatu i krenuo u beznadnu potragu za ženinim ranama. Ona me je gledala bez riječi, ležeći tako na boku preko sjedala. Gledao sam kako joj krv natapa bijelu bluzu. Kad je Vaughan snimio i posljednje fotografije, kleknuo je u automobilu, brižno joj uzeo lice u ruke i nešto joj prošaptao u uho. Zajedno smo pomogli bolničarima da je smjeste na nosila s kotačima.

Kad smo se vraćali u njegov stan, Vaughan je prepoznao neku aerodromsku kurvu što je stražarila u predvorju motelskog restorana; inače je bila kinematografska razvodačica sa skraćenim radnim vremenom koja je neprestano muku mučila s neispravnim slušnim aparatom svog sinčića. Dok su njih dvoje sjedili meni iza leđa, prigovarala je Vaughanu zbog mog nervoznog upravljanja, no on je samo rastresenim pogledom pratio njene pokrete, gotovo je potičući da gestikulira šakama i koljenima. Na praznome krovu northoltskog

mnogokatnog parkirališta ja sam se povukao do balustrade. Na stražnjem sjedalu automobila Vaughan joj je namjestio udove u pozu one blagajnice na samrti. Njegovo snažno tijelo, zgrčeno nad njezinim u odraženom svjetlu farova u prolazu, zauzelo je seriju stiliziranih poza.

Vaughan mi je razotkrio svu svoju opsjednutost tajnovitim erotizmom rana: nastranu logiku krvlju natopljenih ploča s instrumentima, sigurnosnih pojasa umazanih izmetinama, štitnika od sunca obrubljenih moždanim tkivom. U Vaughanu su svaka slupana kola pokretala uzbuđenu drhtavicu složenim oblicima ulubljena odbojnika, neočekivanim varijacijama zdrobljene rešetke hladnjaka, grotesknom izbočinom ploče s instrumentima zatjerane u vozačeve prepone kao u nekakvu kalibriranom činu strojnog fellatia. Intimni prostor i vrijeme pojedinog ljudskog bića okamenilo se zanaovjek u toj paučini kromnih noževa i zamućena stakla.

Tjedan dana po ukopu one blagajnice, dok smo noću vozili zapadnom granicom aerodroma, Vaughan nas je zanio na rub i naletio na krupnog mješanca. Udarac njegova tijela, nalik udarcu krpama omotana malja, kao i pljusak stakla kad je životinju odnijelo preko krova, stvorili su u meni časovito uvjerenje da nam je umrijeti. Vaughan, međutim, nije ni zastao. Gledao sam ga kako ubrzavajući odmiče, dok mu je izbrazdano lice bilo primaknuto probijenom vjetrobranu, i kako s obraza ljutito otire grudice zamućena stakla. Njegovi su nasilni čini već tada postali tako nasumični da ja više nisam bio ništa više od zatočena promatrača. Pa ipak, sutradan ujutro, na krovu aerodromskog parkirališta gdje smo bili izišli iz automobila, hladno mi je skrenuo pažnju na duboka ulegnuća u šasiji i krovu. Zurio je u veliki avion što se pun turista dizao u zapadno nebo i žučkasto mu se lice nabralo kao u zamišljena djeteta. Dugačke trokutaste brazde na automobilu, stvorene dok je umiralo neko nepoznato stvorenje, njegov su iščezli identitet sažele u kategorijama geometrije našeg vozila. Koliko bi tek onda misterija bilo u smrti nas samih, u smrti proslavljenih i moćnih!

Pa ipak, ta prva smrt doimala se pitomo u usporedbi s drugima u kojima je Vaughan sudjelovao, još više s onima izmaštanim kojima je bila ispunjena njegova svijest. U pokušaju da se iscijedi, Vaughan je smislio užasavajući pučki kalendar izmaštanih automobilskih

kataklizmi i suludih ranjavanja - bilo je tu staračkih pluća probijenih kvakama, djevojačkih prsiju nabijenih na osovine volana, obraza ljepušne mlađarije razdrtih kromiranim zaporima leptir-prozora. Za njega su sve te rane bile ključ nove seksualnosti rođene iz nastrane tehnologije. Slike tih rana visile su u galeriji njegove svijesti poput izložaka u muzeju klaonica.

Razmišljajući o Vaughanu sada, dok se utapao u vlastitoj krvi pod policijskim reflektorima, prisjećao sam se bezbrojnih zamišljenih nesreća što ih je bio opisivao dok smo zajedno krstarili aerodromskim autocestama. Sanjario je o diplomatskim limuzinama što ulaze u škare između cisterni s ukapljenim butanom, o taksijima punim bučne dječurlije kako se čelimice sudaraju sa zidovima ispražnjenih robnih kuća, a ispod jarko osvijetljenih izloga. Sanjario je o razdvojenoj braći i sestrama što su se slučajno sreli u srazu na prilaznim cestama petrokemijskih tvornica, o njihovu nesvjesnom incestu prevedenom u eksplicitni oblik tim udarom kovine o kovinu, krvarenjem njihovih moždanih tkiva rascvjetalih pod aluminiziranim tlačnim komorama i reakcijskim posudama. Vaughan je smislio strahovite stražnje sudare zakletih dušmana, smrti ispunjene mržnjom i uzveličane gorivom što plamti u cestovnim jarcima, bojom što ključa na sumornom popodnevnom suncu provincijskih gradića. Predočavao je sebi specijalizirane sudare odbjeglih kažnjenika, hotelskih recepcioni-stica ukliještenih, u svoje slobodno vrijeme, između volana i krila svojih ljubavnika koje su upravo zadovoljavale rukom. Zamišljao je sudare parova još u medenom mjesecu, parova što još sjede zajedno nakon sraza s odbjeglom poluprikolicom, cisternom s melasom. Zamišljao je sudare dizajnera automobila, što je bila najapstraktnija od svih mogućih smrti, zamišljao ih ranjene u automobilima, u društvu radodajnih laboratorijskih tehničarki.

Vaughan je razradio bezbrojne varijacije tih sudara, razmišljajući najprije o različitim ponavljanjima čeonih srazova: zlostavljač djece i premoreni liječnik što ponavljaju scenu vlastite smrti najprije u frontalnom sudaru a potom u preokretanju; bivša prostitutka što se srazuje s betonskom pregradom autoceste, njeno predebelo tijelo protjerano kroz izlomljeni vjetrobran dok joj se klimakterična bedra razdiru na kromiranoj automobilskoj maskoti. Njena će krv prijeći preko pretjerano bijelog betona obruba u večerje, da bi se

pretvorila u vječnu moru policijskog pomoćnog službenika koji je u žutom plastičnom mrtvačkom povezu prenio njezino raskomadano tijelo. Ili, u drugoj verziji, Vaughan bi vidio kako ju je udario kamion što je na benzinskoj pumpi krenuo u suprotnom smjeru, tresnuo o njezina vrata kad se bila pognula da olabavi desnu cipelu, pa su obrisi njezina tijela ostali pokopani u krvavoj humci vratnica. Vidio bi je prebačenu kroz ogradu nadvožnjaka, vidio kako umire onako kao što će poslije umrijeti sam Vaughan, kako se sunovraćuje kroz krov aerodromskog autobusa, kako se u njegovu tovaru samozadovoljnih sudbina smrt umnožava smrću te kratkovidne sredovječne žene. Vidio bi je udarenu taksijem u prebrzoj vožnji, u trenutku kad je iskoračila iz svog automobila da bi obavila nuždu u usputnom javnom nužniku, vidio njeno tijelo uzvitlano tridesetak metara daleko u škropcu mokraće i krvi.

Razmišljam sada i o drugim sudarima što smo ih sebi bili predočivali, o drugim apsurdnim smrtima ranjenih, obogaljenih i smućenih. Razmišljam o sudarima umobolnika, nevjerojatnim nesrećama izvedenim sa zlobom i osjećajem gađenja nad samim sobom, opakim mnogostrukim sudarima izvedenim ukradenim automobilima, na večernjim autocestama, među premorenim činovnicima. Razmišljam o apsurdnim sudarima neurasteničnih kućanica na povratku s veneroloških klinika, o udarima o parkirane automobile na glavnim ulicama predgrađa. Razmišljam o sudarima uzbuđenih shizofreničara u čeonu naletu u zaglibljene perioničke furgone u jednosmjernim ulicama; o manično-depresivnim tipovima zdrobljenim u trenutku dok izvode nepotrebne pune zaokrete na prilaznim stazama autocesta; o baksuznim paranoicima što punom brzinom ulaze u dobro znane ćorsokake; o sadističkim patronažnim bolničarkama obezglavljenim u naopakim sudarima na zapletenim križanjima; o upraviteljicama robnih kuća, ženama lezbijskih sklonosti, živima spaljenim u razorenim karoserijama svojih mini-automobila pred stoičkim pogledima sredovječnih vatrogasaca; o autističkoj djeci zdruzganoj u sudarima odostraga, djeci čije se oči u smrti doimaju manje ranjeno; o autobusima punim duševno zaostalih koji se stoički zajedno utapaju u industrijskim kanalima što teku uz cestu.

Mnogo prije Vaughanove pogibije počeo sam razmišljati o vlastitoj smrti. S kim bih poginuo, i u kojoj ulozi - psihopata, neurastenika, zločinca koji se krije? Vaughan je vječno sanjario o smrti proslavljenih pa je za njih iznalazio zamišljene sudare. Oko pogibija Jamesa Deana i Alberta Camusa, Javne Mansfield i Johna Kennedya ispleo je maštarije razrađene do u tančine. Njegova je mašta bila vašarska streljana ispunjena filmskim glumicama, političarima, poslovnim magnatima i visokim službenicima televizije. Vaughan ih je posvuda slijedio svojom kamerom, njegov je zoom-objektiv vrebao s vidilice Oceanic Terminala na aerodromu, s balkona na polukatu hotela i parkirališta studija. Za svakog je od njih Vaughan smislio optimalnu automobilsku smrt. Onassis i njegova supruga poginut će rekreacionalnom smrću, u atentatu izvedenom u Dealey Plazi. Reagana je pak vidio u kompliciranom stražnjem sudaru odostraga, kako umire stiliziranom smrću koja je izražavala Vaughanovu opsjednutost njegovim genitalnim organima, opsjednutost koja je bila ravna opsjednutosti elegantnim prevlačenjem glumičina venerinog brežuljka preko vinilnih presvlaka na sjedalima unajmljenih limuzina.

Nakon njegova posljednjeg pokušaja da ubije moju ženu Catherine, shvatio sam da se Vaughan napokon povukao u vlastitu lubanju. U tom preblještavom kraljevstvu kojim vladaju nasilje i tehnologija, on sada vozi zanavijek brzinom od sto osamdeset na sat, praznom stazom pokraj napuštenih benzinskih crpki na rubovima širokih polja, čekajući da mu ususret dođe bar jedan automobil. U svojoj je glavi Vaughan vidio čitav svijet kako pogiba u simultanoj automobilskoj kataklizmi, milijune vozila bačenih jedno na drugo u tom završnom zboru razbrizganih stegana i rashladnih fluida automobilskih motora.

Sjećam se svog prvog malog sudara na praznomu hotelskom parkiralištu. Ometeni policijskom patrolom, prisilili smo sebe na brzopotezni spolni čin. Izlazeći natraške, udario sam o nekakvo neoznačeno drvo. Catherine je povratila preko mog sjedala. Lokvica bljuvotine, sa krvavim krpicama tako nalik tekućim rubinima, viskoznim i diskretnim baš poput svega ostalog poteklog od nje, sve je do danas za mene zadržala su ukus erotskog delirijuma automobilskog sudara, postavši mnogo uzbudljivija od Catherininih rektalnih i vaginalnih sekreta, rafiniranih poput izmetina čarobne

kraljice, uzbudljivija od sićušnih kapljica tekućine što se stvaraju uz mjehurove njenih kontaktnih leća. U toj magičnoj lokvici što se digla iz njezina grla poput rijetkog izljeva tekućine iz otvora kakva dalekog i tajnovitog svetišta ugledao sam vlastiti odraz - u tom zrcalu od krvi, sperme i bljuvotine, destilatu iz tih usta što su tek nekoliko minuta prije toga neumorno srkala moj penis.

Sada, kad je Vaughan umro, otići ćemo od njega s ostalima što su se skupili, poput gomile privučene unesrećenim bogaljem, gomile čije izobličene poze razotkrivaju tajne formule njenih umova i tijela. Svi mi koji smo poznavali Vaughana prihvaćamo taj nastrani eroticizam automobilske sudara, eroticizam bolan poput provlačenja ogoljela organa kroz otvor kirurškim postupkom stvorene rane. Gledao sam parove u snošaju kako se noću kreću zamračenim autocestama, muškarce i žene na rubu orgazma, dok su im automobili brzali u slijedovima zovnih putanja prema bljeskavim farovima prometne bujice što je tekla prema njima. Mladiće, same za volanima svojih prvih automobila, zamalo olupina pokupljenih na otpadima, kako se samozadovoljavaju dok na izlizanim gumama kreću k besciljnim odredištima. Nakon za dlaku izbjegnuta sudara na križanju, sjeme brizga preko napukla brojčanika brzinomjera. A poslije, sasušene ostatke tog istog sjemena stire lakirana kosa prve cure koja mu liježe u krilo i stavlja usne na penis, i dok mu je desna ruka na volanu kojim vodi automobil u jezdu kroz tmine k mnogokratnom križanju, dok nesigurne kočnice iz njega izvlače sjeme u trenutku očešavanja o oslikani kamion krcat kolor televizorima, lijevom joj titra dražicu primičući je vrhuncu baš u trenutku kad u retrovizoru farovi kamiona bljeskaju upozorenjem. Još kasnije, gleda kako mu prijatelj na stražnje sjedalo dovlači nekakvu šiparicu. Masne majstorske ruke izlažu joj bedra reklamnim panoima što srljaju mimo njih. Mokra autocesta promiče u bljeskovima, u žarenju farova i cviležu kočnih papučica. Motka njegova uda diže se, blistava, iznad cure u trenutku kad udara o izdrpani plastični plafon automobila, obilježavajući žutu tkaninu spolnom mašću.

Otišla su i posljednja bolnička kola. Prošao je već čitav sat otkako su filmsku glumicu povelili prema njezinu automobilu. U večernjem osvjetljenju bijeli beton granične trake ispod nadvožnjaka nalikuju kakvoj tajnoj uzletnoj stazi s koje se tajanstveni strojevi dižu u

metalizirano nebo. Vaughanov stakleni zrakoplov leti sad negdje iznad glava prezasićene publike što se vraća prema automobilima, iznad umornih policajaca što skupljaju zdrobljene kofere i torbe avionskih putnika. Pomislio sam na Vaughanovo tijelo, sad već toliko hladnije, tijelo čija rektalna temperatura slijedi isti silazni gradijent kao i rektalne temperature svih ostalih žrtava nesreće. U noćnome zraku ti gradijenti spuštaju se poput plamenaca s uredskih tornjeva i stambenih zgrada velegrada, hlade se poput toplih izlučevina filmske glumice u njenoj hotelskoj sobi.

Povezao sam se natrag prema aerodromu. Svjetiljke su duž Zapadne avenije osvjetljavale jureće automobile što su se zajedno kretali ususret vlastitoj svečanosti rana.

DRUGO POGLAVLJE

Stvarna sam uzbuđenja automobilske sudara počeo shvaćati tek nakon prvog susreta s Vaughanom. Nesmiljeni lik tog besprizornog znanstvenika, lik što je unosio nemir, lik pokretan parom izobličene nogu neprestano ranjanih sad u ovom sad u onom prometnom sudaru, ušao je u moj život kad je njegova opsesija već bila zadobila bjelodano¹ luđačke crte.

Kad sam se jedne kišovite lipanjske večeri vozio kući iz filmskog studija u Shappertonu, automobil mi se bio zanio baš na križanju pred nadvožnjakom Zapadne avenije. Nekoliko sekundi potom kretao sam se brzinom od sto na sat prema nasuprotnoj prometnoj stazi. Kad sam dosegao središnji međuprostor, eksplodirala mi je guma s vanjske strane i naprosto bila izvrcana s kotača. Automobil nad kojim više nisam imao vlasti prešao je međuprostor pa jurnuo uz brzu izlaznu rampu. Prilazila su mi tri vozila, tri limuzine serijske proizvodnje čijih se točnih modela, godišta, boje, baš kao i svih vanjskih dodataka još i sad mogu prisjetiti s bolnom preciznošću noćne more kojoj nikad neću moći umaknuti. Prva sam dva promašio, gazeći po kočnici i jedva uspjevši da se između njih provučem. Ali sam zato u treće, koje je vozilo mladu doktoricu i njezina muža, udario čelom. Muškarac, inženjer kemije u nekoj američkoj prehrambenoj kompaniji, ostao je na mjestu mrtav, izbačen kroz vjetrobran poput pajaca ispaljena iz cijevi cirkuskog topa. Izdahnuo je na poklopcu motora mog automobila; kroz izlomljeni vjetrobran njegova me krv poškropila po prsima i licu. Vatrogasci koji su me poslije rezom oslobodili iz zdrobljene kabine mog automobila pretpostavili su da nasmrt krvarim iz goleme i otvorene rane na srcu.

Jedva da sam, međutim, i bio ranjen. Bio sam na putu kući nakon što sam se rastao s Renatom, svojom sekretaricom, koja se htjela osloboditi te nezgodne veze sa mnom, pa sam još na sebi imao sigurnosni pojas što sam ga bio namjerno prikopčao kako bih je poštedio nelagodnog zagrijaja sa mnom. Prsa su mi bila ozbiljno kontuzirana volanom, koljena su mi tresnula o ploču s instrumentima kad mi je tijelo krenulo prema naprijed, u neki svoj privatni sudar s unutrašnjošću automobila, ali je jedina moja ozbiljna ozljeda bila presječeni živac negdje na tjemenu.

Iste one tajanstvene sile koje su me spasile od nabijanja na osovину volana spasile su i ženu mladog inženjera. Ako se izuzme natučena gornja čeljust i nekoliko rasklimanih zubi, prošla je bez štete. Za prvih sati u Ashford Hospitalu, jedini je prizor u mojoj svijesti bila slika nas dvoje, zarobljenih sučelice u tim dvama automobilima, dok između nas, na poklopcu motora mog automobila, leži tijelo njezina muža na umoru. Gledamo jedno drugo kroz izrazbijane vjetrobrane, oboje nesposobni da se pomaknemo. Šaka njezina muža, udaljena od mene ne više od desetak centimetara, leži, dlana okrenuta uvis, kraj mog desnog brisača. Kad je bio izbačen sa svoga sjedala, ruka mu je udarila u nekakav tvrdi predmet, i njegov se otisak, dok sam tako sjedio, stvorio sam od sebe i zahvaljujući zamirućoj cirkulaciji napuhnuo u golemi krvlju naliveni plik - bio je to tritonski znak amblema na mom hladnjaku.

Poduprta dijagonalnim sigurnosnim pojasom, njegova je žena sjedila za volanom i zurila u mene na neobično formalan način, kao da ni sama ne zna što nas je to sjedinilo. Njeno pristalo lice, okrunjeno širokim, inteligentnim čelom, imalo je prazan i distanciran izraz Bogorodice s kakve rane renesansne ikone, nespremlne da prihvati taj mirakul ili tu noćnu moru što joj je iznikla iz utrobe. Preko tog su lica samo jednom prešli ikakvi osjećaji: bilo je to kad me je, kako se činilo, prvi put ugledala, pa joj je neobični riktus iskrivio desni obraz, kao da joj je netko žicom povukao živac. Je li tada shvatila da je krv što mi je pokrivala lice i prsa bila krv njezina muža?

Naša su dva automobila bila opkoljena krugom promatrača, i njihova su nas nijema lica gledala s pregolemom ozbiljnošću. Nakon te kratke stanke sve je eruptiralo u luđačku živahnost. Zapjevale su gume i pet, šest automobila zaustavilo se na rubu pa se uspelo na središnji međuprostor. Duž Zapadne avenije stvorio se golemi prometni krkljanac, sirene su tulile dok su policijski farovi bliještali po stražnjim odbojnicima zapelih vozila što su tvorila repinu koja se protezala daleko unatrag sve preko nadvožnjaka. Neki vremešni muškarac u prozirnoj plastičnoj kišnoj kabanici nesigurno je potezao suvozačeva vrata negdje meni iza glave, kao da se plašio da bi mu automobil u tanušnu ruku mogao odaslati silovit električni izboj. Neka mlada žena, koja je nosila ponjavu sa škotskim kariranim uzorkom, snizila je glavu do prozora. Udaljena od mene tek desetak

centimetara, zurila je u mene napućenih usta, nalik na ucviljena promatrača što ozgo pilji u lešinu položenu u otvoreni lijes.

U tom trenutku posve nesvjestan svake boli, sjedio sam tako, desnicom se držeći za žbicu volana. I nadalje stegnuta sigurnosnim pojasom, žena poginulog polako je dolazila k sebi. Mala skupina ljudi - neki kamiondžija, uniformirani vojnik na dopustu i nekakva sladoledarka - gurala je kroz prozore ruke prema njoj i, kako se činilo, dodirivala joj razne dijelove tijela. Dala im je znak da se odmaknu pa se oslobodila spona prebačenih preko prsiju propetljavši onom sposobnom rukom po kromiranom mehanizmu za otpuštanje. Na trenutak sam osjetio kako smo glavni glumci u vrhuncu nekakve turobne drame u nekakvom kazalištu tehnologije gdje ne postoje probe, drame u kojoj sudjeluju ti zdruzgani strojevi, mrtvac uništen u njihovu sudaru kao i stotine vozača što sa zažarenim farovima čekaju izvan pozornice.

Mladoj su ženi pomogli da iziđe iz automobila. Nespretnost njezinih koraka te isprekidani pokreti glave kao da su oponašali iskrivljenu aerodinamiku naših dvaju vozila. Pravokutni poklopac motora mog automobila bio je istrgnut iz svog ležišta ispod vjetrobrana, i mojoj se iscrpljenoj svijesti taj šiljati kut između poklopca motora i odbojnika priviđao ponovljen u svemu oko mene - u izrazima lica i pozama promatrača, u izlaznoj rampi nadvožnjaka, u letnim putanjama zračnih linera što su se dizali s dalekih uzletnih staza zračne luke. Mladu je ženu od njezina automobila brižljivo odveo neki muškarac maslinasto-smeđe puti u tamnomodroj uniformi pilota arapske zračne linije. Između nogu joj je i protiv volje prokapavao uzani mlaz mokraće i slijevaao se na cestu. Pilot ju je držao za ramena na način koji joj je trebao vratiti samopouzdanje. Stojeći kraj svojih automobila, promatrači su gledali kako se na uljem zamrljanu makadamu počinje stvarati lokvica. U blijedomu večernjem svjetlu razliveno je ulje počelo šarati duge oko njenih nesigurnih gležnjeva. Okrenula se i odozgo se zapiljila u mene; na njenu natučenom licu bila je neobična grimasa, Čista zbrka zabrinutosti i neprijateljstva. Pa ipak, sve što sam vidio bio je samo neobičan spoj njenih bedara, rastvorenih prema meni na nekakav izobličeni način. Ono što mi je ostalo u svijesti nije bila seksualnost te poze već stilizacija užasnih događaja u koje smo bili upleteni, krajnosti boli i nasilja ritualiziranih

u toj gesti njenih nogu, gesti nalik pirueti jedne duševno zaostale djevojke koju sam jednom zgodom u nekakvoj instituciji vidio da je izvodi u božićnom igrokazu.

Obadvjema sam rukama stegao volan u pokušaju da ostanem miran. Neprestana drhtavica stala mi je potresati prsa i zamalo mi oduzela dah. Snažna me policajčeva šaka uhvatila za rame. Drugi je pak policajac položio svoju ravnu kapu na poklopac motora odmah do mrtvaca pa počeo razvaljivati vrata. Čeoni je udar sabio prednji dio putničke kabine pa zaglavio vrata u bravama.

Neki je bolničar posegnuo preko mene pa mi na desnoj ruci razrezao rukav. Mladić u tamnom odijelu izvukao mi je ruku kroz prozor. Dok mi je injekcijska igla klizila u mišicu pitao sam se je li taj doktor, koji se doimao kao da nije ništa bolje od pretjerano izrasla djeteta, dovoljno star da bi mogao imati profesionalnu kvalifikaciju.

Nekakva neugodna euforija nosila me prema bolnici. Povraćao sam po volanu, tek napola svjestan čitavog niza ružnih fantazija. Dva su vatrogasca izrezala vrata iz njihovih šarki. Bacivši ih na cestu, zapiljili su se odozgo u mene nalik na dva pomoćnika krvlju oblivenog torera. Činilo se kao da su im formalizirani čak i najsitniji pokreti; pružali su ruke prema meni u seriji kodiranih gesti. Da je jedan od njih raskopčao hlače od grubog serža da bi mi pokazao svoje spolne organe, da je upro penisom u krvava stegna mog pazuha, čak bi i takav bizarni čin bio prihvatljiv u kategorijama stilizacije brutalne sile i spasavanja od nje. Dok sam tako sjedio, obojen tuđom krvlju, i dok je mokraća mlade udovice stvarala duge oko nogu mojih spasavalaca, čekao sam da me netko naprosto umiri. Po istoj sablasnoj logici, vatrogasci što sprintaju prema zapaljenim olupinama srušenih putničkih aviona mogli bi svojim mlazovima ugljičnog dioksida po usijanom betonu pisati duhovitosti ili skarednosti, krvnici bi svoje žrtve mogli odijevati u grotesknu odjeću. Nasuprot tome, žrtve bi svoje pristupanje smrti mogle stilizirati ironičnim pokretima, svečnim ljubljnjima kundaka egzekutora ili skrnavljenjem zamišljenih zastava. Kirurzi bi, prije no što će napraviti prvi rez, mogli najprije nonšalantno porezati sami sebe, žene u trenutku suprugovi orgazma onako obaška promrmljati ime svog ljubavnika, a kurva što je u usta uzela spolni ud mušterije, mogla bi mu bez zamjerke odgristi kružić tkiva pri vršku glavića. Baš taj bolni

ugriz što mi ga je jednom bila zadala neka umorna prostitutka, srdita što mi se tako nevoljko diže, podsjeća me na stilizirane geste bolničara i radnika benzinske crpke od kojih svaki ima čitav repertoar privatnih pokreta.

Poslije sam doznao da je Vaughan u svoje fotografske albume pohranjivao i grimase bolničarki s traumatologije. Njihova tamna koža odražavala je svu vragolastu seksualnost što ju je u njima Vaughan pobuđivao. Njihovi su pacijenti izdisali između dvaju koraka njihovih gumenih đonova, u pokretnim obrisima njihovih bedara kad bi se doticale u vratima kirurških dvorana za hitne intervencije.

Policajci su me podigli iz automobila i njihove su me čvrste ruke uputile prema nosilima. Već u tom trenutku počeo sam se osjećati zoliranim od stvarnosti te nesreće. Pokušao sam se uspraviti na nosilima pa zamahom spustio noge s ponjave. Mladi me doktor gurnuo natrag, udarivši me dlanom u prsa. Iznenaden razdraženošću u njegovim očima, pasivno sam ponovno legao.

S poklopca motora mog automobila podigli su umotano tijelo onog mrtvaca. Njegova žena, posjednuta u vratima drugih bolničkih kola poput kakve maloumne Bogorodice, samo je prazno zurila u večernji promet. Rana na njezinu desnom obrazu polako joj je izobličivala lice dok su se natučena tkiva gušila u vlastitoj krvi. Već sam u tom času bio svjestan da isprepletene mrežice hladnjaka naših automobila tvore model neizbježivog i nastranog saveza među nama. Zurio sam u obrise njenih bedara. Siva deka prebačena preko njih oblikovala je dražesnu dinu. Negdje ispod tog humčića leži riznica njezina venerinog brežuljčića. U svom preciznom izbočenju i nagibu, nedirnuta je spolnost te inteligentne žene predsjedavala tragičnim zbivanjima večeri.

TREĆE POGLAVLJE

Iduća tri tjedna, dok sam ležao na praznom odjelu traumatološke bolnice u blizini London Airporta, gruba modra svjetla policijskih kola nastavljala su se okretati u mojoj glavi. U tom tihom carstvu tržnica rabljenih automobila, vodocrpilišta i centara za rehabilitaciju bivših kažnjenika, okruženom sustavom autocesta koje poslužuju londonsku zračnu luku, otpočeo je moj oporavak od nesreće. Dva odjela sa po dvadeset četiri kreveta - što je odgovaralo najvećem predviđenom broju preživjelih - bila su neprestano rezervirana za eventualne žrtve avionskog udesa. Jedan je od njih bio privremeno zauzet ozlijeđenima u sudaru automobila.

Čovjeku kojega sam usmrtio nije pripadala baš sva krv kojom sam bio prekriven. Liječnici - Azijati u dvorani za hitne intervencije otkrili su da su mi od udarca u ploču s instrumentima napukle čašice obaju koljena. Dugačke mamuze bola posezale su duž unutrašnje strane mojih stegana sve do prepona, baš kao da mi je netko kroz žile na nogama provlačio tanke čelične katetere.

Tri dana nakon prve operacije koljena uhvatio sam nekakvu sitnu bolničku infekciju. Ležao sam na praznom odjelu, zauzimajući postelju koja je po pravu pripadala žrtvi avionske nesreće i zbrkano razmišljao o ranama i bolovima što bi ih ona morala pretrpjeti. Oko mene, prazni su kreveti sadržavali stotine priča o sudarima i neprežalnoj tuzi, prijevode brutalnosti avionskih i cestovnih nesreća na jezik rana. Odjelom su se kretale dvije bolničarke pa sređivale krevete i namještale radio slušalice. Te ljupke mlade žene ministrirale su u katedrali nevidljivih rana, njihova je raspupala spolnost predsjedala najužasnijim ozljedama lica i spolnih organa.

Dok su mi oko nogu učvršćivali remenje, slušao sam zrakoplove koji su se dizali s London Airporta. Geometrija složene sprave za mučenje na kojoj su mi visile noge kao da je na neki način stajala u vezi s padinama i obrisima tijela tih mladih žena. Tko će biti idući stanar ovog kreveta - kakva sredovječna bankovna blagajnica na putu za Baleare, glave pune džina i stidnih dlaka navlaženih zbog udovca što sjedi do nje, a kojemu sve to već postaje pomalo dosadno? Nakon nesreće na pisti, njeno će tijelo još godinama nositi biljege kontuzije što joj je trbuhu nanio potporanj sigurnosnog pojasa. I svaki put kad bude klisnula do nužnika svoga provincijskog

restorana, dok joj oslabljeni mjehur bude grizao istrošenu mokraćnu cijev, za svakoga spolnog čina sa suprugom kojega muči prostata, pomišljat će na onih nekoliko sekundi što su prethodile nesreći. Njene ozljede učinit će zauvijek neizbrisivom tu zamišljenu nevjeru.

Je li se moja žena, kad bi me svake večeri posjećivala, ikad upitala kakvi su me to spolni poslovi doveli na nadvožnjak Zapadne avenije? Dok bi sjedila kraj mene, dok bi njene pronicljive oči stavku po stavku proučavale što joj je od vitalnih dijelova muževljeve anatomije još preostalo, bio sam siguran da odgovor na svoja neizgovorena pitanja čita iz brazgotina na mojim nogama i prsima.

Oko mene su lepršale bolničarke, obavljajući svoje mučne svakodnevne poslove. Kad bi mi u koljenima mijenjale katetere trudio sam se da ne povratim sedativ, dovoljno jak da me prisili da budem miran, ali ne i da mi olakša bol. K svijesti su me privodile samo njihove oštre naravi.

Rane na prsima pregledao mi je neki mladi, plavi liječnik okorjela lica. Koža je bila probijena pri donjem rubu prsne kosti, gdje je zdrobljeni prostor motora zatjerao prema gore spojnu hrskavicu. Na prsima mi je bio biljeg polukružne kontuzije, žiličasta duga što je tekla od bradavice do bradavice. Idućeg tjedna ta je duga prošla kroz slijed nijansi nalik spektru boja automobilskih lakova. Kad sam spustio pogled niz svoje tijelo, shvatio sam da bi kakav automobilistički inženjer po obliku mojih rana mogao precizno rekonstruirati konstrukciju, model i godište mojih kola. Baš kao što mi je profil volana bio kontuzijom ucrtan u prsa, tako mi je i shema ploče s instrumentima bila utisnuta u koljena i goljenice. Interakcija drugog sudara mog tijela s unutrašnjošću putničke kabine bila je definirana tim ranama, baš kao što i obrisi ženskog tijela ostaju zabilježeni pritiskom u vlastitoj koži, nastalim kao odgovor na pritisak njene puti, a koji ostaje još satima nakon spolnoga čina.

Četvrtoga dana, bez ikakva vidljivog razloga, prestaše mi davati anestetičke. Čitavo sam jutro povraćao u emajliranu posudu koju mi e sestra držala pred licem. Zurila je u mene raspoloženim ali nepomičnim očima. Studeni rub bubrežaste posudice pritiskao mi je prsa. Njegova porculanska površina bila je obilježena tanašnom niti krvi bezimenog nekoga tko ju je upotrijebio prije mene.

Dok sam povraćao, prislonio sam čelo na sestrično snažno bedro. Položeni uz moja natučena usta, njeni su istrošeni prsti stajali u čudnom kontrastu s njezinom mladom kožom. Zatekao sam sam sebe kako razmišljam o njenom materinskom procjepu. Kad je posljednji put oprala taj svoj vlažni žlijeb? Za mog bolovanja takva su me pitanja opsjedala dok bih razgovarao s doktorima i sestrama. Kad su posljednji put oprali spolovila; dok propisuju nekakav antibiotik protiv streptokoka u grlu, više li im još u anusima grumenčići fekalne materije; da li im se, dok se iz bolnice voze kući, vonj ilegalnih spolnih činova još povlači po donjem rublju; da li im se tragovi spolne masti i vaginalne sluzi miješaju na rukama s rashladnim sredstvima motora prolivenim u neočekivanim automobilskim nesrećama? Pustio sam da mi se u posudu iscijedi nekoliko niti zelene žuči, svjestan toplih obrisu bedara te mlade žene. Šav je njezinog kariranog kaputića bio zakrpljen s nekoliko petlji crnog pamučnog konca. Zurio sam u razlabavljene čvorove što su ležali na zaobljenoj površini njezina lijevog bedra. Te su se obline doimale kao da su i slučajno nastale i pune skrivenih značenja, baš kao i rane na mojim prsima i nogama.

Tu opsjednutost seksualnim mogućnostima svega oko mene iz glave mi je udarcem oslobodio sudar. Zamislio sam čitav odjel pun žrtava avionske nesreće, koje se ovdje oporavljaju, i u svijesti je svake od njih bila prava javna kuća zamišljenih slika. Sudar naših dvaju automobila bio je model nekakvog krajnjeg spolnog sjedinjenja, sjedinjenja o kakvu se dosad još nije ni sanjalo. Ozljede 23 pacijenata koje je tek trebalo primiti izdaleka su mi davale znakove, otvarajući golemu enciklopediju raspoloživih snova.

Činilo se da je Catherine posve svjesna tih fantazija. Za njezina prvog posjeta bolnici ja sam još bio u šoku pa se mogla zbližiti s rasporedom i atmosferom bolnice, raspoloženo čavrljajući s doktorima. Dok je sestra iznosila moje bljuvotine, Catherine je iz podnožja mog kreveta stručno izvukla metalni stolić pa na nj istovarila svežanj magazina. Sjela je do mene pa bacila brz pogled na moje neobrijano lice i izjedene ruke.

Pokušao sam joj se nasmiješiti. Šavovi u razderotini preko tjemena, ta druga granica kose, palac dalje od originalne, otežavala mi je mijenjanje izraza. U ogledalcu za brijanje što bi mi ga sestre držale

pred licem nalikovao sam kakvom uspaničenom čovjeku od gume. zgranutom vlastitom abnormalnom anatomijom.

»Oprosti.« Uzeo sam je za ruku. »Zacijelo izgledam strašno upalo.«

»Dobro izgledaš«, odgovorila je. »Apsolutno. Kao nečija žrtva u muzeju voštanih figura.«

»Pokušaj doći i sutra.«

»Hoću.« Dodirnula mi je čelo i oprezno pogledala ranu na tjemenu.

»Donijet ću ti malo kozmetike. Rekla bih da ovdje jedini salon za uljepšavanje radi u sklopu mrtvačnice.«

Pogledao sam je pažljivije. Njeno iskazivanje topline i supružničke brige ugodno me iznenadilo. Mentalna udaljenost između mog posla u studijima televizijskoga reklamnog programa u Shappertonu i njene raspupale karijere u odjelu za prekomorski turizam Pan Americana prošlih nas je godina razdvajala sve više. Catherine je sad počela uzimati instrukcije iz letenja i s jednim je prijateljem osnovala malu turističku avionsku charter-kompaniju. U sve je te djelatnosti ulazila podređujući im sve ostalo, svjesno se odričući i nezavisnosti i oslanjanja isključivo na vlastite snage, baš kao da iskolčuje neko zemljište za koje zna da će mu kasnije vrtoglavo porasti vrijednost. Na sve sam to reagirao poput većine muževa: brzo sam razvio široki repertoar rezigniranih držanja. Svakog bi vikenda sitan no odlučni bruj njezina laganog zrakoplova prolazio nebom iznad stambene zgrade u kojoj smo živjeli; bio je to alarm koji je određivao notu naših odnosa.

Kroz odjel je zakoračao onaj plavokosi doktor i kimnuo Catherini. Ona se okrenula od mene, a gole su joj noge razotkrile bedra sve do bucmastog venerinog brežuljčića, oštromno sumirajući spolne potencijale tog mladog muškarca. Zapazio sam da bi njena odjeća bolje pristajala kakvom duhom prožetom ručku s direktorom zrakoplovne kompanije no posjetu mužu u bolnici. Poslije sam doznao da su je na aerodromu mrcvarili policajci koji su istraživali tu fatalnu cestovnu nesreću. Očito je bilo da su taj događaj kao i moguća optužnica protiv mene. a zbog ubojstva iz nehata, stvorili iz nje u neku ruku slavnu osobu.

»Ovaj je odjel rezerviran za žrtve avionskih nesreća«, rekoh Catherini. »Kreveti čekaju.«

»Ako u subotu pljusnem, mogao bi me, kad se probudiš, zateći u susjednom krevetu,« Catherine se zagledala u prazne postelje, vjerojatno predočavajući sebi sve zamišljene ozljede. »Sutra se dižeš iz kreveta. Htjeli bi da malo hodaš.« Spustila je na mene provokativan pogled. »Siroče moje. Da im se nisi čime zamjerio?«

Odlučio sam ne obazrijeti se, no onda je Catherine dodala: »Žena onog drugog je liječnica - doktorica Helen Remington.«

Prebacila je nogu preko noge pa se prihvatila pripaljivanja cigarete, prtljajući oko upaljača na koji nije bila navikla. Od kojeg li je to novog ljubavnika posudila tu odvratnu mašinu za koju je bilo više no očito da je muška? Izrađena iz granate avionskog topa, više je nalikovala kakvom oružju. Godinama sam već bio sposoban registrirati Catherinine veze i to svega nekoliko sati poslije prvog spolnog čina i to naprosto tako da bih bacio pogled na njen novi duševni ili materijalni rekvizitarij - na iznenadno zanimanje za kakvo trećerazredno vino ili trećerazrednog režisera, na drukčiji kurs na valovima zrakoplovne politike. Često bih znao pogoditi i ime njezina novog ljubavnika mnogo prije no što bi ga izlanula na vrhuncu našeg spolnog čina. Oboje smo osjećali potrebu za tom draškavom igrom. Dok bismo tako ležali jedno uz drugo, opisivali bismo čitav ljubavni susret, od prvog čavrljanja na koktelu avionske kompanije pa sve do samog čina. Vrhunac tih igara bilo bi ime vanbračnog partnera. Zadržano sve do posljednjeg trenutka, kod nas bi oboje izazvalo najprobraniji orgazam. Bilo je trenutaka kad sam pomišljao da je svrha svih tih avantura bila samo stvaranje materijala za naše spolne igre.

Dok sam promatrao dim njene cigarete nošen kroz praznu bolničku sobu pitao sam se s kim je provela posljednjih nekoliko dana. Nema sumnje da je pomisao na to kako je njen muž usmrtio drugog muškarca dala jednu neočekivanu dimenziju njihovu spolnom općenju do kojega je vjerojatno dolazilo na našem krevetu nadohvat kromiranog telefona koji je Catherini donio prve glase o mojoj nesreći. Elementi nove tehnologije povezivali su naše osjećaje.

Iznerviran bukom aviona, podbočio sam se na lakat. Zbog kontuzija prsnoga koša disanje mi je bilo bolno. Catherine je na mene spustila pogled zabrinutih očiju, očito uplašena da bih se mogao na mjestu srušiti mrtav. Stavila mi je cigaretu među usne. Nesigurno sam

povukao geranijem namirisani dim. Topli kraj cigarete, umazan njenim ružičastim ružem, donio je sa sobom jedinstven okus Catherininog tijela, aromu koju sam već bio i zaboravio u vonju bolnice zasićenom fenolom. Catherine je ispružila ruku prema cigareti, no ja je, poput djeteta, nisam želio ispustiti. Umašteni kraj podsjećao me na njene bradavice, obilato obojene ružem, bradavice koje bih pritiskao na lice, ruke i prsa, potajno zamišljajući da su ti otisci rane. U jednoj mori vidio sam je kako rada sotonino dijete i kako joj iz nabreklih dojki brizga tekući izmet.

U sobu je ušla tamnokosa sestra stažistica. Nasmiješivši se mojoj ženi, povukla je pokrivač pa mi između nogu iskopala gusku. Pogledala je razinu mokraćne pa me jednim zamahom ponovno pokrila. Istoga časa penis mi je počeo prokapavati; samo sam s naporom stekao vlast nad sfinkterom, zatupljenim dugim nizom anestetika. Ležeći tako, oslabjela mjehura, pitao sam se, nakon te tragične nesreće u kojoj je smrt našao onaj nepoznati mladi muškarac - jer je njegov identitet unatoč svim pitanjima što sam ih bio postavio Catherini za mene ostao enigma, kao identitet kakvog anonimnog protivnika ubijenog u besmislenom dvoboju - zašto se sve te žene oko mene, kako se čini, skrbe samo za moje najinfantilnije zone. Sestre koje su mi praznile mjehur i klistirnim mašinerijama upravljale mojim crijevima, koje su mi navodile penis kroz otvor na kratkim hlačama pidžame i u koljena mi namještale katetere, koje su od gnoja čistile šavove na tjemenu i čvrstim mi rukama otirale usta - te uškrobljene žene u svim svojim ulogama podsjećale su me na one koje su se skrbile o mom djetinjstvu, na vratare koji čuvaju moje otvore.

Sestra stažistica kretala se oko mog kreveta, sa svojim vragolastim bedrima pod kariranom tkaninom, dok su joj oči bile prikovane na Catherininu glamuroznu figuru. Je li računala s koliko je ljubavnika Catherine bila od nesreće, uzbuđena neobičnom pozom svog muža u krevetu ili je - mnogo banalnije - procjenjivala cijenu njene skupe haljine i nakita? Nasuprot tome, Catherine je u tijelo te mlade cure zurila posve otvoreno. Njeno procjenjivanje obrisa curinih bedara i butina, grudiju i pazuha, kao i njihova odnosa prema kromiranim šipkama potpornja za moju nogu. te apstraktne skulpture stvorene kako bi se istakla njena vitka figura, bilo je neskriveno i

zainteresirano. Kroz Catherininu je svijest tekla zanimljiva lezbijska nit. Često je, dok bismo vodili ljubav, tražila od mene da je sebi predočim u odnosu s drugom ženom - obično s njenom tajnicom Karen, djevojkom koja nije znala za smiješak, koja je upotrebljavala srebreni ruž i koja bi čitave predbožićne uredske zakuske utrošila na nepomično zurenje u moju ženu u pozi spolno uzbuđena prepeličara. Catherine bi me često pitala kako bi Karen mogla dati priliku da je zavede. Ubrzo je, međutim, došla s idejom da bi mogle zajedno otići u robnu kuću, gdje bi mogla zamoliti Karen da joj pomogne odabrati donje rublje. Ja sam ih čekao među redovima spavaćica nedaleko njihove kabine. Tu i tamo bacio bih pogled kroz zavjesu da bih ih promatrao, dok su im tijela i prsti bili zaokupljeni nježnom tehnologijom spajanja Catherininih grudi s grudnjakom stvorenim zato da ih istakne zbog ovog ili onog razloga. Karen je dodirivala moju ženu, upravo je milovala na vrlo poseban način, lagano po njoj kuckajući jagodicama prstiju, najprije po ramenima duž ružičastih brazdi zaostalih od rublja a potom po leđima, gdje je metalna kopča njezina grudnjaka ostavila medaljon utisnute kože, da bi na koncu došla i do brazdi stvorenih gumenih vrpcama ispod samih dojki. Moja je žena kroz sve to prošla u nekakvu stanju nalik na trans, brbljajući tihim glasom samoj sebi nešto u bradu, dok joj je Karenin desni kažiprst dodirivao bradavicu.

Pomislio sam na pogled pun dosade koji mi je prodavačica, sredovječna žena s licem pokvarene lutke, bila uputila kad su dvije mlade žene izišle iz kabine i za sobom zabacile zavjesu kao da je upravo završila nekakva mala seksualna jednočinka. U njezinu se izrazu jasno razabirala pretpostavka ne samo da ja znam što se to dogodilo i da su te kabine često služile i za takve svrhe, već i da ćemo Catherine i ja taj doživljaj kasnije iskoristiti za vlastita rafinirana zadovoljstva. Dok sam u automobilu sjedio do svoje žene, prsti su mi krenuli preko kontrolne ploče, uključili paljenje, poravnali volan, pronašli polugu mjenjača. Shvatio sam da svoje komuniciranje s automobilom prilagođujem načinu na koji je Karen dodirivala Catherininu tijelo. Njen mrgodni erotizam, elegantna distanca uspostavljena između vršaka njenih prstiju i bradavica moje žene. bili su rekapitulirani u odnosu mene i automobila.

Catherininino trajno zanimanje za njezinu tajnicu počivalo je, kako se čini, koliko na želji da s njom vodi ljubav toliko i na tjelesnim užicima samoga spolnoga čina. Pa ipak, te su eskapade počele sve naše odnose, kako međusobne tako i odnose s drugim ljudima, činiti sve apstraktnijima. Ubrzo više nije ni mogla doživjeti vrhunac bez bujnih maštarija o vođenju lezbijske ljubavi s Karen, o njenoj dražici na svom jeziku, o uzdignutim bradavicama i milovanju njezina čmara. Ti opisi kao da su pripadali nekakvu jeziku koji je istom tražio svoj predmet, ili su to možda bili čak i počeci neke nove spolnosti odvojene od svakog tjelesnog izražavanja.

Pretpostavljao sam da je s Karen bar jednom vodila ljubav, ali smo mi sada već bili došli do stupnja kada to više i nije bilo važno, a niti je stajalo u vezi s bilo čim osim s nekoliko kvadratnih palaca vaginalne sluzi, osim s noktima, natučenim usnama i bradavicama. Ležeći tako u bolničkoj sobi, gledao sam kako Catherine pravi sažetak vitkih nogu sestre stažistice, njenih jakih bedara i tamnomodrog pojasa što je ocrtavao njezin struk i široke bokove. Napola sam očekivao da će Catherine ispružiti ruku i staviti dlan na grudi te mlade žene, ili da će njome ukliziti pod njenu kratku suknju, pa rubom dlana kliznuti po rodnoj brazdi i ljepljivoj međici. Daleko od toga da zaciči od negodovanja ili čak i zadovoljstva, sestra bi vjerojatno nastavila presavijati kut bolničke plahte, nepomućena tom spolnom gestom, ništa značajnijom od najsvakodnevnije verbalne opaske.

Catherine je iz torbe izvadila kartonski fascikl. Prepoznao sam obradu televizijske reklame koju sam bio pripremio. Nadali smo se da ćemo za taj film visokog troškovnika, tridesetsekundnu reklamu koja je trebala oglasiti Fordovu posve novu seriju sportskih automobila, moći angažirati mnoge popularne glumice. Onog popodneva kad sam doživio nesreću prisustvovao sam konferenciji s Aidom Jaines, redateljkom slobodnjakom, koju smo ubacili u posao. Igrom slučaja, jedna od glumica, Elizabeth Taylor, baš se spremala otpočeti rad u Sheppertonu na nekom novom popularnom filmu.

»Aida je nazvala i rekla da joj je jako žao. Bi li mogao još jednom pogledati scenarij? Dosta je toga izmijenila.«

Zamahom sam ruke otklonio fascikl, zapiljen u vlastiti odraz u Catherininom ogledalcu. Presječeni živac u skalpu mrvu mi je snizio desnu obrvu i tako stvorio očni povež koji kao da je od mene

samoga skrivao moj novi karakter. Taj naglašeni pomak bio je očigledan u svemu oko mene. Zurio sam u svoj blijedi lik, nalik na lice lutka, i pokušavao mu razaznati crte. Glatka koža zamalo da je pripadala nekome iz znanstvenofantastičnog filma, čovjeku koji, nakon predaleka putovanja, iz svoje kapsule stupa na preosvijetljeno tlo nekog tuđeg planeta. Svakog trenutka nebo bi se moglo srušiti...

Iznebuha upitah: »A gdje je auto?«

»Vani - na parkiralištu konzultanata.«

»Kako?« Podbočio sam se na lakat pokušavajući pogledati kroz prozor izt mog kreveta. »Moj auto, ne tvoj.« Već mi se bio stvorio pred očima kao nekakav zastrašujući izložak postavljen na pijedestal ispred operacijskih dvorana.

»Totalna olupina. Policija ga je odvukla u kramarnicu iza stanice.«

»Jesi li ga vidjela?«

»Narednik je tražio da ga identificiram. Nije mogao vjerovati da si se izvukao živ.« Zgnječila je cigaretu. »Žao mi je zbog onog drugog - muža doktorice Hamilton.«

Značajno sam se zapiljio u sat nad vratima, u nadi da će uskoro otići. Nerviralo me to patvoreno cmoljenje nad smrću tog čovjeka, koja je poslužila tek kao izlika za moralno gimnasticiranje. Žustrina mladih bolničarki bila je dio te iste pantomime žalovanja. Ja sam o tom pokojniku mislio satima, predočavao sebi djelovanje smrti na ženu mu i obitelj. Razmišljao sam o njegovim posljednjim trenucima života, o sumanutim milisekundama bola i brutalnosti u kojima je iz udobnog domaćeg interludija bio katapultiran u harmoniku metalizirane smrti. Ti su osjećaji postojali kao sastavine mog odnosa s pokojnikom, kao sastavine stvarnosti rana na mojim prsima i nogama, kao sastavine nezaboravne kolizije mog tijela i unutrašnjosti mog automobila. U usporedbi s tim Catherinina je kobajagi ucviljenost bila tek puka stilizacija ljudske geste - očekivao sam da će zapjevati, zakuckati prstima po čelu, dodirnutu svaku drugu temperaturnu listu u sobi, uključiti svaki četvrti par radioslušalica.

Istodobno sam znao da su moji osjećaji prema pokojniku i njegovoj ženi doktorici već prožeti nekakvim neodređenim neprijateljstvom, tek napola uobličanim snovima o osveti.

Catherine me je promatrala kako pokušavam povratiti dah. Uhvatio sam njenu lijevicu i pritisnuo je na prsnu kost. U njenim rafiniranim očima ja sam se već pretvarao u nekakvu emocionalnu kasetu, zauzimao mjesto među svim tim prizorima bola i brutalnosti koji su osvjetljavali rubove naših života - zauzimao mjesto s televizijskim filmskim reportažama o ratovima i studentskim neredima, prirodnim nesrećama i policijskim divljaštvima koje smo maglovito gledali na kolortelevizoru u našoj spavaćoj sobi dok bismo se međusobno manualno nadraživali. To nasilje doživljeno u toliko gangova tijesno se povezalo s našim spolnim odnosima. Premlaćivanja i palež u našim su se svijestima sparivali sa sladostrasnim drhturenjem naših erektnih tkiva, a prolivena studentska krv s genitalnim sokovima koji su nam natapali prste i usta. Čak je i moj vlastiti bol, dok sam ležao u bolničkom krevetu, i dok mi je Catherine među noge uvodila staklenu gusku i dok su mi njeni lakirani nokti bockali spolni ud, čak su se i vaginalna žarenja što su mi zahvaćala prsa doimala kao izdanci tog stvarnog svijeta nasilja, ohlađeni i ukroćeni u našim televizijskim programima i na stranicama informativnih magazina.

Catherine me je ostavila da se odmaram, odnijevši sa sobom pola cvijeća što ga je bila donijela. Dok ju je stariji od dva doktora Azijata promatrao s vrata, zastala je pri dnu mog kreveta pa se nasmiješila s nenadanom toplinom, kao da nije sigurna hoće li me ikad više vidjeti.

U sobu je ušla sestra s velikom posudom u jednoj ruci. Bila je nova snaga na traumatološkom odjelu, ta žena profinjena izgleda i u kasnim tridesetim. Nakon ljubaznog pozdrava povukla se do pokrivača i otpočela pažljivo pregledavanje mojih zavoja, za kojeg su njene ozbiljne oči slijedile natučene obrise. Jednom sam privukao njenu pažnju, ali mi je ona uzvratila ravnodušnim pogledom, dok je vodila spužvu oko središnjeg zavoja što je od pasa tekao između nogu. O čemu je to razmišljala - o muževoj večeri ili posljednjoj bezazenoj infekciji svoje djece? Je li bila svjesna automobilskih dijelova što su na mojoj koži i muskulaturi ostavili zasjenjenja nalik na kontaktne kopije? Vjerojatno se pitala koji sam to model automobila vozio, pogađala težinu limuzine, procjenjivala nagib osovine volana.

»Na koju ga hoćete stranu?«

Spustio sam pogled. Palcem i kažiprstom držala mi je mlitavo spolovilo i čekala da odlučim želim li da ostane ležati lijevo ili desno ispod središnjeg zavoja, međice.

Dok sam razmišljao o toj neobičnoj dilemi, kroz corpora cavernosa mog penisa prošao je kratki drhtaj prve erekcije nakon nesreće, što se odrazilo u laganom popuštanju napetosti u njezinim urednim prstima.

ČETVRTO POGLAVLJE

Taj impuls koji je u meni sve ubrzao, od kojeg su mi stegna zaplovila pod punom kitom, gotovo me doslovno digao iz bolesničke postelje. Za tri sam dana već šepesao do odjela za fizioterapiju, trčkarao po nalogima sestara, visio oko sobe dežurnog i pokušavao zagnjavljene doktore navesti na stručne razgovore. Osjećaj vitalne spolnosti prosijecao je moju nesretnu euforiju, moj zbrkani osjećaj krivice zbog čovjeka kojega sam usmrtio. Tjedan poslije nesreće bio je labirint bola i luđačkih maštarija. Nakon običnosti svakodnevnog života sa svim njegovim prigušenim dramama sva je moja urođena stručnost za izlaženje nakraj s tjelesnim ozljedama već odavno bila zatupjela i zaboravljena. Taj je sudar bio jedini zbiljski doživljaj što sam ga proživio posljednjih godina. Po prvi sam se put našao u fizičkom sukobu s vlastitim tijelom, s neiscrpivom enciklopedijom bolova i izlučina, s neprijateljskim pogledima drugih ljudi i s činjenicom nečije smrti. Nakon što su me beskonačno bombardirali propagandom o sigurnosti na cestama, predstavljalo je gotovo olakšanje naći se upletenim u stvarnu nesreću. Poput svih ostalih, upravo umlaćenih plakatnim harangama i televizijskim filmovima o zamišljenim nesrećama, imao sam nekakav magloviti osjećaj nelagode da je taj jezivi klimaks mog života bio uvježbavan već godinama unaprijed, i da će se odigrati na nekakvoj autocesti ili križanju znanom samo autorima tih filmova. Povremeno bih čak znao spekulirati kakve će vrste biti nesreća u kojoj ću poginuti.

Poslali su me na rendgenski odjel, gdje se neka prijazna mlada žena koja se upustila u raspravu o filmskoj industriji dala na snimanje mojih koljena. Uživao sam u tom razgovoru, u kontrastu između njenih idealističkih shvaćanja komercijalnih popularnih filmova i posve zemaljskog načina kako je upravljala svojom bizarnom opremom. Kao i u slučaju svih laboratorijskih tehničara, i u njezinu je bucmastom tijelu u bijeloj kuti bilo nečeg upravo klinički seksualnog. Njene su me ruke vodile amo-tamo, namještale mi noge kao da sam kakva golema zglobna lutka, jedna od onih pomno razrađenih humanoidnih imitacija, opremljenih svim zamislivim tjelesnim otvorima i osjetom bola.

Ponovno sam legao dok se ona koncentrirala na okular svog stroja. Njena se lijeva dojka digla u bijelom kaputiću, prsni joj se koš

nadimao ispod ključne kosti. Negdje u tom kompleksu najlona i uškrobljena pamuka ležala je velika troma bradavica, lica nagnječenc namirisanom tkaninom. Gledao sam njena usta, jedva pedalj daleka od mojih, dok mi je namještala ruke u novu pozu. Nesvjesna radoznalosti što sam je osjećao prema njezinu tijelu, otkoračala je do prekidača daljinskih komandi. Kako bih je mogao vratiti u život - tako da zatjeram koju od ovih masivnih čeličnih šipki u čašicu na dnu njene kičme? Možda bi tada u jednom skoku oživjela, u živahnom se tonu raspričala o posljednjoj Hitchcockovoj retrospektivi ili pokrenula agresivnu raspravu o ženskim pravima, provokativno nakrivila bok, razgolitila bradavicu.

Umjesto toga, zurili smo jedno u drugo u tom labirintu elektronske mašinerije kao da su nas posve lišili mozga. Jezici nevidljiva erotizma, neotkrivenih spolnih činova, ležali su i čekali usred te složene opreme. Ista je nevidljiva spolnost lebdjela nad redovima putnika što su se kretali kroz aerodromske terminale, nad paralelizmom između njihovih jedva skrivenih spolnih organa i motorskih gondola orijaških zrakoplova, nad napućenim usnama stjuardesa zrakoplovnih kompanija. Dva mjeseca prije nesreće, za putovanja u Pariz, toliko me uzbudio paralelizam između okernog haljetka stjuardese ispred mene na pomičnim stepenicama i dalekih trupova zrakoplova, koji su svi bili nagnuti poput srebrnih penisa prema njenoj rodnoj brazdi, da sam joj mahinalno dodirnuo lijevu bulinu. Kad je ta mlada žena, za mene posve lišena lica, prebacila težinu s lijevog bedra na desno, položio sam dlan preko jamice pod malko izlizanom tkaninom. Nakon duge stanke spustila je na mene pogled pun shvaćanja. Mahnuo sam prema njoj torbom za spise i promrmljao nešto na vrlo slobodno shvaćenom francuskom, istodobno prolazeći kroz vrlo razrađenu pantomimu padanja niz pokretne stepenice što su se uspinjale, zamalo pritom izgubivši ravnotežu. Let do Orlyja protekao je pod sumnjičavim pogledima dvoje putnika koji su bili svjedoci čitave zgrade, nekog nizozemskog poslovnog čovjeka i njegove žene. Za vrijeme tog kratkog leta bio sam u stanju intenzivnog uzbuđenja, razmišljajući o neobičnom opipljivom i geometrijskom pejzažu aerodromskih zgrada, vrpcama mat aluminijske površinama prekrivenim laminatima, imitacijama drveta. Čak je i moj odnos s mladim barmenom u polukatu oživio

zbog konturnog rasvjetnog sistema iznad njegove proćelave glave, zbog pločicama popločana bara i njegove stilizirane uniforme. Pomislio sam na svoj posljednji isforsirani orgazam s Catherine, kad sam zdjelicom, već umornom od dosade, svoje trome sjeme silom utjerao u njenu rođnicu. Nad profilima njezina tijela sad su predsjedala metalizirana uzbuđenja naših zajedničkih snatrenja o tehnologiji. Elegantni aluminizirani ventilacijski otvori u zidovima rendgenskog odjela pozivali su nas zamamno kao da su najtopliji organski otvor.

»U redu je, gotovi ste.« Stavila mi je pod leđa svoju snažnu ruku i podigla me u sjedeći položaj, pri čemu joj je tijelo bilo tako blizu momemu kao što bi bilo u spolnom činu. Uhvatio sam joj ruku iznad lakta i moj joj je zglavak pritisnuo dojku. Iza nje je, na svojoj visokoj osovini, bila rendgenska kamera, a debeli su se kablovi vukli preko poda. Dok sam vukao noge kroz hodnik, još sam mogao osjetiti pritisak njenih jakih ruku na različitim dijelovima svog tijela.

Zamoren već od štaka, zastao sam kod ulaza na ženski traumatološki odjel i naslonio se na pregradni zid vanjskog hodnika. Upravo je u toku bilo rječkanje između glavne sestre i neke mlade obojene sestre. Pacijentice su ležale u svojim krevetima i sve to slušale na način koji je odavao dosadu. Dvije su od njih bile ovješene i noge su im bile u trakciji, kao da sudjeluju u fantaziji nekakvog s uma sišlog gimnastičara. Jedna je od mojih prvih zadaća bila da uzmem uzorak urina neke postarije žene s tog odjela, žene koju je oborilo neko dijete na biciklu. Desna joj je noga bila amputirana i sad je sve svoje vrijeme trošila na omatanje svilene marame oko batrljčića, na vezivanje i razvezivanje njezinih krajeva kao da u beskonačnost smotava zamotak. Danju bi ta senilna stara dobra dušica bila sestrama ogledni pacijent, ali bi je zato noću, kad nije bilo posjetitelja, ponižavale zbog guske, a dvije bi je bolničarke, koje su plele u sestrinskoj sobi, bezočno ignorirale.

Sestra je kratko prekinula njeno prigovaranje i okrenula se na peti. Kroz vrata privatnog odjela, rezerviranog za »prijatelje« bolnice, bolničko osoblje, doktore i njihove obitelji, ušla je mlada žena odjevena u kućni haljetak i liječnik u bijelom kaputiću. Tog sam čovjeka već i ranije često viđao, uvijek golih prsiju ispod bijelog kaputića, kako hoda po bolnici izvršavajući zadatke ništa uzvišenije

od mojih. Pretpostavljao sam da je diplomirani liječnik koji u ovoj aerodromskoj bolnici specijalizira traumatološku kirurgiju. Snažne su mu ruke nosile torbu prepunu fotografija. Dok su mu se boginjave čeljusti stiskale oko komadića kaugume, iznenada me je obuzeo osjećaj da se on bavi prodajom opscenih slika po odjelima, prodajom pornografskih rendgenskih ploča i analiza urina stavljenih na crnu listu. Na golim mu se prsima njihao mjedeni medaljon ovješeno uzicu od crne svile, ali ono što ga je obilježavalo bile su brazgotine oko čela i usta, ostaci nekakvog užasnog, brutalnog čina. Pretpostavio sam da je to jedan od onih ambicioznih mladih liječnika kakvih je sve više u struci, jedan od oportunističkog pomodnog razbijačkog imagea, otvoreno neprijateljski raspoloženih prema svojim pacijentima. Kratki me boravak u bolnici već bio uvjerio da medicinska struka drži otvorena vrata za sve one kojima se ljudski rod nečim zamjerio.

Prešao je preko mene gore-dolje pogledom, s očitim zanimanjem uočavajući svaki detalj mojih ozljeda, ali je moju pažnju više zaokupljala mlada žena što se, oslanjajući se na štap, kretala prema meni. To je pomagalo bilo čista afektacija, sredstvo za zauzimanje kamuflažne poze koje joj je dopuštalo da utisne lice u uzdignuto rame i tako prikrije masnicu koja joj je obilježavala desnu ličnu kost. Posljednji sam je put bio vidio kad je sjedila u bolničkim kolima kraj tijela svog muža, gledajući me s hladnom mržnjom.

»Doktorica Remington?...« Bez razmišljanja, upitao sam je za ime.

Pošla je prema meni i promijenila zahvat štapa kao da se sprema da me njime osine po licu. Pomaknula je glavu neobičnom gestom vrata, namjerno mi namećući svoju ozljedu. Kad je stigla do vrata zastala je, čekajući da joj se sklonim s puta. Spustio sam pogled na nakazno tkivo na njezinu licu, na šav zaostao za nevidljivim, osam centimetara dugačkim patent zatvaračem, što je tekao od kuta desnog oka sve do vrška usta. Zajedno s nazolabijalnim naborom, ta je nova crta tvorila sliku linija na dlanu osjetljive i varave ruke. Dok sam u toj povijesti kože čitao imaginarnu biografiju, stvarao sam sebi sliku nje kao glamurozne no pretjerano radišne studentice koja je, stekavši doktorsku diplomu, napokon izišla iz duge adolescencije da bi se upustila u seriju nesigurnih spolnih veza koje će sretno kulminirati dubokom emotivnom i genitalnom zajednicom s mužem

inženjerom, u kojoj će oboje oplindrati tijelo svog partnera kao Robinson Crusoe svoj brod. Koža skupljena u palisadu zarezana ispod njene donje usne već je bilježila aritmetiku udovištva, beznadnu kalkulaciju koja je govorila da nikad neće naći drugog ljubavnika. Bio sam sasvim svjestan njezina snažnog tijela ispod svijetloljubičastog kućnog haljetka, tijela čiji je prsni koš bio djelomično oklopljen pločom bijeloga gipsa što je tekla od jednog ramena do suprotnog pazuha u stilu klasične holivudske balske haljine.

Odlučna da na mene ne obrati pažnju, ukočeno je zakoračala spojnim hodnikom, paradirajući i gnjevom i ranom.

Za posljednjih dana u bolnici nisam više sreo doktoricu Helen Remington, ali sam zato, dok sam ležao na praznom odjelu, stalno mislio na sudar koji nas je spojio. Snažan je osjećaj erotizma niknuo između mene i te uciviljene mlade žene, gotovo kao da sam nesvjesno želio ponovno začeti njenog mrtvog supruga u njezinoj maternici. Kad bih mogao među bijelim metalnim ormarićima i bijelim kablovima rendgenskog odjela ući u njenu rodnicu, mogao bih nekakvim mađioničarskim trikom njenog muža vratiti iz mrtvih, paralelizmom između njenog lijevog pazuha i kromiranog stativa kamere, iz vjenčanja naših genitalija s eleganto obrađenim tijelom objektiva.

Slušao sam bolničarke kako se prepiru u sestrinskoj sobi. Catherine me je posjetila. Nasapunala bi ruku na toaletnom sapunu na mokrom tanjuru u mom ormariću, blijede bi joj oči zurile kroz prozor ispunjen cvijećem dok bi me zadovoljavala rukom i dok bi joj u lijevoj bila neka nepoznata marka cigarete. Bez ikakva poticaja počela je pričati o mom sudaru i policijskom ispitivanju. Opisivala je štetu na automobilu s upornošću voajera, gotovo mi ključajući mozak svojim živim slikama zdrobljene mrežice hladnjaka i poklopca motora s kraja na kraj poškropljenog krvlju.

»Trebala si otići na sprovod«, rekao sam joj.

»Bilo bi mi drago da jesam«, odgovorila je spremno. »Tako brzo zakapaju mrtve - trebali bi ih ostavljati da mjesecima tako leže. Nisam još bila spremna.«

»Remington je bio.«

»Pretpostavljam da jest.«

»Što mu je sa ženom?« upitao sam. »Onom doktoricom? Jesi li je već posjetila?«

»Nisam mogla. Osjećam da smo isuviše bliske.«

Catherine me je već počela gledati u novom svjetlu. Da li me poštuje, ili mi možda čak i zavidi što sam nekoga ubio, i to gotovo na jedini način na koji jedan čovjek može legalno lišiti života drugoga? U okvirima automobilske sudare, smrt se usmjerava vektorima brzine, brutalnosti i agresije. Reagira li Catherine na slike uhvaćene, kao na fotografskoj ploči ili izdvojenoj slici filmskog žurnala, tamnim masnicama na mom tijelu ili fizičkim obrisima volana? U lijevom koljenu, ožiljci iznad naprslog iverka, točno su replicirali izbočene šipke vjetrobranskih brisača i svjetla za parkiranje. Kad sam krenuo prema orgazmu počela je sapunati ruku svakih deset sekundi, posve zaboravivši na cigaretu, sabravši svu pažnju na taj otvor mog tijela, baš poput bolničarki koje su se o meni brinule prvih sati nakon nesreće. Kad je sjeme poskočilo u njen dlan, Catherine se čvrsto uhvatila mog penisa, kao da taj prvi orgazam poslije sudara proslavlja neki jedinstven događaj. Njen ushićeni pogled podsjetio me na jednu Talijanku, guvernantu što je radila kod nekog milanskog šefa računovodstva s kojim smo proveli jedno ljeto na Sestri Levanteu. Ta je ukočena usidjelica trošila čitav život na spolni organ dvogodišnjeg dječčića o kojem se brinula; neprestano mu je ljubila pimpač i sisala mu glavić upravo ga proždirući pa ga pokazivala s golemim ponosom.

Klimnuo sam s razumijevanjem, dok mi je ruka počivala na njezinu bedru ispod suknje. Njen ugodno promiskuitetni mozak, godinama na dijete sastavljenoj od avionskih nesreća i ratnih filmskih izvještaja, od brutalnosti prenešenih u zamračenim kinematografima, smjesta je otkrio vezu između moje nesreće i svih tih sablasnih fatalnosti svijeta percipiranih kao dio njenih spolnih rekreacija. Kroz zaparotinu na međici njenih pripijenih hlača pomilovao sam toplu oblinu njezinih bedara, a potom kliznuo prstom oko kovrče plavih stidnih dlaka što su se poput plamenova izvijale s vrha njezine vulve. Njene prepone kao da je priskrbio kakav ekscentrični kramar.

U nadi da ću time ublažiti hiperuzbuđenje što ga je moj sudar izazvao u Catherine - sada, u sjećanju, sve veći, sve opakiji i sve spektakularniji - počeo sam joj milovati dražicu. Sva smetena, ubrzo

se prepustila, poljubivši me pritom čvrsto u usta kao da se jedva i nada da bi me mogla ponovno vidjeti živog. Pričala je pričala kao da misli da se moja nesreća još nije ni dogodila.

PETO POGLAVLJE

»Ti ćeš voziti? Ali, James, tvoje noge - tek si prohodao!«

Dok smo hitali brzom stazom Zapadne avenije s više od sto i deset na sat, u Catherininu je glasu zazvučala umirujuća nota supružničkog očaja. Zavalio sam se u koritasto sjedalo što je poskakivalo zajedno s njenim sportskim automobilom i sretno promatrao svijet oko sebe dok se ona borila s plavom kosom da joj ne ulazi u oči i dok su joj nježne šake prilazile i odmicala se od navlake od leopardove kože na minijaturnom volanu. Nakon moje nesreće Catherinino je šofiranje postalo gore, ne bolje, kao da je sada stekla pouzdanje da će joj nevidljive sile univerzuma zajamčiti vrludavi prolaz niz te brze betonske avenije.

U zadnji sam joj čas skrenuo pažnju na kamion koji se ustobočio ispred nas i čija je prikolica-hladnjača na prenapuhanim gumama mlatarala s kraja na kraj. Catherine je zatjerala svoju sitnu nožicu na papučicu kočnice pa nas, zakočivši, oko kamiona prebacila na zaustavnu traku. Odložio sam brošuru kompanije za iznajmljivanje automobila pa se kroz rubnu ogradu zagledao na parkirališne piste zračne luke. Kao da je nekakav golemi mir kraljevao tim pohabanim betonom i nenjegovanom travom. Stakleni zidovi-zavjese zgrada terminala i mnogokatna parkirališta iz njih pripadali su nekakvom začaranom carstvu.

»Unajmio si auto - na kako dugo?«

»Tjedan dana. Bit ću u blizini aerodroma. Tako ćeš me, iz svog ureda, moći držati na oku.«

»1 hoću.«

»Catherine, morao bih više izlaziti.« Objema sam šakama zabubnjao po vjetrobranu. » Ne mogu do vječnosti samo sjediti na verandi - počinjem se osjećati kao biljka u loncu.«

»Shvaćam te.«

»Ne shvaćaš.«

Čitav sam protekli tjedan, nakon što sam taksijem dopremljen kući iz bolnice, proveo sjedeći u jednoj te istoj ležaljci na verandi našeg stana, gledajući kroz anodiziranu ogradu balkona nepoznato susjedstvo deset katova ispod sebe. Prvog popodneva jedva sam i raspoznavao beskonačan krajolik od betona i konstrukcijskog čelika što se protezao od autocesta pa sve do sjevernog kraja zračne luke,

pa preko njenih golemih pista sve do novih stambenih naselja duž Zapadne avenije. Naša je zgrada u Drayton parku stajala milju sjeverno od aerodroma na udobnu otočiću modernih stambenih zdanja, benzinskih stanica uraslih u krajolik i robnih kuća, zaklonjenom od daleke gromade Londona pristupnim izdankom sjeverne kružne autoceste koji je tekao mimo nas na svojim elegantnim betonskim stupovima. Spustio sam pogled na taj golemi mobil, čija se prometna ploča doimala kao da je gotovo viša od balkonske ograde na koju sam se bio naslonio. Počeo sam se ponovno snalaziti u toj umirujućoj masi. u njenim bliskim perspektivama brzine, svrhovitosti i usmjerenja. Kuće naših prijatelja, vinarija u kojoj sam kupovao žestoka pića, mali kinematograf za ljubitelje umjetnosti u kojem smo Catherine i ja gledali američke avangardne filmove i njemačke seksualno edukativne dokumentarce, ponovno su se složili jedan prema drugome oko palisada autoceste. Shvatio sam da ljudski stanovnici tog tehnologiziranog krajolika ne stvaraju više njegove najuočljivije orijentire, te ključeve za granične pojaseve identiteta. Ljupka flaniranja Francese Waring, dosadom mučene žene mog partnera, kroz okretna vrata lokalnog supermarketa, kućna nadderavanja imućnih susjeda u našoj stambenoj zgradi, sve nade i sva maštanja te pitome prigradske enklave, promočene tisućama izdajstava, blijedih su pred krutom realnošću nasipa automobilskih cesta, s njihovom nepokolebljivom geometrijom i pred ograničenim površinama parkirališnih ploča.

Kad sam se s Catherine vozio kući iz bolnice iznenadilo me je koliko se u mojim očima izmijenila slika automobila, gotovo kao da je ona nesreća razotkrila pravu narav. Dok sam se naslanjao na stražnji prozor taksija otkrio sam kako se štrebam od uzbuđenja pri pogledu na bujice prometa na višekatnim raskršćima Zapadne avenije. Koplja bljesaka popodnevnog svjetla skrenutog na kromiranim ploham vanjske opreme razdirala su mi kožu. Tvrdi jazz mrežica hladnjaka, gibanje automobila što su se suncem obasjanim prilaznim stazama kretali prema londonskom aerodromu, ulični inventar i putokazi - sve se to doimalo prijeteće i nadrealno, uzbuđljivo poput meta što se sve brže okreću u tom mračnom zabavištu kojemu su autoceste predane u ruke.

Svjesna mog ekstatičnog ushita, Catherine mi je pomogla da brzo uđem u dizalo. Vizualne perspektive našeg stana bile su se preobrazile. Odgurnuo sam je ustranu i stupio na verandu. Automobili ispod nas ispunjavali su prigradske ulice, gušili parkirališta robnih kuća, uspinjali se na pločnike. Na Zapadnoj je aveniji došlo do dvije manje nezgode, što je izazvalo podugački lančani sudar duž nadvožnjaka koji je prelazio preko ulaznog tunela zračne luke. Dok sam nervozno sjedio na verandi i dok me je Catherine gledala iz dnevne sobe, s rukom na telefonu iza leđa, prvi put sam pogledao tu golemu koronu od uglačane celuloze što se protezala od južnog nebosklona sve do sjevernih autocesta. Obuzeo me neki nedefinirani osjećaj krajnje opasnosti, gotovo kao da se sprema neka nesreća koja će zadesiti sve te automobile. Putnici u avionima što su se dizali s aerodroma napuštali su ugroženo područje, bježali od nastupajućeg autogedona.

Ta slutnja kataklizme nije me napustila. Prvih dana kod kuće svo sam vrijeme provodio na verandi, promatrajući kako promet protječe automobilskim stazama, odlučan da uočim prve predznake tog automobilom prouzročnog kraja svijeta, a kojeg je moja nesreća bila samo moja privatna proba.

Dozvaao sam Catherine na verandu i svrnuo joj pažnju na neki sitni sudar do kojega je došlo na južnoj prilaznoj stazi autoceste. Bijeli je furgon praonice rublja otraga tresnuo limuzinu punu svatova.

»Ovo su zaista kao nekakve probe. Kad svi uvježbamo svoje dionice otpočet će ono pravo.« Preko središnjeg Londona prilazio je putnički avion, trapova spuštenih iznad bukom izluđenih krovova. »Još jedan tovar nestrpljivih žrtava - čovjek bi gotovo očekivao da će vidjeti Breughela i Hieronymusa Boscha kako u unajmljenim automobilima krstare autocestama.«

Catherine je klekla ispred mene i položila lakat na kromirani oslon moje stolice. Isti sam bljesak svjetla bio vidio i na kućištu instrumenata u svom automobilu dok sam sjedio za slomljenim volanom i čekao da me policija rezačima oslobodi. S ponešto je radoznalosti istraživala promijenjene obrise mog koljena. Catherine je posjedovala urođenu i zdravu radoznalost prema nastranom u svim njegovim oblicima.

»James, sad moram na posao - hoće li biti sve u redu?« Znala je i te kako dobro da sam, kad je ona u pitanju, sposoban za svaku smicalicu.

»Naravno da hoće. Je li sad promet gušći? Kao da je sada tri puta više automobila no što ih je bilo prije nesreće.«

»Nisam baš opazila. Nećeš pokušati posuditi auto od pazi kuće?«

Njena je briga bila dirljiva. Poslije nesreće kao da je prvi put nakon mnogo godina prema meni bila posve opuštena. Moj je sudar bio vjetrom donesen doživljaj, jedan od onakvih kakve su je vlastiti život i vlastita spolnost naučile razumijevati. Moje tijelo, koje je već nakon otprilike godinu dana našeg braka postavila u vrlo čudnu perspektivu, sad ju je ponovno uzbuđivalo. Fascinirale su je brazgotine na mojim prsima pa ih je doticala usnama vlažnim od pljuvačke. Tu sam sretnu promjenu osjećao i sam. Bilo je trenutaka kad se Catherinino tijelo, što je do mene ležalo u krevetu, doimalo inertno i lišeno emocija poput lutke za seksualnu gimnastiku opremljene neoprenskom rodnicom. Ponižavajući sebe zbog nekih svojih nastranih razloga, kasnila bi na posao i motala se po stanu, izlažući mom pogledu dijelove svog tijela, iako je bila posve svjesna toga da je posljednja usluga koju od nje očekujem ponuda da se poslužim tim plavokosim otvorom među njenim nogama.

Uhvatio sam je za mišicu. »Otpratit ću te do dolje - i nemoj se držati tako obranaški.«

S prednjeg balkona gledao sam je kako u svom sportskom automobilu odlazi prema aerodromu, kako joj veseli semafor bijelih stegana žmirka između bedara koja se taru. Promjenjiva geometrija njezinog venerinog brežuljčića bila je prava radost za vozače, premorene dosadom, koji su gledali u rotirajuće brojčanike pumpi na benzinskoj stanici.

Kad je otišla, izišao sam iz stana i odšetao se do prizemlja. U garaži je ležalo desetak automobila, vlasništvo većinom žena pravnik i funkcionera filmskih kompanija koji su živjeli u zgradi. Pregrada rezervirana za moj auto bila je još prazna, a cement je bio obilježen poznatim mrljama od ulja. U mračnom sam svjetlu zurio u skupe ploče s instrumentima. Na ploči jednog stražnjeg prozora ležala je svilena marama. Prisjetio sam se kako je Catherine opisala naše osobne stvari rasute poslije nesreće po podu i sjedalima mog

automobila - bila je tu nekakva izletnička prometna kata, prazna bočica laka za nokte, stručni magazin. Izoliranost tih komadića naših života, baš kao da je ekipa za rušenje iznijela nedirnite uspomene i intimnosti pa ih složila na ulici, bila je dio one iste rekonstrukcije svakodnevice koju sam na tragičan način pokrenuo i u Remingtonovoj smrti. Siva riblja kost rukava njegovog kaputića, bjelina ovratnika njegove košulje, sačuvani su zanavijek u toj nesreći.

Zaječale su, u koru beznađa, trube vozila zarobljenih na autocesti. Dok sam zurio u mrlje od ulja u mom garažnom odjeljku, razmišljao sam o pokojniku. Kao da je čitava nesreća ostala sačuvana u tim neizbrisivim oznakama: i policija i promatrači i bolničari, svi sleđeni u pozama u kojima su se zatekli dok sam sjedio u zdrobljenom automobilu.

Iza mene je svirao tranzistorski radio. Pazikuća, mladić s kosom gotovo do pojasa, bio se vratio do svoje sobice kraj vrata dizala u prizemlju. Sjedio je na svom metalnom pisaćem stolu i rukom grlio svoju curu djetinjasta izgleda. Ne obazirući se na njihove poglede pune poštovanja, odšetao sam se do prostora pred zgradom. Drvoredom obrubljena avenija što je vodila do lokalnog robnog centra bila je prazna, pod platanama stajali su parkirani automobili, gotovo se dotičući odbojnicima. Sretan što mogu šetat bez straha da će me kakva agresivna kućanica oboriti s nogu, zatumarao sam avenijom tu i tamo se odmarajući na uglačanu odbojniku. Nedostajala je još minuta do dva, pa je robni centar bio prazan. Automobili su ispunjavali glavni prolaz i stajali parkirani u dva reda po postranim ulicama dok su se u njima odmarali njihovi vozači, zaklonjeni od žarkoga sunca. Prešao sam preko pločicama pokrivena trga na sredini ulice s dućanima pa se stepeništem uspeo do parkirališta na krovu supermarketa. Svih je stotinu parkirnih mjesta bilo popunjeno i redovi su vjetrobrana odražavali sunce, nalik na nekakav stakleni testudo.

Kad sam se naslonio na ogradu betonskog balkona, najednom sam postao svjestan goleme tišine što je visila nad krajolikom oko mene. Zahvaljujući rijetkom hiru kontrole letenja, s aerodromskih pista nije uzlijetao niti je na njih slijetao ijedan avion. Promet na autocesti postao je stacionaran, pretvoren u rep što je vodio na jug. Duž

Zapadne avenije zaglibljeni automobili i autobusi avionskih kompanija ležali su na svojim trakama, čekajući da se promijene svjetla na semaforu. Repina je vukla tri reda vozila uz rampu nadvožnjaka, pa iza njega sve do južnog ogranka autoceste.

Za vrijeme mojih tjedana provedenih u bolnici, cestovni su konstruktori protegli njegovu golemu ploču još dobrane pola milje na jug. Pogledavši pažljivije taj nijemi teren, shvatio sam da je čitava zona koja je definirala moj životni krajolik sad okovana neprekinutim umjetnim nebosklonom, stvorenim od uzdignutih ograda i nasipa autoceste, od njihovih prilaznih putova i križanja. Sva je to okruživalo vozila ispod mene poput zidova kakva kratera širokog nekoliko milja.

Tišina se nastavljala. Tek bi se tu i tamo za volanom promeškotljivi pokoji vozač, neugodno zarobljen na žarkome suncu, pa me iznenada obuzeo osjećaj da se čitav svijet zaustavio. Rane na mojim koljenima i prsima bile su signalni uređaji, dovedene u rezonanciju sa serijom signalnih releja što su prenosili signale, meni nepoznate, koji će presjeći taj orijaški stazis i osloboditi sve te vozače kako bi mogli krenuti prema pravim odredištima dosuđenim njihovim vozilima, prema rajevima električne autoceste.

Sjećanje na tu izuzetnu tišinu još je bilo živo u mojoj svijesti kad me je Catherine vozila u moj ured u Sheppertonu. Duž Zapadne avenije promet je brzao i u trzajima se micao od krkljanca do krkljanca. Iznad nas, motori putničkih aviona što su uzlijetali s London Airporta mrcvarili su nebo. Moj kratki pogled bačen na nepokretni svijet, na tisuće vozača koji pasivno sjede u svojim automobilima na nasipu autoceste duž čitavog horizonta, čini se da je bio jedinstvena vizija tog mašinskog krajolika, upravo poziv da istražim vijadukte naših svijesti.

Moja je prva potreba bila da dokončam oporavak i unajmim auto. Kad smo stigli do televizijskih studija za reklamne filmove, Catherine je besciljno zakružila oko parkirališta, nećkajući se da me pusti van. Mladi vozač kompanije za iznajmljivanje automobila koji je čekao kraj svojih kola gledao nas je kako kružimo oko njega.

»Renata ide s tobom?« upitala je Catherine. Iznenadila me oštromnost tog tako usputnog pogotka. »Mislio sam da bi mogla - upravljanje kolima moglo bi biti napornije nego što zamišljam.«

»Zaprepašćuje me da će ti ona dopustiti da je voziš.« »Valjda mi ne zavidiš?« »Možda malo.«

Oprezno otkoračivši od mogućeg ograničenog saveza sklopljenog između tih dviju žena, rekao sam Catherine zbogom. Slijedeći sam sat proveo u producenčkim prostorijama, raspravljajući s Paulom Waringom o pravnim teškoćama koje blokiraju onaj reklamni film o automobilima za koji smo se nadali angažirati Elizabeth Taylor. Za sve je to vrijeme, međutim, moja pažnja bila stvarno usredotočena na vozilo kompanije za iznajmljivanje što me je čekalo na parkiralištu. Sve ostalo - to što se Waring srdio na mene, perspektiva vječne pretrpanosti radnih prostorija, bučnost osoblja - tvorilo je tek maglovitu polusjenu, ispućane metre nezadovoljavajuće kvalitete koji će se odrezati pri montaži.

Jedva da sam i bio svjestan toga da mi se Renata pridružila u automobilu.

»Jesi li dobro? Kamo idemo?«

Zapiljio sam se u volan u rukama, u meko obloženu ploču s instrumentima sa svim njenim brojčanicima i kontrolnim sklopkama.

»A kamo drugdje?«

Agresivna stilizacija tog masovno proizvođenog cockpita, s mnogo pretjeranosti oblikovana kućišta instrumenata, naglašavala su moj sve jači osjećaj povezanosti mog tijela i automobila, prisniji od osjećaja što su ih u meni budili Renatini široki bokovi i snažne noge sklonjene od pogleda pod crveni plastični kišni ogrtač. Nagnuo sam se prema naprijed i na brazgotinama na prsima osjetio rub volana a nogama pritisnuo starter i ručnu kočnicu.

Pola sata poslije toga stigli smo do podnožja nadvožnjaka. Zapadnom je avenijom tekao popodnevi promet pa se granao na križanju s autocestom. Provezao sam se kraj mjesta svoje nesreće sve do zaobilaznice pola milje sjeverno od njega, napravio krug pa krenuo natrag putem kojim sam išao u onim minutama prije sudara. Cesta ispred mene slučajno je bila prazna. Četiri stotine metara ispred mene nekakav se kamion uspinjao prema nadvožnjaku. Na rubu te strme prilazne staze pojavila se crna limuzina, no ja sam ubrzao prolazeći mimo nje. Za nekoliko sekundi stigli smo do mjesta nesreće. Usporio sam pa zaustavio auto na betonskom rubu.

»Smije li se ovdje parkirati?«

»Ne.«

»Svejedno - policija će u tvom slučaju dopustiti izuzetak.«

Raskopčao sam Renatinu kišnu kabanicu i stavio joj ruku na bedro. Dopustila mi je da je poljubim u grlo dok me je držala za ramena tako umirujuće kao da je dadilja puna milote.

»Vidjeli smo se baš pred nesreću«, rekao sam joj. »Sjećaš li se? Vodili smo ljubav.«

»Još me povezuješ s tim svojim sudarom?«

Krenuo sam rukom duž njezinih bedara. Vulva joj je bila vlažan cvijet. Prošao je aerodromski autobus, pun putnika za Stuttgart ili Milano što su odozgo zurili u nas. Renata je zakopčala kabanicu pa s police ispod ploče s instrumentima uzela primjerak »Paris-Matcha«. Prolistala je nekoliko stranica pa bacila pogled na žrtve gladi s Filipina. To je poniranje u paralelne prizore brutalnosti bila zaštitna varka. Njen ozbiljan znanstveni pogled jedva da je i zastao na fotografiji napuhnute lešine što je ispunjavala čitavu stranicu. Ta je koda smrti i obogaljenja prošla ispod njenih preciznih prstiju baš dok sam ja zurio u križanje gdje sam, pedesetak metara daleko od mjesta na kojem sam sada sjedio, bio ubio čovjeka. Anonimnost tog križanja podsjetila me na Renatino tijelo, s njegovim uljudnim repertoarom otvora i usjeka, tijelo koje će jednog dana nekom prigradskom suprugu postati isto onako strano i prepuno značenja kao što su to meni rubnici i u kolnik ucrtane oznake.

Približavao nam se nekakav bijeli kabriolet i, kad sam izlazio iz kola, njegov je vozač zabljeskao farovima. Posrnuo sam, jer mi je nakon svih napora upravljanja, popustilo desno koljeno. Pod nogama mi je ležao čitav smet mrtvog lišća, kutija od cigareta i staklenih kristala. Ti fragmenti razbijenog sigurnosnog stakla, smetani u stranu generacijama bolničara, ležali su skupljeni u hrpicu. Zurio sam u tu prašnjavu ogrlicu, taj otpad tisuće automobilskih nesreća. Za pedeset godina, kako se ovdje bude sudaralo sve više i više automobila, krhotine stakla stvorit će popriličan prud, za trideset plaža oštrih kristala. Možda se pojavi nova rasa ljudi koji prpaju po pijesku, rasa koja će čučati nad tim hrpama izlomljenih vjetrobrana i prosijavati ih da bi došla do čikova, upotrijebljenih kondoma i izgubljenih novčića. Pokopana ispod tog novog geološkog sloja,

staloženog u doba automobilskih nesreća, ležat će naša sićušna smrt, anonimna poput vitrificiranog ožiljka fosilnog stabla.

Stotinu metara iza nas nekakav je prašnjavi američki automobil bio parkiran na rubu ceste. Kroz vjetrobran zabrizgan blatom promatrao me njegov vozač, dok su mu se široka pleća grbila naslonjena na dovratak. Kad sam prešao cestu, uzeo je kameru sa zoom-objektivom pa se kroz objektiv zapiljio u mene.

Renata se osvrnula preko ramena, iznenađena baš kao i ja njegovom agresivnom pozom. Otvorila mi je vrata s moje strane.

»Možeš li voziti? A tko je on - privatni detektiv?«

Kad smo udarili Zapadnom avenijom, visoki je lik tog čovjeka, odjevenog u kožnu vjetrovku, krenuo cestom do mjesta gdje smo se bili parkirali. Radoznao da mu vidim lice, pošao sam zaobilaznicom i napravio krug.

Prošli smo na tri metra od njega. On je bazao nonšalantnim, vrludavim korakom između tragova kočnja na površini ceste, kao da u svijesti oponaša nevidljive putanje. Sunce je začeprijalo po brazgotinama na njegovu čelu i ustima. Kad je podigao pogled prema meni, prepoznao sam mladog doktora kojega sam posljednji put vidio kad je izlazio iz sobe Helen Remington u traumatološkoj bolnici Ashford.

ŠESTO POGLAVLJE

Idućih sam dana u kompaniji za iznajmljivanje automobila pri filmskom studiju unajmio čitav niz vozila, izabравši sve raspoložive varijante, od teškog američkog kabrioleta pa sve do sportske limuzine visokih performansi i talijanskog mikro-automobila. Ono što je počelo kao ironična gesta u želji da malo dražim Catherine i Renatu - jer su obje željele da nikad više ne sjednem za volan - ubrzo je zadobilo posve drukčiji karakter. Moj prvi kratki izlet do mjesta nesreće ponovno je dozvao duh poginulog i, što je mnogo važnije, svijest o vlastitoj smrti. U svakom od tih automobila što sam ih vozio onom fatalnom rutom, predočavao sam sebi nekakvu moguću drukčiju pogibiju i drugu žrtvu, drukčiju kliničku smrt.

Unatoč naporima da ih se očisti, ostaci su se iza prethodnih vozača tvrdokorno držali unutrašnjosti automobila - tragovi potpetica na gumenim prostirkama ispod upravljačkih papučica; osušeni čik, zamrljan ružom neke demodirane nijanse i zarobljen na gornjoj strani pepeljare komadićem gume za žvakanje; čitav kompleks neobičnih ogrebotina, nalik na koreografiju kakve očajničke tučnjave, što je prekrivao vinilno sjedalo, koji kao da je nastao dok su dva bogalja silovala jedan drugoga. Dok sam opuštao stopala na komandnim papučicama bio sam posve svjestan svih tih vozača, volumena što su ih zauzimala njihova tijela, njihovih poslovnih obaveza, njihovih bjegova i njihove dosade, svega onog što je već zauzelo životni prostor mojih reakcija. Svjestan svih tih naslaga, morao sam prisiljavati samoga sebe na opreznu vožnju, dok sam vlastito tijelo nudio svemu što je moglo doći od osovine volana i štitnika od sunca nad vjetrobranom.

Isprva sam samo besciljno slijedio rubne ceste južno od aerodroma, ispipavajući između vodocrpilišta u Stanwellu komande na koje još nisam bio navikao. Odatle sam krenuo oko istočnog krila zračne luke do križanja autocesta kod Harlingtona. gdje me promet sati najveće gužve, a koji je izlazio iz Londona, pomeo natrag u golemu plimnu trku metala duž pretrpanih traka Zapad ne avenije. U sat svoje nesreće beziznimno bih se našao u podnožju nadvožnjaka, pa bilo da sam se probijao mimo mjestu sraza dok bi promet u trzajima odmicao prema idućem semaforu, bilo da sam se zaglibio u

teškom krkljancu tri sumanuta metra daleko od precizno određene točke udara.

Kad sam preuzimao američki kabriolet, službenik je kompanije za iznajmljivanje primijetio: »Bogme smo se namučili čistoći ga, mister Ballard. Poslužio je jednoj od vaših TV-kompanija stavili su stezaljke za kamere na krov, posvuda iznad vrata i na poklopac motora.«

Dok sam vozio od garaže u Sheppertonu, u svijesti mi se stvorila predodžba da taj auto i nadalje služi kao dio nekog imaginarnog događaja. Poput ostalih automobila što sam ih bio unajmio, i ovaj je bio prekriven ogrebotinama i tragovima potpetica, mjestima nagorjelim od cigareta i ostruganim nogama, što je sve bilo preobraženo glamuroznim razmjerima detroitskog dizajna. U ružičastom vinilnom sjedalu bila je duboka zaderotina dovoljno velika da u sebi primi koplje zastave ili, što se također dalo zamisliti, muški organ. Vjerojatno su ti tragovi bili u kontekstu s imaginarnim dramama što su ih smislile različite kompanije koje su se služile tim automobilom i s glumcima koji su igrali uloge detektiva i sitnih kriminalaca, tajnih agenata i odbjeglih nasljednica. Izlizani volan nosio je na svojim žbicama mast stotina ruku postavljenih na nj u položaju što su ga odredili režiseri i kamermani.

Dok sam se Zapadnom avenijom kretao u večernjem prometu, razmišljao sam kako bi to bilo kad bih poginuo u toj golemoj akumulaciji fikcija, pa da mi tijelo bude obilježeno otisci ma stotina televizijskih kriminalističkih serijskih filmova, potpisima zaboravljenih drama koje će, godinama nakon što su adaktirane u velikom spremanju, na mojoj koži ostaviti posljednje retke svoje odjave.

Zbunjen tim privlačnim potrebama, na spojištu s križanjem autoceste našao sam se u krivoj traci. Taj teški automobil, sa svojirn snažnim motorom i preosjetljivim kočnicama, podsjetio me je na to da sam bio preambiciozan kad sam pomislio da bih svoje rane i doživljaje mogao uklopiti u njegove mastodontske konture. Odlučio sam unajmiti automobil istog modela kojeg je bio i moj bivši, pa skrenuo na prilaznu cestu aerodroma.

Ulaz je tunela bio zagrađen teškim prometnim krkljancem, pa sam usporio preko nasuprotnih staza i zavezao na aerodromski trg, široki prostor prolaznih hotela i robnih kuća što su radile čitavu noć. Kad sam se izvezao iz benzinske stanice najbliže pristupnoj cesti tunela,

prepoznao sam trio aerodromskih kurvi što su se šetale gore-dolje po malom uličnom otoku.

Ugledavši moj automobil, i vjerojatno pomislivši da sam kakav američki ili njemački turist, najstarija je od te tri žene prešla cestu i prišla mi. Podnoć bi šetkale tim prometnim otokom i zurile u automobile što bi projurili kao da pokušavaju pokupiti putnike što čekaju da prijeđu preko Stiksa. Njih tri - govornjiva brineta iz Liverpoola, koja je bila baš svuda i radila baš sve pod suncem; plašljiva i neinteligentna plavuša, koja je, sudeći po načinu na koji mi ju je Catherine često pokazivala, nadraživala njenu maštu; bila je tu napokon, i jedna postarija žena umorna lica i masivnih sisa koja je svojedobno radila na benzinskoj pumpi u nekoj garaži na Zapadnoj aveniji - kao da su tvorile nekakvu osnovnu seksualnu jedinicu, sposobnu da na ovaj ili onaj način zadovolji svaku mušteriju.

Zaustavio sam se kraj uličnog otoka. Kad sam joj kimnuo, ona postarija žena je prišla. Naslonila se na suvozačeva vrata i prilisla snažnu desnicu na kromiranu prečku leptira. Kad je ušla u kola, rukama je dala znak svojim dvjema družicama čije su oči treptale poput brisača po svjetlom izudaranim staklima automobila u prolazu.

Slijedio sam prometnu bujicu kroz tunel zračne luke. Tvrdo tijelo one žene, kraj mene u unajmljenom američkom automobilu, nepoznatoj zvijezdi tolikih drugorazrednih televizijskih serijskih filmova, iznenada je u meni pobudilo svijest o bolovima u koljenima i bedrima. Unatoč servokočnicama i motornom volanu, taj je američki auto iscrpljivao vozača.

»Kamo ćemo?« upitala je kad smo izišli iz tunela pa udarili prema zgradama terminala

»Prema višekatom parkiralištu - gornje su terase uveče prazne.«

Labava je hijerarhija prostitutki zaposjela aerodrom i njegova predgrađa - u hotelima, u diskotekama gdje nikad ne svira muzika, zgodno su se smjestile u blizini spavaonica za tisuće tranzitnih turista koji nikad ne napuštaju zračnu luku; drugi je ešalon operirao u glavnim dvoranama terminala i po polukatovima s restoranima; iza toga bila je čitava armija honorarki koje su u stambenim kompleksima duž autoceste iznajmljivale sobe na jedan dan.

Stigli smo do mnogokatnog parkirališta iza zgrade za teretni zračni promet. Zakružio sam nagnutim betonskim podom te nakošene

zgrade naizgled maglovite namjene pa između automobila na nagnutom krovu parkirao na slobodnu mjestu. Nakon što je sklonila novčanice tutnuvši ih u srebrnu torbicu, žena je svoje prezaposleno lice spustila nad moje krilo pa mi jednom rukom stručno otpustila patent zatvarač. Ustima i rukom počela je sistematski raditi na mom penisu, udobno raširivši ruke preko mojih koljena. Prenuo sam se od pritiska njenih tvrdih lakata.

»Što ti je s nogama - da nisi imao nesreću?«

Potrudila se da to zazvuči kao uvreda sa seksualnim prizvukom.

Dok je moj ud vraćala u život, spustio sam pogled na njena snažna leđa, na spoj između kontura njenih pleća obilježen vrpčama grudnjaka i pomno urešenom pločom s instrumentima tog američkog automobila, na spoj između njenih nabijenih butina u mojoj ljevici i kućišta sata i brzinomjera izvedenih u pastelnoj nijansi. Ohrabren tim brojčanicima sa šiltovima, moj je lijevi prstenjak krenuo prema njenom čmaru.

S trga ispod nas oglasile su se trube. Preko ramena mi je sinula bljeskalica i osvijetila prepadnuto lice te umorne prostitutke s ustima obavijenim oko mog spolovila i s kosom rasutom kroz kromirane žbice volana. Odgurnuo sam je i pogledao preko ograde. Neki je aerodromski autobus grunuo otraga taksij parkiran pred evropskim terminalom. Dva taksista i neki čovjek što je u rukama i dalje nosio torbu za spise podizali su ozlijeđenog vozača iz njegova taksija. Veliki je krkljanac autobusa i taksija zapriječio sav promet na trgu terminala. Bljeskajući krovnim svjetlima, policijska su se kola uspela na pločnik pa krenula između putnika i nosača, rušeći odbojnikom putne torbe.

Najednom smeten odbljescima pokreta na kromiranom okviru vjetrobrana, pogledao sam desno. Šest metara podalje, s druge strane praznih parkirališnih mjesta, na poklopcu motora automobila parkiranog do betonske ograde sjedio je neki čovjek s fotoaparatom. Prepoznao sam u njemu onog dugajliju izbrazdana čela koji me je promatrao kraj mjesta nesreće ispod nadvožnjaka, liječnika u bijeloj kuti iz bolnice. Izbacio je iz bljeskalice zamućenu lampicu pa je šutnuo pod automobile. Dok je iz stražnjeg kraja svog polaroida izvlačio film gledao me je bez ikakva posebnog zanimanja, kao da je

bio već dobro navikao da na krovovima višekatnih parkirališta vidi prostitutke i njihove mušterije.

»Samo svrši. Sve u redu.« Žena mi je sad pretraživala stegna u potrazi za odlutalim penisom. Dao sam joj znak da sjedne. Kad je, posluživši se retrovizorom, poravnala kosu, izašla je iz automobila a da me nije ni pogledala pa otišla prema oknu dizala.

Onaj dugajlija s kamerom bazao je krovom. Pogledao sam kroz stražnji prozor njegova automobila. Suvozačevo je mjesto bilo krcato fotografskim priborom - kamerom, stativom, kutijom punom fleš-žaruljica. Na stezaču na ploči s instrumentima bila je pričvršćena kino-kamera.

Krenuo je natrag prema svojim kolima držeći kameru za pištolj-dršku kao da je oružje. Kad je stigao do ograde, lice su mu osvijetlili farovi policijskog automobila. Shvatio sam da sam njegovo boginjavo lice vidio već mnogo puta, da se ono projicira iz desetaka zaboravljenih televizijskih programa i intervjua informativnih magazina - bio je to Vaughan, doktor Robert Vaughan, bivši stručnjak za računare. Kao jedan od prvih TV-znanstvenika novog stila. Vaughan je spojio visok stupanj osobnog medijskog imagea - stvorenog teškom crnom kosom što je padala na lice puno ožiljaka i terenskom bluzom američke vojske - s agresivnom manirnom sveučilišnog predavača i potpunom uvjerenošću u vrijednost svog predmeta proučavanja primjenu računarskih tehnika za upravljanje svim međunarodnim prometnim sustavima. U prvim programima svoje serije prije tri godine Vaughan je stvorio vrlo snažnu sliku gotovo besprizornog znanstvenika, koji se od svog laboratorija do televizijskog centra vozi na snažnom motociklu. Pismen, ambiciozan i privrženik samoreklamerstva, spasio se sudbine da ne bude ništa više od upornog karijerista s doktorskom titulom, a zahvaljujući primjesi naivnog idealizma, svojoj neobičnoj viziji automobila i njegove stvarne uloge u našem životu.

Stajao je na balkonu i gledao sudar do kojeg je došlo dolje. Farovi su mu osvijetljivali tvrde brazde ožiljaka nad obrvama i ustima, slomljenu pa nanovo oblikovanu nosnu hrskavicu. Prisjetio sam se zašto se Vaughanova karijera tako naglo prekinula - negdje na polovici televizijske serije bio je ozbiljno ozlijeđen udarivši negdje motociklom. I njegovo lice i njegova ličnost još su isuviše jasno nosili

uspomene na taj sraz, jeziv sudar na autocesti negdje na sjeveru, kad su mu stražnji kotači kamiona izlomili noge. Crte njegova lica doimale su se pomaknutima od simetrane, kao da su nakon nesreće bile rekonstruirane iz zbirke izbljedjelih reklamnih fotografija. Brazgotine na ustima i čelu, kosa što ju je sam podrezivao i nedostatak dvaju gornjih očnjaka, sve mu je to davalo zapušten i neprijateljski izgled. Koščati zglobovi njegova zapešća virili su poput lisičina iz otrcanih orukvica njegove kožne vjetrovke.

Ušao je u auto. Bio je to deset godina stari model lincoln continental, vozilo istog kalupa s otvorenom limuzinom u kojoj je poginuo predsjednik Kennedy. Prisjetio sam se da je jedna od Vaughanovih opsesija bio baš atentat na Kennedyja.

Zakrenuo je mimo mene i pritom se lijevim blatobranom lincolna očešao o moje koljeno. Dok je on šibao niz rampu, prešao sam preko krova. Taj je prvi susret s Vaughanom ostao vrlo živ u mojoj svijesti. Znao sam da motivi zbog kojih me je slijedio nemaju nikakve veze ni s osvetom ni s ucjenom.

SEDMO POGLAVLJE

Nakon našeg susreta na krovu aerodromskog parkirališta, bio sam stalno svjestan Vaughanove nazočnosti. Nije me više slijedio, no činilo se da negdje na marginama mog života lebdi poput kakva strogog nadzornika, određenog da znavijek motri moju glavu. Duž brzih traka Zapadne avenije gledao sam u retrovizor i prelazio pogledom ograde nadvožnjaka i mnogokatnih parkirališta.

U određenom smislu, ja sam Vaughana već bio učinio dijelom svog zbrkanog traganja. Sjedio sam na pretrpanim prometnim trakama nadvožnjaka dok su aluminijske stranice aerodromskih autobusa zatvarale nebo. Kad sam s naše verande, dok je Catherine pripravljala prva večernja pića, gledao natrane betonske ploče autoceste, u meni je raslo uvjerenje da ključ toga golemog metaliziranog krajolika leži negdje u tim konstantnim i nepromjenljivim šablonama prometa.

Na svu sreću, moje su mesijanske opsesije ubrzo postale jasno uočljive Paulu Waringu, mom ortaku. Dogovorio se s Catherine da se moji posjeti studiju ograniče na jedan sat dnevno. Kako sam se lako zamario i uzbuđivao, upao sam u nekakvu glupu prepirku s Waringovom tajnicom. Ipak se sve to doimalo i trivijalno i nestvarno. Daleko je važnija bila isporuka mog novog automobila iz lokalnog dućana.

Catherine je s dubokom sumnjom dočekala to što sam izabrao automobil izgledom i modelom identičan onome u kojem sam se sudario. Odabrao sam čak i isti oblik vanjskog zrcala i zavjesice blatobrana. Ona i njena tajnica promatrale su me kritički s prostora ispred ureda Direkcije za teretni zračni promet. Karen je stajala iza Catherine, zadignuti joj je lakat gotovo dodirivao njenu lopaticu, pa je nalikovala mladoj i ambicioznoj šefici bordela što na oku zaštitnički drži svoju najnoviju mladu nadu.

»Zašto si nas pozvao ovamo?« upitala je Catherine. »Ne mislim da ijedna od nas želi ikad više vidjeti automobil.«

»Najmanje ovakav, gospodo Ballard.«

»Da li te Vaughan slijedi?« upitao sam Catherine. »Razgovarala si s njim u bolnici.«

»Rekao mi je da je policijski fotograf. Što taj hoće?«

Karenine su oči zurile u moj izbrazdani skalp. »Teško je povjerovati da je takav ikad bio na televiziji.«

S naporom sam izdržao Karenin pogled i natjerao je da ga skrene. Zurila je, iza srebrenih šipki svojih usana, u mene poput grabežljive zvijeri.

»Je li ga itko vidio za vrijeme nesreće?

»Nemam pojma. Možda namjeravaš pripremiti još jedan sudar, specijalno za njega?« Catherine se ušetala oko automobila. Smjestila se u sjedalo suvozača, uživajući u oštrom vonju polivinila koji je podsjećao na prodavaonice.

»Uopće ne razmišljam o sudaru.«

»Taj te čovjek, taj Vaughan, počinje zaokupljati - neprestano o njemu pričaš.« Catherine se zagledala kroz besprijekorno čist vjetrobran dok su joj bedra bila razmaknuta u formaliziranoj pozi.

Ustvari sam razmišljao o kontrastu između te velikodušne poze i staklenih zidova-zavjesa aerodromskih zgrada, izložbenog sjaja novog automobila. Dok sam sjedio tako u točnoj replici vozila u kojem sam se zamalo ubio, pred oči su mi dolazile slike zdrobljenih blatobrana i mrežice hladnjaka, preciznog izobličenja uresa poklopca motora, zaokreta okvira vjetrobrana. Trokut Catherinine stidne zone podsjetio me je da se naš prvi spolni čin u tom automobilu tek treba odigrati.

Na policijskom stovarištu olupina u Northoltu pokazao sam propusnicu čuvaru, kustosu tog muzeja slupanih automobila. Zastao sam ondje, poput muža koji dolazi da odvede ženu iz zakutaka čudnog i nastranog sna. Uz stražnji zid nekog napuštenog kinematografa bilo je parkirano dvadesetak slupanih automobila. Na drugom kraju asfaltiranog dvorišta stajao je kamion kojemu je bila zdrobljena čitava šoferska kabina, kao da su se oko šoferova tijela naglo skupile dimenzije prostora.

Iznerviran tim deformacijama, išao sam od automobila do automobila. Prvo vozilo, jedan plavi taksi, dobio je udarac u središte lijevog fara - na jednoj je strani karoserija bila nedirnuta, s druge je prednji kotač bio zatjeran prema natrag sve do u putničku kabinu. Odmah do njega bila je bijela limuzina preko koje je prešlo nekakvo golemo vozilo. Tragovi su orijaških kotača tekli preko njezina

zdrobljenog krova, kotača koji su ga utisnuli sve do kvрге mjenjača između sjedala.

Prepoznao sam svoj automobil. Za prednji su odbojnik još bili pričvršćeni ostaci vučnoga konopa, a limene su ploče karoserije bile zapljusnute uljem i prljavštinom. Kroz prozore sam se zagledao u kabinu i prešao rukom preko stakla umazanog blatom. I ne promislivši, kleknuo sam ispred automobila i zagledao se u izlomljene blatobrane i mrežicu hladnjaka.

Nekoliko sam minuta zurio tako u karambolirani automobil, rekonstruirajući njegov identitet. Kroz svijest su mi se, na ispuhanim gumama, valjali užasni događaji. Ono što me je najviše iznenadilo, bio je opseg štete. Za vrijeme nesreće poklopac se motora bio uspeo preko pregratka u kojem je bio smješten pa je od mene sakrio stvarnu veličinu posljedica sudara. Oba prednja kotača kao i motor bili su zatjerani prema natrag sve do vozačeva mjesta, i tako izvili pod. Krvavi biljezi još su bili na haubi, plamenci od crne čipke što su tekli prema odvodnom žlijebu brisača vjetrobrana. Sićušne su mrljice bile rasute po sjedalu i volanu. Pomislio sam na onog ubijenog kako leži na poklopcu motora. Krv što je rominjala preko natučenog laka bila je moćniji fluid od sjemena što mu se hladilo u mošnjama.

Preko dvorišta su prošla dva policajca s crnim alzaškim psom. Gledali su me kako plutam oko svog automobila i činilo se kao da im je na neki neodređeni način krivo što ga dodirujem. Kad su otišli, otpustio sam kvaku na vozačevim vratima pa ih s naporom otvorio.

Slegao sam se u prašnjavo polivinilsko sjedalo, nagnuto prema natrag zbog izvijanja poda. Osovina volana povukla se petnaest centimetara prema mojim prsima. Podigao sam nervozne noge u automobil i položio stopala na gumena rebra papučica koje su bile toliko istjerane iz strojnog prostora da su mi koljena bila pritisnuta na prsa. Ispred mene, ploča s instrumentima ispupčila se prema van od čega su popucali brojčanici sata i brzinomjera. Dok sam sjedio tako u izobličenoj kabini, pokušao sam prizvati slike sebe u trenutku sudara, slike sloma tehničkog odnosa između moga vlastitog tijela, preuzetih oblika kože, i mehaničke strukture koja ga je podržavala. Prisjetio sam se svog posjeta, s bliskim prijateljem, Imperijalnom ratnom muzeju i patosa koji je okruživao komad cockpita japanskog lovca zero iz drugog svjetskog rata. Klupko električnih žica i razdrtog

platna na podu izražavalo je svu izolaciju rata. Pleksiglas kupole, koji se već počeo zamućivati, sadržavao je sitni ulomak pacifičkog neba, grmljavinu zrakoplova što se prije trideset godina zagrijavao na palubi nosača.

Gledao sam kako dva policajca po dvorištu vježbaju svog psa. Otvorio sam ormarić ispod ploče s instrumentima i pritisnuo policu prema dolje. Unutra, pokriveno prljavštinom i izljuštenom plastikom, bilo je nekoliko stvari koje Catherine nije uspjela pokupiti: komplet auto-karata, blago pornografski roman koji mi je Renata bila posudila u smionoj šali, polaroid fotografija, moj rad, nje kako, obnažene lijeve dojke, sjedi kraj vodocrpilišta.

Izvukao sam pepeljaru. Metalna mi je plitica iskočila u krilo, izbacivši pritom desetak ružem umazanih čikova. Svaka je od tih cigareta, što ih je pušila Renata dok smo se vozili iz ureda prema njezinu stanu, podsjećala na jedan od spolnih činova što se odigrao među nama. Dok sam odozgo gledao taj mali muzej uzbuđenja i svega što je moglo biti, shvatio sam da je zdrobljena kabina mog automobila, poput kakvog bizarnog vozila preuređenog za krajnjeg bogalja, zapravo savršena kapsula za sve ono što me u životu čeka.

Netko je prošao ispred automobila. Glas policajca zazvao je iz vratarske kućice. Kroz vjetrobran sam ugledao nekakvu ženu u bijeloj kišnoj kabanici kako hoda uz red karamboliranih automobila. Pojava privlačne žene u tom sumornom dvorištu, žene što je išla od automobila do automobila poput kakvog inteligentnog posjetitelja izložbe, razbudila me iz sanjarenja nad dvanaest čikova. Žena je prišla automobilu do mojega, zdrobljenom kabrioletu, žestoko udarenom odostrag. Njezino inteligentno lice, lice prezaposlenog liječnika, široko Čelo prikriveno sniženim rubom kose, zurilo je u iščezlu putničku kabinu.

Posve mahinalno, počeo sam se izvlačiti iz automobila, no potom sam se umirio za volanom. Helen Remington se okrenula od stradalog kabrioleta. Bacila je brz pogled na poklopac motora mog automobila, očito ne prepoznajući vozilo koje je usmrtilo njezina muža. Kad je podigla glavu, ugledala me je iza iščezlog vjetrobrana, kako sjedim za izobličnim volanom, među osušanim mrljama krvi njezina muža. Njene energične oči jedva da su i izoštrile pogled, ali joj se jedna ruka i protiv volje digla prema obrazu. Apsorbirala je

štetu nanesenu mom automobilu, i njena se pažnja selila od nagnječene mrežice hladnjaka do uzdignutog volana u mojim rukama. Potom je otpočela kratko razgledavanje moje osobe, pregledavajući me trpeljivim okom liječnika suočenog s teškim pacijentom koji pati od niza simptoma u kojima, međutim, uživa.

Odmakla se prema oštećenom kamionu. Ono što me je ponovno porazilo, bilo je neobično držanje njenih nogu, jer je unutrašnja površina njenih bedara u široku zdjelicu, bila izložena nizu unesrećenih automobila. Je li čekala da posjetim policijski otpad? Znao sam da je nekakav sukob između nas neizbježan, ali u mojoj svijesti to je već bilo prekriveno drugim osjećajima - samilošću, erotizmom, čak i nekakvom čudnom ljubomorom prema pokojniku, kojeg je ona poznavala ali ja nisam.

Vratila se kad sam već stajao na zauljenu asfaltu ispred svog automobila.

Pokazala je prstom na karambolirana vozila. »Nakon ovako nečega, kako ljudi uopće uspijevaju pogledati automobil, a o upravljanju da se i ne govori?« Kad nisam ništa odgovorio, rekla je izravno: »Pokušavam pronaći Charlesov auto.«

»Nije ovdje. Možda ga policija još drži. Njihovi vještaci...«

»Rekli su mi da je ovdje. Rekli su mi to jutros.« Kritički se zagledala u moj automobil, kao da je zbunjena njegovom izobličenom geometrijom, a onda potvrdu pronašla u svojstvenosti moje naravi. »To su vaša kola.«

Ispružila je ruku u rukavici pa dodirnula rešetku hladnjaka i počela opipavati kromiranu šipku istrgnutu iz nosa automobila zgužvanog u harmoniku, kao da traži nekakav trag krvi svog muža na krvlju poškrapanu laku. Nikad još nisam razgovarao s tom umornom ženom, pa sam osjećao da bih se sada trebao i formalno ispričati zbog smrti njezina muža i jezivog brutalnog čina u koji smo oboje bili upleteni. Istovremeno je, međutim, njena ruka u rukavici na izgrebenu kromu budila u meni osjećaj žestokog spolnog uzbuđenja.

»Poderat ćete rukavice.« Odmaknuo sam joj ruku od rešetke. »Mislim da nismo ni trebali dolaziti ovamo čudi me da policija pušta samo tako.«

Njeno mi je snažno zapešće odgovorilo pritiskom na prste, nekakvom upravo usputnom iritacijom, kao da uvježbava fizičku

osvetu nada mnogom. Pogled joj se zadržao na crnim konfetima razasutim po poklopcu motora i sjedalima.

»Bili ste teško ozlijeđeni?« upitala je. »Mislim da smo se vidjeli u bolnici.«

Otkrio sam da je nemoguće da joj išta odgovorim jer sam bio svjestan gotovo opsesivnog načina na koji je zabacivala kosu preko obraza. Njeno snažno tijelo, sa svojom nervoznom seksualnošću, tvorilo je snažnu vezu s tim ulubljenim i blatom umazanim kolima.

»Nije mi do tog automobila«, rekla je. »Ustvari, zaprepastilo me je kad sam otkrila da moram i platiti nekakvu tarifu da ga bace u staro željezo.«

Ostala se motati oko automobila, promatrajući me s nekakvom smjesom neprijateljstva i zanimanja, i kao da je time priznavala da su njeni motivi da dođe na otpad bili mutni kao i moji. Osjećao sam da je na svoj rafinirani i zdravorazumski način već ispipavala mogućnosti što sam je pred njom bio otvorio, istraživala to oruđe nastrane tehnologije koje joj je ubilo muža i zatvorilo glavnu cestu njezina života.

Ponudio sam joj da je prebacim do kirurgije. »Hvala.« Krenula je ispred mene. »Radije do aerodroma, ako biste mogli.«

»Aerodroma?« Obuzeo me čudan osjećaj da nešto gubim. »Zašto - zar odlazite?«

»Ne još - iako nikad dovoljno brzo za neke ljude, kako sam već uspjela otkriti.« Skinula je sunčane naočale i uputila mi sumorni smješak. »Kad u liječnikovoj obitelji netko umre, pacijenti se osjećaju dvostruko nelagodno.«

»Pretpostavljam da se ne odijevate u bijelo da biste ih umirili?« »Nosit ću i zeznuti kimono ako me bude volja.« Zauzeli smo sjedala u mom automobilu. Rekla mi je da radi u imigracijskom odjelu London Airporta. Držeći se dobro podalje od mere, naslonila se na okvir vrata i dala se kritičkim okom na razgledavanje unutrašnjosti automobila, tog prividnog uskrsnuća glatkog polivinila i uglačanog stakla. Slijedila je moje ruke dok su se kretale po komandama. Pritisak njenih bedara na vruću plastiku tvorio je kapsulu žestokog uzbuđenja. Već sam počeo naslućivati da je toga itekako svjesna. Užasavajuće je paradoksalno, no spolni čin između nas bit će način da mi se osveti.

Gusti je promet zakrčio sjeverni smjer autoputa od Ashforda do London Airporta. Sunce je gorjelo na pregrijanom laku. Oko nas. umorni su se vozači naginjali kroz otvorene prozore i na svojim radioaparatom slušali beskonačne vijesti. Hermetički zatvoreni u aerodromske autobuse, budući su putnici gledali kako se putnički mlažnjaci dižu s dalekih pista zračne luke. Sjeverno od zgrada terminala mogao sam vidjeti visoku ploču nadvožnjaka kako prekoračuje ulazni tunel aerodroma, začepljen prometom koji se, kako se činilo, spremao da usporeno reprizira dramaturgiju našeg sudara.

Helen Remington je iz džepa svoga kišnog ogrtača izvukla kutiju cigareta. Na ploči je s instrumentima potražila upaljač, desnicom što se iznad mojih koljena kretala poput nervozne ptičice.

»Jeste li za cigaretu?« Snažnim je prstima zderala celofan. »U Ashfordu sam i propušila - kako glupo od mene.«

»Pogledate sav taj promet - znala bih što bih sa svakim sedativom koji mi dopadne šaka.«

»Sad je mnogo gore - zapazili ste, zar ne? Na dan kad sam izišao iz Ashforda, obuzeo me neobičan osjećaj da su se svi ti automobili skupili zbog nekog posebnog razloga koji meni nije jasan. Činilo se kao da se promet udeseterostručio.«

»Ili si to samo zamišljamo?«

Pokazala je cigaretom prema unutrašnjosti automobila. »Kupili ste ponovo savršeno ista kola. Isti model, ista boja.«

Sad mi se okrenula licem ne trudeći se uopće da prikrije brazgotinu na licu. Bio sam jasno svjestan snažnog podmorskog neprijateljskog strujanja što je teklo prema meni. Prometna je bujica stigla do raskrižja kod Stanwella. Slijedio sam repinu automobila, i već razmišljao o tome kako bi se ponašala za vrijeme spolnoga čina. Pokušao sam stvoriti sliku njenih širokih usta obavijenih oko muževog spolnog uda, oštre prste između njegovih butina, u traganju za prostatom. Dodirnula je žutu trupinu benzinske cisterne što je stajala do nas. s golemim stražnjim kotačima tek petnaestak centimetara daleko od njezina lakta. Dok je čitala protupožarna upozorenja na cisterni, ja sam zurio u njene čvrste listove i bedra. Ima li ona ikakve predodžbe o muškarcu, ili o ženi, s kojim će se odigrati njen slijedeći spolni susret? Kad su se promijenila svjetla,

osjetio sam meškoljenje spolnog uda. Prebacio sam se iz brze u sporu traku i zauzeo položaj ispred benzinske cisterne.

Luk nadvožnjaka uzdizao se preko crte nebosklona, sjeverna mu je rampa bila zaklonjena bijelim pravokutnikom tvornice plastičnih masa. Nedirnuti, pravocrtni volumeni te građevine stapali su se u mojoj svijesti s obrisima njezinih listova i bedara utisnutih u polivinilsko sjedalo. Očito nesvjesna toga da se krećemo prema mjestu našeg prvotnog susreta. Helen Remington je prebacivala nogu preko noge pa ih ponovno rasplitala, pomičući te bijele volumene dok su mimo nas promicala uzdignuća prednje fasade tvornice plastičnih masa.

Kolnik ispod nas je počeo propadati. Hitali smo prema spajanju s odvojkom autoputa u Drayton Parku. Povratila je ravnotežu naslonivši se na kromirani okvir leptir-prozora, pri čemu joj je cigareta zamalo ispala u krilo. U pokušaju da ponovno steknem vlast nad automobilom, pritisnuo sam glavić na donji rub volana.

Auto je šišao prema mjestu svog prvog sudara sa središnjim slobodnim prostorom. Crte ispod nas rasplitale su se dijagonalno, a negdje iza ramena lagano je jeknula automobilska truba. Smetovi izlomljena stakla vjetrobrana bljeskali su na suncu poput svjetiljki za Morzeovu signalizaciju.

Kroz ud ni je poskočilo sjeme. U trenutku kad sam izgubio vlast nad volanom, prednji je kotač udario u rubnik središnjeg praznog međuprostora pa na vjetrobran izbacio čitav tornado prašine i kutiju od cigareta. Auto se zanio iz brze trake pa skrenuo prema aerodromskom autobusu što je upravo izlazio iz zaobilazne petlje. Dok mi je iz uda prokapavalo sjeme, ubacio sam se iza autobusa. U tom su trenutku zamrli i posljednji drhtaji tog minijaturnog orgazma.

Osjetio sam na mišici ruku Helen Remington. Bila se pomakla u prostor između sjedala, snažno joj je pleće upiralo o moje, ruke su joj bile na volanu položene preko mojih. Gledala je automobile što su izmicali s obje strana, ječeći trubama.

»Skrenite ovdje - sad biste neko vrijeme mogli voziti mirno.«

Zakrenuo sam auto prema prilaznoj cesti što je vodila prema pustim betonskim bulevarima četvrti bungalova. Čitav smo sat vozili praznim ulicama. Pred vratima bungalova stajali su dječji bicikli i obojena kolica. Helen Remington držala me je za rame dok su joj oči skrivale

naočale. Pričala mi je o svom poslu u imigrantskom odjelu aerodroma i o teškoćama oko dokazivanja pravne valjanosti muževe oporuke. Je li bila svjesna toga što se događalo u mom automobilu, svjesna rute koju sam u toliko različitih vozila prošao toliko puta, i da sam u smrti njezina muža vidio posvećenje jedinstva naših ozljeda i mog orgazma?

OSMO POGLAVLJE

Promet se umnogostručio, betonske su se staze počele gibati poprečno preko krajolika. Dok smo se Catherine i ja vozili s ročišta mrtvozornikove istrage, nadvožnjaci su nalijekali jedan povrh drugoga, poput kakvih orijaša u snošaju, svojim golemim nogama jedan drugom opkoračujući leđa. Zaključak je bio da je do smrti došlo nesretnim slučajem, pri čemu nije bilo nikakva iskazivanja zanimanja ili smisla za ceremonije; policija protiv mene nije podnijela nikakvu prijavu zbog ubojstva iz nehata ili nesavjesne vožnje. Nakon rasprave, pustio sam Catherine da me odveze do aerodroma. Pola sam sata sjedio kraj prozora u njenom uredu i odozgo gledao stotine automobila na parkiralištu. Njihovi su krovovi tvorili jezero kovine. Catherinina tajnica stajala joj je za leđima i čekala da odem. Dok joj je Catherine dodavala naočale, opazio sam da joj je na ustima bijeli ruž, što je vjerojatno bio ironični ustupak ovom danu smrti.

Catherine me odvela do aule »James, morao bi do svog ureda - vjeruj mi, ljubavi, da se trudim da ti budem od pomoći.« Dodirnula mi je desno rame radoznom rukom, kao da traži neku novu ranu što je na njemu procvjetala. Za vrijeme rasprave držala me za mišicu čudnim nekim zahvatom, bojeći se valjda da bih joj mogao naprosto otkliziti u stranu i pasti kroz prozor.

Nemajući volje da se natežem s mrzovoljnim i grandsenjerski raspoloženim taksistima zainteresiranim samo za to da mi rebnu londonsku tarifu, prošetao sam se kroz parkiralište nasuprot zgradi robnog zračnog prometa. Iznad mene, kroz metalizirani zrak, zakričao je putnički mlažnjak. Kad se zrakoplov izgubio, podigao sam glavu i ugledao doktoricu Helen Remington kako se, stotinjak metara nadesno, kreće između automobila.

Za rasprave nisam mogao odvojiti oči s brazgotine na njezinu licu. Gledao sam je kako mirno korača između redova automobila prema ulazu u imigrantski odjel. Jaka joj je čeljust bila položena pod nekakvim prpošnim kutom, a lice okrenuto od mene kao da je demonstrativno brisalo sve tragove mog postojanja. A istovremeno sam bio pod snažnim dojmom da je posve izvan svega.

Tjedan dana nakon rasprave, kad sam se vozio iz Catherininog ureda, vidio sam je kako čeka na taksi stajalištu kod Oceanic Terminala. Zazvao sam je i stao iza aerodromskog autobusa pa je

rukom pozvao da sjedne do mene. Zibajući torbicu snažnim zapešćem, došla je do mog automobila pa me uz grimasu prepoznala.

Dok smo se kretali prema Zapadnoj aveniji razgledavala je promet s iskrenim zanimanjem. Prstima je začušljala kosu s lica i otvoreno pokazala brazgotinu što je počela blijediti.

»Kamo da vas odbacim?«

»A da se malo provozamo?« upitala je. »Sav taj promet - obožavam ga gledati.«

Je li mi se to pokušavala narugati? Slutio sam da je na svoj zdravorazumski način već počela procjenjivati mogućnosti koje sam joj razotkrio. S betonskih pokrova parkirališta i s krovova mnogokatnih garaža, bistrim je i nesentimentalnim pogledom istraživala tehnologiju koja je dovela do smrti njezina muža.

Počela je čavrljati s lukavo smišljenom živahnošću. »Jučer sam uzela taksu da me čitav sat vozika okolo. 'Bilo kamo', rekoh. Stali smo usred teškog prometnog krkljanca u blizini nadvožnjaka. Mislim da se nismo maknuli više od pedeset metara, što taksista nije ni najmanje živciralo.«

Vozili smo se Zapadnom avenijom, dok su nam pomoćne zgrade aerodroma i njegova ograda bili slijeva. Dok je visoka ploča nadvožnjaka odmicala u retrovizoru, držao sam se spore trake. Helen je pričala o svom drugom životu o kojem je već stvarala planove.

»Laboratorij za istraživanje cestovnog prometa traži medicinara - plaća je veća, a to je nešto o čemu bih sad morala razmišljati.

Ako je čovjek materijalist, u tome može vidjeti izvjesnu moralnu vrlinu.

»Laboratorij za istraživanje cestovnog prometa ...« ponovio sam. Filmovane scene simuliranih automobilskih sudara često su bile prikazivane u televizijskim dokumentarcima; ti su obogaljeni strojevi bili prožeti nekakvim čudnim patosom. »Ne podsjeća li to ipak suviše?...«

»U tome i jest stvar. Osim toga, sad znam da mogu dati i nešto o čemu prije nisam imala ni najdaljeg pojma. Nije tu toliko riječ o dužnosti koliko o angažmanu.«

Petnaest minuta poslije, kad smo se vraćali prema nadvožnjaku, primakla mi se i sjela do mene, promatrajući mi ruke na komandama dok smo još jednom ulazili u putanju koja je dovela do sudara.

Onaj isti smireni no radoznali pogled (kao da još nije odlučila kako bi me upotrijebila) stajao joj je na licu nedugo nakon što sam zaustavio auto na praznoj opslužnoj cesti između vodovodnih rezervoara zapadno od aerodroma. Kad sam joj prebacio ruku preko ramena, kratko se nasmiješila sama sebi. nervoznim riktusom gornje usne koji je izložio desni očniak sa zlatnom krunom. Dodirnuo sam njena usta svojim i zaderao voštanu rožinu pastelnog premaza usana. Vidio sam kako joj je ruka posegnula prema kromiranom okviru leptir-prozora. Pritisnuo sam usne na golu i neišaranu caklinu njenih gornjih zubi, fasciniran kretanjem njenih prstiju preko glatkog kroma prozorskog okvira. Njegova je površina duž prednjeg ruba bila zašarana namazom plave boje zaostalim iza kakvog nezadovoljnog proizvodnog radnika. Nokat je njenog kažiprsta zagrebao po toj enervantnoj crti što se dizala dijagonalno od donjeg okvira prozora pod istim kutom kao i betonski rub irigacijskog kanala neka tri metra od automobila. U mojim se očima ta paralaksa stopila sa slikom nekog napuštenog automobila što je ležao u travi umazanoj rđom na donjem kraju padine nasipa rezervoara. Kratka lavina razmućena talka što joj je pala po očima kad sam joj usnama krenuo preko kapaka, sadržavala je svu melankoliju tog automobila bez gospodara, njegova procurjelog strojnog ulja i rashladnog sredstva njegova hladnjaka.

Šest stotina metara iza nas promet je čekao na uzdignutoj ploči autoceste dok je popodneвно sunce križalo prozore aerodromskih autobusi i automobila. Ruka mi je krenula po vanjskoj oblini Heleninoh bedara i napipala otvoreni patent-zatvarač njene haljine. Kad su mi te spone, nalik na britvicu, zarezale zglobove na prstima, osjetio sam njene zube čitavom širinom uha. Oštrina te boli podsjetila me na ugriz vjetrobranskog stakla u sudaru. Raširila je noge i ja sam počeo milovati najlonsku mrežicu što je pokrivala njen venerin brežuljić, tu vilinsku koprenu za prepone te ozbiljne doktorice. Dok sam joj gledao u lice, s požudnim ustima što su dahtala kao da žele sama sebe proždrijeti, krenuo sam rukom oko njenih dojki. Sad je govorila nešto samoj sebi, odlutavši tko zna kamo poput kakve umno

postradale žrtve prometne nesreće. Digla je desnu dojku iz grudnjaka pa mi pritisla prste na toplu bradavicu. Stao sam ih naizmjenice ljubiti, tjerajući zube preko uzdignutih vršaka.

Ščepavši me čitavim tijelom u toj sjenici od stakla, kovine i polivinila, Helen mi je krenula rukom pod košulju i opipom potražili moje bradavice. Uhvatio sam je za prste i obavio ih oko spolovila. U retrovizoru sam vidio kako se pojavljuje kamionet održavanja vodouprave. MIMOŠAO NAS JE U TUTNJAVI PRAŠINE I ISPUHA DIZELA KOJI JE ZABUBNJAO PO VRATIMA MOG AUTOMOBILA. Taj izboj uzbuđenja povukao je u moj penis prvo sjeme. Deset minuta poslije, kad se kamion vratio, vibriranje prozora dovelo me je do vrhunci. Helen je klečala opkoračivši me nogama, a laktovi su joj bili utisiuti u sjedalo s obadvije strane moje glave. Ponovno sam se zavalio na leđa osjećajući topli, namirisani polivinil. Rukama sam joj gurnuo suknu do struka, tako da sam mogao vidjeti obline njenih bokova. Polako sam je pomicao, pritisnutu uz sebe, upirući štapinom svog uda u njenu dražicu. Elementi njezina tijela, četvrtasta koljena pod mojim laktovima, desna dojka iskočila iz čašice grudnjaka, mali prištić kojim je bio obilježen donji luk njezine bradavice, sve je to bilo ucrtano u okvire kabine automobila. Kad sam joj glavićem pritisnuo grlić maternice, na kojem sam osjetio mrtvu mašinu, njenu dijafragmu, oglednuo sam se po kabini oko sebe. Taj je maleni prostor bio pretrpan četvrtastim površinama komandi i zaobljenim dijelovima ljudskog tijela u međudjelovanju posredstvom neuobičajenih spojišta: bilo je to nešto nalik prvom činu homoseksualnog odnosa u kapsuli Apollo. Volumeni Heleninih bedara što su mi pritiskali bokove, lijeva šaka zakopana u moje rame, njena usta što se otimaju za moja, oblik i vlažnost njezina čmara dok sam ga milovao prstenjakom, sve je to bilo prekriveno inventarom dobroćudne tehnologije - zaobljenim kućištem brojanika instrumenata, izbačenom ljušturom pokrova osovine volana, ekstravagantnom pištoljskom drškom ručne kočnice. Napipao sam topli polivinil sjedala kraj sebe a onda pomilovao vlažnu crkvenu lađu Helenine međice. Njena mi je ruka pritiskala desni testis. Plastični laminati oko mene, u boji isprana antracita, bili su u istoj nijansi kao i njene stidne dlačice razdijeljenje pri predvorju njene vulve. Putnička kabina obuhvaćala nas je poput nekakva stroja koji će iz našeg spolnog čina stvoriti homunkulusa od krvi, sjemena i

rashladnog sredstva motora. Prst mi je krenuo u Helenin rektum i napipao batinu mog spolovila u njenoj rodnici. Te slabašne opne, nalik na sluzavi septum njezina nosa koji sam dodirnuo jezikom, odražavale su se u staklenim brojčanicima ploče s instrumentima, u neprekinutoj krivulji vjetrobrana.

Njena su me usta ugrizla za lijevo rame i krv je obilježila košulju otiskom usana. Mahinalno sam je pljusnuo.

»Oprosti!« dahнула mi je u lice. »Molim te, nemoj se micati!«

Navela je moj ud natrag u svoju rodnicu. Držeći je objema rukama za butine, hitao sam prema vrhuncu. Iznad mene, ozbiljno lice Helene Remington zurilo je kao da oživljuje pacijenta. Sjaj vlage na njenoj koži oko usta nalikovao je rascvatu rose ujutro na vjetrobranu. Brzo je pumpala butinama, utiskujući svoju stidnu kost u moju, a onda se, kad je putem protutnjao landrover, bacivši nam na prozore oblak prašine, zavalila na ploču s instrumentima.

Kad se auto udaljio, digla se s mog uda puštajući sjeme da padne po preponama. Sjela je za volan držeći u ruci vlažni glavić. Oglednula se po kabini automobila, kao da razmišlja o tome za kakve bi druge svrhe mogla iskoristiti naš spolni čin. Osvijetljen popodnevnim suncem, već pomalo izbljedjeli ožiljak na njezinu licu označavao je te skrivene motive poput kakve tajne granice pripojena područja. Pomislivši da bih je morao nekako umiriti, izvadio sam joj iz grudnjaka lijevu dojku i počeo je milovati. Radosno pokrenut njenim bliskim oblikom, bacio sam pogled na draguljima optočenu božićnu špiljicu ploče s instrumentima, na izbočeni pokrov volanskog sklopa i kromirane glave kontrolnih prekidača.

Iza nas su se na opslužnoj cesti pojavila policijska kola, njihova je bijela trupina žestoko posrtala preko jama i koloderina. Helen se uspravila pa okretnom rukom spremila dojku. Brzo se odjenula pa, ogledavajući se u zrcalcu puder-doze, stala dovoditi lice u red. Isto onako naglo kao što je sve to bila otpočela, sad se udaljila od vlastite požudne spolnosti.

Pa ipak. bilo je očito da Helen Remington ne osjeća nikakvu nelagodu zbog takvih njoj nepriličnih postupaka, tih spolnih činova u tijesnoj kabini mog automobila parkiranog na različitim pustim opslužnim cestama, u slijepim ulicama i parkiralištima u ponoći. Kad bih je idućih tjedana skupio iz kuće u Northoltu koju je bila unajmila,

ili dok bih je čekao u dvorani recepcije pred aerodromskim uredima za imigraciju, činilo mi se nemogućim da sam imao ikakvih seksualnih veza s tom senzitivnom doktoricom u bijeloj kuti koja je strpljivo slušala kontradiktorna obrazlaganja kakva tuberkuloznog Pakistanca.

Neobično je što su se naši spolni susreti odigrali isključivo u mom automobilu. U velikoj spavaonici njene unajmljene kuće nije mi se mogao čak ni dignuti, a Helen bi opet postala sklona prepiranju i daleka, pa bi se davala u beskonačne priče o najdosadnijim aspektima svog posla. Ali kad bismo se ponovno našli u mom automobilu, kad bi pretrpane prometne trake kojima smo se kretali stvorile nevidljivu i slijepu publiku, vraćala bi nam se sposobnost da uzbudimo jedno drugo. Svaki bi put razotkrivala sve veću nježnost prema meni i mojemu tijelu, pa bi čak i pokušavala zatomiti moju brigu za sebe. Svakim smo našim spolnim činom rekapitulirali smrt njezina muža, ponovno usađivali sliku njegova tijela u njezinu rodnicu posredstvom stotina perspektiva naših usana i bedara, bradavica i jezika, u okvirima metalno-polivinilske kabine automobila.

Čekao sam da Catherine otkrije da se često nalazim s tom usamljenom doktoricom, ali je ona, na moje iznenađenje, za Helen Remington pokazala samo letimično zanimanje. Catherine se ponovno posvetila svom braku. Prije moje nesreće naše su spolne relacije bile već gotovo posve apstraktne; odražavale su se zahvaljujući nizu imaginarnih igara i nastranosti. Kad bi ujutro izlazila iz kreveta nalikovala bi kakvom efikasnom mehaničaru koji sam sebe održava: rutinsko tuširanje; ispuštanje noćne mokraće u zahodsku školjku; izvlačenje dijafragme, obnavljanje namaza i ponovno umetanje (kako i gdje je vodila ljubav za vrijeme podnevne pauze i s kojim pilotima i funkcionerima zračnih kompanija?); uključivanje emisije vijesti dok na automatu sebi priprema espresso...

Sve se to sad izgubilo, da bi se zamijenilo skromnim ali stalno sve proširenijim repertoarom nježnosti i izražavanja osjećaja. Dok bi ležala kraj mene, namjerno kasneći na posao, ja sam se mogao dovesti do vrhunca naprosto zamišljajući i automobil u kojem smo doktorica Helen Remington i ja izvodili naše spolne igre.

DEVETO POGLAVLJE

Tu ljupku domaću idilu, sa svojim radosnim promiskuitetom, privela je kraju ponovna pojava Roberta Vaughana, tog sablasnog anđela brzih autocesta.

Catherine je bila otišla na tri dana da bi prisustvovala nekakvoj konferenciji o zračnom prometu što se održavala u Parizu, a ja sam i: čiste radoznalosti odveo Helen na utrke serijskih automobila na stadionu u Northoltu. Nekoliko kaskadera koji su radili u popularnom filmu Elizabeth Taylor što se snimao u Studiju Shepperton, napravili su pravu paradu »paklenske vožnje«. Neprodane ulaznice kružile su studijima i našim uredima. Ne odobravajući moju vezu s udovicom čovjeka kojega sam usmrtio, Renata mi je dala par karata, što je vjerojatno trebala biti ironična gesta.

Helen i ja sjedili smo zajedno na polupraznoj tribini, iščekujući nešto dok je niz okljaštrenih limuzina kružio šljakom nasutom stazom. Sve je to promatralo mnoštvo što se smrtno dosađivalo na rubu prepravljena nogometnog igrališta. Iznad nas se valjala grmljavina najavljiivačeva glasa. Na kraju svake trke žene bi vozača bezvoljno podigle graju.

Helen je sjedila pripijena uza me, ruke prebačene oko mog struka i licem mi dodirujući rame. Lice joj je bilo umrtvljeno stalnim urlikom ispušnih cijevi s pokvarenim prigušivačima.

»Ovo me čudi - mislila sam da je sve ovo mnogo popularnije.«

»Ono pravo može se uvijek dobiti badava.« Pokazao sam na žuti list programa. »Ovo bi moglo biti zanimljivije: 'Rekonstrukcija spektakularne prometne nesreće.'«

Očistili su stazu pa na njoj razmjestili bijele stupiće da bi tako ocrtali obrise cestovnog križanja. Ispod nas, na servisnom prostoru, na sjedalo vozača automobila bez vrata, remenjem su uvezivali golemo, uljem umazano tijelo čovjeka u vjetrovci posutoj srebrenim zakovicama. Njegova oksidirana kosa što je sezala do ramena bila je skrletnom krpom uvezana u perčin. Otvrđlo mu je lice imalo blijedi, gladni izraz nezaposlena cirkusanta. Prepoznao sam u njemu jednog od kaskadera iz studija, bivšeg vozača trkaćih automobila zvanog Seagrave.

U toj je reprizi nesreće trebalo sudjelovati pet automobila - u reprizi mnogostrukog sudara u kojem je ljetos na Sjevernoj kružnoj cesti

poginulo sedmero ljudi. Dok su ih vozili na njihove položaje na terenu, najavljiivač je počeo poticati zanimanje auditorija. Pojačani ulomci njegovih komentara odzvanjali su praznim tribinama kao da pokušavaju uteći.

Pokazao sam na visokog kamermana u vojničkoj vjetrovci koji se motao oko Seagraveovog automobila pa, nadglasavajući urlik motora, kroz izbijeni mu vjetrobran dovikivao upute. »Opet taj Vaughan. Razgovarala si s njim u bolnici.« »On je fotograf?« »Vrlo poseban.«

»Mislila sam da se bavi nekakvim istraživanjem nesreća. Htio je o sudaru doznati sve što možeš zamisliti.«

Činilo se da Vaughan na stadionu igra ulogu filmskog režisera. Kao da je Seagrave njegova zvijezda, neki anonimac koji će mu stvoriti reputaciju, Vaughan se prenapet od pažnje naslonio na okvir vjetrobrana pa agresivnim pokretima počeo ocrtavati neku novu koreografiju brutalnosti i sraza. Seagrave se mlitavo zavalio, dopušujući traljavo smotanu cigaretu hašiša koju mu je Vaughan pridržavao dok je ovaj namještao remenje i nagib osovine volana. Njegova oksidirana kosa postala je žarište zanimanja čitavog stadiona. Od najavljiivača smo doznali da će Seagraveov automobil biti meta, da će ga kamion koji bude klizio na kočnicama ispucati na put četverim vozilima koja će mu dolaziti ususret. U jednom trenutku, Vaughan je otišao od njega pa potrčao uz tribinu prema kabini komentatora iza nas. Uslijedila je kratka tišina, a nakon toga nam je rečeno tonovima u kojima je bilo i likovanja, da je Seagrave zatražio da taj kamion što je pokliznuo vozi njegov najbliži prijatelj. Taj posljednji dramatični dotak nije uspio uzbuditi mnoštvo, ali se činilo da je Vaughan zadovoljan. 72

Njegova kruta usta izbrazdanih usana otvorila su se u posprdni smiješak tad je silazio niz prolaz između sjedala. Videći mene i Helen Renington zajedno, mahnuo nam je kao da smo već davni zaljubljenici u te morbidne spektakle njegove arene.

Dvadeset minuta kasnije, dok su zdrmanom Seagraveu pomagali pa prijeđe parkiralište, sjedio sam u svom automobilu iza Vaughanova lincolna. Rekonstrukcija nesreće bila je čisti fijasko - kad ga je kamion udario, Seagraveov je automobil ostao prilijepljen za njegov odbojnik poput kakvog kratkovidnog torera što je naletio

ravno biku na rogove. Kamion ga je nosio punih pedeset metara prije nego što ga je zabio u jednu od limuzina što su dolazile ususret. Žestoki, ničim ublaženi sudar podigao je na noge čitavo mnoštvo, uključujući i Helen i mene.

Jedino Vaughan nije ni trepnuo. Dok su se ošamućeni vozači ispetljavali iz svojih automobila i oslobađali Seagravea iza volana, Vaughan je žurno zakoračao preko arene pa odlučnim pokretom zazvao Helen Remington. Pošao sam iza nje preko šljake ali Vaughan na mene nije obratio pažnju, već je poveo Helen kroz gomilu mehaničara i prišipetlji.

Iako je Seagrave mogao hodati, otirući masne ruke o srebrenaste hlače kombinezona i pipkajući zrak metar ispred sebe, Vaughan je ipak uspio uvjeriti Helen da ga otprati do Opće bolnice Northolt. Kad smo napokon krenuli, otkrio sam snažan poriv da održim korak s Vaughanovim automobilom, prašnjavim lincolnom s ugrađenim stražnjim farom. Dok je Seagrave skljojkan ležao do Helen na stražnjem sjedalu, Vaughan je velikom brzinom vozio kroz noćni zrak, s laktom na rubu prozora, lupkajući prstima po krovu. Nagadao sam da me na taj svoj ležerni način provjerava da vidi bi li me mogao zbaciti; na semaforima bi me gledao u retrovizori kako se dovlačim do njega, a onda bi silovito sunuo već na narančastom. Kod northolskog nadvožnjaka kretao se brzinom dobrano većom od najveće dopuštene, pa je nonšalantno i s krive strane obišao policijska kola koja su ondje krstarila. Vozač je zabljeskao krovnom svjetiljkom no zastao kad je popreko Seagraveove kose ugledao skrletnu krpnu nalik na krvavu mrlju kao i otraga moje uzrujane farove.

Sišli smo s nadvožnjaka pa betonskom cestom krenuli kroz Zapadni Northolt, stambeno predgrađe zračne luke. U malim vrtovima odvojenim žičanim ogradama stajale su jednokatnice. Četvrt su naseljavali mlađi službenici zrakoplovnih kompanija, nadglednici parkirališta, konobarice i bivše stjuardese. Mnogi su od njih radili u smjenama i spavali čitavih popodneva i večeri pa su, dok smo se valjali kroz prazne ulice, prozori bili zastrti.

Skrenuli smo prema ulazu u bolnicu. Zanimajući postojanje parkirališta za posjetitelje, Vaughan je nadro kroz ulaz traumatološkog odjela pa nagazio na kočnicu na parkiralištu rezerviranom za liječnike-konzultante. Skočio je sa svog sjedala i

dao Heleni znak da iziđe. Začešljavajući i zalizujući kosu, Seagrave se nevoljko izvukao iz stražnjeg dijela kabine. Osjećaj za ravnotežu još mu se nije bio vratio pa je svoje golemo tijelo naslonio na okvir vjetrobrana. Kad sam pogledao njegove oči, ni na što izoštrene, i natučenu glavu, postao sam siguran da su to samo posljednje u dugom nizu kontuzija. Dok mu je Vaughan držao glavu, opljunuo je nauljene ruke a onda uhvatio za mišicu Vaughana i Helen pa zateturao prema traumatološkom odjelu.

Čekali smo da se vrate. Vaughan je u mraku sjedio na poklopcu motora svog automobila i jednim bedrom presijecao snop lijevog fara. Nemirno je ustao pa se počeo šunjati oko svog automobila, glave uzdignute iznad pogleda večernjih posjetitelja što su išli prema svojim odjelima. Promatrajući ga iz svog automobila, parkiranog do njegovog, mogao sam vidjeti da čak i sad Vaughan dramalizira sebe zbog tih anonimnih prolaznika, da se drži u reflektorskom snopu kao da čeka na nevidljive televizijske kamere da ga uhvate u kadar. U svim je njegovim impulsivnim pokretima bio vidljiv propali glumac koji me na nekakav iritantan način sprečavao da na nj ikako reagiram. Skočio je na izlizane bijele tenisice pa se odšetao do stražnjeg dijela automobila i otključao prtljažni prostor.

U razmišljanju me omeo odraz njegovih farova u staklenim vratima obližnjeg fizioterapeutskog odjela pa sam izišao iz automobila i vidio kako Vaughan prebire po kamerama i fleševima u prtljažniku. Odabrao je kameru s revolverskom drškom pa zatvorio prtljažnik i sjeo za volan, ostavivši, u filmskoj pozi, jednu nogu na crnom asfaltu.

Otvori« je suvozačeva vrata. »Uđite, Ballard - potrajat će to duže nego što ta cura Remingtonova zamišlja.«

Sjeo sam do njega na prednje sjedalo lincolna. Zurio je kroz tražilo kanere i prelazio njime preko ulaza u traumatološki odjel. Na podu je, u blatu, ležao čitav darmar fotografija karamboliranih vozila. Ono što me kod Vaughana najviše uznemiravalo bio je čudan stav njegovih bedara i bokova, koji je gotovo stvarao dojam da pokušava protjerati spolne organe kroz ploču s instrumentima automobila. Vidio sam kako mu se, dok je gledao kroz kameru, bedra stežu, kako mu se butine silovito skupljaju. Najednom sam nahinalno došao u napast da posegnem i spolni mu ud uhvatim u ruku pa mu glavić usmjerim prema luminiscentnim brojčanicima. Pred oči mi je došla

slika Vaughanove snažne noge kako do laske zabija papučicu gasa. Kapi njegova sjemena pokrile bi mrljama stilizirane dionice brojčanika brzinomjera kad bi se zamah njegove kazaljke dizao zajedno s nama dok bismo jurili krivudavim betonom.

Vaughana sam poznavao od te prve večeri pa sve do njegove smrti godinu dana kasnije, ali je čitav tok naših odnosa bio utvrđen većitim prvim minutama dok smo na liječničkom parkiralištu čekali na Seagravea i Helen Remington. Dok sam sjedio kraj njega osjeto sam kako moj osjećaj neprijateljstva popušta pred izvjesnim poštovanjem, možda čak i podložnošću. Način na koji je Vaughan upravljao automobilom odredio je mjerilo svom njegovu ponašanju - naizmjenice je bio agresivan, rastresen, osjetljiv, nezgrapnan, zadubljen u misli i brutalan. Lincoln je na svom automatskom mjenjaču izgubio drugu brzinu - slomila mu se, kako mi je kasnije objasnio, za jednog utrkivanja na javnoj cesti sa Seagraveom. Ponekad bismo, na Zapadnoj aveniji, stajali praktički na mjestu zadržavajući promet na brznoj traci i vukli se brzinom od petnaestak na sat, čekajući da oštećena transmisija nakupi brzinu. Vaughan se znao ponašati i kao kakav paraplegičar, pa bi trapavo prtljao oko volana kao da vjeruje da je automobil opremljen komandama za invalide, i noge bi mu bespomoćno visile dok bismo jurili prema stražnjem kraju taksija Što čeka pred semaforom. U posljednjem bi trenutku trzajem zaustavio automobil, čineći tako sprdnju iz čitave svoje uloge vozača.

Njegovim ponašanjem prema svim ženama koje je poznavao upravljale su te iste opsesivne igre. S Helen Remington obično bi razgovarao onako ofrlje i ironično, ali bi drugom zgodom postajao pristojan i upravo pokoran, pa bi mi se beskonačno povjeravao u javnim zahodima aerodromskih hotela te ispitivao bi li ona htjela liječiti Seagraveovu ženu i sinčića ili, možda, i njega osobno. Ali bi tada, jer mu je nešto skrenulo pažnju, posve odbacio i njen rad i njene liječničke kvalifikacije. Čak i nakon njihove veze, Vaughanova su raspoloženja znala oscilirati između nježnih osjećaja i dugih napada dosade. Dok bi ona išla prema nama iz ureda za imigraciju, on bi sjedio za volanom svog automobila a oči bi mu se bavile hladnim procjenjivanjem područja tijela na kojima se nadao ranama.

U zahodu traumatološkog odjela stajao sam kraj Vaughana za pisoarom. Spustio sam pogled na njegovo spolovilo, pitajući se je li i ono izbrazdano. Glavić, poduprt kažiprstom i srednjakom, imao je na sebi oštar usjek, nešto nalik na kanal za suvišno sjeme ili vaginalnu sluz. Koji je to dio nekakvog sudarenog automobila tako obilježio njegov penis, i u kakvom to vjenčanju njegova orgazma s kromiranom glavom nekakva instrumenta? Dok sam se, slijedeći ga, s Vaughanom vraćao prema njegovu automobilu kroz mnoštvo hotelskih posjetitelja koje se već počelo osipati, svijest mi je ispunilo užasavajuće uzbuđenje zbog tog ožiljka. Njegovo lagano izvijanje u stranu, slično nagibu okvira lincolnova vjetrobrana, izražavalo je posve Vaughanov vrludavi i opsesivni prolaz kroz otvorene prostore moje svijesti.

Vaughan je naslonio kino-kameru na rub volana. Lijeno se zavalio, raširenih nogu, dok je rukom namještao svoje masivne spolne organe. Bjelina njegovih ruku i prsiju, kao i brazgotine što su mu, baš kao i meni, obilježavale kožu, davala mu je tijelu nezdravi i kovinski sjaj, nalik sjaju trošna polivinila u unutrašnjosti automobila. Ti zarezi na njegovoj koži, nalik na žljebove izdubljene dlijetom i, naizgled, lišeni svakog značenja, zapravo su bilježili oštar zagrljaj zdrobljene putničke kabine; bilo je to klinasto pismo na puti, ispisano raznesenim brojčanicima instrumenata, slomljenim polugama mjenjača i prekidačima farova za parkiranje. Sve je to zajedno tvorilo egzaktan jezik bola i osjeta, erotizma i želje. Odraženo svjetlo Vaughanovih farova izvuklo je na vidjelo polukrug stvoren od pet ožiljaka što mu je okruživao desnu bradavicu, obris pripremljen za ruku koja će ga uhvatiti za sisu.

DESETO POGLAVLJE

Iznad nas, duž nasipa autoceste, farovi su zaustavljenih vozila osvjetljavali večernje nebo poput fenjera obješenih o nebosklon. Četrsto metara lijevo od nas s piste se digao zračni liner, prikačen nervoznim motorima za tamni zrak. Iza rubne ograde, dugački su redovi metalnih motki stajali u podivljaloj travi. Parcele pokrivene sletnim svjetlima stvarale su električna polja nalik na dijelove preosvijetljena velegrada. Slijedio sam Vaughanov auto pustom prilaznom cestom. Kretali smo se kroza zonu novogradnji na južnom okraju zračne luke, kroz neosvijetljeno područje stambenih trokatnica za osoblje zrakoplovnih kompanija, napol izgrađenih hotela i benzinskih stanica. Prošli smo kraj jedne prazne robne kuće što je stajala u moru blata. Duž ruba ceste, pod Vaughanovim farovima dizale su se bijele dine cementnih krovnih ploča.

U daljini se pojavio red uličnih svjetiljaka koji je označavao rub tog kompleksa namijenjenog dokolici i tranzitnim turistima. Odmah iza njegova ruba, na zapadnim prilazima Stanwellu, bilo je područje dvorišta preprodavača vozila i automobilskih groblja, malih auto-mehaničkih radionica i auto-limarija. Prošli smo pokraj parkiranoga katnog kamiona krcatog karamboliranim automobilima. Seagrave se uspravio na stražnjem sjedalu Vaughanova automobila, jer mu je neki poznati stimulans dopro do mozga. Za vrijeme vožnje od bolnice ležao je naslonjen leđima na dasku stražnjeg prozora dok mu je oksidirana kosa, osvijetljena farovima, nalikovala najlonskom runu. Helen Remington je sjedila do njega, tek se povremeno okrećući prema meni. Ustrajala je na tome da Seagravea otpratimo kući, očito sumnjajući u Vaughanove motive.

Skrenuli smo u prednje dvorište Seagraveove garaže i trgovine. Njegov posao, koji je očito vidio i bolje dane za vrijeme kratka zenita dok je bio vozač na trkama, bio je specijalizirane naravi jer se bavio friziranjem motora i prepravljajanjem automobila po narudžbi. Iza neoprana stakla prodajne dvorane stajala je fiberglasna replika brooklands racera iz tridesetih godina kojoj je u sjedala bila nagurana izbljedjela gaza.

Dok sam čekao da odemo, gledao sam kako Helen Remington i Vaughan uvode Seagravea u dnevnu sobu. Kaskader je mutno zurio u jeftini namještaj od skaja, na trenutak ne uspijevajući prepoznati

vlastiti kuću. Dok je njegova žena prigovarala Heleni kao da je ona, kao doktorica, kriva za simptome svog pacijenta, on se zavalio na sofu. Zbog nekih nepoznatih razloga Vera je Seagrave oslobodila Vaughana svake odgovornosti iako je bilo jasno - što sam ja shvatio kasnije, no ona je to već tada morala znati - da se on njenim mužem služio kao eksperimentalnim subjektom. Ta pristala, nemirna žena tridesetih godina, češljala je kosu u imitaciju afro-vlasulje. Između njenih nogu, sve nas je promatralo djetesce kojega bi nezgrapni prstićii znali odlutati do dvije dugačke brazgotine na majčiniim bedrima izloženim zahvaljujući mini-suknji

Nakon što je zakratko obgrlio Veru Seagrave oko struka dok je ova pozivala na red Helen Remington, Vaughan je koraknuo mimo nje prema triju što je sjedio na dvostrukoj sofi njima nasuprot. Muškarac, televizijski producent koji je realizirao prve Vaughanove programe, s odobravanjem je kimao dok je Vaughan opisivao Seagraveovu nesreću, ali su mu oči bile isuviše staklene od hašiša što ga je pušio - dim što je imao slatkasti miris tijela visio je preko čitave sobe, zanošen po dijagonali - a da bi mogao izoštriti svijest na mogućnosti programa. Pokraj njega na sofi, mlada je žena oštih crta lica pripremala još jednu travu; dok je zamatala komadić smole u smotak srebrne folije, Vaughan je iz vanjskog džepa izvadio mjedeni upaljač. Zakuhala je smolu pa stresla prah u otvorenu cigaretu što je čekala u spravici za motanje u njezinu krilu. Zvanjem socijalni radnik u Službi za zbrinjavanje djece u Stanwellu, bila je dugogodišnja prijateljica Vere Seagrave.

Na nogama su joj bili tragovi, kako se činilo, ožiljaka plinske gangrene, plitka kružna udubljenja na koljenima. Opazila je kako joj piljim u brazgotine, ali se nije potrudila skupiti noge. Na sofi do nje ležao je kronirani metalni štap. Kad se pomaknula, opazio sam da su joj svodovi stopala učvršćeni čeličnim stezaljkama kirurške proteze. Zbog suviše krutog držanja struka naslutio sam da nosi i nekakvu spravu za držanje kičme. Izvaljala je cigaretu iz spravice pa bacila na mene pogled pun očite sumnjičavosti. Pretpostavio sam da je to refleksno neprijateljstvo bilo potaknuto pretpostavkom da ja, za razliku od Vaughana, nje i Seagravea, nisam stradao u prometnoj nesreći.

Helen Remington dodirnula mi je ruku. »Seagrave ...« Pokazala je prema izvaljenom tijelu plavokosog vozača. On se polako vraćao u život i sad je razigrano cupkao svog sinčića. »Čini se da će sutra u studiju biti kaskaderske vožnje. Možeš li ga odvratiti?«

»Pitaj mu ženu. Ili Vaughana - čini se da svi plešu kako on svira.«

»Ne mislim baš da bi bilo pametno.«

U tom se trenutku oglasio producent. »Seagrave momentalno dublira sve glumice. To zbog te krasne plave kose. Što radiš kad je riječ o brineti, Seagrave?«

Seagrave je kvrcnuo po sićušnom spolovilu svog sinčića. »Zabijem joj ga u dupe. Najprije hašiš, napravim uski mali čepić, pa joj ga šipkom zabijem u cijev. Dva tripa za istu paru.« Zamišljeno se zapiljio u musave ruke. »Volio bih ih sve strpati u te automobile koje mi moramo voziti. Što veliš na to, Vaughan?«

»I hoćemo, jednog dana.« Kad je spustio pogled na kaskadera, u glasu mu je bila iznenađujuća slutnja poštovanja. »Baš to.«

»Sa svim tim traljvim, prokletim remenjem koje moramo nositi.« Seagrave je povukao dim iz labavo smotane cigarete koju mu je Vaughan proslijedio. Zadržao je dim u plućima i zapiljio se u brdo napuštenih automobila u dnu vrta. »Možeš li ih zamisliti, Vaughan, kako se iz velike brzine slažu u hrpu? Kako izvode božanstvena preokretanja. Ili se krvavo muče s čeonima. Sanjam o tome. U tome je čitava stvar, Vaughan.«

Vaughan se nasmiješio umirujuće, metalnom grimasom. »Jasno da imaš pravo. S kim da počnemo?«

Seagrave se nasmiješio kroz dim. Nije obraćao nikakvu pažnju na svoju ženu koja ga je pokušavala umiriti, već je ravnodušnim očima zurio u Vaughana. »Ja bih znao s kim...«

»Možda.«

»... pred očima su mi te velike cice, izrezane na instrumentima.«

Vaughan se naglo okrenuo od njega, gotovo kao da se boji da bi Seagrave mogao istrčati pred rudo. Brazgotine na njegovim ustima i čelu odnijele su mu lice izvan granica običnih osjećaja. Bacio je pogled na kauč, gdje su njegov televizijski producent i obogaljena mlada žena, Gabrielle, puštali da među njima kruži cigareta.

Okrenuo sam se da odem, odlučivši da Helen pričekam u autu. Vaughan je pošao za mnom kroz vrata. Uhvatio mi je mišicu snažnim

stiskom.

»Ne idite još, Ballarde, htio bih da mi pomognete.«

Dok je prelazio pogledom preko čitave scene, osjećao sam da Vaughan svima nama vlada, da svakom od nas daje ono što najviše želimo i čega se najviše bojimo.

Slijedio sam ga hodnikom sve do foto-laboratorija. Znakom me pozvao da dođem u sredinu sobe i zatvorio vrata.

»Ballarde, ovo je novi projekt.« Samouvjerenim je zamahom zaokružio po sobi. »Radim na specijalnoj televizijskoj seriji - dio programa da se iskoriste likovi.«

»Nisi više na institutu?«

»Naravno - ovaj je projekt isuviše važan.« Odmahnuo je glavom i tako presjekao svaku vezu s time. »Veliki državni institut nije prikladan za ovakve poslove, ni u psihološkom ni u bilo kojem drugom smislu.«

Među emajliranim su kadicama na stolovima ležale i po zidovima bile pričvršćene stotine fotografija. Pod oko aparata za uvećavanje bio je zasut pozitivima snimaka kamere srednjeg formata, razvijenih i potom odbačenih netom bi na njima probila slika. Dok se Vaughan muvao oko središnjeg stola i listao stranice u kožu uvezana albuma, spustio sam pogled na odbačene fotografije pod nogama. Većinom su to bile grube frontalne slike automobila i teških vozila što su pretrpjela sudar na autocesti, kao i radoznalaca i policajaca koji su ih okruživali, a bilo je tu i gro-planova udarenih mrežica hladnjaka i vjetrobrena. Mnoge su bile snimljene nesigurnom rukom iz automobila u pokretu i prikazivale su zamućene obrise ljutih policajaca i bolničara koji su očito psovali snimatelja dok je jurio mimo njih.

Na prvi pogled iz tih fotografija nije izranjao nijedan prepoznatljiv lik, ali su zato na zidu iznad metalnog slivnika kraj prozora stajale uvećane fotografije šest sredovječnih žena. Porazila me njihova izrazita sličnost s Verom Seagrave, onakvom kakva bi mogla izgledati za dvadeset godina. Njihov je raspon išao od nečega što sam ocijenio kao dobro očuvanu suprugu uspješna poslovnog čovjeka, s lisicom prebačenom preko pleća, pa sve do menopautične blagajnice iz robne kuće i predebele razvođačice u vrpcama opletenu haljetku uniforme. Za razliku od ostalih, ove su fotografije

bile snimljene s velikom pažnjom, upotrebom zoom-objektiva usmjerenih kroz vjetrobrane i okretna vrata.

Vaughan je nasumce otvorio album pa mi ga dao. Naslonio se leđima na vrata i stao me promatrati dok sam namještao stolnu svjetiljku.

Prvih trideset stranica bilježile su sudar, hospitalizaciju i postrekonvalescentsku romansu mlade socijalne radnice, Gabrielle, koja je u tom trenutku sjedila na sofi u Seagraveovoj dnevnoj sobi i motala cigarete koje su pušili. Igrom slučaja, njezin je mali sportski automobil udario u aerodromski autobus na ulazu u aerodromski podvožnjak ne baš daleko od poprišta moje nesreće. Njeno lice oštre brade, s kožom što se već bila ovjesila kao da je riječ o prvom poklizavanju što prethodi lavini, ležalo je na nauljenu sjedalu. Oko zdrobljenog automobila stajala je skupina policajaca, bolničara i radoznalaca. U prednjem je planu prve fotografije neki vatrogasac reznim alatom kidao desni prednji nosač krova. Ozljede mlade žene još nisu bile vidljive. Njeno je bezizražajno lice odozdo gledalo u vatrogasca dok je ovaj držao plamenik, gotovo kao da očekuje nekakav bizarni seksualni napad. Tek na kasnijim fotografijama počele su se pojavljivati masnice koje će joj zamaskirati lice, počele se pojavljivati poput obrisa druge ličnosti, poput preliminarnog pregleda skrivenih lica njene psihe koja će se pojaviti tek u kasnim srednjim godinama. Duboko su me se dojmile stroge crte što su ih te brazgotine tvorile oko njenih širokih usta. Ta morbidna udubljenja kao da su pripadala kakvoj usidjelici, zaokupljenoj sobom, iza koje stoji duga povijest nesretnih ljubavi. Kasnije joj se po rukama i plećima pojavio još više masnica, tragova osovine volana i ploče s instrumentima, kao da su je njeni ljubavnici, mlateći je čitavim nizom grotesknih sprava, batinanjem istjerivali iz sve apstraktnijeg očaja. Iza mene, Vaughan je još stajao naslonjen na vrata. Po prvi put otkako sam ga upoznao njegovo je tijelo bilo posve opušteno, jer je moje uranjanje u album nekako smirilo njegove manične pokrete. Nastavio sam listati. Vaughan je bio skupio vrlo opsežan fotografski dosje o toj mladoj ženi. Rekao bih da se na poprištu slučio tek nekoliko minuta nakon što je ona klizeći udarila u stražnji kraj aerodromskog autobusa. Kroz stražnji prozor nekoliko je zaprepaštenih lica zurilo u zdrobljeni sportski automobil što ga je ta

ozlijeđena mlada žena izručila, kao nekakvu intervenciju u prostori, nezaštićenom ovješanom dijelu autobusa ispod njihovih sjedala.

Slike koje su potom uslijedile prikazivale su kako je podižu iz automobila u bijeloj suknji otežaloj od krvi. Njeno se prazno lice naslonio na mišicu vatrogasca koji ju je dizao iz bare krvi na vozačevu sjedalu, kao kakva sumanutog pripadnika kulta s američkog Juga koji prima vjeru u krstionici napunjenoj janjećom krvlju. Jednu je dršku nosila držao gologlavi policijski šofer kojemu je njeno lijevo bedro guralo čeljust ustranu. Između njih dvojice bio je zacrnjeni trokut njenih prepona.

Usljedilo je još nekoliko stranica na kojima su bili prikazani slupani sportski automobili u dvorištu preprodavača i groplanovi osušeni mrlja krvi na vozačevu i suvozačevu sjedalu. Na jednoj se od tih fotografija pojavio i sam Vaughan: u bajronskoj je pozi odozgo gledao automobil dok mu se masivni penis jasno nazirao u tijesnin preponama traperica.

Poljednja je skupina fotografija prikazivala mladu ženu na kromiranim invalidskim kolicima koja je neka prijateljica vozila preko tratine zakrivene rododendronima nekog centra za rehabilitaciju, zatim nju kako svoje sjajno vozilo pokreće sama na nekakvu streličarskom natjecanju, da bi na koncu bila prikazana na prvim satovima upravljanja invalidskim automobilom. Dok je ona meditirala nad složenim polugama i pedalama kojima se upravljalo kočnicama i mjenjačem, shvatio sam koliko se za svog oporavljanja od nesreće ta mlada žena preobrazila. Prve fotografije na kojima je ležala u slupanom automobilu prikazivale su konvencionalnu mladu ženu čije su simetrično lice i neistegnuta koža upravo izslovkali čitavu ekonomiju jednog udobnog i pasivnog života, ekonomiju sitnih flertova na stražnjim sjedalima jeftinih automobila u kojima je uživala bez ikakva osjećaja stvarnih mogućnosti svojega tijela. Mogao sam je zamisliti kako sjedi u automobilu kakvog sredovječnog socijalnog radnika, nesvjesna veze stvorene između njihovih spolnih organa i stilizirane ploče s instrumentima, te euklidike erotizma i fantazije koja će se prvi put razotkriti istom u automobilskom sudaru, toj divljoj svadbi što će se okretati oko mesnatih mjesta njenih koljena i venerinog brežuljčića. Ta prijazna mlada žena, sa svojim ljupkim spolnim sanjarijama, rodila se ponovno u lomljenju obrisa svog

zdrobljenog sportskog automobila. Tri mjeseca potom, dok je sjedila uz svog fizioterapeuta u svom novom invalidskom automobilu, u snažnim je prstima držala kromirane poluge kao da su to produžeci njezine dražice. Njene znalačke oči kao da je bila vrlo svjesna toga da je prostor između njenih obogaljenih nogu stalno na pogledu tog mišićavog mladog muškarca. Njegove su oči lutale vlažnim pustopoljinama njezina stidnog brežuljka dok je u njezinu kućištu pomicala polugu mjenjača. Zdrobljeno tijelo sportskog automobila pretvorilo ju je u stvorenje otvorene i nastrane spolnosti, oslobodivši iz iskrivljenih pregrada i procurjela rashladnog sredstva motora sve devijantne mogućnosti njezina spola. Njena obogaljena bedra i izgubljeno mišićje listova bili su modeli fascinantnih nastranosti. Dok je kroz prozor zurila u Vaughanovu kameru njene su lukave oči bile vrlo jasno svjesne njezina stvarnog zanimanja za nju. Položaj njenih ruku na volanu i poluzi za dodavanje gasa. nezdravi prsti što su pokazivali otraga prema njenim dojčkama, bili su elementi istog stiliziranog onanističkog rituala. Njeno snažno lice sa svojim nesukladnim ravninama kao da je oponašalo izobličene limove automobila, gotovo kao da je svjesno shvatila da ta iskrivljena kućišta instrumenata predstavljaju lako dostupnu antologiju izopačenih spolnih činova, ključeve za neku alternativnu seksualnost. Zurio sam u fotografije u oštru svjetlu. 1 bez razmišljanja, zamislio sam niz njenih imaginarnih slika koje sam mogao snimiti: nju u kojekakvim spolnim pozama, nogu poduprtih dijelovima složenih alatnih strojeva, polugama i pedalama; s onim fizioterapeutom, kako mami tog konvencionalnog mladog muškarca da uđe u nove granice njezina tijela, kako razvija spolnu stručnost koja će biti točan analog drugih vještina stvorenih razmnoženim tehnologijama dvadesetog stoljeća. Dok sam razmišljao o grču ekstenzora njezine kičme za vrijeme orgazma, o nakostriješenim dlakama njenih premalo mišićavih bedara, zurio sam u stilizirani medaljon proizvođača, jasno vidljiv na fotografijama, i u ocrtane bočne nosače krova.

Vaughan je stajao tiho naslonjen na vrata. Okretao sam listove. Ostatak je albuma, kao što sam bio i predvidio, opisivao tok moje nesreće i oporavka. Po prvoj fotografiji, koja je prikazivala kako me unose na traumatološki odjel Ashforda, bilo mi je jasno da je

Vaughan bio ondje kad sam pristigao - poslije sam doznao da je slušao poruke bolničkih kola ekstremno kratkovidnim prijemnikom svog auto-radija.

Slijed je slika tvorio više zapis o Vaughanu negoli o meni. daleko više o krajoliku i fotografovima preokupacijama negoli o njegovu subjektu. S izuzetkom fotografija na kojima sam bio primljen u bolnicu, a koje su bile snimljene zoom-objektivom kroz otvoren prozor dok sam ležao u krevetu, povijen u više zavoja no što mi je to u to vrijeme bilo jasno, pozadina je na svim slikama bila ista - automobil što se gibao autocestama oko aerodroma, automobil u prometnom krkljancu na nadvožnjaku, automobil parkiran u slijepim ulicama i na cestama zaljubljenih. Vaughan me bio slijedio od policijskog otpada sve do prijemne dvorane aerodroma, od mnogokatnog parkirališta sve do kuće Helen Remington. Po tim grubim fotografijama činilo se kao da sam čitav život proveo u automobilu ili u njegovoj blizini. Vaughanovo zanimanje za moju osobu bilo je očito minimalno; ono što ga je zanimalo nije bilo ponašanje jednog četrdesetogodišnjeg producenta televizijskih reklamnih filmova već interakcija između anonimne individue i njezina automobila, premještanja njezina tijela po pločama uglučane celuloze i polivinilskim sjedalima, s licem ocrtanim na pozadini brojčanika instrumenata.

Lajtmotiv toga fotografskog zapisa iznikao je dok sam se oporavljao od ozljeda: bio je to moj odnos, ostvaren posredstvom automobila i njegova tehnološkog krajolika, prema mojoj ženi, Renati i doktorici Helen Remington. U tim grubim fotografijama Vaughan je bio sledio moje nesigurne zagrljaje kad sam svoje izranjeno tijelo polako gurao u prve spolne susrete nakon nesreće. Uhvatio je moju ruku kako se pruža preko kućišta osovine sportskog automobila moje žene, dok mi je unutrašnju stranu podlaktice ulubljivala kromirana poluga mjenjača, a natučeno zapešće pritiskalo bijelo pobočje njezina bedra; moja još otupjela usta na Renatinoj lijevoj bradavici, mene kako joj iz bluze izdižem dojku dok mi kosa pada preko ruba prozora; Helen Remington kako me je zajašila na suvozačevu mjestu u svojoj crnoj limuzini, suknje zadignute do struka a izbrazdanih koljena uprtih o polivinilsko sjedalo dok joj moj penis ulazi u vulvu, i dok kosi

kut ploče s instrumentima tvori niz zamučenih elipsi nalik kapima što se spuštaju s naših sretnih prepona.

Vaughan mi je stajao za ramenom, nalik na instruktora spremna da pomogne talentiranu učeniku. Dok sam zurio u fotografiju sebe na Renatinim grudima, Vaughan se nagnuo nada me, no njegova je stvarna pažnja bila usmjerena na nešto drugo. Slomljenim je noktom palca, čiji je rub bio zapečen strojnim uljem, pokazao na kromirani rub prozora i na njegovu vezu s prenategnutim tregerom grudnjaka mlade žene. Nekakvim hirom fotografije, to je dvoje tvorilo petlju od metala i najlona iz koje se, kako se činilo, izobličena bradavica istiskivala u moja usta.

Vaughanovo je lice bilo lišeno izraza. Dječje ospice bile su mu na vratu ostavile čitav arhipelag boginjavih ožiljaka. S njegovih se bijelih traperica dizao oštar ali ne i neugodan miris, smjesa sjemena i antifrizna. Listao je kroz fotografije naginjući tu i tamo album kako bi mi svratio pažnju na kakav neobični rakurs.

Gledao sam kako Vaughan zatvara album i čudio se zašto ne mogu u sebi pobuditi bar privid gnjeva i kazati mu svoje zbog zadiranja u moj život. Vaughanova odvojenost od osjećaja i brige već je, međutim, pokazivala djelovanje. Možda su te fotografije brutalnosti i seksualnosti na površinu moje svijesti iznijele kakav homo-erotski element. Izobličeno tijelo obogaljene mlade žene, nalik na izobličena tijela sudarenih automobila, otkrivalo je mogućnosti posve nove seksualnosti. Vaughan je artikulirao moju potrebu za nekakvom pozitivnom reakcijom na sudar.

Spustio sam pogled na Vaughanova dugačka bedra i tvrde prepone. Koliko god bi se čin sodomije s Vaughanom mogao doimati tjelesno, nedostajala mu je erotska dimenzija. Pa ipak je baš njen nedostatak spolni čin s Vaughanom učinio posve mogućim. Stavljanje mog penisa u njegov rektum, dok bismo ležali zajedno na stražnjem sjedalu njegova automobila, bio bi događaj i stiliziran i apstraktan baš poput onih zabilježanih na njegovim fotografijama.

Do vrata je u maglovitu raspoloženju došao televizijski redatelj, dok mi se među prstima raspredala vlažna cigareta.

»V - bili to mogao popraviti? Seagrave ju je zeznuo.« Prazno je povukao kroz pukotinu na boku cigarete a onda mi kimnuo. »Živčani čvor, ha? Vaughanu uspijeva da sve izgleda kao zločin.« Vaughan je

spustio stativ kamere što ga je upravo bio podmazivao pa mi stručno nagurao duhan u cigaretu i natočio natrag zrnca hašiši što su mu se bila spustila na dlan. Liznuo je papir oštirim jezikom što mu je sunuo iz izbrazdanih usta poput jezika reptila. Nosnice su mu usrknule dim.

Prošao sam pogledom kroz hrpu svježih razvijenih fotografija na stolu ispod prozora. Prikazivale su poznato lice filmske glumice, snimljeno dok je izlazila iz svoje limuzine ispred nekog londonskog hotela

»Elizabeth Taylor - slijediš je?«

»Kao do tvog projekta? Čisto sumnjam da bi ti mogla pomoći.«

Vaughan je šetkao sobom svojim nesimetričnim nogama. »Sad radi u Sheppertonu. Zar je nisi angažirao u nekakvom Fordovu reklamnom filmu?«

Vaughan je čekao da mu odgovorim. Znao sam da bi reagirao na svako izvrđavanje. Pomislio sam na Seagraveovu sablasnu fantaziju o sudaranju - o filmskim zvijezdama natjeranima da same udara u kaskaderskim automobilima - i odlučio da mu ne odgovorim.

Videći kako mi je sve to prešlo preko lica, Vaughan se okrenuo prema vratima. »Pozvat ću ti doktoricu Remington - a o ovom ćemo, Ballarde. još porazgovoriti.«

Pružio mi je, vjerojatno kao sredstvo za umirenje, svežanj mnogo puta prelistanih danskih erotskih magazina. »Malo ih pogledaj - na visokoj su profesionalnoj razini. Mogli biste ti i doktorica Remington zajedno uživati u njima.«

Gabrielle, Vera Seagrave i Helen bile su u vrtu. i glasovi su im bili prigušeni tutnjavom zrakoplova što je uzlijetao s aerodroma. Gabrielle je okovanih nogu koračala u sredini, hodom pitomice internata za plemenitaške kćeri. Blijeda joj je koža odražavala narančasta ulična svjetla. Helen ju je držala za lijevi lakat i nježno je vodila kroz travu visoku do koljena. Iznenada mi je palo na um da za svo vrijeme što sam ga proveo s Helen Remington nikad nismo razgovarali o njezinom pokojnom mužu.

Preletio sam kolor fotografije u magazinima; na svima je njima automobil ovog ili onog stila igrao ulogu središnje figure - bila je tu ljupka slika mladih parova u skupnom snošaju oko nekakva američkog kabrioleta parkiranog na pitomoj livadi; sredovječnog golog biznismena sa svojom sekretaricom na stražnjem sjedalu

njegova mercedesa; homoseksualaca što jedan drugoga svlače na pikniku uz cestu; šiparaca u orgiji motoriziranog seksa na katnom transporteru automobila, šiparaca koji su ulazili i izlazili iz slupanih kola; i kroz sve te stranice provlačio se odsjaj ploče s instrumentima i prozorskih žaluzija, bljesak pretjerano uglačanog polivinila što odražava meku oblinu trbuha ili bedra, šume stidnih dlaka što rastu po svim kutovima kabina automobila.

Dok se Seagrave igrao sa sinčićem, Vaughan me promatrao iz žutog naslonjača. Upamtio sam Seagraveovo lice, daleko no ozbiljno, dok je raskopčavao košulju i stavljao dječja usta na svoju bradavicu pa stisnuo tvrdi kožu u parodiju dojke.

JEDANAESTO POGLAVLJE

Susret s Vaughanom, kao i album fotografija koje su dokumentirale moju nesreću, ubrzao je sva moja sjećanja na tu prosanjanu traumu. Spustivši se tjedan dana potom do podrumске garaže, otkrio sam da naprosto nisam sposoban usmjeriti auto prema studiju u Sheppertonu baš kao da se vozilo preko noći preobrazilo u japansku igračku sposobnu da ide samo za nosom ili kao da, baš poput moje glave, ima ugrađeni žiroskop koji pokazuje samo prema podnožju aerodromskog nadvožnjaka.

Dok sam čekao na Catherine da pode na sat letenja, krenuo sam autom prema autocesti da bih se za nekoliko minuta našao zarobljenim u prometnom krkljancu. Redovi zaglibjelih vozila sezali su sve do horizonta, gdje su se spajali sa začepljenim rampama prometnih transverzala što su vodile zapadno i južno od Londona. Dok sam se tako polako probijao, preda mnom se pojavila i moja stambena zgrada. Iznad ograde balkona dnevne sobe mogao sam i stvarno vidjeti Catherine kako se muva po nekakvu složenom poslu, kako dva-tri puta naziva i nešto žvrlja u blok. Sasvim neočekivano, kao da se igrala da je ona ja - a ja sam već znao da ću se vratiti u stan istog časa kad ona ode, i da ću na tom izloženom balkonu zauzeti rekonvalescentsku pozu. Po prvi put sam shvatio da sam, dok sam sjedio ondje, na pola puta do vrha te prazne stambene fasade, bio vidljiv desecima tisuća automobilista koji su stajali, i da su mnogi od njih zacijelo nagađali o identitetu tog tijela u zavojima. U njihovim očima zacijelo sam nalikovao kakvom sablasnom totemu, kućnom idiotu stradalom od nepopravljivog oštećenja mozga u kakvoj prometnoj nesreći, idiotu kojeg su sad svakog jutra postavljali van da gleda poprište svoje cerebralne smrti.

Promet se polako micao prema križanju sa Zapadnom avenijom. Catherine sam izgubio iz vida kad su se među nas ubacili stakleni zidovi-zavjese nebodernih stambenih blokova. Oko mene je, na suncu prepunom muha, ležao jutarnji promet. Čudno je bilo, ali gotovo da i nisam osjećao nikakvu tjeskobu. Onaj duboki osjećaj zle slutnje, koji je poput obješenog semafora visio nad mojim prijašnjim izletima autocestama, sad je jenjao. Vaughanova osoba, negdje oko mene na tim pretrpanim stazama, uvjeravala me je da se zacijelo može naći nekakav ključ tog nadolazećeg autogedona. Njegove

fotografije spolnih činova, dijelova mrežica automobilskih hladnjaka i ploča s instrumentima, veze između lakta i kromiranog prozorskog okvira, vulve i kućišta instrumenata, stvarale su sažetak mogućnosti nove logike stvorene tim razmnoženim artefaktima, kodove novog braka između osjećanog i mogućeg.

Vaughan me plašio. Bezočan način na koji je iskorištavao Seagravea, igrajući na divlje fantazije tog kaskadera kojeg su udarci doveli u stanje trajnog cerebralnog pijanstva, upozorio me je da će on ići preko svake granice kako bi iskoristio svaku trenutnu situaciju u kojoj se nađe.

Kad je promet stigao do križanja sa Zapadnom avenijom, dodao sam gas pa na prvom desnom skretanju krenuo na sjever, prema Drayton Parku. Kad sam ponovno ulazio autom u podrumsku garažu, stambeni se blok dizao u nebo nalik na uspravljeni stakleni lijes.

Nervozno sam se uzšetao stanom, tražeći stenografski blok u koji je Catherine bilježila telefonske razgovore. Želio sam presresti sve poruke njenih ljubavnika, ali ne zbog spolne ljubomore, već zato što bi te veze bacile klip pod noge svemu što je Vaughan za nas mogao prirediti.

Catherine je prema meni bila neumorno i brižna i nježna. Stalno me je poticala da se vidam s Helen Remington, i to toliko da sam na trenutke pomišljao da time priprema tlo za besplatnu konzultaciju, prožetu snažnim lezbijskim obojenjem, u vezi kakve opskurne ginekološke teškoće - interkontinentalni piloti s kojima se bratimila vjerojatno su prenosili više zaraza od svih ustrašenih imigranata što su se jatile po birou Helen Remington.

Tražeći Vaughana, proveo sam jutro lunjajući po prilaznim cestama aerodroma. S parkirališnih cestovnih zastora benzinskih pumpi duž Zapadne avenije promatrao sam promet kako mi dolazi ususret. Motao sam se po vidikovcu Oceanic Terminala, sve u nadi da ću ugledati Vaughana kako slijedi kakvu pop-zvijezdu ili političara koji je ovamo došao u posjet.

U daljini, promet se kretao mlitavo preko nezaklonjenog kolnika nadvožnjaka. Tko zna zbog čega, prisjetio sam se kako je Catherine jednom rekla da neće biti zadovoljna dok se napokon ne odigra i posljednji na svijetu zamislivi čin kopulacije. Negdje u tom pleksusu

betona i konstrukcijskog čelika, u vrlo pedantno signalima providenu krajoliku prometnih oznaka i prilaznih cesta, statusa i robe široke potrošnje, kretao se Vaughan u svom autu, nalik glasniku, dok mu je izbrazdana ruka počivala na kromiranu rubu prozora, i krstario autocestama snatreći iza neopranog vjetrobrana o nasilju i seksu.

Odustao sam od pokušaja da nađem Vaughana i odvezao se do studija u Sheppertonu. Veliki kamion karambol-transporta zagrađivao je ulaz. Iz kabine je visio šofer i vikao na dva službenika. Otraga je ležao citroen pallas, crna limuzina s dugačkim poklopcem motora nagnječenim u čeonom sudaru.

»Užasna li stroja.« Renata mi je, nakon što sam parkirao auto, prišla na suncu. »James, jesi li ga ti naručio?«

»Potreban je za film s Taylorovom - popodne se snima scena sudara.«

»Ona će voziti ovo? Nemoj mi reći.«

»Vozit će drugi auto - ovaj će poslužiti za sekvence poslije sudara.«

Poslije sam, istog popodneva, dok sam preko ramena šminkerice gledao neizmjerne čarobniju i uščuvaniju pojavu filmske glumice što je sjedila za volanom slupanog citroena, pomislio na Gabriellino obogaljeno tijelo. S diskretne udaljenosti, ton-majstori i tehničari rasvjete promatrali su je poput radoznalaca na mjestu stvarne nesreće. Šminkerica je, ta profinjena cura s tako umirujućim smislom za humor - tako različita od sestara na traumatološkom odjelu čija je, u izvjesnom smislu, suprotnost bila - radila već više od sat vremena na umjetnim ranama.

Glumica je sjedila nepomično na mjestu vozača dok su posljednji potezi kista dovršavali pomno izrađenu čipku krvi što joj je padala s čela nalik na crvenu koprenu. Sitne su joj šake i podlaktice bile izbrazdane modrim sjenama umjetnih masnica. Već je zauzimala položaje žrtve sudara a prsti su joj slabašno doticali pruge jarkocrvene smole na koljenima, dok su joj bedra bila suptilno uzdignuta nad plastični pokrov sjedala kao da je ustuknula od nekakve grube sluzave membrane. Promatrao sam je kako dodiruje volan, jedva mu raspoznajući oblik.

U sandučiću ispupčene ploče s instrumentima ležala je prašnjava ženska rukavica od antilopa. Je li ta glumica, što je sad sjedila u automobilu urešena šminkom smrti, zamišljala pravu žrtvu te

nesreće što je zdrobila vozilo - možda kakvu frankofilnu prigradsku kućanicu ili stjuardesu Air Francea? Je li instinktivno oponašala poze te nastradale žene, preobrazujući u svojoj veličanstvenoj osobi ozljede jedne svagdašnje nesreće, mrlje od krvi i šavove koje će ubrzo prekriti zaborav? Sjedila je u slupanom automobilu nalik božici u svetištu za nju podignutu krvlju sitnih pripadnika vjerske zajednice. Iako sam bio šest metara daleko od automobila, stojeći kraj ton-majstora, činilo mi se da jedinstveni obrisi njezina tijela i osobe preobražavaju zdrobljeno vozilo. Lijeva joj je noga počivala na tlu, bočni je nosač krova i sebi i konzolama ploče s instrumentima nametnuo novi položaj kako bi izbjegao njeno koljeno, te se zamalo činilo da se čitav automobil izobličio oko njezina tijela u gesti dubokog poštovanja.

Ton-majstor se okrenuo na peti i trknuo me u lakat mikrofonom na motki. Dok se on ispričavao, neki se uniformirani službenik progurao mimo mene. Na drugom uglu tog križanja autocesta što su ga izgradili u vanjskom dijelu studija, izbila je nekakva prepirka. Mladi američki pomoćnik režisera natezao se s crnokosim čovjekom u kožnatoj vjetrovci i pokušavao mu oduzeti kameru. Kad je od zoom-objektiva odbljesnulo sunce, u njemu sam prepoznao Vaughana. Bio se naslonio na krov drugog citroena pa izbrazdanom rukom povremeno odbijao pomoćnika. Kraj njega je, na poklopcu motora, sjedio Seagrave. Plava mu je kosa na tjemenu bila spletena u čvor, a preko traperica je nosio okernu žensku vozačku vjetrovku od antilopa. Ispod crvenog džempera s kragnom dobrano nabijeni grudnjak oblikovao je obrise dviju krupnih dojki.

Seagraveovo lice već su bili našminkali da nalikuje licu filmske glumice, maskara i kozmetičke paste potamnili su njegovu blijedu kožu. Ta se besprijekorna maska ženskoga lica doimala kao sablasna parodija glumice i bila je daleko jezovitija od kozmetičkih rana koje su joj u tom trenutku stavljali. Pretpostavio sam da će Seagrave, s vlasuljom preko plave kose i u istoj odjeći u kakvoj je bila i glumica, povesti taj nedirnuti citroen u sudar s trećim vozilom u kojemu će biti lutka njezinog dragog.

Seagrave je, međutim, dok je kroz svoju grotesknu masku promatrao Vaughana, izgledao kao da je već na neki opskurni način ozlijeđen u tom sudaru. Sa svojim ženskastim ustima i pretjerano

blstavim očima, s oksidiranom kosom skupljenom u punđu na tjemenu, nalikovao je kakvu vremešnom transvestitu uhvaćenom u svom budoaru u pripitom stanju. Gledao je Vaughana s izvjesnim negodovanjem, kao da ga je ovaj tjerao da se svakog dana odijeva u tu parodiju glumice.

Vaughan je umirio pomoćnika režisera i službenika a da pritom nije morao predati kameru. Uputio je Seagraveu tajanstveni znak. pri čemu su se njegove izbrazdane usne raspukle u smiješak, pa postrance pošao prema producentским uredima. Dok sam mu prilazio, dao mi je znak da nastavim, i tako me uklopio u svoju u trenutku stvorenu svitu.

Iza njega, zaboravljen već od Vaughana, Seagrave je sjedio sam u citroenu nalik na kakvu indisponiranu vješticu.

»Je li s njim sve u redu? Trebao si ga fotografirati.«

»I jesam - razumije si.« Vaughan je zabacio kameru na desni bok. Odjeven u bijelu kožnatu vjetrovku nalikovao je više ljepušnom glumcu negoli znanstveniku-renegatu.

»Je li još sposoban voziti?«

»Dok mu se god čini da ide ravnom crtom.«

»Vaughan, vodi ga doktoru.«

»To bi sve pokvarilo. Osim toga, za to nemam vremena. Neka ga pogleda Helen Remington.« Vaughan se okrenuo leđima prema snimalištu. »Odlazi u Laboratorij za istraživanje cestovnog prometa. Za tjedan dana imamo Dan studija, pa ćemo se svi skupiti.«

»Preživio bih i bez takve veselice.«

»Ne, Ballarde - otkrit ćeš koliko je to dobro za samopouzdanje. To je vitalni dio televizijskih serija.«

Dugim se koracima udaljio prema parkiralištu.

Ta mi je žestoka zbrka fikcije i realnosti sažeta u sažalnom no zloslutnom liku Seagravea prurušenog u filmsku glumicu, zaostala čitavog popodneva u svijesti, pa je prekrila čak i moju reakciju prema Catherine kad je ova došla da me pokupi.

Ljupko je čavrljala s Renatom ali su je ubrzo smele kolor-fotografije po zidovima, detalji po narudžbi pravljenih sportskih automobila i luksuznih automobila koji su se pojavljivali u trgovačkom reklamnom filmu na kojemu smo radili. Ti amblemski portreti stražnjih peraja i mrežice hladnjaka, karoserije i prostora pred vjetrobranom, sve

nacrtano zračnim kistom u živim pastelnim i akrilnim bojama, kao da su je fascinirali. Iznenadivala me njena doboćudna trpeljivost prema Renati. Odveo sam je u montažnu sobu gdje su dva mlada montažera radila na prvoj, gruboj verziji. Vjerojatno je Catherine bila uvjerena da je u okvirima tog vizualnog konteksta neizbježna nekakva erotska povezanost između mene i Renate, i da bi, kad bi nju samu ostavili u ovoj prostoriji da radi između konturnih fotografija i prikaza blatobranskih sklopova, i sama stvorila seksualnu vezu, i to ne samo s dva mlada montažera, nego i s Renatom.

Dan je bila provela u Londonu. Vani, u automobilu, zapešća su joj bila klavijature mirisa. Ono što mi je kod Catherine prvo zapelo za oko bila je njena besprijekorna čistoća, baš kao da je posebno grecala svaki kvadratni centimetar svog elegantnog tijela, posebno prozračila svaku poru. Na trenutke bi me porculanski izgled njezina lica, isuviše sofisticirana šminka nalik na demonstracijski model lica lijepe žene, tjerao da posumnjam da je čitav njen identitet šarada. Pokušao sam sebi predočiti djetinjstvo koje je stvorilo tu lijepu mladu ženu, tu savršenu krivotvorinu Ingresa.

Ta pasivnost, njeno potpuno prihvaćanje svake situacije, bilo je ono što je privlačilo Catherine. Za vrijeme naših prvih snošaja, u anonimnim spavaonicama i aerodromskim hotelima, smišljeno bih istraživao svaki otvor koji sam uspio pronaći, prelazio prstima preko njenih desni u nadi da ću ugledati makar kakav sitni čvorić zapelog mesa. gurao joj jezik u uho u nadi da ću naći makar trag okusa ušne masti, pregledavao joj nosnice i pupak te naposljetku vulvu i anus. Morao bih joj zatjerati kažiprst sve do korijena prije negoli bih uspio izvući makar i slabašni miris fekalne tvari, tanki smeđi rub ispod nokta.

Uputili smo se kući svatko u svom automobilu. Pred semaforom na pristupnoj cesti sjevernog smjera autoceste, gledao sam kako Catherinine ruke počivaju na volanu. Desnim je kažiprstom čačkala po nekakvoj staroj naljepnici na vjetrobranu. Čekajući kraj nje promatrao sam kako joj se, dok je pritiskala nožnu kočnicu, taru bedra.

Dok smo vozili Zapadnom avenijom poželio sam da njeno tijelo obgrli čitavu kabinu automobila. U mislima sam njenu vlažnu vulvu pritiskao na ploču s instrumentima i svaku izloženu plohu, nježno joj

gnječio sise na bočnim nosačima krova i leptir-prozorima, micao joj čmar u sporoj spirali po polivinilskim pokrovima sjedala, stavljao njene sitne ruke na brojčanike instrumenata i rubove prozora. Vezu između njenih sluzavih membrana i vozila, mog vlastitog kovinskog tijela, slavili su automobili što su jurili mimo nas. Kompleks tog do golemosti nastranog čina uzdizao ju je poput krunidbe.

Gotovo već hipnotiziran tim sanjarenjem, naglo sam postao svjestan ulubljenog odbojnika Vaughanova lincolna tek nekoliko stopa iza Catherineinog sportskog automobila. Vaughan je sunuo mimo mene pa je nastavio slijediti tako primaknut kao da vrebala na nju da pogriješi. Uplašena, Catherine je potražila pribježište ispred aerodromskog autobusa na susjednoj traci. Vaughan je zavezao usporedo s autobusom, pa se poslužio i trubom i reflektorima kako bi vozača prisilio da se vrati i potom se ponovno ubacio iza Catherine. Pošao sam naprijed srednjom trakom pa u prolazu doviknuo Vaughanu, ali je on signalizirao Catherine, žmirkao farovima na njen stražnji odbojnik. Catherine je mahinalno prebacila svoj mali automobil na platformu benzinske stanice i tako natjerala Vaughana da napravi oštar potpuni zaokret. Uz škripu guma, zabacio se oko ukrasne cvjetne grede s biljem u pocakljenim zemljanim loncima, ali sam mu ja svojim automobilom pregradio put.

Svim tim uzbuđena, Catherine je sjedila među skrletnim benzinskim crpkama i sijevala očima na Vaughana. Rane na nogama i po prsima boljele su me od napora što sam ga bio uložio da s njima održim korak. Izišao sam iz automobila i pošao prema Vaughanu. Dok sam prilazio, gledao me je kao da me sad prvi put vidi, a izbrazdana su mu usta obrađivala kaugumu dok je zurio u avione što su se dizali s aerodroma.

»Vaughan, nisi na zeznutoj kaskaderskoj stazi!«

Odgovorio mi je kratkom umirujućom gestom jedne ruke. Prebacio je mjenjač u rikverc. »Njoj se dopalo, Ballarde. Bio je to na neki način kompliment. Pitaj nju.«

Krenuo je natraške u široku krugu, zamalo pritom oborivši radnika crpke koji je onuda prolazio, pa udario kroz rani popodnevi promet.

DVANAESTO POGLAVLJE

Vaughan je imao pravo: Catherinine seksualne fantazije počele su se sve više baviti njime. Noću, kad bismo zajedno ležali u spavaonici, došli bismo do Vaughana kroz panteon već bliskih partnera kao da nas Vaughan glavom progoni kroz dvorane zgrada terminala.

»Morali bismo uzeti još malo trave.« Catherine je podigla pogled na svjetla prometa što su prelazila preko prozora. »Zašto je Seagrave toliko opsjednut filmskim glumicama? Veliš da bi se htio zabilo u njih.«

»To mu je Vaughan usadio u glavu. Izvodi na njemu nekakav eksperiment.«

»Što je s njegovom ženom?«

»Vaughan je drži na uzici.«

»A tebe?«

Ležala je okrenuta mi leđima, butina zabijenih u moje krilo. Kad sam prebacio penis pogledao sam, mimo mog izbrazdanog pupka, na procjep između njenih butina, čist kao da pripada lutki. Uhvatio sam joj dojke u šaku i njezin mi je prsni koš zabio sat u podlakticu. Catherinino je pasivno držanje bilo varljivo; iz dugog sam iskustva znao da je to samo predigra erotskoj fantaziji, sporo i kružno ispitivanje kakve svježije spolne lovine.

»Drži li me na uzici? Ne. Ali je teško odrediti gdje je centar njegove osobe.«

»Ne buniš se što je snimio sve one fotografije? To izgleda kao da te iskorištava.«

Počeo sam se igrati s Catherininom desnom bradavicom. Na to još nije bila pripravna pa mi je uzela ruku i stavila je na dojku.

»Vaughan naprosto prisvaja ljude. U njegovu je stilu još jako izražen element TV-ličnosti.«

»Siroti čovjek. A te cure što ih skuplja - neke su još klinke.«

»Stalno se na njih vraćaš. Ali ono što zanima Vaughana nije seks nego tehnologija.«

Catherine je utisnula glavu u jastuk, što je bila uobičajena gesta koncentracije.

»Vaughan ti se dopada?«

Ponovno sam prebacio prste na njenu bradavicu pa je počeo nadizati. Njene su se butine premjestile na moj ud. Glas joj je bio ugođen na niske, pune tonove.

»U kom smislu?« upitao sam.

»Fascinira te, zar ne?«

»U njemu nečeg ima. U tim njegovim opsesijama.«

»Taj njegov drečavi auto, način na koji vozi, njegova osamljenost. Sve te žene što ih je u njemu izjebao. Sigurno zaudara po spermi...«

»Zaudara.«

»Misliš da je privlačan?«

Izvadio sam joj udo iz rodnice pa joj glavić stavio na čmar, ali ga je ona hitrom rukom vratila u vulvu.

»Vrlo je blijed i prekriven ožiljcima.«

»Bi li se ipak volio pojebati s njim? U tom autu?«

Zastao sam, u pokušaju da odgodim orgazam što je poput plimnog vala jurnuo prema vrhu spolovila.

»Ne. Ali ima u njemu nečega, napose kad vozi.«

»To je seks - seks i taj automobil. Jesi li mu vidio penis?«

Dok sam joj opisivao Vaughana slušao sam vlastiti glas što se dizao mrvicu iznad zvukova naših tijela. Pojedince sam nabrojio elemente koji su u mojoj svijesti činili Vaughanovu sliku: njegove tvrde butine sapete u iznošenim trapericama dok se svaljuje na bok da bi izišao iz automobila; žućkastu kožu njegova abdomena i zamalo izložen trokut stidnih dlaka dok je sjedio lijeno izvaljen za volanom; trubu njegova napol nadignutog spolovila koja kroz vlažne prepone njegovih hlača pritišće obod upravljača; sićušne gvaljice šmrklja što bi ih vadio iz ušiljena nosa pa otirao na izgredanom polivinilu obloge vrata; čir na lijevom kažiprstu dok mi dodaje upaljač; njegove tvrde bradavice što se kroz izlisanu plavu košulju taru o dugme automobilske trube; slomljeni nokat palca koji struže mrlje od sperme između nas na sjedalu.

»Je li obrezan?« upitala je Catherine. »Možeš li sebi predočiti kako mu izgleda čmar? Daj mi ga opiši.«

Moje se opisivanje Vaughana nastavilo, više na Catherinino zadovoljstvo negoli na moje. Utisnula je glavu duboko u jastuk dok joj je desna ruka izvodila divlji ples kojim je silila moje prste da barataju njenom bradavicom. Iako ju je uzбудila pomisao na spolno

općenje s Vaughanom, meni se činilo da opisujem seks u kojem ne sudjelujem ja nego netko drugi. Vaughan je pobuđivao poneki homoseksualni impuls samo kad bi bio u kabini svog automobila ili kad bi vozio autocestom. Njegova privlačnost nije bila toliko u sklopu uobičajenih anatomskih dražila - u krivini ogoljelih prsa, u dlakama obrubljenu luku vlažne međice - koliko u postignutoj stilizaciji međusobnog položaja Vaughana i automobila. Odvojen od automobila, posebice od svog cestovnog krstaša krcata amblemima, Vaughan je gubio svaku zanimljivost.

»Bi li ga volio spedirati? Bi li mu volio staviti kitu u čmar, gurnuti je unutra? Reci mi, daj mi opiši. Pričaj mi što bi radio. Kako bi ga ljubio u automobilu? Opiši kako bi ispružio ruku i otvorio mu patent na hlačama, kako bi mu izvadio penis. Bi li ga najprije ljubio ili bi ga odmah počeo sisati? U kojoj bi ga ruci držao? Jesi li ikad sisao penis?«

Catherine je prisvojila moju fantaziju. Koga je vidjela da leži do Vaughana, sebe ili mene?

»... znaš kakav mu sjeme ima okus? Jesi li ikad kušao spermu? Neka je slanija od drugih. Vaughanova je, zacijelo, vrlo slana...«

Spustio sam pogled na plavu kosu koja joj je prekrivala lice, na bokove što su se bacakali dok se dovodila k orgazmu. Bila je to jedna od prvih prilika da me je predočila u homoseksualnom činu, i snaga njenih fantazija upravo me iznenadila. Stresla se u orgazmu i tijelo joj se ukočilo od užitka. Prije negoli sam mogao ispružiti ruku da bih je zagrlio, ona se okrenula i legla na trbuh da bi joj moje sjeme isteklo iz rodnice, a onda se izvukla iz kreveta i žustro otkoračala u kupaonicu.

Idućeg je tjedna Catherine lunjala kroz dvorane aerodroma poput mačke u doba parenja. Dok sam je motrio iz svog automobila onako kako ju je i Vaughan držao na nastranom oku, osjetio sam kako mi se stegna propinju i kako mi spolovilo upire o volan.

TRINAESTO POGLAVLJE

»Jesi li svršio?«

Helen Remington mi je dodirnula rame nesigurnom rukom, kao da sam pacijent kojega se dugo trudila oživjeti. Dok sam ja ležao naslonjen na stražnje sjedalo automobila, odjenula se žustrim pokretima i poravnala suknju oko struka poput aranžera izloga robne kuće koji na lutku nabacuje odjeću.

Dok smo išli prema Laboratoriju za istraživanje cestovnog prometa, predložio sam da se sparkiramo među vodocrpilišta zapadno od zračne luke. Proteklog je tjedna Helen vidokrug svog zanimanja odmaknula od mene, kao da i mene i nesreću premješta u prošli život čiju realnost više ne priznaje. Znao sam da se sprema ući u razdoblje nepromišljenog promiskuiteta, kroz koji nakon uciviljenosti prolazi većina ljudi. Sudar naših dvaju automobila, kao i smrt njezinog muža, postali su ključ nove spolnosti. Za prvih mjeseci poslije njegove smrti prošla je kroz niz brzo istrošenih veza, kao da će uzimanje spolnih organa svih tih muškaraca u ruke i u rodnicu vratiti nekako njezina muža u život, i kao da će sve to sjeme pomiješano u njezinoj utrobi ubrzati blijeđenje pokojnikove slike u njezinoj svijesti.

Već sutradan nakon našeg prvog spolnog čina imala je drugog ljubavnika, mladog patologa iz Bolnice Ashford. Poslije njega se dala na čitav slijed muškaraca: muža svoje kolegice, radiologa-stažista, šefa službe održavanja svoje garaže. Ono što mi je upalo u oči u svim tim vezama, koje je opisala bez zbunjenosti u glasu, bila je činjenica da je u svakoj od njih bio nazočan automobil. Sve su se odigrale u blizini automobila, pa bilo to na mnogokatnom parkiralištu na aerodromu, noću. u jami mjesne garaže, ili na zaustavnim trakama kraj sjeverne kružne magistrale, kao da nazočnost automobila stvara nekakav element koji jedini spolnom činu daje smisao. Na izvjestan način, kako sam pretpostavljao, automobil je svoju ulogu u smrti njezina muža obnovio u novim mogućnostima njezina tijela. Samo je u automobilu mogla doživjeti orgazam. Pa ipak jedne večeri, dok sam s njom ležao u svom automobilu na krovu mnogokatnog parkirališta u Northoltu, osjetio sam kako joj se tijelo koči u riktus neprijateljstva i razočaranosti. Stavio sam ruku na tamni trokut njezinih stidnih dlaka koji je vlažnost u mraku preobrazila u

srebro. Povukla je ruke od mene i zapiljila se u kabinu automobila, kao da se u toj klopci stakla i metalnih noževa spremala razderati grudi.

Pusti rezervoari ležali su oko nas na suncu, nevidljiv neki podmorski svijet. Helen je zavrtjela ručicu i podigla prozor i tako nas zatvorila od buke aviona što se upravo uspinjao.

»Nećemo više dolaziti ovamo - moraš naći neko drugo mjesto.«

I sam sam osjetio slično opadanju uzbuđenja. Bez Vaughana koji bi nas gledao i kamerom bilježio naše poze i predjele kože, moje svršavanje kao da je bilo prazno i jalovo, izbacivanje otpadnog tkiva.

U svijesti sam si predočio kabinu Helenina automobila, njen tvrdi krom i polivinil, oživljen mojim sjemenom, preobražen u staklenik pun egzotičnog cvijeća, s puzavicama isprepletenim preko spropne svjetiljke, s podom i sjedalima probujalih vlažnom travom.

Pogledao sam Helen dok je ubrzavala otvorenom pločom autoceste i nenadano se upitao kako bih je mogao povrijediti. Pomislio sam da je ponovno uzmem negdje na putu smrti njezina muža - možda to u njoj ponovno potakne spolnu želju prema meni, raspiri svo erotsko neprijateljstvo što ga je osjećala prema meni i pokojniku.

Dok su nas propuštali kroz vrata Laboratorija za istraživanje cestovnog prometa, Helen je sjedila nagnuta naprijed za volanom koji su njene tanke ruke držale čudno stegnuta. Njeno je tijelo stajalo u čudnom odnosu prema prednjim nosačima krova i nagibu osovine volana, te se gotovo činilo kao da namjerno oponaša poze one obogaljene mlade žene, Gabrielle.

Pošli smo pješice od prepunjenog parkirališta do ispitnih poligona. Sa znanstvenim istraživačem koji nas je pozdravio, Helen se upustila u raspravu o zakonu o ojačanjima krova za slučaj prevrtanja što ga je mislilo predložiti Ministarstvo. Na beton su bila dovučena dva reda oštećenih kola. U zgužvanim ljuskama sjedile su plastične lutke, lica i prsiju rascjepljenih sudarom, pri čemu su im izranjeni dijelovi na lubanjama i truhu bili označeni na obojenim ploham. Helen se zagledala u njih kroz prazne okvire vjetrobrana, gotovo kao da su pacijenti za koje se nadala da bi im mogla pomoći. Dok smo se šetali između posjetitelja u elegantnim odijelima i cvjetnim šeširima, Helen je pružala ruku kroz ispucale prozore pa milovala plastične ruke i glave.

Ta je logika sna visila nad svime čitavo popodne. U jarkom popodnevnom svjetlu nekoliko je stotina posjetitelja poprimilo izgled lutaka te postalo ništa stvarnije od plastičnih figura koje su trebale igrati ulogu vozača i suvozača u čeonom sudaru između limuzine i motocikla.

Taj se osjećaj rastjelovljenja, osjećaj nestvarnosti vlastitih mišića i kostiju, još i povećao kad se pojavio Vaughan. Ispred mene, mehaničari su pritezali motocikl za saonice koje će po čeličnim tračnicama biti potjerane prema šezdeset metara dalekoj limuzini. Od oba vozila vodili su kablovi mjernih instrumenata sve do pisača postavljenih na niz stolova na nogarima. Dvije su kamere bile na svojim mjestima, jedna montirana paralelno sa stazom, objektivna uperena u točku sudara dok je druga bila usmjerena prema dolje sa mostne konstrukcije postavljene iznad poprišta. Videorekorder je već na mali ekran odašiljao sliku tehničara koji justiraju senzore u kućištu motora. U automobilu je sjedila obitelj, četiri lutke - muž, žena i dvoje djece - sa žicama pričvršćenim za glave, prsa i noge. Predviđene ozljede koje su trebali pretrpjeti već su im bile obilježene po tijelima; složeni geometrijski oblici sastavljeni od karminskih i ljubičastih zona po licima i toraksima. Jedan je tehničar sad posljednji put namjestio vozača za volan i postavio mu ruke u ispravan položaj - u položaj kazaljki na brojevima deset i dva. Komentator, viši znanstveni savjetnik, preko zvučnika je gostima poželio dobrodošlicu na ovaj eksperimentalni sudar i šaljivo im predstavio ljude u kolima: »Charlie i Greta, zamislite ih da su se izvezli s klincima, Seanom i Brigittom...«

Na drugom kraju staze, manja je skupina tehničara priređivala motocikl i učvršćivala kameru na konzoli povezanoj sa saonicama koje će kliznuti tračnicom. Posjetitelji - službenici Ministarstva, inženjeri sigurnosti na cestama, prometni stručnjaci i njihove žene - svi su se bili skupili oko sudarišta poput mnoštva uz trkaću stazu.

Kad je stigao Vaughan, široko od parkirališta grabeći svojim dugačkim, nepravilnim nogama, svi su se osvrnuli i zagledali u taj lik u crnoj vjetrovci koji se približavao motociklu. Ja sam osobno napol očekivao da će uzjašiti stroj i niz tračnicu ga natjerati na nas. Brazgotine na njegovim ustima i čelu otvarale su se pogledu poput rana od sablje. Zastao je promatrajući kako tehničari dižu plastičnog

motociklista -. »Elvisa« - na njegov stroj, a onda nastavio gaziti prema nama i domahnuo Heleni Remington i meni. Preletio je posjetitelje pomalo uvredljivim pogledom. Još sam jednom stekao dojam da je u njemu čudna smjesa unutrašnje opsjednutosti, da je potpuno zatočen u neki svoj panični svemir, no da je ipak istovremeno otvoren svakom iskustvu iz vanjskoga svijeta.

Vaughan se probio između posjetitelja. U desnici je nosio snop fascikala s propagandnim materijalom i biltena LICP-a. Nagnuo se preko ramena Helen Remington kad je ova s naslonjača u prvom redu podigla pogled na njega.

»Jesi vidjela Seagravea?«

»Trebao je doći?«

»Vera mi je jutros javila za njega.« Prebacio je pažnju na mene pa zakucao po snopu biltena u ruci. »Pokupi sve što možeš, Ballard. Nešto od toga što dijele - 'Mehanizmi izbacivanja putnika', Tolerancije ljudskog lica na udarce prouzročene sudarom'...« Kad su se posljednji tehničari odmakli od ispitnog automobila, Vaughan je kimnuo s odobravanjem i prokomentirao sotto voce: »Metode simulacije nesreće u LICP-u su izvanredno napredne. Ovim uređajem mogu duplicirati sudare Camusa i Mansfieldove - čak i Kennedyeve - beskonačno.«

»Ovdje pokušavaju smanjiti broj nesreća, a ne povećati ih.«

»Kako se uzme.«

Komentator je pozvao mnoštvo da se stiša. Bližio se trenutak pokusnog sudara. Vaughan je bio na mene posve zaboravio i zapiljio se poput kakvog strpljivog prigradskog voajera, napola već usnula za dvogledom. Desnicom je, zakrivenom fasciklima s informativnim materijalom, kroz platno hlača prčkao po spolovilu. Stisnuo mu je slobodni kraj i tako gotovo protjerao glavić kroz izlisanu tkaninu pa kažiprstom zavrnuo kožicu. Sve su to vrijeme njegove oči išle gore-dolje po sudarnoj stazi i pamtile svaki detalj.

Električna vitla koja su pokretala katapult počela su bubnjati zaporima, čela su se zategnula. Vaughanova se ruka prihvatila posla na preponama. Glavni je tehničar otkoračio od motocikla i dao znak pomoćniku kraj katapulta. Vaughanova se pažnja prenijela na automobil ispred nas u kojem su njegova četiri putnika sjedila ukočeno kao da su na putu na nedjeljnu misu. Vaughan mi je preko

ramena dobacio pogled, lica otvrdla i rumena, kao da se želi uvjeriti da i ja u svemu tome sudjelujem.

Uz glasan trzaj motocikl je pojurio stazom zvekećući čelima između metalnih tračnica. Motorist-lutak sjedio je dobrano zabačen i nalet mu je zraka nadigao bradu. Ruke su mu bile prikovane za upravljač kao pilotu-kamikazi. Po dugačkom su mu prsnom košu bili nalijepljeni mjerni uređaji. Ispred njega, izraza podjednako praznih, sjedila je u svom vozilu obitelj četiri lutke. Lica su im bila obilježena tajanstvenim simbolima.

Do nas je doprla oštra buka, nalik šibanju biča, zvuk mjernih kablova što su klizali travom uz tračnicu. Uslijedio je žestok metalni prasak kad je motocikl udario u nos limuzine. Oba su se vozila zaniжела bočno prema redu prepadnutih promatrača. Povratio sam ravnotežu, i nehotice se prihvativši za Vaughanovo rame, baš kad su motocikl i njegov vozač zaplovili preko poklopca motora i udarili o vjetrobran, a potom se nagnuli prelazeći preko krova kao crna masa fragmenata. Automobil je sunuo tri metra natrag na svojim čelima. Umirio se zajašivši tračnice. Udarac je zdrobio poklopac motora, vjetrobran i krov. U kabini, naherena je obitelj popadala sve jedan po drugome, obezglavljeni se torzo suputnice ukopao u izlomljeni vjetrobran.

Tehničari su umirujuće domahnuli mnoštvu i krenuli prema motociklu koji je ležao prevaljen na bok pedeset metara iza automobila. Počeli su skupljati dijelove motoristovog tijela pa tutnuli pod mišice noge i glavu. Fiberglasno iverje s njegovih ramena : lica ispiknjalo je travu oko ispitna automobila poput srebrna snijega konfetima smrti.

Zvučnik se ponovno obratio mnoštvu. Pokušao sam slijediti komentatorove riječi ali mozak nije uspijevaao prevesti riječi. Od ružnog i divljeg udarca tog simuliranog sudara, od lomljenja kovine i sigurnosnog stakla, od tog namjernog uništavanja skupo izrađenih artefakata, zamutilo mi se u glavi.

Helen Remington me uhvatila za mišicu. Nasmiješila mi se i ohrabrujuće kimnula kao da nuka dijete da svlada nekakvu psihološku prepreku. »Možemo sve to još jednom pogledati na amplexu. Prikazuju to na usporenom filmu.«

Mnoštvo je krenulo prema stolovima na nogarima, glasovi su se podigli ponovno u olakšanu čavrljanju. Okrenuo sam se, očekujući da će nam se Vaughan priključiti. On je stajao između praznih sjedala očiju i dalje prikovanih za slupana kola. Ispod pojasa, lokvica mu je sjemena zatamnila prepone hlača.

Ne obraćajući više pažnju na Helen Remington, koja se uz slabašni smiješak odmaknula od nas, zapiljio sam se u Vaughana, ne znajući ni sam što da mu kažem. Suočen s vezama između razbijenog automobila, raskomadanih lutaka i Vaughanove razgoličene spolnosti, zatekao sam sebe kako se krećem zemljištem čije su konture u mojoj lubanji vodile prema kraljevstvu mnogoznačnosti. Stajao sam iza Vaughana i zurio u njegova mišićava leđa, čvrsta pleća što su se zibala pod crnom vjetrovkom.

Pred ampexom, posjetitelji su gledali motocikl kako još jednom udara u limuzinu. Segmenti su tog sudara bili ponovljeni usporeno. U svenoj tišini, prednji je kotač motocikla udario u odbojnik automobila. Kad je обруč popustio, guma je poskočila u sebe samu da bi oblikovala osmicu. Rep se stroja podigao uvis. Lutak, Elvis, izdigao se iz sjedala da bi njegovo nezgrapno tijelo napokon bilo posvećeno milošću kamere za ubrzano snimanje. Kao da je najbriljantniji od svih kaskadera, stajao je na pedalama posve ispruživši ruke i noge. Glava mu je bila uzdignuta i brada izbačena u pozi gotovo aristokratskog prezira. Iza njega se podigao stražnji kotač motocikla i baš se činilo da će ga udariti u križa, ali je motorist s visokim osjećajem za rafinman odijelio noge s pedala i nagnuo svoje lebdeće tijelo u vodoravan položaj. Ruke su mu još bile pripojene za guvernal koji se sada, jer se motocikl prekobicnuo, počeo udaljavati od njega. Žice mjernih instrumenata odsjekle su mu jedno zapešće i on se odrazio u vodoravno poniranje, glave tako zadignute da mu se lice pretvorilo u pramac koji je svoje obojene površine namijenjene ranjavanju nosio prema nadolazećem vjetrobranu. Prsa su mu udarila o poklopac motora i poput daske za surfanje zaderale njegovu uglačanu celuloznu površinu.

Četvero putnika u automobilu, kad je ovaj krenuo unatrag pod udarcem prvog sraza, već se samo kretalo prema drugom. Njihova su se glatka lica stala utiskivati u vjetrobran što je išao prema njima, kao da su žudjela vidjeti tog klizača na prsima što lebdi nad

poklopcem motora. 1 vozač i njegova suputnica zavaljali su se ususret vjetrobranu i dodirnuli ga tjemenima pognutih glava u istom trenutku kad je i motoristov profil udario u staklo. Oko njih je sunula fontana raspršena kristala, u kojoj su, kao u nekakvu slavlju, njihova tijela zauzimala sve ekscentričnije poze. Motorist se svojom vodoravnom putanjom nastavio gibati kroz ornamentirani vjetrobran da bi mu lice oderao središnje postavljen retrovizor. Lijeva mu se ruka otkinula pri laktu kad je njome udario o prednji nosač krova, da bi potom bila smetena kroz fontanu stakla i pridružila se smeću što je jurilo za preokrenutim tijelom motocikla metar iznad njegove kičme. Desna mu je ruka krenula kroz slomljeni vjetrobran da bi najprije izgubila šaku na giljotini lijevog brisača a potom i podlakticu kad je udarila o lice suvozačice, odnijevši pritom sobom i njenu desnu ličnu kost. Motociklistovo tijelo napravilo je graciozan prelet na bok u elegantnu slalomu kad mu je bok udarilo o desni prednji nosač krova i ulubilo ga na središnjem varu. Noge su mu se zavrtjele oko automobila i cjevanice su mu udarile o bočni stup.

Iznad njega, izvrnuti je motocikl pao na krov automobila. Guvernal mu prošao kroz prazan okvir vjetrobrana i dekapitirao suvozača. Prednji kotač i kromirana viljuška propali su kroz krov, a bič prijenosnog lanca odsjekao je motociklistu glavu kad je prošio kraj njega. Dijelovi njegova raspadnutog tijela odskočili su od stražnjeg blatobrana i prešli preko tla u izmaglici izlomljenog sigurnosnog stakla što je s automobila padalo poput leda, kao da je ovaj nakon dugog počivanja napokon bio odleđen. U međuvremenu vozač je automobila odskočio od volana što se kršio i sad je ispod osovine klizio prema donjem odjeljku automobila. Njegova obezglavljena žena, ruku ljupko uzdignutih ispred vrata, zavaljala se na ploču s instrumentima. Njena je otkinuta glava odskočila od polivinilske obloge sjedala pa prošla između torza njezine djece na stražnjem sjedalu. Brigitte, manje od dvoje djece, uzdigla je lice prema krovu automobila i podigla ruke u pristojnoj gesti prepasti u trenutku kad je glava njezine majke udarila o stražnji prozor i zamlatarala u rikošetima po kabini automobila prije negoli će izići kroz lijeva vrata.

Automobil se polako smirivao, nastavljaajući se mučno odizati oda tla. Četiri putnika u prostoru kabine urešene staklenom čipkom, polako su se slijegala. Njihovi udovi zauzeti signalizacijom, čitavom

enciklopedijom znakova zastavicama na koje nitko nije obraćao pažnju, ponovno su se smirili u bar približno ljudskoj pozi. Oko njih, fontana injem pokrivenog stakla odmaknula se od njih po posljednji put.

Publika od tridesetak posjetitelja zapiljila se u ekran u očekivanju da će se nešto dogoditi. Dok smo gledali kako se ponavlja taj ubrzano snimljeni sudar, u pozadini su tiho stajale naše sablasne slike, nepomičnih i ruku i lica. To izokretanje uloga, kakvo se zna dogoditi u snu, učinilo je da izgledamo nerealniji od lutaka u kolima. Spustio sam pogled na ženu nekog činovnika Ministarstva što je stajala kraj mene i bila odjevena u svilenu haljinu. Oči su joj gledale film napetim pogledom, kao da vidi sebe i svoje kćeri raskomadane u sudaru.

Posjetitelji su odlutali do šatora u kojem su posluživali čaj. Ja sam krenuo za Vaughanom prema slupanim kolima. Zakoračio je među stolice i na travu ispljunuo gumu za žvakanje. Znao sam da ga se taj pokusni sudar dojmio čak i više negoli mene. Helen Remington nas je promatrala, sjedeći sama među praznim stolicama. Vaughan je spustio pogled na razlupana kola i gotovo se činilo da ih se sprema zagrliti. Ruke su mu lutale razdrtim poklopcem motora i krovom, mišići njegova lica otvarali su se i zatvarali poput lisičina. Pognuo se i zagledao u kabinu i dao se u pedantno pregledavanje svake lutke. Čekao sam da im nešto kaže dok su mi se oči selile od ulubljenih oblina poklopca motora i blatobrana do procjepa između Vaughanovih butina. Uništenje ovog automobila i njegovih putnika činilo se da zauzvrat opravdava spolno prodiranje u Vaughanovo tijelo; i jedno i drugo bili su konceptualizirani činovi i odvojeni od svakog osjećaja i nosili su svaku ideju ili emociju s kojom smo ih željeli opteretiti.

Vaughan je s vozačeva lica počeo odbacivati sljuštenu fiberglas. Istrgnuo je vrata i bokom se probio do sjedala pa jednom rukom uhvatio izobličeni volan.

»Oduvijek sam želio voziti slupana kola.«

Tu sam opasku shvatio kao vic, no čini se da je Vaughan to mislio ozbiljno. I već je bio mirniji, kao da je taj brutalni čin iz njegova tijela otplavio nešto napetosti ili ga pretekao u izražavanju nasilničkog ponašanja koje je tako dugo potiskivao.

»U redu«, izjavio je Vaughan i otro s ruku prah fiberglasa. »Idemo - bacit ću te.« Kad sam se ponećkao, dodao je: »Vjeruj mi, Ballarde, svi sudari izgledaju jednako.«

Je li znao da u svijesti ponavljam seriju seksualnih poza između njega i mene, Helen Remington i Gabrielle, a koje bi reprizirale smrtnu patnju lutaka i motociklista od fiberglasa? U pisoaru kraj parkirališta Vaughan je namjerno pokazao svoj napol erekvirani penis dok je stajao dobro odmaknut od školjke i otresao na popločeni pod posljednje kapi mokraće.

Kad više nije bio u Laboratoriju vratila mu se sva agresivnost, baš kao da su mu vozila što su prolazila nadražila glad. Zavaljao je teški automobil do autoceste prilaznim putem, pri čemu je izubijani odbojnik držao tek na nekoliko stopa iza svakog manjeg vozila sve dok mu se ovo ne bi sklonilo s puta.

Kucnuo sam po ploči s instrumentima. »Ovaj auto - deset godina stari continental. Rekao bih da atentat na Kennedyja držiš nekakvom posebnom vrstom automobilskog sudara?«

»Moglo bi se diskutirati.«

»Ali zašto Elizabeth Taylor? Kad se vozikaš tim autom, ne dovodiš li je pomalo u opasnost?«

»Od koga to?«

»Od Seagravea - on već napola nije pri sebi.«

Gledao sam ga kako vozi posljednje metre autoceste i kako pritom, unatoč znakovima upozorenja, i ne pomišlja da smanji brzinu.

»Vaughan - je li ona ikad doživjela prometnu nesreću?«

»Ništa veće - što znači da za nju sve još leži u budućnosti. Uz malo smotrenosti, mogla bi poginuti u jedinstvenom sudaru vozila, u takvom koji bi preobrazio sve naše snove i fantazije. Čovjek koji bi s njom poginuo u tom sudaru...«

»Je li Seagraveu do toga?«

»Na neki njegov način.«

Približavali smo se velikom cestovnom priključku. Tu je Vaughan gotovo prvi put otkako smo otišli iz Laboratorija za istraživanje cestovnog prometa nagazio na kočnicu. Teški se automobil zanio i otpočeo dugo klizanje udesno koje ga je nanijelo na put taksiju koji je već napredovao oko otoka. Pritisnuvši gas do daske, Vaughan je zakrivudao ispred njega, dok je škripa guma nadglasavala tuljenje

taksijeve trube. Kroz otvoreni je prozor dreknuo na vozača i zabrzao prema uskoj sutjesci odvojka što je vodio na sjever.

Kad smo se primirili. Vaughan je posegnuo iza sebe i sa stražnjeg sjedala digao torbu sa spisima.

»Tim upitnicima testiram ljude za svoj program. Reci mi ako sam što god ispustio.«

ČETRNAESTO POGLAVLJE

Dok se teški automobil kretao kroz promet što je tekao prema Londonu, počeo sam čitati upitnike koje je Vaughan bio priredio. Subjekti koji su ispunili formulare predstavljali su presjek kroz Vaughanov svijet: bila su tu dva računarska programera iz njegova bivšeg laboratorija, mladi dietetičar, nekoliko aerodromskih stjuardesa, medicinski tehničar s klinike Helen Remington, baš kao i Seagrave i žena mu Vera, televizijski producent i Gabrielle. Sudeći po kratku životopisu izmamljenu iz svakog subjekta, vidio sam, kako sam i očekivao, da je svaki od njih kad-tad u životu doživio veću ili manju prometnu nesreću.

U svakom upitniku subjektu je bio dan popis slavnih ličnosti iz svijeta politike, zabave, sporta, kriminala, znanosti i umjetnosti, pa je od njega zatraženo da smisli imaginarni automobilski sudar u kojem bi poginula koja od njih. Preletjevši preko ponuđena popisa, shvatio sam da je većina tih ljudi još živa; nekolicina je bila mrtva, poneki od njih poginuli su u prometnoj nesreći. Imena kao da su bila nasumce skupljena brzim prisjećanjem naslova iz novina i magazina, televizijskih vijesti i filmskih reportaža.

Nasuprot tome, izbor raspoloživih rana i načina umiranja pokazivao je sve vrline koje daje iscrpno i uporno istraživanje. Bila je navedena gotovo svaka zamisliva brutalna konfrontacija između automobila i njegovih putnika: bilo je tu mehanizama izbacivanja putnika, geometrija ozljeda koljena i zglobova kukova, deformacija putničke kabine pri čeonom sudaru i sudaru odostraga, ozljeda pretrpljenih pri nesrećama na zaobilaznicama, na presjecištima s nadvožnjacima, na spajanjima s prilaznim putovima i križanjima s autocestama, sažimanja karoserija pri čeonom sudaru, abrazivnih ozljeda stvorenih preokretanjima, amputacija udova krovnim prtljažnicima i rubovima prozora pri prevrtanju, ozljeda lica prouzročenih ukrasima ploče s instrumentima i prozora, ozljeda skalpa i lubanje prouzročenih retrovizorima i štitnicima od sunca, opekotina prvog i drugog stupnja u nesrećama u kojima je došlo do probijanja i detonacije rezervoara goriva, ozljeda prsa prouzročenih nabijanjem na osovinu volana, ozljeda trbuha prouzročenih nevaljalo prilagođenim sigurnosnim pojasevima, sudara drugog stupnja između putnika na prednjem i stražnjem sjedalu, ozljeda lubanje i

kičme prouzročeni izbacivanjem kroz vjetrobran, stupnjevanih ozljeda lubanje prouzročeni različitim staklima vjetrobrana, ozljeda malodobnika, kako djece tako i dojenčadi još na rukama, ozljeda prouzročeni protezama, ozljeda prouzročeni u automobilima opremljenim invalidskim komandama, kompleksnih ozljeda pojačanih činjenicom da su se dogodile jednostrukim ili dvostrukim bogaljima, ozljeda prouzročeni specijalnom automobilskom opremom poput gramofona, koktel-barova i radio-telefona, ozljeda prouzročeni amblemima proizvođača, kopčama sigurnosnih pojaseva i kvakama leptir-prozora.

Na koncu je došla i skupina ozljeda koje su očito Vaughana najviše zaokupljale - ozljede spolnih organa prouzročene automobilskim nesrećama. Fotografije koje su oslikavale raspoložive mogućnost: bile su očito skupljene s prevelikom brižljivošću, izderane iz stranica sudsko-medicinskih časopisa, fotokopirane iz internih monografija, izvučene iz izvještaja iz operacijskih dvorana ukradenih za vrijeme posjeta bolnici u Ashfordu.

Kad je Vaughan skrenuo automobilom na platformu benzinske stanice, skrletno je svjetlo neonskog natpisa nad portalom sinulo preko tih zrnatih fotografija jezivih ozljeda; šiparičkih dojki izobličeni kućištima instrumenata, umetaka u dojke vremešnijih kućanica odneseni kromiranim žaluzijama uređaja za grijanje vjetrobrana, bradavica prepolovljenih amblemima proizvođača na ploči s instrumentima; ozljeda muških i ženskih spolnih organa prouzročeni navlakama za volan, vjetrobranima za izbacivanja, zdrobljenim nosačima krova, oprugama sjedala i ručnim kočnicama, sklopkama kazetofona. Slijed fotografija osakaćeni penisa, rasjećeni vulvi i zdrobljenih testisa prolazila je kroz blještavo svjetlo dok je Vaughan iza auta stajao kraj cure koja je radila na stanici i šalio se na račun njenog momka. Na nekoliko je fotografija uzrok ozljede bio označen detaljnom snimkom dijela automobila koji je prouzročio ozljedu: pokraj fotografije s traumatološkog odjela koja je prikazivala rascjepljenje penisa bila je umetnuta slika ručne kočnice; iznad teško kontuzirane vulve u groplanu bilo je dugme volana sa amblemom proizvođača. Ti su parovi razderanih spolnih organa i dijelova karoserije i ploče s instrumentima tvorili niz uznemirujućih modula, jedinica nove valute bola i požude.

Istu sam tu vezu, no još užasniju jer se činilo da slike zazivaju skrivene elemente karaktera, vidio i u fotografijama ozljeda lica. Te su slike, poput srednjovjekovnih rukopisa, bile iluminirane ubačenim detaljima ukrasa instrumenata i dugmeta volana, retrovizora i brojčanika ploče s instrumentima. Lice čovjeka kojemu je zdrobljen nos leži uz bok fotografiji kromirana amblema koji označuje model i godinu. Mlada obojena žena s očima bez pogleda leži na bolničkom kauču, a kraj nje je umetak koji prikazuje retrovizor, i njegov staklast pogled nadomješta njen vid.

Uspoređujući ispunjene upitnike, zapazio sam raznolikost načina, odabranih Vaughanovim subjektima, na koji se odigrala nesreća. Izbor Vere Seagrave bio je nasumičan, kao da je u svojoj svijesti jedva i uočavala razliku između izbacivanja kroz vjetrobran, prevrtanja i čeonog sudara. Gabrielle je isticala ozljede lica. Od svih odgovora najviše su brinuli Seagraveovi - u sudarima što ih je on smišljao jedine ozljede koje su pretrpjele njegove hipotetske žrtve bila su teška oštećenja spolnih organa. Jedini između Vaughanovih subjekata, Seagrave je odabrao pravu malu streljanu od pet filmskih glumica, potpuno zanemarujući političare, sportaše i televizijske ličnosti koje je Vaughan bio naveo. Na tim peterim ženama, Greti Garbo, Jayne Mansfield, Elizabeth Taylor, Brigitte Bardot i Raquel-Welch - Seagrave je izgradio pravu klaonicu za seksualna sakaćenja.

Ispred nas se oglasila truba. Stigli smo do prvoga gustog prometa na prilazima zapadnim predgrađima Londona. Vaughan je nervozno zabubnjao po volanu. Ožiljci na njegovim ustima i čelu stvarali su na popodnevenu svjetlu jasan dojam klijalista: bila su to područja označena za neku buduću generaciju rana.

Listao sam stranice Vaughanovih upitnika. Fotografije Jayne Mansfield i Johna Kennedya, Camusa i Jamesa Deana bile su obilježene obojenim krajonima, tragovi olovke kružili su oko njihovih vratova i stidnih područja, dojke i lične kosti bile su osjenčane, linije reza povučene preko njihovih usta i trbuha. Na namještenoj reklamnoj fotografiji studija, Jayne Mansfield je izlazila iz svog automobila, lijeva joj je noga bila na tlu, desno bedro uzdignuto da bi otkrilo što više unutrašnje površine. Dojke su joj bile zbačene ispod izazovnog smiješka pozivanja i bodrenja i gotovo da su doticale

nagnuti nosač krova pokraj polukružnog vjetrobrana. Jedna od ispitanica, Gabrielle, zamišljena je mjesta ranjavanja označila na njenoj lijevoj dojci i grlu i ocrtala dijelove automobili koji bi se vjenčali s njenim tijelom. Slobodan prostor oko tih fotografija bio je prekriven bilješkama ispisanim Vaughanovim svrakopisom. Mnoge su završavale upitnikom, kao da je Vaughan spekulirao o alternativnim modalitetima umiranja, pa jedne prihvaćao kao prikladne, a druge odbacivao kao prevelike krajnosti. Izbljedjela agencijska slika automobila u kojem je poginuo Albert Camus bila je brižljivo restaurirana, a ploča s instrumentima i vjetrobran bili su obilježeni riječima »nosna hrskavica«, »meko nepce«, »lijevi jagodični luk«. Jedno područje na donjem dijelu ploče s instrumentima bilo je rezervirano za Camusove spolne organe, brojčanici su bili iscrtkani i na lijevoj margini snabdjeveni ključem: »glans penis«, »skrotalni septum«, »kanal uretre«, »desni testis«. Slomljeni vjetrobran otvarao se na zdrobljeni poklopac motora, luk ispucalog metala što je otkrivao motor i hladnjak, koji su zajedno bili pokriveni dugačkim zavojem u obliku slova V i nacrtanim bijelim točkicama: »Sperma«.

Na kriju upitnika pojavila se posljednja od Vaughanovih žrtava. Elizabeth Taylor izlazila je pred nekim londonskim hotelom iz svoje limuzine sa šoferom, iz dubina stražnjeg sjedala smiješila se preko ramena svog muža.

Dok sam razmišljao o toj novoj algebri stavova nogu i izranjenih dijelova tijela koju je Vaughan razrađivao, pretraživao sam joj bedra i koljena, kromirane okvire po vratima i poklopce ugrađenog bara. Pretpostavio sam da će ili Vaughan ili njegovi dobrovoljni ispitanici njeno tijelo namjestiti u bezbroj bizarnih poza, kao kakvog skrenulog kaskadera, i da će automobili u kojima se kretala postati oruđe za eksploataciju svake pornografske i erotske mogućnosti, svake zamislive seksualne smrti i sakaćenja.

Vaughanova je ruka od mene uzela fascikl i vratila ga u torbu za spise.

Promet se zaustavio jer su se prilazi Zapadnoj aveniji zakrčili prvim valom popodnevnih navale što je izlazila iz grada. Vaughan se naslonio na rub prozora i podigao prste do nosnica kao da pokušava sačuvati posljednji vonj sjemena na njihovim jagodicama. Farovi koji su upozoravali na promet što je nadolazio, svjetla iznad autoceste,

signali i putokazi nalik na ambleme - sve je to osvjetljavalo izolirano lice tog opsjednutog čovjeka za volanom njegova prašnjavog automobila. Pogledao sam van na šofere automobila uz nas i počeo stvarati slike njihovih života u kategorijama koje je za njih definirao Vaughan. Za Vaughana, svi su oni već bili mrtvi.

Šest staza širok, promet se polako pomicao prema križanju sa Zapadnom Avenijom, u toj golemoj večernjoj probi vlastite smrti. Oko nas su, poput krijesnica, bljeskala crvena kočna svjetla. Vaughan se pasivno držao za rub svog volana i s izrazom poraženosti zurio u izbljedjelu fotografiju, pasoškog formata, neke anonimne sredovječne žene što ju je bio prikačio na ventilacijski vod kućišta instrumenata. Kad su dvije žene, kino-razvođačice što su se u zelenim, rojtama obrubljenim uniformama spremale na posao, prošle mimo nas rubom ceste, Vaughan se uspravio u sjedalu i prešao im pogledom preko lica, očima tako koncentriranim kao da je razbojnik koji vreba.

Dok je Vaughan zurio u njih, ja sam spustio pogled na njegove hlače s mrljama od sjemena, uzbuđen tim automobilom obilježenom sluzju iz svih otvora ljudskog tijela. Promislivši o fotografijama u upitnicima, shvatio sam da su one definirale logiku spolnog čina između Vaughana i mene. Njegova dugačka bedra i čvrsti bokovi, izbrazdano mišićje njegova trbuha i prsiju, njegove krupne bradavice - sve je to zajedno zazivalo bezbrojne ozljede što su čekale između izbočenih sklopki i glava instrumenata unutrašnjosti automobila. Svaka je od tih zamišljenih rana bila model spolnog stapanja Vaughanove kože s mojom. Devijantna tehnologija automobilskog sudara sankcionirala je svaki nastrani čin. Po prvi put, dobroćudna psihopatologija prilazila je dajući nam znakove zatvorena u svetišta desetaka tisuća vozila što su se gibala autocestom, u svetišta gorostasnih putničkih mlažnjaka što su se dizali iznad naših glava, zatvorena u najskromnijim strojno obrađenim predmetima i komercijalnim laminatima.

Služeći se trubom, Vaughan je prisilio vozače da se prebace u sporije trake kako bi ga propustili i pomogli mu da skrene do tvrdog ruba ceste. Kad se jednom oslobodio, udario je prema parkiralsnoj ploči robne kuće izgrađene na uzdignutoj platformi položenoj preko autoceste. Zagledao se u mene pogledom koji je zagovarao.

»Ballarde, imao si gadno popodne. Naruči si piće u baru. Vodim te na vožnju.«

PETNAESTO POGLAVLJE

Jesu li Vaughanovoj ironiji postavljene ikakve granice? Kad sam se vratio iz bara, on je sjedio naslonjen na rub lincolnova prozora i zavijao posljednju od četiriju cigareta s hašišem što ih je držao u duhankesi u ormariću ispod ploče s instrumentima. Dvije aerodromske kurve prefrigana lica, jedva starije od školarki, nešto su se s njim prepirale kroz prozor.

»Pa gdje si dođavola bio?« Vaughan je od mene uzeo dvije boce vina što sam ih bio kupio. Na ploči nad instrumentima smotao je cigarete, a onda nastavio diskusiju s mladim ženama. Raspravljali su, na prilično neodređen način, o vremenu i cijeni. Trudeći se da uopće ne opažam njihove glasove i zbijeni promet što se gibao ispod robne kuće, gledao sam zrakoplove što su se preko zapadne granične ograde dizali s London Airporta, ta zvijezda zelenih i crvenih svjetala koja kao da su premještala velike komade neba.

Dvije su žene zavirile u kola i odmjerile me pogledom koji je potrajao sekundu. Ona viša, koju je Vaughan već bio namijenio meni, bila je pasivna plavuša neinteligentna pogleda, izoštrana tri palca iznad moje glave. Uprla je u mene plastičnom torbicom.

»Može li taj voziti?«

»Naravno - od pokojeg pića auto odmah bolje vozi.«

Vaughan je, dok je dvije žene stjerao u kola, vitlao bocama vina kao mađioničarskim čunjevima. Kad je druga cura, kratke crne kose i dječaćki uskih bokova, otvorila vrata suvozača, Vaughan joj je predao bocu. Zadigao joj je bradu i stavio prste u usta. Istrgao je gvalju gume i frknuo je u mrak. »Šalji to k vragu - neću da mi to upušeš u mokraćni kanal.«

Prilagodio sam se novom upravljaju pa pokrenuo motor i prešao platformu da bih se našao na prilaznom odvojkju. Iznad nas, Zapadnom avenijom, prometna se bujica polako probijala prema London Airportu. Vaughan je otvorio bocu vina i predao je plavuši što je sjedila do mene na prednjem sjedalu. Pripalio je prvu od četiriju cigareta što ih je bio smotao. Već mu je jedan lakat bio između crnkinih bedara pa joj zadizao suknju da bi razotkrio crne prepone. Izvukao je čep iz druge boce pa mu vlažni kraj pritisnuo na bijele zube. Li retrovizoru sam je vidio kako izbjegava Vaughanova usta. Udahnula je dim cigarete dok joj je glava počivala na Vaughanovim

preponama. Vaughan je ležao na leđima i rastresenim pogledom razgledavao njene sitne crte lica i prelazio preko njezina tijela pogledom gore-dolje, poput akrobata koji procjenjuje trapeze i silinu udarca u gimnastičkom podvigu u koji je uključeno mnogo kompleksne opreme. Desnicom je otvorio šlic hlača pa izvio kukove prema naprijed da bi oslobodio penis. Cura ga je prihvatila jednom rukom dok je drugom umirivala vinsku bocu u trenutku kad sam automobilom srnuo mimo semafora. Vaughan joj je izbrazdanim prstima raskopčao košulju pa izvadio njene male dojke. Razgledavajući je, Vaughan je kažiprstom i palcem uhvatio bradavicu pa je istisnuo posebnim zahvatom, kao da spaja komad neobične laboratorijske opreme.

Dvadeset metara ispred mene bljesnula su kočna svjetla. Iz kolone automobila iza mene oglasile su se trube. Dok su žmirkali farovima, otpustio sam kvačilo pa nagazio na gas i tako poskočio automobilom. Vaughan i ona cura svaljali su se na stražnje sjedalo. Kabina je bila osvijetljena samo brojčanicima instrumenata te farovima i žmigavcima vozila na zakrčenim prometnim trakama oko nas. Vaughan je oslobodio obadvije djevojčine dojke pa ih počeo tetošiti dlanom. Izbrazdane su mu usne srkale gusti dim iz smrvljenog čika. Uzeo je vinsku bocu i podigao joj je do usta. Dok je pila, podigla je noge tako da su joj se pete oslonile na sjedalo, pa počela povlačiti njegov penis po koži svojih bedara, povukavši ga najprije preko crnog polivinila i potom pritisnuvši glavić o petu i gležanj, baš kao da provjerava moguću neprekidnost tih dvaju materijala prije negoli će se upustiti u spolni čin u koji će biti uključen i automobil i ta mlada žena. Ležao je zabačen na stražnjem sjedalu, lijeve ruke ispružene iznad djevojčine glave, i grlio taj blok prenapetog crnog polivinila. Lijeva mu je šaka stajala pod pravim kutem s podlakticom i odmjeravala geometriju gornjeg dijela kromiranog prozorskog okvira, dok mu se desna ruka spuštala niz djevojčina bedra da bi u dlan uzela njene butine. Dok je sjedila tako s butinama na koljenima, rastvorila je bedra da bi izložila stidni trokutić, velikih usana rastvorenih i izbačenih. Kroz dim što se dizao iz pepeljare Vaughan je dobroćudno promatrao curino tijelo.

Pokraj njega, djevojčino je sitno, ozbiljno lice bilo osvijetljeno farovima automobila što su puzili u prometnim kolonama po jedan.

Memljivi, izdahnuti dim spaljene smole ispunjavao je unutrašnjost automobila. Glava kao da mi je plutala na tim isparenjima. Negdje ispred nas, s onu stranu golemih vrsti gotovo nepokretnih vozila, stajao je osvjetljeni plato zračne luke, no ja sam se jedva osjećao sposobnim da veliki automobil usmjeravam središnjom crtom. Plavuša s prednjeg sjedala ponudila mi je da potegnem iz boce s vinom. Kad sam odbio, naslonila je glavu na moje rame i razigrano dodirnula volan. Obgrlio sam je preko ramena, svjestan njene ruke na svojim bedrima.

Počekao sam dok se ponovno nismo zaustavili pa namjestio retrovizor tako da mogu vidjeti što se zbiva na stražnjem sjedalu. Vaughan je prebacio palac u curinu rodnicu i kažiprst u rektum dok je ona sjedila zavaljena s koljenima pritisnutim na ramena i mahinalno potezala iz druge cigarete.

Lijevom je rukom uhvatio curinu dojku pa prstenjakom i kažiprstom, kao kakvim minijaturnim štakama, podupro bradavicu. Dok je u formaliziranoj pozi držao te elemente curina tijela, počeo je njihati bokove naprijed-natrag i tako voziti penis u curinoj ruci. Kad mu je pokušala odmaknuti prste od vulve, Vaughan joj je laktom odbio ruku i nastavio ih sigurno držati u njezinu tijelu. Ispružio je noge pa se zavrtio po putničkoj kabini tako da su mu se kukovi oslonili na rub sjedala. Oslonjen na lijevi lakat nastavio se stimulirati o curinu ruku kao da izvodi ples sastavljen od strogo stiliziranih poza, ples koji je slavio dizajn i elektroniku, brzinu i svrsishodnost supermodernog automobila.

Taj je brak izneđu seksa i tehnologije dostigao svoj vrhunac kad se promet razdijelio na aerodromskom nadvožnjaku i kad smo se otpočeli kretati trakom što je vodila na sjever. Dok je auto prvi put vozio brzinom od trideset na sat, Vaughan je izvukao prste iz curine vulve i anusa, zavrtio bokovima i umetnuo joj spolovilo u rodnicu. Iznad nas su blještali farovi dok se bujica automobila uspinjala rampom nadvožnjaka. U retrovizoru sam mogao vidjeti Vaughana i curu, tijela osvjetljenih automobilom što je išao za nama, svjetlom odraženim od crna lincolnovog prtljažnika i od stotina točaka unutrašnjih uresa. U kromiranoj pepeljari ugledao sam curinu lijevu dojku i nadignutu bradavicu. U polivinilskom žlijebu prozora ugledao sam izobličene dijelove Vaughanovih bedara i njezina trbuha koji su

tvorili bizarni anatomske spoj. Vaughan je podigao mladu ženu i postavio je u jahaći položaj da bi mu spolovilo ponovno ušlo u njenu rođnicu. U triptihu slika odraženih u brzinomjeru, satu i pokazivaču broja okretaja, spolni se čin između Vaughana i te mlade žene odigravao u nadstrtim špiljama tih luminiscentnih brojčanika, obuzdan poskakivanjem igle brzinomjera. Izbačena ljuštura ploče s instrumentima i stilizirana skulptura kućišta osovine volana odražavali su tuce slika njenih butina što su se dizale i spuštale. Dok sam ja tjerao automobil s osamdeset na sat otvorenom pločom nadvožnjaka, Vaughan je izvio leđa pa mladu ženu podigao u puni sjaj reflektora iza nas. Usiljene su joj dojke bljesnule u kavezu od kroma i stakla automobila što je jurio. Vaughanovi snažni grčevi u zdjelici koincidirali su s udarnim prolaženjem stupova svjetiljki usidrenih u nadvožnjak u razmacima od stotinu metara. Kad bi se koji približio, njegovi bi kukovi kresnuli o curu i zatjerali joj spolovilo u rođnicu dok bi mu ruke širile njene butine da bi razotkrile čmar u žutom svjetlu što bi ispunilo kola. Stigli smo do kraja nadvožnjaka. Crveno žarenje kočnih svjetala palilo je noćni zrak i ružičastim odsjajem dodirivalo likove Vaughana i mlade žene.

Pri punoj vlasti nad kolima krenuo sam niz rampu prema križanju. Vaughan je promijenio ritam pokreta zdjelice pa povukao ženu na sebe i protegao joj noge niz svoje. Ležali su dijagonalno preko stražnjeg sjedala i Vaughan je u usta najprije uzeo njenu lijevu pa desnu bradavicu, dok mu je prst bio u njezinu anus, dok je milovao njen rektum u ritmu automobila što su prolazili i tako usklađivao vlastite pokrete s igrom svjetla što je poprijeko melo preko krova automobila. Odgurnuo sam od sebe plavušu što mi se bila naslonila na rame. Shvatio sam da bih spolnim činom iza sebe zamalo mogao upravljati baš onako kao što vozim kola. Razigrano, Vaughan je reagirao na različite vrste uličnog inventara i cestovnih uresa. Kad smo napustili London Airport, gibajući se po brzim prilaznim stazama prema gradu, ritam mu se ubrzao i njegove su ruke ispod djevojčinih butina tjerale bokove da se dižu i spuštaju, baš kao da se neka mjerna sprava u njegovu mozgu sve više uzbuđuje visokim uredskim blokovima. Na koncu orgazma već je gotovo stajao iza mene u kolima, nogu ispruženih, glave naslonjene na stražnje sjedalo, dok su mu ruke podupirale vlastite butine dok je curu nosio na kukovima.

Pola sata poslije toga okrenuo sam natrag prema aerodromu pa zaustavio auto u sjeni mnogokatnog parkirališta što je gledao na Oceanic Terminal. Djevojci je napokon uspjelo da se otrgne od Vaughana, koji je ležao iscrpljen naslonjen na stražnje sjedalo. Vrlo nespretno, ona se ponovno sredila, rječkajući se nešto s Vaughanom i dremovnom plavušom na prednjem sjedalu. Vaughanovo je sjeme niz njeno lijevo bedro teklo na crni polivinil sjedala. Bjelokosne kuglice tražile su najoštriju strminu što je vodila od središnjeg žlijeba sjedala.

Izišao sam iz automobila i platio objema ženama. Kad su otišle, vraćajući svoja žilava stegna neonom osvjetljenim križanjima, ostao sam stajati pokraj automobila. Vaughan je zurio u terasastu klisuru parkirališta i oči su mu pratile nagnute katove kao da pokušava istinski shvatiti sve što se odigralo između njega i crнке.

Kasnije je Vaughan istraživao mogućnosti automobilskog sudara na isti onaj mirni i osjećajni način na koji je istraživao i krajnje granice tijela mlade prostitutke. Često sam ga gledao kako luta po fotografijama poginulih u prometnim nesrećama, kako s užasavajućom pažnjom zuri u njihova spaljena lica, kako procjenjuje najelegantnije parametre njihovih ozljeda, veze između njihovih izranjenih tijela i izlomljenih vjetrobrana i sklopova instrumenata. Oponašao bi te ozljede vlastitim pozama za volanom i iste bi bes? rasne oči okretao na mlade žene što bi ih pokupio u blizini zračne luke. Služeći se njihovim tijelima, rekapitulirao bi izobličene anatomije žrtava sudara vozila, nježno savijao ruke prema ramenima, pritiskao im koljena na svoja prsa, uvijek radoznao da im vidi reakcije.

ŠESNAESTO POGLAVLJE

Svijet se počeo rascvjetavati u rane. S prozora svog ureda u filmskom sudiju gledao sam Vaughana kako sjedi u svom automobilu u središtu parkirališta. Većina je osoblja išla kući i uzimala svoje automobile, sve jedan po jedan, iz redova oko Vaughanove prasne limuzine. U studio se bio dovezao sat ranije. Nakon što mi je Renata ukazala na nj. uspjelo mi je nekako da na njega ne obraćam pažnju, ali je stalno uklanjanje drugih automobila s parkirališta ubrzo usredotočilo svu moju pažnju na taj izolirani automobil u središtu. Za tri dana od našeg posjeta Laboratoriju za istraživanje cestovnog prometa, svakog bi popodneva dolazio do studija - tobože da vidi Seagravea, ali je njegov stvarni motiv bio da mu organiziram i formalno upoznavanje s filmskom glumicom. U jednom neodređenom trenutku prethodnog popodneva, nakon što smo se sreli na benzinskoj stanici na Zapadnoj aveniji, bio sam se suglasio da mu pomognem, posve svjestan da Vaughana ne mogu više odbaciti. Sad već bez ikakva napora, mogao me čitavog dana slijediti, i stalno bi na mene vrebao na ulazima u aerodrom, na prednjim platformama benzinskih stanica, baš kao da me je nesvjesno navodio sebi pod noge.

Njegova je nazočnost utjecala na moju vožnju, i zaista sam počeo slutiti da samo čekam da me snađe druga nesreća, ovaj put na Vaughanove oči. Čak su i orijaški zrakoplovi što su se dizali s aerodroma bili sustavi uzbuđenja i erotizma, kažnjavanja i žudnje što su čekali da budu primijenjeni na mojemu tijelu. Teški krkljanci na autocestama kao da su gušili i sam zrak, i ja sam zamalo povjerovao da je sva ta vozila na istrošeni beton bio namamio Vaughan da bi postala dio vrlo složenog psihološkog testa.

Kad je Renata otišla, Vaughan je izišao iz automobila. Gledao sam ga kako preko parkirališta gazi prema uredima i pitao se zašto je izabrao baš mene - već sam mogao vidjeti sebe kako vozim udarno vozilo putanjom koja vodi u sraz ili s Vaughanom ili pak kojom žrtvom po njegovu izboru.

Vaughan se prošetao kroz vanjske prostorije ureda, pogledavajući i lijevo i desno na uvećane reklamne fotografije automobila, rešetki hladnjaka i kompleta vjetrobrana. Nosio je one iste ustajale traperice koje je bio odvrnuo sve do tvrdih butina za onog spolnog čina za

kojeg sam ja bio vozio auto. Na donjoj mu je usni niknuo mali čir koji je otvorio grickajući ga. Zurio sam, neobično fasciniran, u taj minijaturni tjelesni otvor, svjestan njegove seksualne vlasti protegnute i na mene, vlasti djelomično stečene nesrećom koja je ostala djelimice upamćena u izbrazdanim obrisima njegova lica i prsiju.

»Vaughan, umirem od umora. Muka je to bila stalno ulaziti i izlaziti iz ureda, a da i ne govorimo o proganjanju režisera kojeg jedvice da i znam. No u svakom slučaju, vjerojatnost da će stvarno ispuniti koji od tvojih upitnika jednaka je nuli.«

»Neka joj ga samo dam.«

»Znam, znam, sigurno ćeš je šarmirati...«

Vaughan rni je stajao okrenut leđima dok mu je okrnuti očnjak žvakao čir. Moje ruke, očito odvojene od ostatka tijela i mozga, zastale su u zraku, pitajući se kako da obgrle njegov struk. Vaughan se okrenuo prema meni s umirujućim smiješkom na izbrazdanim ustima, i stao mi pozirati svojim najboljim dijagonalnim profilom kao da sam ga primio u audiciju za novu televizijsku seriju. Progovorio je ishitrenim i rastresenim glasom, kao da je bio sav maglovit od hašiša što ga je pušio. »Ballard, ona je središte maštarija svih subjekata koje sam bio testirao. Na raspolaganju nam stoji tek ograničeno vrijeme iako si ti isuviše obuzet sobom a da bi to shvatio. Trebaju mi tvoje reakcije.«

»Vjerojatnost da bi mogla poginuti u prometnoj nesreći sasvim je neznatna. Slijedit ćeš je okolo do sudnjega dana.«

Stajao sam iza Vaughana, pa sam se zapiljio u procjep između njegovih butina i poželio da se sve te izložbene fotografije automobilskih odbojnika i dijelova vjetrobрана oblikuju u čitav automobil u kojemu bih mogao njegovo tijelo uzeti u ruke poput tijela kakva psa litalice pa mu ispaliti rane u tim arkadama mogućnosti. Zamislio sam kako se te sekcije rešetki hladnjaka i ploče s instrumentima sliježu oko Vaughana i mene, kako nas grle dok mu remen izvlačim iz kopče i spuštam mu hlače, slaveći prodiranjem u njegov rektum najljepše konture sklopa stražnjeg odbojnika, u tom vjenčanju mog penisa sa svim mogućnostima dobrodušne tehnologije.

»Vaughan...«

Pogled mu je bio spušten na reklamnu fotografiju glumice naslonjene na automobil. Iz pernice mi je bio uzeo olovku i sad je sjenčao dijelove glumičina tijela, okruživao joj pazuha i procjep. Zurio je gotovo slijepo u te fotografije dok je cigareta ostala zaboravljena na rubu pepeljare. S tijela mu se dizao vlažan vonj, amalgam rektalne sluzi i rashladnog sredstva motora. Olovka mu je u slici zadržala dublje brazde. Osjenčani dijelovi počeli su se perforirati pod njegovim sve divljijim zamasima, udarcima slomljenog vrška olovke koji su probijali kartonsku pozadinu. Označio je točke u unutrašnjosti automobila probijanjem izbočenih dijelova mehanizma volana i ploče s instrumentima.

»Vaughan!« Stavio sam mu ruku na rame. Tijelo mu se treslo približujući se orgazmu, brid je lijevoga dlana bio na stegnima, kao da izvodi karate-zahvat, kao da pokušava sam sebe ozlijediti, dok je tako kroz platno obrađivao nadignuti penis a desnica mu se micala preko iznakaženih fotografija.

Tek uz napor, Vaughan se uspravio i naslonio se na moju ruku. Piljio je u obogaljene slike filmske glumice, okruženo mjestima udara i izranjenim područjima koje je bio označio za njezinu smrt.

Nesigurno sam skinuo ruku s Vaughanova ramena. Tvrdi mu je trbuh bio obilježen rešetkastom rezbarijom ožiljaka. Na njegovu desnu boku brazgotine su tvorile humčicu što je čekala na moje prste, otisci milovanja utisnuti prije više godina u nekakvom zaboravljenom višestrukom automobilskom sudaru.

Svladavajući sluz u grlu, pokazao sam na brazgotine, pet zarezata što su opisivali slobodan krug iznad njegove bočne kvrge. Vaughan me gledao bez riječi kad su moji prsti dosegli do nekoliko palaca od njegove kože. Toraks i abdomen bili su mu obilježeni čitavom galerijom brazgotina. Desna mu je bradavica bila odrezala i ponovno namještena ali nevaljalo, i bila je stalno nadignuta.

Hodali smo kroz večernje svjetlo prema parkiralištu. Duž nasipa autoceste što je vodio na sjever tromi se promet vukao poput krvi u arteriji na samrti. Ispred Vaughanova lincolna na praznom parkiralištu stajala su dva automobila: policijska patrolna kola i Catherinina bijela sportska limuzina. Jedan je policajac razgledavao lincoln, virio kroz zaprašene prozore. Drugi je stajao uz Catherinin automobil i nešto je ispitivao.

Policajac je prepoznao Vaughana i dao mu znak. Pomislivši da su me došli ispitati u vezi s mojim sve jačim homo-erotskim zanimanjem za Vaughana, posramljen sam okrenuo glavu.

Kad se policajac obratio Vaughanu, Catherine je došla do mene.

»Žele ispitati Vaughana u vezi s nekom nesrećom u blizini aerodroma. Nekakav pješak -misle da je pregažen namjerno.«

»Vaughana pješaci ne zanimaju.«

Kao da su u svemu pronašli nekakvu nit, policajci su se vratili do svog automobila. Vaughan ih je gledao kako odlaze dok mu je glava bila izdignuta poput periskopa koji u traganju za nečim pregledava površinu njihovih svijesti.

»Bolje da ga ti odvezeš«, rekla je Catherine dok smo išli prema Vaughanu. »Ja idem za vama u svom automobilu. Gdje je tvoj?«

»Kod kuće. Nisam se mogao dohvatiti sa svim tim prometom.«

»Bit će kolje da pođem s tobom.« Catherine mi se zagledala u lice, kao dazirka kroz vizir motorističke kacige. »Jesi li siguran da možeš voziti?«

Dok je čekao na mene, Vaughan je posegnuo na stražnje sjedalo svog automobila da bi dohvatio bijelu majicu. Kad je skinuo platneni kaputić, svjetlo što mu je palo po trbuhu i prsima izbacilo je brazgotine, zviježđe bijelog iverja što mu je opasivalo tijelo od lijevog pazuha sve dolje do stegna. Ti su rukohvati složenih spolnih činova bili stvoreni automobilima u koje se bio namjerno zabio, a zbog nekoga moga budućeg uživanja; bili su to rukohvati neobičnih poza na stražnjim i prednjim sjedalima automobila, čudnovatih činova sodomije i felatia koje ću počinuti dok se budem kretao preko njegova tijela od jednog rukohvata do drugog.

SEDAMNAESTO POGLAVLJE

Ušli smo u gusti prometni krkljanac. Sve od spajanja autoceste i Zapadne avenije pa do uzlazne rampe nadvožnjaka, prometne su trake bile krcate vozilima koja su svojim vjetrobranima izbjeljivala rastaljene boje sunca što je sjedalo na zapadna predgrađa Londona. U večernjem su se zraku žarila kočna svjetla, krijeseći se u golemoj bari celuloznih tijela. Vaughan je sjedio s jednom rukom izbačenom kroz suvozačev prozor. Nestrpljivo je pljesnuo po vratima, tresnuo šakom po limu. Nama zdesna visoki zid katnih aerodromskih autobusa tvorio je klisuru sazdanu od lica. Putnici na prozorima nalikovali su redovima mrtvaca što na nas gledaju s galerija koumbarija. Orijaška energija dvadesetog stoljeća, dovoljna da prebaci planet u novu putanju oko neke sretnije zvijezde, trošila se na održavanje te goleme nepokretne stanke.

Niz silaznu stazu nadvožnjaka, bljeskajući farovima i pucajući po mračnom zraku kao bičem rotirajućim modrim svjetlom na krovu, jurila su policijska kola. Iznad nas, na hrptu uzlazne staze, dva su policajca s obližnjeg rubnika upravljali prometnom bujicom. Stativi upozorenja postavljeni na kolnik ritmički su bljeskali »Uspori... Uspori... Nesreća ... Nesreća...« Deset minuta potom, kad smo stigli do istočnog kraja nadvožnjaka, odozgo smo mogli vidjeti poprište nesreće. Redovi su automobila promicali mimo kruga policijskih reflektora.

Na spoji istočne silazne rampe nadvožnjaka i Zapadne avenije bila su se sudarila tri automobila. Oko njih su policijski automobil, dvojica bolnička kola i kamion karambol transporta tvorili labavi obor. Na vozilima su radili vatrogasci i policijski tehničari, po limu vrata i krova žarili su acetilenski plamenici. Mnoštvo se već skupljao na pločnicima a na pješačkom mostu što je premošćivao Zapadnu aveniju znatiželjnici su stajali naslonjeni lakat do lakta na metalnu ogradu. Najmanji automobil kojeg je zatekla nesreća, žuta talijanska sportska kola, gotovo je zbrisala crna limuzina s produženim meduosovinskim razmakom, a koja je kliznula preko središnjeg slobodnog prostora. Limuzina se bila vratila na svoju traku preko betonskog otoka da bi potom udarila o čelični stup putokaza i zdrobila hladnjak i lijevi blatobran, prije nego što će nju zauzvrat udariti neki taksu što je dolazio na nadvožnjak s prilazne ceste

Zapadne avenije. Čeoni udar u stražnji dio limuzine, iza kojeg je slijedilo prevrtanje, zgnječio je taksi poprijeko, pa izvinulo putničku kabinu i karoseriju u kut od nekih petnaest stupnjeva. Sportski je automobil ležao izvrnut na leđa u središnjem slobodnom prostoru. Ekipa policajaca i vatrogasaca prevaljivala ga je na bok, otkrivajući pritom dva tijela još i sad zarobljena u zdrobljenoj kabini.

Pokraj taksija, tri su putnika ležala skupljena, nogu i prsiju uvijenih u ponjave. Liječnik prve pomoći trudio se oko vozača, postarijeg muškarca koji je sjedio uspravljen, naslonjen na stražnji odbojnik svog automobila, lica i odjeće istočkanih kapljicama krvi, što je stvaralo dojam nekakve neobične kožne bolesti. Putnici limuzine još su sjedili u dubokoj kabini svog automobila, njihovi su identiteti bili hermetički zatvoreni iza ispucale unutrašnje staklene pregrade.

Prošli smo kraj poprišta nesreće polako se probijajući zajedno s redom automobila. Catherine se bila napola sakrila iza prednjeg sjedala. Njene mirne oči slijedile su tragove kočenja i petlje zakrvavljenog ulja što su prelazile preko poznatog kolnika poput koreografskih formula nekakvoga kompleksnog artiljerijskog dvoboja, poput dijagrama pokušaja atentata. Nasuprot tome, Vaughan se bio nagnuo kroz prozor i kao da su mu obadvije ruke bile pripravne na to da ščepaju koje od tijela. U nekakvom je udubljenju ili ormariću stražnjeg sjedala bio pronašao kameru koja mu se sad ljuljala ovješena o vrat. Oči su mu jurile preko tri sudarena vozila baš kao da svaku potankost fotografira vlastitom muskulaturom, bijelim mrežnicama brazgotina oko usta, kao da pamti svaki izvijeni odbojnik i slomljenu kost u obliku repertoara brzih grimasa i komičnih izraza. Zamalo po prvi put otkako sam ga upoznao, bio je potpuno miran.

Zavijajući sirenama, niz prilaznu su se traku sjurila treća bolnička kola. Ispred nas se ubacio policijski motorist i polako se zaustavio, dajući mi time znak da pričekam i propustim bolnička kola. Zaustavio sam automobil i isključio motor pa preko Catherininog ramena pogledao sablasni prizor. Deset metara od nas stajala je zdrobljena limuzina i tijelo je mladog šofera još ležalo na tlu kraj nje. Neki je policajac zurio u tu krvavu mrežicu nalik udovičkom velu što mu je obavijala lice i kosu. Kod stražnjih vrata limuzine tri su tehničara radila polugama i alatom za rezanje. Presjekli su zaglavljene

mehanizam vrata pa ih povukli i tako izložili pogledu putnike zarobljene u kabini.

Dva putnika, muškarac rumena lica, pedesetih godina, odjeven u crni ogrtač te mlađa žena blijede, anemične kože, još su sjedili uspravljeni na stražnjem sjedalu. Glave su im bile opružene prema naprijed i tako su zajedno zurili u policajca i stotine znatiželjnika poput kakvih sitnijih okrunjenih glava kad primaju u krevet. Policajac je s njih svukao putni pokrivač koji im je pokrivač noge i strukove. Taj jedan jedini pokret, koji je razotkrio gole noge mlade žene i iščašena stopala starijeg muškarca, očito slomljena u gležnjevima, u trenutku je preobrazio čitavu scenu. Ženina je suknja bila stjerana sve do pasa i bedra su joj bila razmaknuta kao da namjerno izlaže venerin brežuljčić. Lijevom se rukom držala za omču uz prozor a bijela joj je rukavica bila obilježena krvlju iz malog prsta. Uputila je policajcu slabašni smješćić, poput kakve napola obnažene kraljice što poziva dvorjanika da joj dodirne intimne dijelove tijela. Kaput je njezina pratioca bio raskriljen pa je razotkrivao lakirane cipele i crne hlače u čitavoj dužini. Desno mu je bedro bilo opruženo kao bedro učitelja plesanja dok klizi u ritmu tanga. Kad se okrenuo prema mladoj ženi i potražio je rukom, skliznuo je postrance sa sjedala i gležnjevi su mu zamlatarili po gvalji kožnatih torbi i smrvljenog stakla.

Prometna se bujica nastavila gibati. Pokrenuo sam motor i polako otpustio kočnice. Vaughan je na oko podigao kameru pa je sklonio s pogleda kad mu ju je jedan bolničar pokušao izbiti iz ruku. Iznad nas je prošao pješački most. Napola izvirivši iz automobila, Vaughan je zurio u desetke nogu pritisnute o metalnu ogradu, a onda otvorio vrata i sunovratio se van.

Dok sam ja zaustavljao lincoln na rubu, on se trkom vraćao prema pješačkom mostu, izlijećući pred automobile i odskačući ispred njih.

Pošli smo za Vaughanom natrag do poprišta nesreće. Stotine su se lica tiskale na prozoru automobila što su se gibali niz nadvožnjak. Radoznalci su stajali u tri reda po pločnicima i na središnjem slobodnom prostoru, zbijeni uza žičanu ogradu što je dijelila cestovni nasip od obližnje zone trgovina i stambene četvrti. Policija je odustala od svakog pokušaja da rasprši to golemo mnoštvo. Jedna je skupina tehničara radila na skršenim sportskim kolima i

razvaljivala metalni krov što se bio izravnao na glavama putnika. Putnike iz taksija prenijeli su na nosilima do bolničkih kola. Mrtvi je šofer taksija ležao s plahtom prebačenom preko lica, a liječnik i dva bolničara uspela su se u stražnji dio.

Osvrnuo sam se na mnoštvo. Bilo je tu mnogo djece i mnoge su, da bolje vide, roditelji digli na ramena. Rotirajuća policijska svjetla prelazila su preko zagledanih lica dok smo se uspinjali uz nasip prema ogradi od žičane mreže. Nitko od radoznalaca nije pokazivao nikakve znakove prepasti. Gledali su odozgo na poprište s hladnim i pomnim zanimanjem inteligentnih kupaca na dražbi prvoklasnih rasnih konja. Njihovo opušteno držanje odavalo je opće razumijevanje i najsuptilnijih detalja, kao da svi shvaćaju puno značenje pomaka mrežice hladnjaka limuzine, iskrivljenja taksijeve šasije, ledene šare na njegovu smrskanom vjetrobranu.

Između mene i Catherine na nasipu ljupko se gurao trinaestogodišnji dečko u kaubojskom odijelu. Uporno je žvakao komadić kaugume dok je gledao kako posljednje od putnika taksija podižu na nosila. Policajac s metlom posipao je vapno po krvlju umazanom betonu kraj sportskog automobila. Pažljivim zamasima, kao da se boji da ne poremeti kompleksnu ljudsku aritmetiku ozljeda, smetao je sve tamnije grude zgrušane krvi prema rubu središnjeg slobodnog prostora. Iz trgovinskog kvarta preko travnjaka je dolazilo sve više ljudi. Uspinjali su se kroz proboj u žičanoj ogradi. Zajedno smo promatrali kako dvoje putnika limuzine polako izvlače kroz skošena vrata njihova automobila. Zacijelo se moglo očekivati da nam se kroz glavu kreću najživlje erotske fantazije, zamišljeni činovi snošaja izvedeni s golemom pompom i revnošću na zakrvavljenim stegnama te mlade žene dok leži u automobilu, dok ljudi iz publike istupaju i ulaze u zdrobljenu kabinu njezine limuzine, i dok svaki stavlja svoje spolovilo u njenu rodnicu i sije bezbrojne budućnosti koje će procvasti iz tog vjenčanja brutalnosti i požude.

Oko mene, čitavom dužinom Zapadne avenije, duž obadviju rampi nadvožnjaka, protezalo se golemo začepljenje prometa zadržanog nesrećom. Dok sam stajao u središtu tog paraliziranog uragana, osjećao sam se potpuno opušteno, kao da sam se napokon oslobodio opsjednutosti u beskraj umnoženim vozilima.

Nasuprot tome, Vaughan kao da je bio izgubio zanimanje za nesreću. Držeći kameru iznad glave, grubo se gurao kroz radoznalce što su se spuštali prema mostu. Catherine ga je gledala kako preskače posljednjih šest stepenica da bi sunuo među umorne policajce. Njeno očito zanimanje za Vaughana, njene oči koje su izbjegavale moje no stalno ostajale prikovane za njegovo izbrazdano lice dok me čvrsto držala pod ruku, niti me je iznenađivalo niti uznemirivalo. Već sam tada osjećao da nama trima tek predstoji iz tog sudara izvući ono najviše, tek predstoji da njegove sve brže mogućnosti uigramo u naše živote. Razmišljao sam o brazgotinama na mojem tijelu i na Vaughanovu, rukohvatima za naše prve zagrljaje, i o ranama na tijelima preživjelih u sudaru, a koje ostaju iza nas, kao dodirne točke za sve spolne mogućnosti njihovih budućnosti.

Odvezla su se i posljednja bolnička kola, zavijajući sirenom. Radoznalci su se vratili svojim automobilima ili su se uspeli nasipom do proboja u žičanoj ogradi. Mimo nas je pošla adolescentica u olatnenoj haljini dok ju je njen mladac držao rukom oko struka. Držao joj je dojku nadlanicom i gladio joj bradavicu zglobovima prstiju. Ušli su u buggy izbičevan plamencima i žutom bojom pa se odvezli, ekscentrično trubeći. Nabiti muškarac u kaputiću kamiondžije pomogao je ženi da se uspne uz nasip držeći joj ruku na butini. Ta prožimajuća spolnost prožimala je zrak, kao da smo članovi vjerske zajednice koji odlaze iz crkve nakon propovijedi koja nas je nukala da svoju spolnost slavimo s prijateljima i strancima, i da sada vozimo u noć da bismo s najnevjerojatnijim partnerima oponašali to krvavo pričešće što smo ga upravo vidjeli.

Catherine se naslonila na stražnji dio lincolnove karoserije i pritisla prepone na kromirani okov ukrasne peraje. Držala je glavu podalje od mene.

»Hoćeš ti voziti? S tobom je sve u redu?«

Stajao sam raskoračen, s rukama na prsnoj kosti i udisao reflektorima osvijetljen zrak. Ponovno sam počeo osjećati svoje rane, kako me presijeca kroz prsa i koljena. Potražio sam ožiljke, te nježne lezije što su se sada odavale karakterističnim i toplim bolom. Tijelo mi se žarilo iz tih točaka, bio sam poput uskrsnuloga koji se grije na izliječenim ranama koje su dovele do prve smrti.

Kleknuo sam uz lijevi prednji kotač lincolna. Pruge su crnog želatinoznog materijala umazale odbojnik i blatobran, išarale bijeli prsten automobilske gume. Dodirnuo sam prstima taj gumasti talog. Blatobran je bio obilježen dubokim ulubljenjem: ista se deformacija pojavila i na mom automobilu kad sam prije otprilike dvije godine udario na njemačkog ovčara koji je slijepo pretrčavao ulicu. Zaustavio sam se stotinjak metara dalje pa se vratio pješice da bih zatekao dvije školarke kako povraćaju u pregršti nad tim psom na umoru.

Pokazao sam na umrljotine krvlju. »Zacijelo si bio naletio na kakvog psa - možda ti policija smjesti kola na svoje parkiralište dok ne analiziraju krv.«

Vaughan je kleknuo do mene pa razgledao mrlje i mudro zakimao glavom. »Imaš pravo, Ballarde - u servisnom dijelu aerodroma ima jedna praonica koja radi čitavu noć.«

Otvorio mi je vrata dok mu u mirnim očima nije bilo ni znaka neprijateljstvu, baš kao da ga je nesreća na koju smo bili naišli umirila i opustila. Sjeo sam za volan i počekao da obiđe automobil i sjedne do mene, ali je on otvorio stražnja vrata pa se uspeo ka Catherine.

Kad smo krenuli, njegova je kamera pala na prednje sjedalo. Njene nevidljive srebrne uspomene na bol i uzbuđenje destilirale su se na mračni kalem dok su, iza mene, Catherineine još osjetljivije sluzave površine izlučivale neke svoje razvijače.

Vozili smo na zapad prema zračnoj luci. Promatrao sam Catherine u retrovizoru. Sjedila je na sredini stražnjeg sjedala dok su joj lakti bili izbačeni do koljena i dok mi je preko ramena gledala jureća svjetla brze autoceste. Kod prvog semafora, kad sam joj dobio pogled, odgovorila je umirujućim smiješkom. Vaughan je sjedio iza nje, nalik na umornog gangstera, i oslanjao lijevo koljeno na njeno bedro. Jednom je rukom rastreseno trljao prepone. Zurio joj je u potiljak, prelazio očima profilom njezina obraza i ramena. Da bi Catherine odabrala Vaughana, u čijem je manijačkom stilu bilo sadržano sve što je smatrala da najviše uznemiruje, učinilo mi se savršeno logičnim. Mnogostruki automobilski sudar što smo ga upravo bili vidjeli odapeo je u njenoj svijesti iste opruge kao i u mojoj.

Kod sjeverozapadnog ulaza zračne luke skrenuo sam automobilom u prostor za servisiranje. Na tom poluotoku između granične ograde i prilaznih cesti Zapadne avenije utaborile su se tvrtke za iznajmljivanje automobila, kafeterije koje su radile čitavu noć, uredi za zračni robni promet i benzinske stanice. Večernji su zrak križala navigacijska svjetla putničkih aviona i reflektori opslužnih vozila, kao i tisuće farova što su tekle Zapadnom avenijom i nadvožnjakom. Od svjetala što su titrala preko njezina lica. Catherine se doimala kao dio te more ljetne noći. pravo stvorenje elektricitetom prenabijena zraka.

Kolona je automobila čekala na svoj red da prođe kroz automat za pranje. U noćnom mraku tri su najlonska valjka bubnjala po bokovima i krovu taksija parkiranog u praonici, s metalnog je kostura brizgala voda i sapunica. Pedesetak metara podalje, uz osamljene benzinske pumpe, u staklenoj kabini, sjedila su dva noćna službenika, čitala stripove i slušala tranzistorski radio. Gledao sam valjke kako metu preko taksija. Skriveni u kabini, dok se sapunica cijedila po prozorima, sjedili su taksist koji trenutno nije bio na poslu i njegova žena, nevidljive i tajanstvene lutke.

Automobil ispred nas pokrenuo se nekoliko metara. Njegova su kočna svjetla osvijetlila unutrašnjost lincolna, prekrivala je ružičastim sjajem. U retrovizoru sam vidio kako se Catherine naslanja na stražnji naslon. Rame joj je bilo čvrsto utisnuto u Vaughanovo. Oči su joj bile prikovane za njegova prsa, za brazgotine oko njegovih ozlijeđenih bradavica što su blistale poput točaka svjetla.

Propuzao sam lincolnom nekoliko koraka. Iza mene ležao je monolit tame i tišine, kondenzirani univerzum. Vaughanova je ruka prešla preko površine sjedala. Da se nečim zaokupim, počeo sam izvlačiti antenu. Nesreća ispod nadvožnjaka, do koje je došlo na mjestu gotovo simetrično postavljenu mjestu moje vlastite, kao i tutnjava valjaka, unaprijed su blokirali moje reakcije. Mogućnost novih brutalnosti, još uzbudljivijih stoga što bi mi dodirnule samo svijest a ne i izdanke živaca, odražavala se u izobličenom sjaju kromiranog okvira prozora kraj mog zapešća, u ulubljenom limu poklopca lincolnovog motora. Razmišljao sam o Catherininim bivšim nevjernostima, o vezama koje sam sebi oduvijek predočavao u svijesti ali ih nikada nisam i stvarno promatrao.

Jedan je od službenika napustio blagajnu i odšetao do automata za cigarete kraj jame za podmazivanje. Njegov se odraz na mokrom betonu stapao sa svjetlima automobila što su prolazili autocestom. Iz metalnog kostura ispred nas brizgala je voda po automobilu. Uspjenjena je sapunica udarila o poklopac motora i vjetroman i svojom tekućom caklinom sakrila dvije hostese i jednog stjuarda.

Kad sam se okrenuo, vidio sam Vaughana kako u skupljenu dlanu drži desnu dojku moje žene.

Polako sam utjerao automobil u ispražnjeli prostor, sav usredotočen na upravljanje. S umirenih valjaka ispred mene cijedile su se posljednje kapi tekućine. Zavrtio sam ručicu prozora i u džepovima potražio novčiće. Punački meridijan Catherineine dojke izbočio se Vaughanovoj ruci, i između prstiju joj se napuhala bradavica kao da se sprema zadojiti bataljon žednih muških usta, usne bezbrojnih sekretarica lezbijki. Nježno je pomilovao bradavice, protro korijenom palca njihovo okruženje ne veće od tih sočnih izraslina. Catherine je na dojke spustila požudan pogled, kao da ih vidi prvi put, zadivljena njihovim jedinstvenim oblikom.

Naš je automobil bio jedini u praonici. Platforma oko nas bila je prazna. Catherine je ležala na leđima, raširenih nogu, usta podignutih prema Vaughanu, koji ih je dodirivao usnama i na njih naizmjenice polagao sve brazgotine. Osjećao sam da je taj čin ritual lišen svake uobičajene seksualnosti, stilizirani susret između dvaju tijela koja rekapituliraju svoje osjećanje gibanja i sudaranja. Vaughanovi stavovi, način na koji je držao ruke dok mi je ženu pomicao po sjedalu, na koji joj je podigao lijevo koljeno tako da mu se tijelo našlo u rašljama njenih bedara, podsjetio me na vozača složenog vozila, na gimnastički balet koji slavi novu tehnologiju. Njegove su ruke u sporu ritmu istraživale pozadinu njenih bedara, držale joj butine i dizale venerin brežuljčić prema svojim izbrazdanim ustima a da ga stvarno nije ni dotakao. Namještao je njeno tijelo u čitav slijed položaja, pažljivo pretražujući kodove udova i mišićja. Činilo se kao da je Catherine i dalje tek napola svjesna Vaughana, dok mu je držala penis u ljevici i klizila mu prstima prema čmaru kao da izvodi čin odvojen od svakog osjećaja. Dodirnula mu je desnicom prsa i ramena, istražujući šare brazgotina na njegovoj koži, tih rukohvata što su ih sudari stvorili posebice za ovaj spolni čin.

Začuo se povik. S cigaretom u ruci, jedan je od službenika stajao u mokroj mrklini i davao mi znak poput komandira uzletišta na nosaču aviona. Ubacio sam novčiće u prorez i zatvorio prozor. Voda je briznula po automobilu, zamaglila prozore i zatvorila nas u njegovu unutrašnjost, osvjetljenu tek svjetlima ploče s instrumentima. U toj modroj špilji Vaughan je ležao dijagonalno opružen preko stražnjeg sjedala. Catherine ga je opkoračila na koljenima, sa suknjom zasukanom oko pasa, i obadvjema mu rukama uhvatila spolovilo dok su joj usta bila ne više od palca udaljena od njegovih. Daleki farovi, lomljeni kroz sapunicu što je brizgala po prozorima, prekrivali su im tijela luminiscentnim žarom, te se činilo da dva polumetalna ljudska bića iz daleke budućnosti vode ljubav u kromiranu budoaru. Stroj za pranje počeo je bubnjati. Valjci su mlatili preko poklopca lincolnova motora i uz grmljavinu se primicali vjetrobranu, razgoneći sapunicu u vrtlogu pjene. Tisuće su se mjehurova rasprskavale po prozorima. Dok su valjci bubnjali po krovu i vratima, Vaughan je počeo pokretati zdjelicu uvis, gotovo pritom zadižući butine sa sjedala. Nespretnim je rukama Catherine položila svoju vulvu na njegov penis. U sve jačoj grmljavini valjaka oko nas, ona i Vaughan njihali su se zajedno, pri čemu joj je Vaughan držao dojke dlanovima baš kao da ih silom želi spojiti u jednu kuglu. U trenutku svršavanja, Catherinino se dahtanje utopilo u grohotu pranja automobila.

Konstrukcija se vratila u početni položaj. Stroj je samog sebe iskopčao iz strujnog kruga. Valjci su mlitavo visili ispred bistrog stakla vjetrobrana. Posljednji su ostaci deterdžentom onečišćene vode kroz tamu tekli k odljevnim otvorima. Dok je srkao zrak na izbrazdana usta, Vaughan se zavalio, iscrpljen, i zurio u Catherine zbunjenim pogledom. Gledao ju je kako diže nagnječeno lijevo bedro, kako izvodi pokret koji je, sjećam se, sa mnom izvela stotinu puta. Dojke su joj bile izgrebene Vaughanovim prstima, i tragovi su tvorili šare nalik ozljedama stečenim u sudaru. Poželio sam ispružiti ruku i pobrinuti se za njih, pomoći im da što prije uđu u slijedeći spolni čin, navesti, te bradavice u Vaughanova usta, usmjeriti njegov ud u njen sitni čmar, duž smjernica stvorenih dijagonalnim utisnutim šavovima sjedala što su pokazivali prema njenoj međici. Poželio sam obrise njenih dojki i bokova prilagoditi liniji krova našeg automobila,

slaveći u tom spolnom činu vjenčanje njihovih tijela s dobroćudnom tehnologijom.

Otvorio sam prozor i ubacio još nekoliko novčića u brojač novca. Kad je voda briznula po limu s kojeg je još teklo, Vaughan i moja žena ponovno su počeli voditi ljubav. Catherine ga je držala za ramena, zurila mu u lice posesivnim očima, ta raskuštrana ljubavnica. Otrla je plavu kosu s obraza, požudna da se ponovno prihvati Vaughanova tijela. Vaughan ju je položio na stražnje sjedalo, raširio joj bedra i počeo joj milovati stidni brežuljak dok mu je srednjak tražio njen čmar. Naslonio se prema njoj na boi pa postavio sebe i Catherine u pozu onog ozlijeđenog diplomata mlade žene koji su sjedili u kabini slupane limuzine. Podigao ju je na sebe, čelno joj utisnuo penis u vaginu dok mu je jedna ruka bila pod njenim desnim pazuhom, druga ispod butina, u istim rukohvatima kojima su se bili poslužili i bolničari da bi mladu ženu podigli iz automobila.

Dok su nam iznad glava bubnjali valjci, Catherine me je pogledala i oči u trenutku potpune lucidnosti. Njeno je lice izražavalo istovremeno i ironiju i dragost, kao i prihvaćanje seksualne logike koju smo oboje priznavali i na koju smo oboje bili spremni. Tiho sam sjedio na prednjem sjedalu dok se preko krova i vrata cijedila bijela sapunica nalik na tekuću čipku. Iza mene, Vaughanovo se sjeme prelijevalo na dojke i trbuhu moje žene. Valjci su bubnjali i mlatili po kolima; slapovi su vode i sapunice brizgali po njegovom sad već besprijekorno čistom tijelu. Svaki put kad bi stroj dovršio svoj ciklus, zavrteo bih ručicu prozora i ugurao još nekoliko novčića u prorez. Iz svoje staklene kućice gledala su nas dva službenika i slabašna bi glazba iz tranzistora odzvanjala noćnim zrakom svaki put kad bi se uređaj vratio u početni položaj.

Catherine je kriknula, ispustila dahtaj bola koji je presjekla Vaughanova snažna šaka koju joj je položio na usta. Zavalio se s njenim nogama prebačenim preko bokova i jednom je rukom pljuskao dok joj je drugom gurao mlitavo spolovilo u rođnicu. Lice mu se bilo ukočilo u izrazu gnjeva i jada. S vrata i prsiju slijevao mu se znoj i natapao pas njegovih hlača. Udarci njegove ruke nabili su Catherini po rukama i bokovima tupe masnice. Iscrpljena Vaughanovim nasrtanjem, Catherine se grčevito držala stražnjeg naslona iza njegove glave. Kad mu se penis prazno zatrzao u njoj

izlemanoј vulvi, Vaughan se zavalio u sjedalo. Već je bio izgubio svako zanimanje za tu mladu ženu što je cmizdreći na sebe navlačila odjeću. Njegove su izbrazdane ruke istraživale istrošeno tkanje sjedala i u sjemenu crtale tajanstvenu shemu: nekakav astrološki znak ili presjecište cesta.

Dok smo odlazili iz praonice automobila, valjci su se tiho cijedili u mraku. Oko kola, golema bara bijelih mjehura slijegala se u mokri beton.

OSAMNAESTO POGLAVLJE

Nikakav se promet nije kretao autocestom. Po prvi put otkako su me otpustili iz bolnice ulice su bile prazne, baš kao da su oni spolni činovi na granici snaga, a koji su se odigrali između Vaughana i Catherine, zauvijek odagnali vozila. Dok sam vozio prema našoj kući u Drayton Parku, ulične su svjetiljke osvjetljavale Vaughanovo usnulo lice u stražnjem dijelu automobila, lice čija su izbrazdana usta, naslonjena na znojem natopljeno sjedalo, bila razjapljena poput dječjih. Lice kao da mu je bilo isprano od svake agresivnosti, baš kao da je sjeme što ga je bio isprazio u Catherininu rodnicu sobom odnijelo i osjećaj krize.

Catherine se pomakla prema naprijed i tako se oslobodila Vaughana. Dodirnula mi je rame gestom domaćinske nježnosti. U retrovizoru sam vidio masnice na njenom obrazu i vratu, natučena usta koja su izobličavala njen nervozni smiješak. Ta su unakaženja označavala elemente njene stvarne ljepote.

Kad smo stigli do kuće, Vaughan je još spavao. Catherine i ja stajali smo u mraku kraj besprijekorno čistog automobila čiji je uglačani poklopac motora nalikovao crnomu štitu. Uhvatio sam Catherine za mišicu da bih je primirio dok sam joj u ruci držao torbicu. Dok smo preko istrošenih šljunčanih ploča išli prema ulazu, Vaughan se izvukao sa stražnjeg sjedala. Nesigurno se uspeo za volan, a da nas pritom nije ni pogledao. Očekivao sam da će se odvesti u bučnoj grmljavini, no on je tiho pokrenuo motor i nečujno otklizio.

U liftu sam Catherine pripio uza se, pun ljubavi prema njoj zbog udaraca koje je Vaughan bio zadao njezinu tijelu. Kasnije sam te noći istražio njeno tijelo i masnice, nježno ih opipavajući usnama i obrazima, i u osipu na zguljenoj koži njezina abdomena vidio sugestivnu geometriju Vaughanove snažne konstitucije. Moj je penis slijedio te grube simbole što su ih na njenoj koži ostavile njegove ruke i usta. Opkoračio sam je na koljenima dok je ležala dijagonalno na krevetu, dok su joj sitna stopala počivala na mom jastuku i ruka bila prebačena preko desne dojke. Gledala me mirnim i nježnim pogledom dok sam joj glavićem dodirivao tijelo, označavajući tako točke zamišljenih automobilskih nesreća što joj ih je Vaughan bio smjestio na tijelu.

Idućeg jutra odvezao sam se do studija u Sheppertonu, uživajući u gibanju prometa oko mene, napokon slobodan da uživam u trakama punim vozila što hitaju. Duž elegantnog mobila betonske autoceste, raznobojne su se ljuštore tisuća automobila gibale poput kentaura što izražavaju dobrodošlicu u nekakvoj arkadijskoj zemlji.

Na parkiralištu studija Vaughan me već čekao: njegov je lincoln bio parkiran na mome mjestu. Brazgotine na njegovu abdomenu presijavale su se na jutarnjem svjetlu, tek nekoliko palaca daleko od mojih prstiju koji su počivali na rubu prozora. Bijela areola sasušene vaginalne sluzi okruživala je otvor njegovih traperica, označavajući mjesto gdje je vulva moje žene pritiskala o njegova stegna.

Vaughan mi je otvorio lijeva prednja vrata svog lincolna. Kad sam zauzeo mjesto za volanom, shvatio sam da bih sada s njim želio provesti što je moguće više vremena. Sjedio mi je sučelice, s jednom rukom prebačenom preko naslona iza moje glave, dok je njegov masivni penis u preponama traperica pokazivao prema meni. Osjetio sam elemente pravih osjećaja prema Vaughanu, elemente ljubomore, ljubavi i ponosa. Poželio sam dodirnuti njegovo tijelo, držati ga za bedro isto onako kao što sam držao i Catherinino kad smo se prvi put sreli, pustiti ruku da mu počiva na boku dok idemo prema automobilu ili idemo od njega.

Kad sam okretao ključ, Vaughan je rekao: »Seagrave se maknuo.«

»Kamo? Ovdje su gotovi sa scenom sudara.«

»To samo Bog zna. Vozika se okolo pod vlasuljom i u vjetrovci od imitacije leopardove kože. Moglo bi mu pasti na pamet da počne slijediti Catherine.«

Posve sam zanemario ured. Prvog smo dana vozili satima autocestama u potrazi za Seagraveom, slušali razgovore policijskih i bolničkih automobila preko Vaughanova ekstremno kratkovalnog radioaparata. Vaughan je osluškivao izvještaj o nesrećama : na stražnjem sjedalu pripremao kamere.

Kad je večernje svjetlo pleglo po posljednjim prometnim krkljancima dana, Vaughan se posve razbudio. Odvezao sam ga do njegova stana, jednosobnog studija na najvišem katu bloka što gleda na rijeku sjeverno od Sheppertona. Soba je bila prepunjena odbačene elektronske opreme - bilo je tu električnih pisanih strojeva, bio je tu jedan računarski terminal, nekoliko osciloskopa,

magnetofona i filmskih kamera. Smoci su električnih kablova bili nagomilani na neuređenom krevetu. Police i zidovi bili su krcati znanstvenim udžbenicima, nepotpunim godištima tehničkih časopisa, roto-izdanjima znanstvene fantastike i separatima vlastitih radova. Vaughan je namjestio stan ne pokazavši za to nikakva zanimanja - skup se kromirano-polivinilskih naslonjača doimao kao da ih je nasumce pokupio iz izloga kakve prigradske robne kuće.

Iznad svega je, međutim, bilo vidljivo da stanom dominira Vaughanov očiti narcizam - zidovi njegova studija, kupaonice i kuhinje bili su prekriveni njegovim fotografijama, kadrovima iz njegovih televizijskih programa, pozitivima srednjofornatnih kamera novinskih fotografa, polaroidnih prigodnih snimaka njega na mjestima snimanja, kako uživa u pažnji šminkerice i nešto gestikulira s režiserom - no više radi fotografa. Sve su te fotografije bile još iz vremena prije Vaughanove nesreće, baš kao da su godine što su uslijedile tvorile nekakvu zonu ničega, razdoblje čiji su poticaji sezali preko granica taštine. Pa ipak, kad bi se kretao po stanu, da bi se otuširao ili se presvukao, Vaughan bi se samosvjesno udubio u te sve bljeđe slike, poravnavao bi im zavrnutu kutove kao da će kad one napokon iščeznu, i njegov vlastiti identitet izgubiti svaku važnost.

Taj pokušaj da samog sebe obilježi, da učvrsti vlastiti identitet tako da ga usidri za neki vanjski događaj, opazio sam i dok smo te večeri vozili autocestom. Slušajući radio, Vaughan je bio plegao na mjesto suvozača do mene pa pripalio prvu cigaretu. Svježi miris njegova valjano istuširana tijela najprije je prekrilo smrad hašiša, a potom i oštar vonj sjemena što mu je navlažilo prepone hlača dok smo mimoilazili prvo mjesto automobilske nesreće. Dok sam, kroz mrežu postranih ulica, vozio automobil prema slijedećem poprištu, u svijest mi je nahrupila zapaljena smola, zamišljanje Vaughanova tijela u kupaonici njegova stana, snažnog šmrka njegova penisa kako strči iz jakih prepona. Brazgotine na njegovim koljenima i bedrima nalikovale su minijaturnim prečkama, rukohvatima na tim ljestvama očajničkih uzbuđivanja.

Još u ranim jutarnjim satima vidjeli smo tri automobilska sudara. U svojoj supijanoj glavi ja sam i dalje pretpostavljao da pokušavamo ući u trag Seagraveu, ali sam ipak znao da je Vaughan izgubio svo

zanimanje za kaskadera. Nakon trećeg od tih sudara, nakon što su se udaljili i policajci i bolničari, i nakon što se i posljednji noćni kamiondžija vratio u svoje vozilo, Vaughan je dopuštao cigaretu i nesigurno zakoračao prema nasipu autoceste, preko betona klizava od ulja. Teška limuzina kojom je upravljala neka sredovječna zubarica, kliznula je kroz ogradu pa se prevrnula u napuštenom vrtu neke okućnice ispod nadvožnjaka. Pošao sam za Vaughanom i s probijene balustrade gledao kako se vere s mosta prema naopako okrenutim kolima. Vaughan se prošetao kroz travu oko automobila, do koljena visoku, pa pokupio komadić bijele krede što ju je tu bio bacio neki od policajaca. Rukama je opipavao oštre bridove izlomljenog stakla i metala, upirao o slupani krov i lim poklopca motora. Zastavši na trenutak, pomokrio se u tamu, na još i sad toplu mrežicu hladnjaka, da bi u noćni zrak odaslao oblak pare. Zagledao se u svoje napola nadignuto spolovilo a onda se osvrnuo prema meni na nekakav zbrkani način, kao da me moli da mu pomognem identificirati taj neobični organ. Položio ga je na prednju desnu stranicu automobila pa mu kredom ocrtao obris na crnom laku. Onda je to zamišljeno promotrio pa je, zadovoljen, obišao automobil, da bi obrise svog penisa ocrtao na vratima i slomljenim prozorima, na poklopcu prtljažnika i stražnjem odbojniku. Uzeo je spolovilo u ruku da bi ga zaštitio od oštrog metala, pa se uspeo na prednje sjedalo i ponovno počeo crtati obris svog penisa po ploči s instrumentima i središnjem osloncu za ruke, i tako obilježavati erotski fokus sudara ili spolnog čina, slaviti vjenčanje vlastitih spolnih organa s kućistima instrumenata razbijenih lubanjom, kućistima na kojima je sredovječna zubarica izgubila život.

Za Vaughana su najmanji stilizacijski detalji sadržavali organski život smislen koliko i udovi i osjetilni organi ljudskih bića koja su upravljala tim vozilima. Znao bi me zaustaviti pred semaforom minutama se zagledati u spoj brisača s vjetrobranom na kakvom parkiranom automobilu. Obrisi karoserija američkih limuzina i evropskih sportskih automobila, u kojima je funkcionalnost bila podređena pozi, Vaughana su vrlo radovali. Kakav novi buick ili ferrari znali bismo slijediti i po pola sata i pritom proučavati svaki detalj uresa karoserije i ukrasnih profila poklopca prtljažnika. Nekoliko nas je puta zaustavila policija zato što smo se motali oko

parkiranog lamborghini, vlasništva kakvog imućnog vlasnika restorana u Sheppertonu, dok bi Vaughan opsesivno fotografirao točan nagib prednjih nosača krova, ispupčenost šilta farova, izbočinu kape kotača. Opsesirali su ga oblici kromiranih detalja rashladnih rebara pri blatobranu, profili od nerđajućeg čelika kojima je bila opšivena karoserija, ojačanja ispod vjetrobrana za koja su bili pričvršćeni brisači, kopče poklopca motora i kvake na vratima.

Lunjao bi parkiralištima robnih kuća Zapadne avenije baš kao da se šeće kakvim priobalnim ljetnim kampom, fasciniran višekratnim odbojnikom kakve corvette koju na rikverc izvozi kakva mlada kućanica. Prednji i stražnji spoileri bacali bi Vaughana u zanos prepoznavanja, kao da je ponovno ugledao kakvu rajski pticu. Često bi mi Vaughan, kad bismo vozili autocestom, davao znak da prijeđem preko središnje crte i tako namjestim lincoln kako bi točan profil krova kakva kupea u prolazu bljesnuo ispred nas na hitrome suncu, pa bi uživao u savršenim pnporcijama skraćenog stražnjeg prtljažnika prostora. Jednadžbe loje su povezivale urese automobila i organske elemente njegova tijela, Vaughan je neprestano oponašao vlastitim ponašanjem. Dok slijedimo automobil građen po talijanskom konceptu i kusasta stražnjeg odbojnika, Vaughanove geste prema aerodromskoj drolji što sjedi između nas postaju stilizirane i pretjerane, a ta zagnjavljena žena posve je zbunjena njegovim skokovitim govorom i kretnjama ramenima.

Za Vaughana, bojom označene unutrašnjosti lincolna i ostalih automobila koje je počeo svake večeri krasti na sat ili dva, savršeno su oponašale predjele kože mladih drolja koje bi svlačio dok bih ja vozio zamračenim autocestama. Njihova gola stegna modulirala su ploče pastelnog polivinila; zvučnici s dubokim konkavnim stošcima rekapitulirali su obrise njihovih usiljenih dojki.

U unutrašnjosti automobila vidio sam kaleidoskop osvjetljenih dijelova ženskih tijela. Ta antologija zapešća i laktova, bedara i stidnih kostiju, tvorila je vjenčanje u neprestanoj mjeni s obrisima automobila. Jednom smo se Vaughan i ja odvezli do autoceste što je tekla uz južni rub aerodroma; pažljivo sam držao automobil na hrptu visoko ispupčene površine, slaveći s Vaughanom izložene dojke neke školarke kojoj je bio prišao negdje u blizini studija. Obojica smo

savršenu geometriju te bijele kruške izvučene iz haljine izolirali iz gibanja automobila zaobljenom površinom ceste.

Vaughanovo tijelo, sa svojom gadljivom kožom i masnom bjelinom, u krajoliku autoceste, brižljivo providenom signalima, poprimalo bi nekakvu tvrdu, obogaljenu ljepotu. Betonski potpornjaci duž baze nadvožnjaka Zapadne avenije, ta četvrtasta pleća razmaknuta pedesetak metara, povezivala su dijelove Vaughanova ožiljcima nagršena obličja.

Za tjedana u kojima sam Vaughanu služio kao šofer, davao mu novac da plaća prostitutke i drolje-honorarke što su visile oko aerodroma i obližnjih hotela, promatrao sam ga kako istražuje svaki prečac između seksa i automobila. Za Vaughana je automobil bio najveće i jedino pravo poprište za spolni čin. Sa svakom je od tih žena Vaughan istraživao drugi snošaj, stavljao im spolovilo u rodnicu, čmar i usta, gotovo u skladu s cestom kojom smo se gibali, u skladu s gustoćom prometa i mojim stilom vožnje.

No u isto mi se vrijeme činilo da Vaughan u mislima odabire izvjesne spolne tehnike i poze a za kasniju upotrebu, da smišlja maksimalni spolni čin u automobilu. Jasna jednadžba što ju je bio postavio između seksa i kinetike autoceste imala je nekakve veze s njegovom opsesioniranošću Elizabethom Taylor. Je li predočavao sebe u spolnom činu s njom, i to kako ginu zajedno u nekakvom složenom automobilskom sudaru? Ujutro bi je i u ranim popodnevnim satima slijedio iz njezina hotela do filmskih studija. Nisam mu bio rekao da su propali pregovori da je angažiramo u našoj filmskoj reklami automobila. Dok bi Vaughan čekao da se pojavi, ruke bi mu se izvijale, gnijezdio bi se po stražnjem sjedalu, baš kao da mu tijelo i nesvjesno, kao na ubrzanom filmu, oponaša stotine snošaja s njom. Shvatio sam da on to u nekakvom istrzanom obliku slaže elemente konceptualnog spolnog čina u kojem će sudjelovati glumica i put kojim će krenuti od studija u Sheppertonu. Njegove samouvjerene geste, groteskan način na koji je izvjesio ruku iz automobila, baš kao da je se sprema odšarafiti i baciti krvavi ud pod kotače automobila iza nas, riktus njegovih usta kad bi usnama obuhvatio bradavicu, sve se to doimalo kao nekakva njegova privatna proba užasne drame što se odvijala u njegovoj

svijesti, spolnog čina koji mu je izgledao kao klimaks vlastitog smrtonosnog sraza.

Za vrijeme tih posljednjih tjedana, Vaughan je bio odlučio da vlastitom spolnošću dodirne mjesta tajnog itinerera, da svojim sjemenom ucrtta kartu prolaza buduće rame. Postupno smo se sve više približavali otvorenom sukobu s policijom. Jedne večeri, u vrijeme najveće gužve, Vaughan mi je dao znak da zastanem pred zelenim svjetlom i tako namjerno zapriječim put vozilima iza nas. Bljeskajući farovima, do nas su se zaustavila policijska kola, a suvozač je po Vaughanovoj zgrčenoj pozi zaključio da smo doživjeli tešku prometnu nesreću. Pokrivši lice cure što je sjedila do njega, nekakve blagajnice iz robne kuće, Vaughan se držao u pozi onog ozlijeđenog ambasadora kojeg smo gledali kako ga izvlače iz slupane limuzine. U posljednjem trenutku, kad je policajac već bio iskoračio iz svog automobila, odlučio sam ne obazrijeti sa na Vaughanove prosvjede pa nagazio na gas.

Kako mu je lincoln već bio dodijao, Vaughan je s aerodromskog parkirališta posuđivao druge automobile, služeći se pritom kompletno profesionalnih otpirača koje mu je bila dala Vera Seagrave. Ulazili smo i izlazili iz tih preko dana parkiranih vozila, vozila čiji su vlasnici bili u Parizu, Stuttgartu i Amsterdamu, pa ih uveče, kad bismo s njima bili gotovi, dovozili natrag na njihova parkirna mjesta. U to vrijeme već nisam imao snage da se saberem pa da pokušam zaustaviti Vaughana. Opsjednut njegovim čvrstim tijelom, onako kao što je on bio opsjednut tijelima automobila, našao sam se okovan sistemom nasilja i uzbuđenja, sistemom koji me je vabio, izgrađenim od autocesti i prometnih krkljanaca, automobila što smo ih pokrali i izboja Vaughanove spolnosti. Za tog posljednjeg razdoblja s Vaughanom, opazio sam da žene što ih je dovodio u automobil počinju sve više i svojom puti i figurom, nalikovati fatalnoj filmskoj glumici. Tamnokosa školarka sličila je Elizabeth Taylor u mladim danima dok su je druge žene predstavljale u postupno sve starijoj životnoj dobi.

DEVETNAESTO POGLAVLJE

Vaughan, Gabrielle i ja posjetili smo izložbu automobila u Earls Courtu. Smiren i galantan, Vaughan je vodio Gabrielle kroz mnoštvo, paradirajući pritom izbrazdanim licem kao da su te rane bile reakcija solidarnosti na Gabrielline obogaljene noge. Gabrielle se zibala između stotina automobila izloženih na postoljima, automobila čija su se kromirana i lakirana tijela sjajila poput krunidbenih oklopa kakve armije arhandela. Dok se vrckala na petama, Gabrielle je, kako se činilo, u tim besprijekornim vozilima nalazila golemo zadovoljstvo, dok je na njihova lakirana tijela polagala izbrazdane ruke i preko njih valjala izranjene bokove poput kakve neprijazne mačke. Isprovocirala je nekog mladog prodavača na Mercedesovu štandu da je pozove da pogleda bijeli sportski automobil, da bi potom uživala u njegovoj zbunjenosti dok joj je pomagao da na prednje sjedalo smjesti noge u protezama. Vaughan je na to zviznuo od divljenja.

Kretali smo se između postolja i automobila što su se okretali, pri čemu se Gabrielle petama i nožnim prstima probijala između funkcionera automobilske industrije i djevojaka što su tu stajale za dekoraciju. Oči su mi bile prikovane za protezu na njezinoj nozi, za njena izobličena bedra i koljena, za lijevo rame što se zibalo, za te dijelove njezina tijela koji kao da su namigivali besprijekornim strojevima na okretnim postoljima i pozivali ih da se suoče s njenim ranama. Dok se uspinjala u kabinu male japanske limuzine, njene su dobrohotne oči, u istom tom plavkastosivom svjetlu u kojem su promatrale i te geometrijski savršene strojeve, gledale i moje neozlijeđeno tijelo. Vaughan ju je vodio od jednog do drugog automobila, pomogao joj da se uspne na postolja, u cockpite koji su bili vježbe dizajnerskih odjela, u automobile koji su predstavljali specijalističke koncepte, u limuzine namijenjene kremi, na čijim je stražnjim sjedalima sjedila poput kakve neprijateljski raspoložene kraljice te odveć aktivne teharnhije.

»Prošeći se s Gabrielle, Ballarde«, ponukao me Vaughan. »Uhvati je pod ruku. Ona bi to voljela.«

Vaughan me potakao da preuzmem njegovo mjesto. Kad je ovaj klisnuo, pod izlikom da je vidio Seagravea, pomogao sam Gabrielli da pogleda čitav niz invalidskih automobila. Popričao sam, na

pretjerano formalan način, s demonstratorima o ugradnji pomoćnih komandi, o ručicama kočnica i ručnim polugama kvačila. I sve sam to vrijeme zurio u one dijelove Gabriellinog tijela koji su se odražavali u toj sablasnoj tehnologiji komandi za bogalje. Gledao sam kako joj se bokovi pomiču jedan prema drugome, izbočinu lijeve dojke ispod remena kičmene proteze, ćoškastu posudu njene zdjelice, opažao krut pritisak njezine ruke na svojoj podlaktici. Uzvratila mi je pogled kroz vjetrobran, igrajući se pritom kromiranom polugom kvačila, kao da se boji da bi se moglo dogoditi nešto skaradno.

Gabrielle nije zbog toga prema Vaughanu pokazala neprijateljske osjećaje, no ja sam bio taj koji je s njom prvi vodio ljubav, na stražnjem sjedalu njenog malog automobila, okružen bizarnom geometrijom invalidskih komandi. Dok sam joj istraživao tijelo, napipavajući put između vrpce i kopči donjeg rublja, neobične ravnine njezinih bokova i nogu skrenule su me u jedinstvenu slijepu ulicu, u neobične nagibe kože i muskulature. Svaki se od njezinih deformiteta pretvorio u moćnu metaforu koja je vodila uzbuđenjima novih brutalnosti. Njeno tijelo, sa svojim uglatim obrisima, sa svojim neočekivanim spojevima sluzaste membrane i granice kose, glatkog mišićja povrh mokraćnog mjehura i erektilnog tkiva, bilo je antologija nastranih mogućnosti u punom procvatu. Dok sam sjedio s njom kraj ograde aerodroma u zamračenom automobilu, dok joj je blijedu dojku u mojoj šaci osvjetljavao zračni liner što se spuštao, oblik i nježnost njezine bradavice kao da su mi silovali prste. Naši su spolni činovi bili muke istraživača. Dok je vozila prema zračnoj luci, promatrao sam je kako barata nesvakidašnjim komandama. Taj kompleks izvrnutih pedala i poluga kvačila u automobilu bio je projektiran za nju - implicitno, nagađao sam, za njen prvi spolni čin. Dvadeset minuta kasnije, dok sam je grlio, vonj se njezina tijela miješao s mirisom, sličnim mirisu gorušice, skaja iz izložbene dvorane. Skrenuli smo negdje kraj vodnih rezervoara da bismo promatrali zrakoplove kako slijeću. Dok sam joj lijevo rame pritiskao na prsa, mogao sam vidjeti konturirano sjedalo kako se oblikovalo oko njezina tijela, polukugle od tapecirane kože koje su savršeno odgovarale udubljenjima njenih kopči i remenja na leđima. Kliznuo sam rukom oko njezine desne dojke koja je već bila u neskladu s neobičnom geometrijom unutrašnjosti automobila. Neočekivane su

komande izvirivale ispod volana. Grozd je kromiranih poluga bio pričvršćen za čelični zglobov prikačen za osovinu volana. Produžetak poluge mjenjača montiranog u pod dizao se s boka, da bi se preobrazio u komad kromirane kovine oblikovane u negativ vozačeva dlana.

Svjesna tih novih parametara, zagrljaja te savjesne tehnologije, Gabrielle je ležala zavaljena. Inteligentne su joj oči slijedile ruku dok je njome opipavala moje lice i obraz, kao da traži moju izgubljenu armaturu iz blistava kroma. Podigla je lijevo stopalo, tako da joj se proteza oslonila na moje koljeno. Na unutrašnjoj površini njezinih stegana remenje je tvorilo uočljiva udubljenja jarko pocrvenjele kože izdubljene u oblicima kopči i vrpce. Kad sam raskopčao protezu lijeve noge, potjerao sam prste duž duboke brazde stvorene kopčom, i osjetio toplinu i nježnost nabrane kože, uzbudljivije od opne rodnice. Taj zanemareni otvor, ta invaginacija spolnog organa još na embrionalnom stupnju evolucije, podsjetila me na sitne rane na mom tijelu koje je još nosilo konture ploče s instrumentima i komandi. Opipao sam udubljenje na njezinom stegnu, brazdu što ju je ispod dojke i pod desnim pazuhom stvorila kičmena proteza, crvenu oznaku s unutrašnje strane njezine desne nadlaktice - bile su to šablone za nove genitalne organe, kalupi za nove seksualne kombinacije što su ih stotine eksperimentalnih automobilskih sudara istom trebale stvoriti. Otraga, iza desne ruke, neobične su mi konture pritiskale kožu, dok sam klizio rukom prema procjepu među njenim bedrima. Unutrašnjost je automobila bila u sjeni koja je skrivala njezino lice i ja sam, dok je sjedila zavaljena na oslonac za glavu, izbjegao njena usta. Podigao sam na dlanu njezinu dojku pa počeo ljubiti hladnu bradavicu s koje su se dizali slatki mirisi, smjesa moje sluzi i nekakvog prijatnog farmaceutskog spoja. Pustio sam da mi jezik otpočine na sve dužem izdanku sise, a onda sam se odmakao i pažljivo joj pregledao dojku. Zbog tko bi ga znao kojeg razloga, očekivao sam da će se ona pokazati kao element od lateksa koji se daje odvojiti, element koji svakog jutra namješta zajedno s kičmenom protezom i ojačanjima nogu, pa sam se osjetio na neodređen način razočarano kad sam otkrio da to može biti napravljeno i od njene vlastite puti. Gabrielle je sjedila nagnuta prema naprijed, oslonjena na moje rame, dok joj je kažiprst opipavao

unutrašnju stranu moje donje usnice i noktom mi upirao u zube. Izloženi dijelovi njezina tijela bili su povezani olabavljenim kopčama i uzicama. Igrao sam se njenim koščatim venerinim brežuljkom, pipkao kroz rijetke dlake kojom su joj bila pokrivena stegna. Dok je tako pasivno sjedila u mom zagrljaju i dok su joj se usne micale minimalno reagirajući, shvatio sam kako je ta obogaljena mlada žena, smlavljena dosadom, otkrila da normalne spolne točke spolnoga čina - dojke i penisa, anus i vulva, bradavica i dražica - ne uspijevaju u nama proizvesti nikakvo uzbuđenje.

Kroz sve bijede svjetlo popodneva, zračni su se lineri kretali kroz naše glave duž pisti zračne luke postavljenih u smjeru istok-zapad. Ugodni kirurški miris što se širio s Gabriellina tijela, oštar vonj skaja što je podsjećao na gorušicu, visio je u zraku. Kromirane komande stajale su u pozadini, u sjeni, nalik na glave srebrnih zmija, na faunu metalnog sna. Gabrielle je na moju desnu bradavicu stavila kap pljuvačke pa je mehanički stala gladiti, održavajući formalnost te nominalne spolne karike. Ja sam pak zauzvrat gladio njenu stidnu kost i opipom tražio beživotnu grudicu njezine dražice. Oko nas, srebrne su komande stvarale dojam nekakvog turnira tehnologije i kinestatičkih sustava. Gabriellina se ruka micala preko mojih prsiju. Prsti su joj pronašli malu brazgotinu ispod lijeve ključne kosti, otisak vanjskog kvadranta kućišta instrumenata. Kad je tu kružnu pukotinu počela istraživati usnama, po prvi sam put osjetio kako mi se spolovilo ukrućuje. Izvadila ga je iz hlača, a onda stala istraživati i ostale ožiljke na mojim prsima i trbušnoj šupljini, zatjeravajući u svaku vršak jezika. Naizmjenice je, sve jednog po jednog, ovjeravala svaki od tih potpisa, ispisanih po mom tijelu komandnom pločom i upravljačkim površinama mog automobila. Dok mi je milovala spolovilo, prebacio sam ruku s njene stidne kosti na brazgotine na njezinim bedrima, opipavajući nježne prilazne ceste protjerane kroz njenu put ručnom kočnicom automobila u kojemu se bila sudarila. Desnom sam je rukom držao za pleća, opipavao utisnuće konturno oblikovane kože, te spojne točke polukružne i pravocrtne geometrije. Istraživao sam brazgotine na njezinim bedrima i rukama, opipom tražio izranjena područja ispod lijeve dojke, dok je ona zauzvrat istraživala moja, pa smo tako zajedno odgonetali te šifre spolnosti, što su nam omogućila naša dva automobilska sudara.

Moj je prvi orgazam, doživljen u dubokoj rani na njezinu stegnu, briznuo sjeme tim kanalom, natopio taj nabrani jarak. Skupila je sjeme u šaku, pa je otrla o srebrne komande poluge kvačila. Usta su mi bila prikovana za brazgotinu ispod lijeve dojke pa istraživala taj srpasti žlijeb. Gabrielle se okrenula u sjedalu, zavrtjela svoje tijelo oko mojega, tako da mogu istražiti i rane na desnome boku. Po prvi put nisam osjetio ni traga sućuti prema toj obogaljenoj ženi, već sam s njom slavio uzbuđenja tih apstraktnih ispusta probijenih u njenom tijelu dijelovima njenog automobila. Za idućih nekoliko dana moji su se orgazmi zbivali u brazgotinama ispod njenih dojki i pod njenim lijevim pazuhom, u ranama na vratu i ramenima, u tim spolnim otvorima stvorenim u srazu pri velikoj brzini rasutim žaluzijama vjetrobrana i brojčanicima komandne ploče, pa sam tako svojim penisom vjenčavao automobil u kojem sam se bio sudario s automobilom u kojem je Gabrielle zamalo poginula.

Sanjario sam o drugim nesrećama koje bi mogle proširiti taj repertoar otvora, povezivao ih s još mnogim drugim elementima automobilske konstrukcije, sa sve kompleksnijim tehnologijama budućnosti. Kakve će rane stvoriti spolne mogućnosti nevidljivih tehnologija termonuklearnih reakcijskih komora, kontrolnih dvorana, obloženih bijelim pločicama, misterioznih scenarija računarskih krugova? Dok sam grlio Gabrielle predočavao sam sebi, onako kako me je Vaughan bio naučio, nesreće koje su mogle zahvatiti slavne i lijepe, rane na kojima su se mogle izgraditi erotske fantazije, neobične spolne činove koji proslavljaju mogućnosti nezamislivih tehnologija. U tim maštarijama napokom mi je bilo moguće predočiti sebi sve te smrti i ozljede kojih sam se oduvijek strašio. Predočio sam sebi svoju ženu ozlijeđenu u silovitom sudaru, predočio si njena razorena usta i lice, i novi, uzbudljivi otvor probijen rascijepljenom osovinom volana u njejoj međici, otvor koji nije ni vagina ni rektum, otvor koji bismo mogli poviti s najdubljim osjećajima. Predočavao sam sebi ozljede filmskih glumica i televizijskih ličnosti, tijela koja se rascvjetavaju u tucete pomoćnih otvora, točke spolnog doticaja s auditorijima što ih je stvorila krivudava automobilska tehnologija. Predočio sam sebi tijelo svoje majke, u različitim razdobljima njezina života, ozlijeđeno u čitavom nizu nesreća, opremljeno otvorima sve apstraktnijim i ingenioznijim, tako da moje rodoskvrnuće s njom

može postajati sve cerebralnije, kako bih na koncu došao do nekakvog sporazuma s njenim zagrljajem i pozama. Predočavao sam sebi maštarije zadovoljenih pedofila koji posuđuju izobličena tijela djece ozlijeđene u sudarima, koji im ublažuju boli i natapaju rane izbrazdanim spolnim organima, maštarije vremešnih pederasta koji utjeruju jezike u nadražene anuse maloljetnika kojima je uklonjeno debelo crijevo.

U to vrijeme, svaki se aspekt Catherine doimao kao model nečeg drugog, što je u beskraj proširivalo mogućnosti i njezina tijela i njezine osobe. Kad bi koračala gola preko poda kupaonice, žureći mimo mene s izrazom nervozne rastrešenosti; kad bi ujutro u krevetu kraj mene sama sebe nadraživala rukom, simetrično izvitoperivši bedra, dok bi joj prsti puzali po stidnoj kosti kao da nasmrt uporno valjaju kakav sićušni venerični šmrkalj; kad bi brizgala deodorant pod pazuha, u te nježne rovove nalik na tajanstvene svemire; kad bi sa mnom koračala prema mom automobilu dok bi joj se prsti priležno igrali prelazeći preko moje lijeve plećke - svi su ti činovi, svi ti osjećaji, bili šifre što su tražile svoje značenje među tvrdim, kromiranim namještajem naših svijesti. Automobilska nesreća u kojoj će poginuti bila je jedini događaj koji će osloboditi šifre što čekaju u njoj. Dok bih ležao u krevetu kraj Catherine, kliznuo bih rukom u rodni procjep između njenih bedara, pa bih nadigao i stao oblikovati obadvije te bijele polukugle, te prostore ispunjene njenim mesom, prostore što su sadržavali sve programe snova i genocida.

Počeo sam o Catherininoj smrti razmišljati na proračunatiji način, pokušavajući u sebi iznaći neki završni čin još bogatiji od smrti što ju je Vaughan bio smislio za Elizabeth Taylor. Te su maštarije bile dio nježne komunikacije što se odvijala između nas dok smo se zajedno vozili autocestom.

DVADESETO POGLAVLJE

U to sam vrijeme već bio siguran da, ako filmska glumica nikad i ne pogine u automobilskoj nesreći, to neće biti krivicom Vaughana koji je stvorio sve preduvjete za njenu smrt. Za tih stotina milja i stotina spolnih činova, Vaughan je odabirao izvjesne potrebne elemente: sekciju nadvožnjaka Zapadne avenije, ispitanu mojom nesrećom i smrću supruga Helene Remington, označenu seksualnom bilješkom stvorenom činom oralnog kopuliranja sedamnaestogodišnje školarke; desni blatobran crne američke limuzine, označen pritiskom Catherinine ruke na okvir lijevog prozora i proslavljen dugotrajnim uzdignućem bradavice neke sredovječne prostitutke; samu glumicu koja je iskoračila iz svog automobila da bi se kratko spotakla prema napol otvorenu prozoru, pri čemu je njena grimasa ostala zabilježena zoom-objektivom Vaughanove kinokamere; dijelovi automobila što ubrzavaju, svjetla semafora što se mijenjaju, dojke što se zibaju, različite cestovne površine, dražice što ih, nježno poput kakva botaničkog uzorka, drže stisnuti palci i kažiprsti, stilizacije tisuća činova i poza koje je izvodio dok bi vozio - sve je to zajedno bilo uskladišteno u Vaughanovoj svijesti, spremno da se dozove i ugradi u bilo koje oružje atentata što ga bude smislio. Vaughan me neprestano ispitivao o glumičinom spolnom životu, o čemu nisam znao baš ništa, i poticao me da angažiram Catherine za istraživanje literature, to jest listanje izbljedadjelih filmskih magazina. Mnogi su od njegovih spolnih činova, očito, bili modeli onoga što je on zamišljao da bi se događalo s njom u automobilu.

Pa ipak, Vaughan je već bio razradio zamišljene spolne činove u automobilu s čitavom gomilom poznatih ličnosti - političarima, nobelovcima, međunarodno poznatim atletama, astronautima i kriminalcima - baš kao što je već bio zamislio i njihove pogibije. Dok smo zajedno šetali kroz aerodromska parkirališta, u traganju za automobilom koji bismo mogli posuditi, Vaughan me unakrsno ispitivao o načinima na koji bi Marilyn Monroe ili Lee Harvey Oswald vjerojatno u svojim automobilima izveli spolni čin, a isto tako i Armstrong, Warhol, Raquel Welch... Ispitivao me koje bi vozilo, koji model iz koje godine odabrali, ispitivao o njihovim pozama i erogenim zonama, o autocestama i autostradama Evrope i Sjeverne Amerike kojima su se oni kretali kroz Vaughanovu svijest, o njihovim

tijelima fundiranim na njihovoj bezgraničnoj seksualnosti, ljubavi, nježnosti i erotizmu.

»... Monroeova se samozadovoljava, ili recimo Oswald - lijevom ili desnom rukom, što bi ti rekao? I kraj kakve ploče s instrumentima? Postižu li brže orgazam kraj izbačenih ili uvučenih brojčanika? Polivinilske raznobojne konture, staklo vjetrobrana, to su faktori. Garbo i Dietrich, evo prilike da se stvari pristupi s gerontološkog stanovišta. Specijalni angažman bar dvoje od Kennedyevih u automobilu...

Uvijek bi namjerno skrenuo u parodiranje samoga sebe.

Pa ipak, za vrijeme mojih posljednjih dana s Vaughanom, njegova je opsjednutost zdrobljenim automobilom postala sve uneravnoteženija. Njegova obuzetost filmskom glumicom i spolnim činom pogibije što ga je bio smislio za nju, kao da ga je stalno činila sve frustriranijim kad do te smrti kojoj se nadao nikako nije dolazilo. Umjesto da se vozimo autocestom, sjedili bismo na praznom parkiralištu iza moje kuće u Drayton Parku i gledali kako vjetar preko mokrog makadama i kroz sve bljeđe svjetlo nosi lišće platana. Vaughan bi satima slušao razgovore policijskih i bolničkih kola, i njegovo bi se dugačko tijelo srdilo dok bi kvrcao o pretrpanu pepeljaru, prepunjenu čikovima marihuane i nekakvim starim higijenskim tamponom. Osjećajući se brižno prema njemu, poželio sam pomilovati njegova izbrazdana bedra i abdomen, ponuditi mu ozljede nanesene automobilom, a što ih je nosilo moje tijelo, umjesto onih zamišljenih rana za koje je žudio da se stvore na glumici.

Sudar kojeg sam se najviše plašio - iza pogibije samoga Vaughana, a koja je u mojoj svijesti postala sve realnija - dogodio se tri dana kasnije na harlingtonskoj autocesti. Kad se na policijskom valu pojavio prvi zbrkani spomen višestrukim ozljedama filmske glumice Elizabeth Taylor, da bi ih nedugo potom demantirali, shvatio sam čijoj ćemo to smrtnoj drami prisustvovati.

Dok sam se lincolnom probijao na zapad, prema mjestu nesreće, Vaughan je strpljivo sjedio do mene. Režigniranim smo pogledom zurili u bijele fasade tvornica plastičnih masa i skladišta pneumatika što su tekle duž autoceste. Na policijskoj je frekvenciji slušao detalje trostrukog sudara, neprestano pritom pojačavajući glasnost kao da konačnu potvrdu želi čuti na kraju punog crescenda.

Do mjesta nesreće u Harlingtonu stigli smo pola sata kasnije pa se parkirali na travnatom rubu ispod nadvožnjaka. Tri su se automobila sudarili u središtu tog brzog križanja. Prva dva vozila - po mjeri rađena sportska kola od fiberglasa i srebrni mercedes coupe - udarili su jedno u drugo srazivši se pod pravim kutom, otparavši pritom lijeve kotače i zdroбивši motorske prostore. Fiberglasni sportski automobil, prava antologija svih motiva u obliku kaplji i peraja, karakterističnih za pedesete godine, potom je otraga udarila diplomatska limuzina sa šoferom. Prodrmanoj ali neozlijeđenoj mladoj vozačici u zelenoj uniformi upravo su pomagali da izađe iz vozila koje se poklopcem motora bilo zakopalo u stražnji kraj sportskog automobila. Dijelovi izderanog fiberglasa ležali su oko zdrobljene karoserije, nalik na odbačene, za vježbu izrađene dijelove u atelijeru dizajnera.

Vozač sportskog automobila ležao je mrtav u kabini dok su dva vatrogasca i jedan pozornik radili na tome da ga oslobode od ploče s instrumentima koja se, izvijena, nadvila nad njega. Ženski kaput od leopardova krzna što ga je nosio bio mu je odran i strgnut prema natrag, da bi pokazao zdrobljena prsa, ali je njegova bijela platinska kosa još bila čvrsto utegnuta najlonskom mrežicom. Na sjedalu do njega, nalik na mrtvu mačku, ležala je crna vlasulja. Seagraveovo je mršavo i iscrpljeno lice bilo prekriveno rasutim sigurnosnim staklom, kao da mu se tijelo već počinje kristalizirati da bi napokon pobjeglo iz ovog nelagodnog skupa dimenzija u neki ljepši svemir.

Svega dva metra dalje od njega, vozačica je srebrnog mercedesa coupea ležala poprijeko na sjedalu ispod slomljenog vjetrobrana. Gomila radoznalaca tiskala se uokolo i nadvijala nad oba automobila, gotovo rušeći s nogu bolničare koji su pokušavali dići ženu iz zdrobljene vozačke kabine. Od policajca koji se probijao s ponjavom čuo sam njeno ime, ime negdašnje televizijske voditeljice, koja je već prije nekoliko godina prošla svoj puni cvat, ali bi ipak povremeno znala nastupati u kvizovima i kasnim okruglim stolovima. Kad su je poduprli u poluležeći položaj, prepoznao sam joj lice, blijedo i ispijeno poput lica kakve starice. S obraza joj je visila čipka skorene krvi i tvorila mrku partiklu. Dok su je polagali na nosila, radoznalci su s poštovanjem zurili u ozljede na njezinim stegnama i

donjem trbuhu i oslobađali joj put dok su je nosili prema bolničkim kolima.

Dvije žene s rupcima oko glave i u kaputićima od tvida odgurnuli su ustranu. Ispruženih ruku, Vaughan je uronio među njih. Pogled kao da mu nije bio izoštren ninašto. Dograbio je jednu od ručki koju je već držao bolničar, pa skupa s nosilima bio odvučen u bolnička kola. Ženu su podigli u stražnji dio vozila, dok je isprekidano disala kroz koru krvi što joj se stvorila na nosu. Gotovo da sam povikao na policajce, uvjeren uzbuđenim načinom Vaughanova nadvijanja nad opuštenu ženu da se sprema izvući spolovilo i poslužiti se njime kako bi joj oslobodio krvlju začepljene putove u usnoj šupljini. Pretpostavivši zbog prerazdraženog stanja da je Vaughan nekakav rođak, bolničar je odstupio od njega ali ga je zato policajac, koji ga je prepoznao, udario o prsa dlanom i dreknuo na nj da se miče.

Vaughan se nastavio vrzmati oko vrata što su se zatvarala, ne obraćajući nikakvu pažnju na pozornika, da bi se potom naglim zaokretom udaljio kroz mnoštvo, na trenutak izgubivši oslonac. Probio si je put do zdrobljena fiberglasnog sportskog automobila pa nesigurno spustio pogled na Seagraveovo tijelo, odjeveno u krunidbeni oklop od ispucalog stakla, u odijelo od svjetla, nalik tijelu mrtvog matadora. Ruke su mu dohvatile prednji držač krova.

Zbunjen i potresen kaskaderovom smrću i krpicama iz glumičine garderobe - koje su trebale učiniti uvjerljivim proračunati sudar - i koje su još ležale oko automobila, pošao sam za Vaughanom kroz gomilu radoznalaca. Slijepo je bauljao oko srebrnog mercedesa, očiju prikovanih za krvave mrlje kojima je bilo umazano sjedalo i ploča s instrumentima, ispitujući svaki komadić tog neobičnog smeća što se nakon sudara kristaliziralo niotkuda. Ruke su mu činile sitne pokrete kroz zrak, označavajući putanje unutrašnjih sudara do kojih je došlo u automobilu kad je Seagrave udario u nj, mehaničke trenutke drugog sudara te sitne televizijske ličnosti s pločom s instrumentima.

Tek sam kasnije shvatio što je Vaughana najviše zbunilo. Nije to bila Seagraveova smrt već činjenica da je u tom sudaru, i nadalje noseći kostim i vlasulju Elizabeth Taylor, Seagrave zapravo već unaprijed zaposjeo onu stvarnu smrt koju je Vaughan bio rezervirao za sebe. U njegovoj svijesti, od te nesreće pa nadalje, filmska je

glumica već bila mrtva. Sve što je sada preostalo Vaughanu bilo je da uspostavi formalnosti vremena i mjesta, ulazak njezine puti na vjenčanje koje je on sam već bio proslavio pred krvavim oltarom Seagraveova automobila.

Vratili smo se do lincolna. Vaughan je otvorio suvozačeva vrata pa se zagledao u mene kao da me nikad prije nije jasno vidio.

»Ashford Hospital.« Dao mi je znak da uđem. »Ondje će odvesti Seagravea kad ga izrežu iz automobila.«

»Vaughan...« Pokušao sam smisliti nešto čime bih ga smirio. Poželio sam mu dodirnuti stegna, zglobovima prstiju lijeve ruke pritisnuti mu usta. »Moraš reći Veri.«

»Kome?« Vaughanove su se oči u trenutku razbistrile. »Veri - ona već zna.«

Izvadio je iz džepa musavi kvadrat svilenog rupca. Pažljivo ga je rasprostro na sjedalu između nas. U njegovu je središtu ležao trokut zakrvavljene sive kože; krv što se na njemu sušila još je imala jarku karminsku boju. Pokusa radi, Vaughan je vršcima prstiju dodirnuo krv, prinio je ustima pa okušao prljave komadiće. Taj je djeličak izrezao iz prednjeg sjedala mercedesa, gdje je krv iz rana na ženinu trbuhu potekla između njenih nogu.

Kao hipnotiziran, Vaughan je zurio u taj fragment i gurkao prstom prošiveni polivinilski umetak što je s vrha prelazio kroz trokut. Ležao je taj fragment između nas poput kakve svete relikvije, fragment ruke ili goljenice. Za Vaughana je taj komadić kože, delikatan i mnogoznačan poput mrlja na ušitku mrtvačkog pokrova, sadržavao svu onu specijalnu magiju i ljekovite moći suvremenog mučenika super autocesti. Ti dragocjeni kvadratni centimetri pritiskali su vulvu žene na samrti, bili su umazani krvlju što je tekla iz ranjenog genitalnog otvora.

Pričekao sam Vaughana na ulazu u bolnicu. On je potrčao prema traumatološkom odjelu, ne obazrijevši se na povik nekog bolničara u prolazu. Ja sam sjedio u automobilu pred ulazom i pitao se je li Vaughan čekao ovdje sa svojom kamerom kad su unosili moje izranjeno tijelo. U tom trenutku ozlijeđena je žena vjerojatno umirala, krvni joj je tlak opadao, organi su joj bili otežali od fluida koji više nije cirkulirao, tisuće su tromih arterijskih delti tvorile oceanski prud što je pregrađivao rijeke njezina krvotoka. Predočio sam je sebi kako leži

na metalnom krevetu na traumatološkom odjelu, zakrvavljena lica i zdrobljene nosne kosti nalik na masku što je nose u nekakvoj nakaradnoj noći vještica za rituala inicijacije vlastite smrti. Predočio sam sebi grafikone koji bilježe opadanje temperature njezina rektuma i vagine, strme, strme gradijente njenih živčanih funkcija, posljednje zavjese nježna mozga na umoru.

Pločnikom je neki prometni policajac koračao prema automobilu, očito prepoznavši lincoln. Kad je za volanom ugledao mene produžio je dalje, ali sam na trenutak uživao u tome da me je identificirao s Vaughanom i neodređenim slikama zločina i brutalnosti sto su se stvarale u očima policije. Pomislio sam na sudarene automobile na mjestu sruza, na Seagravea kako umire za tog svog posljednjeg jetkog izleta. U trenu sudara s tim poremećenim kaskacbrom, televizijska je glumica proslavljala svoj posljednji nastup, da bi vjenčala svoje tijelo sa stiliziranim konturama ploče s instrumentima i vjetrombranom, svoju elegantnu pozu s divljim vezama ploča vrata i pregrada u sudaru. Predočio sam sebi tu nesreću snimljenu na usporenom filmu, nalik na simulirani sudar što smo ga bili vidjeli u Laboratoriju za istraživanje cestovnog prometa. Vidio sam glumicu kako se sudara s pločom s instrumentima, osovinu volana kako se izvija pod težinom njezina toraksa opterećenog krupnim dojčkama; njene tanke ruke, poznate iz stotina televizijskih kvizova, kako izvode mačevalačke finte s poput britve oštrim poklopcem pepeljare i nakupinom instrumenata; njeno lice, utopljeno samo u sebe, idealizirano stotinama gro-planova, tričetvrt-profil osvjetljen najlaskavijim intenzitetom osvjetljenja, kako udara o gornji rub volana; njenu nosnu kost kako se drobi, gornje sjekutiće zatjerane kroz desni u meko nepce. Njeno je osakaćenje i smrt postalo krunidbom njezina imagea u rukama tehnologije sudara, proslavom njenih udova i ploha lica, gesti i tonova kože. Svaki će od radoznalaca s mjesta nesreće ponijeti sliku silovitog preobražaja te žene, tog komplekska rana što je stopio njenu spolnost s teškom tehnologijom automobila. Svaki će od njih združiti vlastitu imaginaciju, nježne opne svojih sluzavih površina, svoje brazde erektilnog tkiva, s ranama te minorne glumice a posredstvom medija vlastitog automobila, kad ih bude dodirivao vozeći u čitavoj ropotarnici stiliziranih poza. Svaki će od njih položiti usta na te

krvave otvore, položiti vlastiti nosni septum na te ozljede njene lijeve šake, pritisnuti kapke na ogoljele tetive njezina kažiprsta, gornju površinu nadignutog penisa na probijene uzdužne stijenke njezine rodnice. Taj je automobilski sudar omogućio konačno i žuđeno sjedinjenje glumice s pripadnicima njene publike.

To posljednje razdoblje s Vaughanom u mojoj je svijesti neodvojivo od uzbuđenja što sam ga osjećao kad bih razmišljao o tim zamišljenim pogibijama, od euforije zbog Vaughanove blizine i prihvaćanja njegove logike. Bilo je to neobično, no Vaughan je i dalje ostao povučen i potišten, ravnodušan na to što me je uspio preobratiti u zanesenog učenika. Dok smo ručali u kafeteriji kraj autoceste, on je svoja izbrazdana usta hranio pilulama amfetamina, ali su ti stimulativi na njega počeli djelovati tek kasnije, u toku dana kad se već bio malo oporavio. Je li to Vaughan gubio odlučnost? Već sam počeo osjećati tko je u našem odnosu dominantni partner. Više mi nisu bile potrebne Vaughanove upute da bih osluškivao frekvencije policijskih i bolničkih kola, tjerao teška kola gore-dolje po prilaznim cestama u lovu na najnovije sudare i gomile sudarenih vozila.

Naše je zajedničko ponašanje postajalo sve stiliziranije, kao da smo bili članovi nekakvog vještog partnerstva kirurga, žonglera ili pelivana. Daleko od toga da bismo reagirali s užasom ili odbojnošću pri pogledu na te ozlijeđene žrtve, što bi sjedile ošamućene na travi kraj svojih automobila nakon kakvog oblaka magle što bi se znao spustiti u rane popodnevnne sate, ili prikovane za ploče s instrumentima; Vaughan i ja ćutili smo nešto nalik profesionalnoj distanci, u kojoj su se razotkrivali prvi predznaci nekakvog istinskog angažmana. Moja užasnutost i gađenje pri pogledu na te užasavajuće ozljede ustupili su mjesto lucidnom prihvaćanju da je prevođenje tih rana u kategorije naših fantazija i spolnog ponašanja jedini način da se tim žrtvama izranjenim i na samrti vrati životna snaga. Rano te večeri, nakon što je vidio neku vozačicu s teškim ozljedama lica, Vaughan je ležao punih deset minuta s penisom u ustima neke sredovječne prostitutke srebrenе kose, gotovo je zagušivši dok je klečala nadvijena nad njega. Divlje joj je držao glavu u šakama kako bi je spriječio da se miče, sve dok joj iz usta nije kao iz pipe prokapala slina. Dok sam polako vozio sve mračnijim ulicama

kraj privatnih parcela južno od aerodroma, preko ramena sam promatrao Vaughana kako tu ženu vrti po stražnjem sjedalu, kako upravlja njome svojim snažnim stegnima. Vratila mu se sva njegova nasilnost i sav gnjev. Nakon šta je svršio, žena se skutila na sjedalu. Pustila je sjeme da kapa na vlažni polivinil ispod Vaughanovih testisa, boreći se za zrak dok mu je s penisa otirala mrljice bljuvotine. Zagledavši joj se u lice dok je premještala rasutu torbicu, vidio sam izranjeno lice one postradale vozačice natopljeno Vaughanovim sjemenom. Na sjedalu i na Vaughanovim stegnima, na rukama te sredovječne prostitutke, sjeme je svjetlucalo u opalescentnim kapima, čija se boja mijenjala od crvene do narančaste i zelene u ritmu semafora, u kapima koje su odražavale tisuće svjetala u noćnome zraku dok smo jurili autocestom, odražavale oštre fosforescentne cijevi na stupovima svjetiljki i golemu koronu svjetla što je visila nad zračnom lukom. Dok sam gledao u večernje nebo, činilo se kao da se čitav krajolik kupa u Vaughanovu sjemenu, kao da ono pokreće te tisuće motora, strujnih krugova i osobnih sudbina, kao da natapa i najsitnije geste naših života.

Te večeri sam opazio prvu od Vaughanovih rana što ih je bio zadao samome sebi. Na nekoj benzinskoj crpki na Zapadnoj aveniji namjerno je priklještiio ruku automobilskim vratima, oponašajući tako ozljede što ih je bio zadobio neki mladi hotelski recepcioner u bočnom sudaru na parkiralištu našeg hotela. Vaughan je neprestano prpao kraste što su mu tekle preko zglobova prstiju. Brazgotine na koljenu, izliječene već pred više od godinu dana, sad su se počele ponovno otvarati. Krvave su točke prokapavale kroz izlizano platno njegovih jeansica. Crvene su se mrlje počele pojavljivati na donjoj oblino ormarića pod komandnom pločom, na donjem rubu pulta radioaparata i počele obilježavati crni polivinil vrata. Vaughan me poticao da vozim brže no što su to dopuštale prilazne ceste zračne luke. Kad bih oštro zakočio na križanjima, namjerno bi pustio svoje tijelo da klizne prema komandnoj ploči. Na sjedalima se miješala krv i osušeno sjeme, obilježavajući mi šake tamnim točkama dok bih okretao volan. Lice mu je bilo tako blijedo da mu bljeđe nikad nisam vidio, pa se po kabini automobila kretao u izbojima iscrpljene nervoze, poput životinje koja se osjeća nelagodno. Ta me

hiperiritacija podsjetila na dugo oporavljanje nakon jednog jetkog tripovanja od prije nekoliko godina, kad sam mjesecima potom osjećao kao da su se ispusti pakla na trenutak otvorili u moju svijest, kao da su se opne mog mozga razgolitile u nekakvom užasnom sudaru.

DVADESET PRVO POGLAVLJE

Moj posljednji susret s Vaughanom - klimaks dugačke kaznene ekspedicije u vlastiti živčani sustav - odigrao se tjedan dana kasnije u salonu u mezaninu Oceanic Terminala. U retrospektivi, čini se ironičnim da bi ta kuća od stakla, kuća uzlijetanja i šansi, mogla postati polazište s kojeg krećemo u vlastiti život ili smrt. Dok je koračao prema meni između kromiranih stolova i stolica, i dok su se njegovi odrazi umnažali u staklenim zidnim pločama, Vaughan je djelovao nesigurnije i izopćenije no ikada. Njegovo boginjavo lice i oronulo geganje između putnika što su čekali da se pozove njihov let, davali su mu zajedno izgled nekakvog neuspjelog fanatika, koji tvrdoglavo drži na okupi svoje istrošene opsesije.

Stajao je kraj mene za barom kad sam ustao da bih ga pozdravio, i jedva da se i potrudio da me prepozna, baš kao da sam bio nekakvo nepoznato zamućenje slike. Ruke su mu se srdito meškoljile po baru, tražeći površinu komandi, dok su mu točke svježe krvi na zglobovima prstiju hvatale svjetlo. Za proteklih šest dana nestrpljivo sam čekao u svom uredu i stanu, promatra) kroz prozor autoceste, trčao niza stepenište ovijeno oko šahta dizala svaki put kad bih pomislio da sam vidio njegov auto kako je projurio. Pažljivo sam proučavao trač-rubrike novina i profesionalnih filmskih magazina, pokušavajući pogoditi koju bi to filmsku zvijezdu ili znamenitog političara Vaughan sada mogao slijediti, pa slagao u svijesti elemente zamišljenih nesreća. Svi doživljaji tih tjedana što smo ih proveli zajedno ostavili su me u stanju rastuće nasilnosti, u stanju za koje sam znao da bi ga jedino Vaughan znao razriješiti. U svojim maštanjima, dok bih s Catherine vodio ljubav, vidio bih sebe u činu sodomije s Vaughanom, kao da samo taj čin može razriješiti šifre devijantne tehnologije.

Vaughan je čekao dok sam za nj naručivao piće, zurio preko piste u neki zračni liner što se preko zapadnog ruba aerodroma dizao u zrak. Tog mi je jutro bio telefonirao, glasom koji sam jedvice prepoznavao, i predložio mi da se nađemo na aerodromu. Kad sam ga ponovno ugledao, kad sam ponovno počeo slijediti krivulje njegovih bedara i stegana u iznošenim hlačama, ožiljke oko usta i ispod pregiba čeljusti, sve me to ispunilo erotičnim uzbuđenjem.

»Vaughan...« Pokušao sam mu utisnuti koktel u šake. Kimnuo je ne upuštajući se u raspravu. »Pokušaj ga popiti. Bi li htio štogod doručkovati?«

Vaughan nije ni pokušao dodirnuti koktel. Zurio je u mene svojim nesigurnim očima, poput kakvog strijelca što proračunava udaljenost do mete. Podigao je vrč s vodom, pa pustio da mu između šaka klizne fluid. Kad je na šanku napunio musavu čašu i žedno je iskapio, shvatio sam da ulazi u početne faze drogiranog uzleta. Stiskao je i izvijao dlanove, jagodicama prstiju otirao izbrazdana usta. Naprosto sam čekao dok se on uspinjao tim prvim strminama uzbuđenja i uzbuđenosti, dok su mu oči lunjale tim polukatom zatvorenim u staklo i dok je po zraku hvatao prvo trunje svjetla stopljenog s kretanjem.

Pošli smo prema njegovom automobilu, parkiranom u dvoredu kraj aerodromskog autobusa. Nekoliko koraka ispred mene, Vaughan se kretao poput kakvog isuviše opreznog mjesečara. Zurio je u različite dijelove neba, doživljavajući - čega sam se i sam i predobro sjećao - prve od onih promjena osvjetljenja koje najavljuju pretvaranje blještavog ljetnog podneva u olovno zimsko veče, a do čega dolazi u cigloj sekundi. Dok je sjedao u suvozačevo sjedalo u lincolnu, Vaughan je opustio ramena u ojaštucenje, baš kao da izlaže svoje rane. Gledao me je kako prtljam oko startera, a slabašni smiješak kao da se sprdao zbog sveg onog entuzijazma što sam ga bio pokazao slijedeći ga, da bi sada priznao svoj poraz i prihvatio moju vlast nad sobom.

Kad sam pokrenuo motor, Vaughan je preko mojih stegana položio svoj zavijeni dlan. Iznenaden tim tjelesnim doticajem između nas, u prvi sam čas pomislio da me to Vaughan pokušava umiriti. Podigao je ruku do mojih usta pa sam mu među prstima ugledao iskrzanu srebrenu kocku. Razmotao sam foliju i stavio na jezik kocku šećera.

Napustili smo zračnu luku kroz izlazni tunel, prešli preko Zapadne avenije pa se uspeli uzlaznom rampom križanja. Dvadeset sam minuta vozio northoltskom autocestom, držeći automobil na središnjoj stazi i dopuštajući da nas s objiju strana pretekne brži promet. Vaughan se bio zavalio i desni obraz položio na hladno sjedalo, dok su mu niz bokove mlitavo visile ruke. Tek bi mu se tu i tamo skupile šake, a ruke i noge mahinalno pregibale. I ja sam već

mogao osjetiti prvo djelovanje droge. Osjećao sam kako su mi dlanovi hladniji i mekši; iz njih su sad trebala izrasti krila pa me podići u zrak što je jurio. Oko kupole moje lubanje skupljao se ledeni nimbus, nalik na oblake što se stvaraju u hangarima svemirskih raketa. Prije dvije godine bio sam tripovao, pokrenuo paranoidnu noćnu moru za koje mi je u svijesti bio zaostao trojanski konj. Dok se Catherine beznadno trudila da me primiri, u mojim se očima pojavila u obliku dušmanski raspoložene ptice grabljivice. Osjećao sam kako mi moždani klize na jastuk kroz rupu što mi ju je bila prokljuvala u lubanji. Sjećam se kako sam plakao poput djeteta, kako sam joj se objesio na ruku i preklinjao da me ne ostavlja dok mi se tijelo skupljalo do gole membrane.

S Vaughanom, nasuprot tome, osjećao sam se posve ležerno, siguran u njegovu privrženost, baš kao da me je promišljeno vodio tom autocestom što ju je bio stvorio samo za mene. Ostali automobili što su nas pretjecali postojali su ovdje samo zbog njegovog do golemosti preljubaznog čina. Istodobno sam bio siguran da je sve oko mene, to sve veće grananje LSD-a kroz moje tijelo, samo dio nekakve ironične Vaughanove namjere, baš kao da je to uzbuđenje što mi je prožimalo svijest bilo nešto što je lebdjelo između neprijateljstva i privrženosti, između tih osjećaja koji su se mogli međusobo zamjenjivati.

Ubacili smo se na brzi zapadni potez vanjske kružne autoceste. Dok smo se kretali oko središnjeg valjka križanja, prebacio sam auto na sporu traku, da bih ponovno ubrzao kad smo se domogli otvorene plohe autoceste, dok je mimo nas jurio promet. Posvuda su se promijenile perspektive. Betonske zidine uzlaznih rampi stvarale su pozadinu nalik na svijetleće litice. Kolovozne oznake što su razdjeljivale kolnik i skretale ustranu tvorile su labirint bijelih zmija, izvijale se dok bi nosile kotače automobila što bi im prelazili preko leđa, prpošno poput dupina. Viseći putokazi nadvijali su se nad nas poput velikodušnih sunovratnih bombardera. Pritisnuo sam dlanove na rub volana, i pustio automobil da bez moje pomoći srlja kroz zlačani zrak. Pretekla su nas dva aerodromska autobusa i jedan kamion; njihovi su kotači u okretanju bili gotovo nepomični, baš kao da su ta vozila kulise što vise ovješene s neba. Ogledavši se oko sebe, stekao sam dojam kao da su sva ta vozila na autocesti

nepomična, kao da ispod njih juri zemlja što se vrti kako bi se stvorila iluzija gibanja. Kostí mojih podlaktica tvorile su solidan spoj s volanom u pomicanju, i ja sam i najsitnije podrhtavanje kotača oslonjenih na kolnik osjećao stotinama puta uvećane, tako da smo preko svakog zrnca ili šljunčića u betonu prelazili kao preko površine kakvog malog asteroida. Brujanje je prenosnog sistema reverberiralo kroz moje noge i kičmu, odjekivalo od ploča moje lubanje baš kao da sam ležim u kućištu transmisije automobila, kao da moje ruke preuzimaju torziju vratila, kao da se moje noge okreću kako bi pogonile vozilo.

Dan je se svjetlo nad autocestom prosvijetlilo, pretvorilo u jarki pustinjski zrak. Bijeli se beton pretvorio u zakrivljenu kost. Valovi su tjeskobe obavili automobil poput para vrućine nad ljetnim makadamom. Spustio sam pogled na Vaughana i pokušao svladati njegovo nervozno grčenje. Automobili što su nas pretjecali sad su već bili pregrijani suncem, a ja sam bio siguran da se njihova kovinska tijela nalaze tek djelić stupnja ispod tališta, da ih na okupu drži samo sila mojih vizija, i da bi i najsitnije skretanje moje pažnje na volan moglo rasprsnuti metalne filmove što ih drže i rasuti nam na put te gromade usključalog čelika. Nasuprot tome, automobili što su nam dolazili ususret, nosili su goleme toware hladnoga svjetla, velike su cestovne platforme bile krcate električnim cvijećem što su ga prevozili na nekakvu proslavu. Kad se njihova brzina povećala, otkrio sam kako su me odvukli u prvu traku, tako da su se vozila što su nam dolazila ususret gibala gotovo direktno prema nama, ti golemi vrtuljci sve bržega svjetla. Mrežice su njihovih hladnjaka tvorile tajanstvene ambleme, bile su to jureće abecede što su se velikom brzinom raspredale po površini ceste.

Iscrpljen naporom što sam ga ulagao u to da se koncentriram na promet i da automobile oko nas zadržim u njihovim trakama, skinuo sam ruke s volana i pustio kola da srljaju. Jednim dugačkim i elegantnim zaokretom, lincoln je prešao preko brze trake. Gume su zagrmjele na betonskom rubniku, bičujući vjetrobzan olujom prašine. Bespomoćno sam se zavalio, tijela posve iscrpljenog. Ispred sebe sam na volanu ugledao Vaughanovu ruku. Sjedio je prebačen poprijeko preko mene, držeći jednu ruku podignutu na ploču s instrumentima, pa povezoao kola nekoliko centimetara daleko od

središnjeg odbojnika. Prema nama je u susjednoj brznoj traci jurio nekakav kamion. Vaughan je maknuo ruku s volana i pokretom pokazao prema njemu, predlažući mi tako da prevezem lincoln preko središnje pregrade i usmjerim ga ravno na kamion.

Smeten Vaughanovom tjelesnom nazočnošću, kad se ovaj naslonio na mene, ponovno sam prihvatio volan i usmjerio automobil niz brzu traku. Vaughanovo je tijelo bilo skup labavo povezanih ploha. Dijelovi njegove muskulature i osobe visili su razmaknuti nekoliko milimetara, lebdjeli kraj mene u tom dekomprimiranom području poput sadržaja astronautske kapsule. Gledao sam automobile kako nam se približavaju, nesposoban da uhvatim više od sitnog djelića tisuća poruka što su mi ih u bljeskovima odašiljali njihovi kotači i farovi, vjetrobrani i mrežice hladnjaka.

Sjetio sam se svog prvog putovanja kući iz Ashford Hospitala nakon nesreće. Blještavilo prometa, nervozne perspektive cestovnih nasipa i automobilskih staza duž Zapadne avenije, sve to kao da je najavljivalo ove elesdeovske vizije, kao da su moje rane procvjetale u te rajske kreature, proslavljajući jedinstvo mog sudara s tim metaliziranim elizijem. Kad me Vaughan ponovno stao nukati da se sudarim s vozilima što su nam prilazila, došao sam u napast da ga poslušam, i nisam ni pokušao odgovoriti na draškavi pritisak njegove ruke. Prema nama je jurio aerodromski autobus, njegova je srebrena ljuska ozračivala svih šest staza autoceste, sunovraćivao se prema nama poput kakvog razbuktalog arhandžela.

Uhvatio sam šakom Vaughanov zglavak. Crne dlake njegove blijede podlaktice, tkivo ožiljaka na zglobovima njegova prstenjaka i kažiprsta, sve je to sada bilo natopljeno nekakvom oporom ljepotom. Skrenuo sam pogled s ceste i Vaughanovu šaku stegao svojom, pa pokušao zatvoriti oči pred fontanom svjetla što se kroz vjetrobran automobila slijevala s vozila što su nam se primicala.

Čitava armada anđeoskih stvorova, od kojih je svaki bio okružen golemom koronom svjetla, slijetala nam je s obiju strana, i šibala u suprotnim smjerovima. Lebdjeli su mimo nas, nekoliko stopa iznad tla, slijetali posvuda po tim beskonačnim pistama što su prekrivale krajolik. Shvatio sam da smo sve te putove i autoceste izgradili i ne znajući, samo zato da bismo ih dočekali.

Prebacivši se preko mene i na me se oslonivši, Vaughan je upravljao automobilom kroz te sletne putanje. Dok smo mijenjali smjer, oko nas su vrištale gume i trube. Vaughan je vladao volanom, upravljao njime poput roditelja koji vodi iscrpljeno dijete. Ja sam pasivno u rukama držao obroč volana i slijedio put automobila niz prilaznu stazu.

Zaustavili smo se ispod nekakvog nadvožnjaka, i prednji se odbojnik lincolna zavaljao do betonske palisade što je dijelila nasip autoceste od ruba nekakvog napuštenog automobilskog otpada. Prije nego što sam iskopčao starter još sam jednom oslušnuo posljednje note muzike motora a onda se zavalio u sjedalo. U zaslonu retrovizora vidio sam kako se autocestom iza nas prilaznom rampom uspinju automobili, žudne zvanice tog zračnog karnevala. Jedrili su površinom ceste iznad naših glava da bi se pridružili zrakoplovima koje je Vaughan gledao već tolike mjesece. Kad sam zirnuo prema povišenim stazama sjeverne kružne autoceste, mogao sam vidjeti da te metalizirane kreature posvuda lebde kroz sunčevo svjetlo, da se posvuda uspinju iz prometnih krkljanaca što su ih priklještili jedne uz druge.

Oko mene, unutrašnjost se automobila presijavala poput mađioničareva budoara, svjetlo je kabine, kako bih micao očima, postajalo tamnije i svjetlije. Brojčanici instrumenata ozračivali su mi kožu svojim luminoznim iglama i brojevima. Ljuštura kućišta instrumenata, nagnute plohe ploče s instrumentima, metalni obrubi radija i pepeljara, sve se to presijavalo oko mene poput oltarskog pribora, njihove su geometrije posezale prema mome tijelu, nalik na stilizirane zagrljaje kakvog hipercerebralnog stroja.

U dvorištu otpada ležao je, u svjetlu koje se neprestano mijenjalo, testudo napuštenih automobila, čiji su se obrisi micali kao da preko njih puše nekakav vjetar vremena. Vrpce zarđalog kroma kapkale su u pregrijani zrak, krpe nedernutog laka krvarile su u krunu od svjetlosti što je prekrivala dvorište. Mamuze izobličene kovine, trokuti izlomljenog stakla, sve su to bili signali što su već godinama neočitani ležali u musavoj travi, šifre što smo ih prevodili Vaughan i ja dok smo sjedili zagrljeni u središtu te električne oluje što nam je prelazila preko mrežnica.

Milovao sam Vaughana po ramenu, prisjećajući se užasa s kojim sam se pripio uza svoju ženu. Pa ipak je Vaughan, unatoč svojoj grubosti, bio posve dobrohotan partner, oko te iluminacije krajolika oko nas. Uzeo sam mu ruku i pritisnuo mu dlan na medaljon na dugmetu trube, na aluminizirani amblem koji me oduvijek iritirao. Opipavao sam usjekotine u njegovoj bijeloj koži, prisjećao se trozube modrice na dlanu mrtvog Remingtona dok je ovaj ležao prebačen preko poklopca mog motora, prisjećao se ružičastih brazdi u koži moje žene, zaostale iza donjeg rublja, otiske imaginarnih rana, dok se presvlačila u kabini robne kuće, prisjećao se uzbudljivih procjepa i žljebova na Gabriellinom obogaljenom tijelu. Malo pomalo, micao sam Vaughanovu ruku preko zažarenih brojčanika ploče s instrumentima, pritiskao mu prste na oštra krilca sklopki, na izbačena koplja pokazivača smjera i poluge mjenjača.

Na koncu sam pustio da mu ruka otpočine na mom spolovilu, smirivao me njen čvrst pritisak na testise. Okrenuo sam se prema Vaughanu, lebdeći zajedno s njim u toplom amnionu prosvijetljenog zraka, ohrabren stiliziranom morfologijom unutrašnjosti automobila, stotinama blještavih gondola što su lebdjele autocestom iznad naših glava. Kad sam ga obgrlio, Vaughanovo tijelo kao da mi je u rukama počelo kliziti gore-dolje, a mišići su mu u leđima i bedrima očvrtnuli i postali neprozirni dok sam opipavao plohe u neprestanoj mijeni. Držao sam mu lice u rukama, opipavao porculansku glatkoću njegovih obraza pa mu prstima dodirivao ožiljke na usnama i obrazima. Činilo se kao da je Vaughanova koža pokrivena ljuskama od kovanog zlata i da mu znojne točke na rukama i vratu pale moje oči. Zastao sam kad sam otkrio da se rvem s tim ružnim zlatnim stvorenjem kojega su brazgotine i rane učinile lijepim. Prešao sam ustima preko ožiljaka na njegovim usnama, opipavajući jezikom te poznate elemente odavno unepovrat iščezlih ploča s instrumentima i vjetrobrana. Vaughan je raskopčao kožnatu vjetrovku pa izložio ponovno otvorene rane kojima mu je bio išaran toraks i abdomen, nalik na kakvu poremećenu homoseksualnu kraljicu koja razotkriva ožiljke, iz kojih se još cijedi gnoj, ožiljke neuspjele operacije za promjenu spola. Spustio sam glavu na njegova prsa pa pritisnuo obraz na okrvavljene profile slomljena volana, na sudarne točke ploče s instrumentima. Prešao sam usnama preko njegove lijeve

ključne kosti i počeo mu sisati izbrazdanu bradavicu te ustima opipavati ponovno izrezanu areolu. Krenuo sam ustima niz abdomen prema vlažnim preponama, umazanim krvlju i sjemenom, dok mu se slabašni miris ženskih jzmetina još držao batine spolovila. Čitav je zodijak nesretnih sudara osvjetljavao Vaughanove prepone, pa sam te brazgotine istraživao ustima sve jednu po jednu, testirajući i krv i urin. Prstima sam dodirnuo brazgotinu na njegovu penisu, a onda stao ispipavati glavić koji sam stavio u usta. Otpustio sam Vaughanove krvlju umazane hlače. Gole su mu butine nalikovale butinama mladca u pubertetu, na njima nije bilo ožiljaka, kao da pripadaju djetetu. Živci u nogama i rukama počeli su poskakivati od iritacije, udovi su se počeli previjati u seriji nervoznih grčeva. Čučnuo sam iza Vaughana i natisnuo njegova stegna na svoja. Izbočeni oklop kućišta s instrumentima predsjedao je tamnom procjepu između njegovih bedara. Desnom sam mu rukom razdvojio butine i opipom potražio topli ispuh njegova anusa. Nekoliko minuta, dok su se zidovi kabine žarili i pomicali, kao da pokušavaju preuzeti izobličenu geometriju zdrobljenih automobila što su bili vani, držao sam svoj penis položen na ušće njegova rektuma. Njegov se anus rastvorio oko mog glavića pa se sklopio oko tijela penisa, dok su mu čvrsti mišići stiskali njegovu glavu. Dok sam ulazio i izlazio iz njegova rektuma, vozila nošena svjetlošću što su lebdjela duž autoceste, povukla su mi sjeme iz mošnji. Nakon što sam svršio, polako sam se digao s Vaughana, držeći mu butine razdvojene rukama kako mu ne bih ozlijedio rektum. Držeći mu butine i dalje razdvojene, gledao sam kako se moje sjeme izliva iz njegova rektuma pa teče preko izbrazdane, nabrane površine polivinilnog ojaštavanja.

Dok smo sjedili tako zajedno, kupali smo se u svjetlu što je teklo krajolikom u svim smjerovima. Držao sam Vaughana obgrljenog dok je spavao i gledao kako fontana što se izlivala iz rešetke hladnjaka karamboliranih automobila dvadesetak metara podalje postupno gubi na snazi. Duboki osjećaj mira predsjedavao je mojim tijelom, osjećaj sastavljen djelomično od moje ljubavi prema Vaughanu a djelomično od osjećaja nježnosti prema metalnoj kućici u kojoj smo sjedili. Kad se Vaughan probudio, iscrpljen i još napola snen, naslonio je na mene svoje golo tijelo. Lice mu je bilo blijedo, a oči su

mu istraživale konture mojih ruku i prsiju. Istodobno smo stali jedan drugome pokazivati svoje rane, izlagati brazgotine na prsima i rukama zamamnim mjestima koja zadaju ozljede, smještenim u unutrašnjosti automobila, izlagati ih zašiljenim okvirima kromiranih pepeljara, svjetlima dalekog križanja. Svojim smo ranama slavili ponovno rođenje pokojnika ubijenih u prometu, smrti i ozljede onih koje smo vidjeli kako umiru kraj ceste kao i imaginarne rane i poze milijuna koji su tek trebali umrijeti.

DVADESET DRUGO POGLAVLJE

Preko nauljenog vjetrobrana plazile su muhe i titrale pritiskajući o staklo. Lanci su njihovih tijela tvorili modru koprenu između mene i prometa što se gibao autocestom. Uključio sam brisače vjetrobrana, ali su listovi počeli mesti kroz muhe a da ih pritom uopće nisu uznemirili. Vaughan je ležao zavaljen u sjedalo do mene, hlača rastvorenih oko koljena. Muhe su plazile u zbijenim grudama preko njegovih zakrvavljenih prsa i poganile se po njegovu blijedu trbuhu. Tvorile su pregaču stidnih dlaka što je sezala od mlohavih testisa sve do brazgotina što su tekle duž njegova ošita. Muhe su prekrivale Vaughanovo lice, lebdjele oko njegovih usta i oko nosnica, kao da očekuju nekakve užegle eliksire da se izdestiliraju iz tijela jedne lešine. Vaughanove su oči bile otvorene i žive i, dok mu je glava počivala na sjedalu, promatrale me hladnim pogledom. Pokušao sam mu otrti muhe s lica, pomislivši da ga one zacijelo iritiraju, da bih pritom otkrio kako su mi šake i ruke, baš kao i unutrašnjost automobila, prekrivene kukcima.

Volan i ploča s instrumentima oživjeli su od te horde na mrežnici. Ne obazrijevši se na Vaughanovu uzdignutu ruku, otvorio sam vozačeva vrata. Vaughan me pokušao spriječiti. Iscrpljeno mu se lice podiglo u gesti koja je upozoravala, u riktusu uzbune i zabrinutosti, kao da se bio uplašio onoga što bih mogao otkriti na otvorenom. Iskoračio sam na kolovoz i mahinalno počeo otirati to trunje optičke iritacije sa šaka i ruku. Ušao sam u nekakav napušteni svijet. Kamenje na površini ceste neravnomjerno mi se usijecalo u potplate cipela, kamenje odbačeno nakon što je prošao uragan. Betonski zidovi nadvožnjaka bili su isprani i sivi, kao ulaz u katakombe. Automobili što su se besciljno motali po cesti iznad mene bili su odbacili svoje terete svjetlosti, i sad su štopotali autocestom poput kakvih izubijanih instrumenata orkestra u bijegu.

Ali kad sam se okrenuo, sunce je na betonskim zidovima nadvožnjaka stvorilo kocku jarkoga svjetla, gotovo kao da se kamena površina usijala. Bio sam siguran da je bijela rampa dio Vaughanova tijela i da sam ja jedna od muha što plazi preko njega. Bojeći se pomaknuti od straha da bih se mogao opeći na toj svijetlećoj površini, stavio sam ruke na svod lubanje, pridržavajući tako mekano moždano tkivo na njegovu mjestu.

I onda iznenada, svjetlo je zamrlo. Vaughanov je automobil utonuo u mrak ispod mosta. Sve je ponovno postalo sumorno i sivo. Zrak i svjetlo bili su se istrošili. Iskoračio sam na cestu i stao se udaljavati od kola, svjestan Vaughanove nesigurne ruke koja me pokušavala dohvatiti. Zakoračio sam duž palisade prema korovom obraslom ulazu u dvorište otpada. Iznad mene, automobili na autocesti kretali su se poput motoriziranih krntija, izguljena laka i nekako zatupljeni. Njihovi su vozači sjedili ukočeno za volanima i prestizali aerodromske autobuse pune lutaka za izloge odjevenih u besmislenu odjeću.

Neki napušteni automobil, kojemu su bili uklonjeni motor i kotači, ležao je na osovinama na zaustavnoj traci ispod nadvožnjaka. Otvorio sam vrata na zarđalim šarkama. Konfeti izlomljenog stakla prekrivali su suvozačevo sjedalo. Čitav sam idući sat sjedio ondje čekajući da LSD istroši svoju moć na mom živčanom sustavu. Skutrivši se uz tu blatom ispruganu ploču s instrumentima te šuplje podrtine, pritisnuo sam koljena na prsnu stijenku, pa počeo istezati mišiće listova i ruku, pokušavajući tako iz tijela istisnuti i posljednje mikro-kapljice tog sumanutog nadražljivca.

Termiti su nestali. Promjene osvjetljenja nisu više bile tako učestale, a smirio se i zrak iznad autoputa. Posljednje su se srebrene i zlatne magle spustile na napuštene podrtine u dvorištu otpada. Daleki su nasipi autoceste ponovno stekli svoje zamagljene obrise. Razdražljiv i iscrpljen, gurnuo sam vrata i iskoračio iz automobila. Grudice stakla rasute po tlu svjetlucale su poput obezvrijeđenih novčića.

Nekakav se motor pokrenuo uz grmljavinu. Kad sam sa zaustavne trake zakoračio na kolnik, nakratko sam postao svjestan masivnog crnog vozila što se ubrzavalo prema meni iz sjene nadvožnjaka gdje smo Vaughan i ja bili otpočinuli. Njegovi su se bijeli pneumatici probili kroz krš izlomljenih pivskih boca i kutija od cigareta u jarku, uspeli se na uski rubnik pa srnuli prema meni. Sad već shvaćajući da se Vaughan ne bi zaustavio samo zato što sam to ja, pripio sam se uz betonski zid zaustavne trake. Lincoln je zavr ludao za mnom i desnim krajem prednjeg odbojnika udario u stražnji blatobran napuštenog automobila u kojemu sam sjedio. Udaljio se u zaokretu i otparao suvozačeva vrata s njihovih šarki. Stup se detonirane prašine i razdrtih novina digao u zrak kad je ovaj kliznuo bočno

preko prilazne ceste. Vaughanove su zakrvavljene ruke zamlatarale po volanu. Lincoln se ponovno uspeo na rubnik na drugoj strani prilazne ceste. Pritom je smlavio deset metara drvene ograde. Stražnji su kotači ponovno stekli oslonac na površini ceste pa je automobil zakrenuo na autocestu iznad mene.

Otišao sam do napuštenog automobila pa se naslonio na krov. Suvozačeva su se vrata bila srazila s prednjim blatobranom, i udar je zavario izobličene komade kovine. Pomislio sam na tkivo Vaughanovih ožiljaka, stopljeno isto tako duž tih nekakvih proizvoljnih šavova, kontura iznenadnog nasilja, pa sam počeo naprazno povraćati iznad lokvice kisele sline. Kad je Lincoln bio udario o drvenu ogradu, Vaughan se bio osvrnuo, dok su njegove tvrde oči proračunavale bi li me mogao još jednom pokušati napasti. Krpice su se izderanog papira kovitlale u zraku oko mene i lijepile se na raznim mjestima po zdrobljenim pločama vrata i po poklopcu hladnjaka.

DVADESET TREĆE POGLAVLJE

Stakleni avioni uspinjali su se u nebo iznad zračne luke. Kroz lomni sam zrak promatrao promet kako se giba autocestom. Sjećanja na krasna vozila što sam ih vidio kako lebde betonskim stazama preobrazila su te jednom tako opsesivne krkljance i beskonačne kolone u beskonačni osvjetljeni rep što je strpljivo čekao da mu se otvori nekakva nevidljiva pristupna cesta u nebo. S balkona svog stana zurio sam preko krajolika ispod sebe, pokušavajući pronaći taj rajski uspon, čitavu milju široku strminu poduprtu plećima dviju arhandeoskih figura, kojom bi mogao poteći sav promet svijeta.

U te čudne dane, kad sam se oporavljao od svog tripovanja i blizine smrti koja je potom zamalo nastupila, bio sam ostajao kod kuće s Catherine. Sjedeći tako, dok bi mi šake držale poznate oslone naslonjača, promatrao bih metaliziranu ravnici ispod sebe, tragajući za bilo kakvom slutnjom Vaughana. Promet se tromo vukao pretrpanim betonskim stazama, krovovi su vozila tvorili neprekinuti kornjačin oklop iz uglačanog laka. Dugotrajni efekti LSD-a ostavili su me u stanju gotovo uznemiravajućeg mira. Osjećao sam se odvojenim od vlastitog tijela, kao da mi je mišićje visilo obješeno tek nekoliko milimetara daleko od koštane armature, i kao da je to dvoje spojeno tek s nekoliko točaka rana koje su bile privedene svojoj svrsi kad sam za vrijeme tripovanja svijao ruke i noge. Još danima potom, segmenti su se tog doživljaja vraćali nedirnuti, pa bih na autocesti vidio automobile kako nose svoj krunidbeni oklop, kako lebde prilaznim cestama na krilima od ognja. Pješaci na ulici ispod mene nosili su odijela od svjetlosti te se činilo da sam ja nekakav osamljeni posjetitelj grada matadora. Catherine bi se kretala iza mene poput kakve električne nimfe, pobožno stvorenje što je svojom mirnom nazočnošću čuvalo moje geste uzbuđenja.

U manje sretne trenutke vraćali bi mi se tromi deliriji i mučne perspektive sivog nadvožnjaka, vlažne katakombe na čijem bih otvoru vidio tisuće muha kako se pogane po automobilskoj ploči s instrumentima, po Vaughanovim butinama dok bi ležao zavaljen i promatrao me s hlačama spuštenim do koljena. Užasnut tim kratkim reprizama, uhvatio bih Catherine za ruke dok bi mi ona njima upirala o ramena i pokušavao sama sebe uvjeriti da sjedim s njom uz hermetizirani prozor svog stana. Često bih je pitao koje je doba

godine. Svjetlosne promjene u mojoj retini premještale su godišnja doba bez ikakvog prethodnog upozorenja.

Jednoga dana, kad me Catherine ostavila samog da bi otišla na svoj posljednji sat letenja, ugledao sam njezin zrakoplov iznad autoceste, tog staklenog voden-konjica nošenog suncem. Činilo se kao da mi visi nepomično nad glavom, dok mu se propeler polako okreće poput propelera avion-igračke. S krila mu se slijevalo svjetlo u neprekinutom slapu.

Ispod nje, automobili što su lebdjeli autocestom, označavali su na ravnini krajolika sve moguće putanje njezina leta, polagali nacрте za naš skorašnji prolazak kroz nebo, za taj prolaz tehnologije s krilima. Zamislio sam Vaughana, prekrivenog muhama poput kakvog uskrslog kadavera, kako me promatra s nekakvom smjesom ironije i privrženosti. Znao sam da Vaughanu nije moguće da ikad stvarno pogine u automobilskom sudaru, već da će se on uvijek nekako ponovno roditi kroz te izvijene rešetke hladnjaka i kaskade vjetrobranskog stakla. Zamislio sam izbrazdanu bijelu kožu na njegovu abdomenu, bujne stidne dlake što su otpočinjale na gornjim dijelovima strmine njegovih stegana, njegov musavi pupak i odvratna pazuha, pomislio na njegovu grubo postupanje sa ženama i automobilima i na njegovu pokornu mekoću prema meni. Već kad sam mu smještao spolovilo u čmar, Vaughan je znao da će me pokušati ubiti, iskazujući tako, na krajnji način, svoju ležernu ljubav prema meni.

Catherininina su kola ležala na pristupnoj stazi ispod prozora spavaće sobe. Boja je s lijeve strane bila išarana u nekom sitnom sudaru.

»Tvoj auto?... Uhvatio sam je za ramena. »Je li s tobom sve u redu?«

Naslonila se na mene, kao da pritiskom tijela o tijelo stvara spomenik slici tog sudara. Skinula je pilotsku vjetrovku. Oboje smo odvojeno vodili ljubav s Vaughanom.

»Nisam vozila - ostavila sam kola na parkiralištu aerodroma.« Ispružila je ruke i u šake mi uhvatila laktove. »Je li to moglo biti namjerno?«

»Koji od tvojih udvarača?«

»Koji od mojih udvarača.«

Taj ju je besmisleni napad na njezin automobil zacijelo bio uplašio, ali je mirnim pogledom promatrala kako ga razgledavam. Opipao sam ostrugnuće na lijevim vratima i limu trupa, pa rukom istražio duboki rov što je tekao punom dužinom automobila od zdrobljenih stražnjih žmigavaca pa sve do prednjega fara. Otisak teškog prednjeg odbojnika jasno se isticao na stražnjem blatobranu, što je bio nesumnjivi potpis Vaughanova lincolna. Opipavao sam zakrivljenu brazdu, čistu kao zaobljeni procjep između Vaughanovih čvrstih butina, tako lijepo oblikovan kao tijesni sfinkter njegova anusa koji bih još znao osjećati na svom spolovilu za vrijeme nadignuća.

Je li Vaughan namjerno slijedio Catherine, pa udario u njena parkirana kola, što je trebalo biti prva gesta udvaranja? Pogledao sam njenu blijedu kožu i čvrsto tijelo pa pomislio na Vaughanov automobil kako srlja prema meni između betonskih stupova nadvožnjaka. Baš poput Seagravea, i ja bih bio poginuo u nekakvom drogiranom mrtvačkom odlasku sa scene.

Otvorio sam suvozačeva vrata i dao Catherine znak da sjedne.

»Pusti mene da vozim - svjetlo se sad već raščistilo.«

»Tvoje ruke. Zar već možeš?«

»Catherine...« Uhvatio sam je za mišicu. »Moram ponovno voziti prije nego što svega toga nestane.«

Držala je gole ruke prekrižene na prsima, pa se zagledala u unutrašnjost automobila, baš kao da traži muhe koje sam joj bio opisao.

Poželio sam je pokazati Vaughanu.

Pokrenuo sam motor pa skrenuo prema dvorištu. Kad sam ubrzao, perspektive su se ulice zanjihale oko mene, otklanjajući se kao da se pokušavaju izgubiti. U blizini supermarketa, neka je mlada žena u plastičnoj kabanici isijavala trešnjino crvenilo dok je prelazila ulicu. Kretanje automobila, njegovo držanje i geometrija, sve je to prošlo kroz naglašenu preobrazbu, kao da je sve to bilo pročišćeno od svih nakupina bliskog i sentimentalnog. Okolni ulični inventar, fasade dućana i prolaznici, bili su iluminirani kretanjem automobila, a intenzitet je svjetla što su ga odašiljali bio reguliran prolaskom vozila kojim sam upravljao. Na semaforima bih preko sjedala dobio pogled Catherini. Sjedila je s jednom rukom na okviru prozora. Boje njezina lica i ruku razotkrivale su se u najbistrijim i najbogatijim

oblicima, baš kao da su svaka krvna stanica, svako zrnice pigmenta i svaka hrskavica sada po prvi put realni, složeni gibanjem automobila. Koža njenih obraza, putokazi što su nas vozili prema autocesti, automobili parkirani na krovu supermarketa, sve se to bilo razbistrilo i definiralo, kao da se napokon povukao nekakav golemi povodanj, po prvi put ostavljajući sve izolirano, kao detalje mjesečevog krajolika, kao mrtvu prirodu što ju je aranžirala diverzantska ekipa.

Vozili smo autocestom prema jugu.

»Taj promet - gdje su ljudi?« Shvatio sam da su tri trake gotovo prazne. Svi su se izgubili.«

»Voljela bih se vratiti - James!«

»Ne još - to je istom početak...«

Zamislio sam sliku praznoga grada, s napuštenom tehnologijom prepuštenom vlastitim spravama; bilo je to kad smo se spuštali niz prilaznu cestu gdje me je Vaughan pred nekoliko dana pokušao ubiti. Na parkiralištu starudije iza oštećene palisade ležala je u izbljedjelu svjetlu, skupina napuštenih automobila. Krenuo sam kraj izbrazdanog betonskog potpornjaka prema mračnoj spilji nadvožnjaka, gdje smo se Vaughan i ja bili grlili između betonskih stupova i slušali kako iznad nas bubnja promet. Catherine je podigla kratak pogled prema katedralskim svodovima nadvožnjaka, nalik na niz praznih skloništa za podmornice. Zaustavio sam automobil i okrenuo se prema njoj. Ne razmišljajući, zauzeo sam pozu u kojoj sam bio sodomirao Vaughana. Spustio sam pogled na vlastita stegna i abdomen, pa predočio sebi Vaughanove butine uzdignute visoko prema mojim bokovima, prisjetio se musavog tkanja njegova anusa. Zahvaljujući nekakvu paradoksi, taj je spolni čin između nas bio lišen svake spolnosti.

Čitavo smo se to popodne vozili autocestama. Beskonačni cestovni sustavi kojima smo se kretali sadržavali su formule bezbrojnih spolnih blaženstava. Promatrao sam automobile kako silaze s nadvožnjaka. Svaki je od njih na krovu nosio komadić sunca.

»Tražiš li Vaughana?« upitala je Catherine.

»Moglo bi se reći.«

»Više ga se ne bojiš.«

»A ti?«

»On će se ubiti.«

»To ni je bilo jasno odmah nakon Seagraveove pogibije.«

Prormtrao sam je kako zuri u promet što se s nadvožnjaka slijevao prema nama dok smo čekali na prilaznoj cesti ispod Zapadne avenije. Poželio sam da je Vaughan vidi. Pomišljajući na duge ogrebotine što su brazdale bok Chaterininog automobila, poželio sam ih pokazati Vaughanu, potaknuti ga da ponovno uzme Catherine.

Na benzinskoj stanici pred aerodromskom čekaonicom ugledao sam Veru Seagrave kako nešto govori djevojci za pumpom. Skrenuo ara na prednju platformu. Verino je tijelo jakih bokova, marljivih prsiju i bedara, bilo odjeveno u tešku kožnatu vjetrovku, baš kao da se spremala poći na antarktičku ekspediciju.

U pri me čas nije prepoznala. Njen me čvrsti pogled presjekao i zaustavio se tek na Catherininomj elegantnoj pojavi, kao da joj je bila sumnjiva njena poza s prekrštenim nogama, poza u otvorenoj kabini sportskog automobila razderane karoserije.

»Putuješ?« Pokazao sam na kofere na stražnjem sjedalu Verinog automobila. »Pokušavam pronaći Vaughana.«

Vera je dovršila ispitivanje mlade namještenice, i tako sredila sve potrebno za ukrcaj svog sinčića. I dalje zureći u Catherine, zakoračila je u svoja kola.

»Slijed onu svoju filmsku glumicu. Policija mu je za petama - neki je američki vojnik poginuo na podvožnjaku Northolt.«

Položio sam ruku na vjetrobran, ali je ona uključila brisače i tako mi zamalo zasjekla zglavak.

Objasnivši time sve, rekla je: »Bila sam s njim u automobilu.« Prije nego što sam je mogao zaustaviti, krenula je prema izlazu i skrenula u brzi večernji promet.

Catherine mi je slijedećeg jutra telefonirala iz svog ureda da bi mi kazala kako ju je Vaughan slijedio do aerodroma. Dok je govorila na svoj mirni način, prenio sam telefon do prozora. Dok sam promatrao kako se automobili polako vuku autocestom, osjetio sam kako mi se penis ukrućuje. Negdje ispod mene, među tim tisućama vozila, Vaughan je vrebao na nekakvom križanju. »Vjerojatno traži mene«, rekoh joj.

»Vidjela sam ga dvaput - jutros me je čekao na ulazu parkirališta.«

»Što si mu rekla?« »Ništa. Moram javiti policiji.« »Ne, nemoj.«

Dok sam s njom razgovarao, otkrio sam da klizim u ono isto erotsko sanjarenje u kojem sam je znao ispitivati o učitelju letenja s kojim je ručala, izvlačeći tako detalj po detalj nekakvog sitnog ljubavnog susreta, nekakvog kratkog čina snošaja. Predočio sam sebi Vaughana kako je čeka na tihim raskrižjima, kako je slijedi kroz praonice automobila i prometne zaobilaznice, kako se sve više približava žestokom erotskom sjedinjenju. Trošne su ulice bile osvjetljene prolaskom njihovih tijela za vrijeme tog delikatnog, produženog rituala sparivanja.

Nemajući snage da dalje ostanem u stanu dok se odvija to udvaranje, krenuo sam automobilom prema aerodromu. Na krovu mnogokatnog parkirališta kraj zgrade za teretni zračni promet, čekao sam na Vaughana da se pojavi.

Kao što sam i očekivao, Vaughan je čekao Catherine na križanju Zapadne avenije i nadvožnjaka. Nije se ni pokušao sakriti ni pred jednim od nas, već je svoj masivni automobil grubo utjerao u prometnu bujicu što je protjecala mimo. Vidljivo nezainteresiran i za mene i za Catherine, Vaughan je bio nalegao na okvir prozora, gotovo usnuo za volanom u trenutku kad je, pri promjeni svjetala, sunuo naprijed. Lijeva mu je šaka bubnjala preko volana, kao da u njegovim brzim tiranijama čita nekakvu cestovnu Brailleovu abecedu. Slijedeći te nabrane konture u vlastitoj glavi, zabacivao je lincoln amo-tamo po površini ceste. Masivno mu se lice bilo sledilo u ukočenu masku, a izbrazdani su mu se obrazi kruto stegli oko usta. Ubacivao se u prometne trake pa iz njih izlazio, sunuo bi brzom trakom sve dok se ne bi našao subočice s Catherinom, da bi potom ponovno kliznuo iza nje, dopuštajući drugim automobilima da se ubace između njih, da bi tada zauzeo opreznu poziciju u sporoj traci. Počeo je oponašati Catherininu vožnju, pravilan položaj njezinih ramena i uzdignutu bradu, njenu neprestanu upotrebu kočne pedale. Njihova su se harmonizirana kočna svjetla kretala autocestom nalik na dijalog nekog već ostarjelog bračnog para.

Ja sam jurio za njima i bljeskao farovima na svaki automobil koji bi mi se našao na putu. Stigli smo do rampe nadvožnjaka. Dok se Catherine uspinjala, prisiljena da uspori iza niza benzinskih cisterni, Vaughan je oštro ubrzao pa na križanju skrenuo lijevo. Pojurio sam

za njim, vijugajući zaobilaznicama i križanjima koja je premošćivao nadvožnjak. Preskočili smo niz semafora dok se prema nama primicao promet s aerodroma. Negdje iznad nas, Catherine se gibala otvorenim plohom nadvožnjaka.

Vaughan je šibao kroz popodnevi promet, gazio u posljednji trenutak po kočnici, kotrljao se u automobilu na desnim kotačima kad bi u punoj brzini zakružio zaobilaznom petljom. Stotinu metara iza njega, jurio sam ravnim dijelom ceste prema silaznoj rampi. Vaughan se zaustavio na križanju i pričekao da protutnji benzinska cisterna. Kad su se pojavila mala Catherinina sportska kola, ponovno je sunuo naprijed.

Krivudajući za njim, čekao sam da se sudari s Catherine. Njegov se automobil i dalje gibao naprijed, preko cestovnih oznaka, putanjom koja je vodila u sudar. Ipak je u posljednji trenutak skrenuo ustranu pa se izgubio presjekavši prometnu bujicu iza nje. Izgubio se iza zaobilazne petlje sjeverne ceste.

Gledajući ga tako, dok sam se borio da dostignem Catherine, bacio sam posljednji pogled na izubijani prednji odbojnik i naprsle farove što su bljeskali na nekakvog silovitog kamiondžiju.

Pola sata poslije toga, u podrumskoj garaži moje stambene zgrade, opipavao sam otisak Vaughanovog automobila na limu karoserije Catherininog sportskog automobila, te biljege glavne probe pogibije.

Te su se probe sjedinjavanja Vaughana i Catherine nastavile i idućih dana. Vera Seagrave mi je bila dvaput telefonirala da bi me upitala jesam li vidio Vaughana, ali ja sam ustrajao na tome da nisam ni izlazio iz stana. Rekla mi je da je policija iz tamne komore u njenoj kući bila odnijela Vaughanove fotografije i fotografski pribor. Doimalo se čudno, no kako se činilo, nije im uspijevalo uhvatiti Vaughana.

Catherine nije nikad spominjala kako je Vaughan progoni. Između nas se sad bio uspostavio nekakav ironični mir, ona ista stilizirana nježnost što smo je pokazivali jedno prema drugome na prijemima kad god bismo ona ili ja otvoreno uspostavljali vezu s drugim partnerom. Je li ona shvaćala Vaughanove stvarne motive? U to vrijeme čak ni ja nisam uspijevaao shvatiti da je ona samo zamjena, u vrlo složenoj probi za jednu drugu, daleko važniju pogibiju.

Dan za danom, Vaughan je slijedio Catherine po autocestama i obodnim cestama zračne luke, ponekad bi je čekao u vlažnoj i hladnoj slijepoj ulici uz našu prilaznu stazu, dok bi se u drugim zgodama pojavljivao poput utvare na brznoj traci nadvožnjaka, pri čemu bi se njegov izubijani automobil nadvijao preko ograde, oslonjen na lijeve opruge. Gledao sam ga kako je čeka na različitim križanjima, očito provjeravajući u sebi različite mogućnosti, različite varijante nesreće: čeonu sudare, bočne srazove, sudare odostraga, preokretanja. Za sve to vrijeme osjećao sam kako se skuplja euforija, kako podliježem neizbježnoj logici kojoj sam se svojedobno opirao, baš kao da promatram vlastitu kćer u ranim fazama rasplamsale ljubavne veze.

Često bih znao stajati na travnatom rubu nasipa, uza zapadnu uzlaznu rampu nadvožnjaka, znajući da je to Vaughanova omiljena zona, pa bih ga promatrao kako srlja za Catherine, kad bi ova prošibala u doba večernje gužve.

Vaughanov je automobil postajao sve izubijaniji. Desna strana odbojnika i vrata bili su obilježeni sudarnim točkama urovašenim duboko u metal, sve se to pretvaralo u zardalu rezbariju što je postajala sve bjelja, kao da se ispod toga razotkriva nekakav kostur. Dok sam čekao iza njega u prometnom krkljancu na autocesti Northolt, opazio sam kako su mu razbijena dva stražnja prozora.

Nanošenje štete nastavilo se i dalje. Lim se karoserije odvojio od lijevog stražnjeg blatobrana, a lijevi je odbojnik visio s izdanka šasije, i njegovo bi zardalo donje zaobljenje dodirnulo tlo kad god bi Vaughan svladavao zavoje.

Skriven iza prašnjavog vjetrobrana, Vaughan je sjedio zgrbljen za volanom dok bi se u punoj brzini kretao autocestom, nesvjestan svih tih ogrebotina i udara na svom automobilu, svega toga što je nalikovalo ranama što ih samo sebi zadaje ojađeno dijete.

Kako još nisam bio siguran hoće li se Vaughan pokušati zabit u Catherinin auto, nisam je ni pokušao upozoriti. Njena će smrt biti model mog zbrinjavanja svih žrtava avionskih nesreća i prirodnih katastrofa. Dok bih noću ležao uz Catherine i rukama joj modelirao dojke, predočavao sam sebi njeno tijelo u dodiru s različitim točkama lincolnove unutrašnjosti, i tako umjesto Vaughana isprobavao poze koje bi mogla zauzeti. Svjesna sudara koji se približavao, Catherine

je ušla u nekakvu opsjednutu sobu vlastite svijesti. Posve pasivna, dopuštala mi je da joj postavljam udove u poze još neistraženih spolnih činova.

Dok je Catherine spavala, ispod nas se, praznom avenijom, kretao izubijani automobil. Potpuni mir ulica ispod nas činio je da se čitav grad doima napušteno. U tom kratkom zatišju pred zoru, kad se nijedan zrakoplov ne bi dizao s aerodroma, jedini zvuk koji smo mogli čuti bio je zvuk ritanja ispušne cijevi Vaughanova automobila. S kuhinjskog sam prozora ugledao Vaughanovo sivo lice, naslonjeno na naprsli leptir-prozor, lice obilježeno dubokom masnicom što mu je prelazila preko čela poput sjajne kožnate vrpce. Na trenutak sam osjetio kako su svi zrakoplovi što ih je gledao kako se uzdižu s aerodroma već bili odletjeli. Nakon što Catherine i ja odemo, on će napokon biti sam, da bi pljačkaški kružio praznim gradom u svojoj podrtini od automobila.

Neodlučan da li da probudim Catherine, počeka sam pola sata a onda se odjenuo i spustio se do prednjeg dvorišta. Vaughanov je automobil bio parkiran pod drvećem na aveniji. Svjetlo je zore sumorno sijalo na prašnjavi premaz boje. Sjedala su bila prekrivena uljem i prljavštinom, a otraga su preko masnog jastuka ležali ostaci poderane ponjave sa škotskim uzorkom. Po razbijenim bocama i praznim konzervama na podu zaključio sam da je Vaughan u tom automobilu živio već danima. U očitom izboju gnjeva bio je zasjekao u ploču s instrumentima pa smoždio nekoliko brojčanika na gornjem izdanku kućišta. Preko krilaca sklopki osvjetljenja visila je odrta plastična navlaka s kromiranim vrpcama.

Iz startera su visili ključevi. Pogledao sam gore-dolje po aveniji, pokušavajući otkriti čeka li Vaughan iza kojeg od drveća. Obišao sam automobil pa rukom gurnuo odlomljeni lim karoserije na njegovo mjesto. Dok sam se time bavio, prednja se lijeva guma polako ispuhala i kotač je nalegao na tlo.

Catherine je sišla i počela me promatrati. Krenuli smo, kroz svjetlo čistine, prema ulazu. Dok smo prelazili preko šljunka, u garaži je zaurloao automobilski motor. Uglačani srebrni automobil, a kojeg sam smjesta prepoznao kao moj vlastiti, sunuo je uz rampu prema nama. Catherine je vrisnula pa se svalila s nogu, no prije nego što sam je mogao uhvatiti za ruku automobil je zavio oko nas pa kroz šljunak

što mu je klizio ispod kotača uronio u ulicu. Kroz zrak zore njegov se motor oglasio krikom bola.

DVADESET ČETVRTO POGLAVLJE

Vaughana nisam više vidio. Poginuo je deset dana poslije toga, na nadvožnjaku, dok se pokušavao mojim automobilom sudariti s limuzinom u kojoj se nalazila filmska glumica koju je tako dugo progonio. Njegovo tijelo, zarobljeno u automobilu nakon što je preskočio ogradu nadvožnjaka, toliko se izobličilo od sraza s aerodromskim autobusom koji se našao ispod njega, da ga je policija najprije identificirala kao moje. Telefonirali su Catherini dok sam ja iz studija u Sheppertonu vozio kući. Kad sam skrenuo u prednje dvorište svoje stambene zgrade, ugledao sam Catherine kako kao bez glave korača oko zardale ljske Vaughanova lincolna. Kad sam je uhvatio za mišicu, zagledala mi se kroz lice u tamno granje drveća što se dizalo iznad mene. Na trenutak sam bio siguran da je očekivala da ću ja biti Vaughan koji je došao da je utješi nakon moje pogibije.

Do nadvožnjaka smo se odvezli Catherininim kolima, slušajući na radiju vijesti o tome kako je filmska glumica izbjegla nesreću. O Vaughanu nismo čuli baš ništa, sve otkako mi je iz garaže bio uzeo automobil. Postajao sam sve uvjereniji da je Vaughan bio samo projekcija mojih fantazija i opsesija, i da sam ga ja na neki način ostavio na cjedilu.

U međuvremenu, lincoln je ostao ležati napušten na aveniji. Bez Vaughanove blizine, počeo se strelovito dezintegrirati. Dok se po krovu i poklopcu motora slijegalo jesensko lišće i kroz razbijene prozore propadalo u putničku kabinu, automobil je tonuo sve dublje na ispuhanim gumama. Njegovo stanje koje je odavalo da nije ničije vlasništvo, olabavljeni limovi karoserije i odbojnici naprosto su mamili prolaznike da se prema njemu ponašaju neprijateljski. Nekakva mu je mladenačka banda razmrskala vjetrobran i udarcima nogu utjerala farove u tijelo.

Kad smo stigli do poprišta nesreće ispod nadvožnjaka, obuzeo me osjećaj da sam stigao u posjet, incognito, mjestu vlastite smrti. Nedaleko odavde, odigrala se i moja nesreća u automobilu identičnom vozilu u kojem je poginuo i Vaughan. Golema repina prometa zagrabila je nadvožnjak, pa smo ostavili automobil na prednjoj platformi garaže i pješice pošli prema rotirajućim svjetlima što su pola milje ispred nas označavala mjesto nesreće. Blistavo je

večernje nebo osvjetljavalo čitav krajolik, otkrivajući krovove automobila uhvaćene u zastoju, te se činilo kao da svi čekamo ukrcaj za nekakvo putovanje u noć. Iznad nas, putnički su se zrakoplovi gibali poput izviđačkih aviona poslanih da nadgledaju odvijanje te goleme migracije.

Promatrao sam ljude u automobilima, gledao ih kako zure kroz vjetrobrane dok namještaju frekvencije svojih automobilskih radioprijemnika. Činilo se kao da ih sve prepoznajem, goste na posljednjoj u beskonačnom slijedu cestovnih zabava na kojima smo ljetos zajedno sudjelovali.

Na poprištu nesreće, ispod visoke ploče nadvožnjaka, najmanje se po pet stotina, ljudi skupilo na svakom rubu ograde, privučeno vijestima da je filmska glumica za dlaku izbjegla smrt. Koliko je od ovih ljudi pretpostavilo da je već poginula i tako zauzela mjesto u panteonu žrtava automobilskih nesreća? Na silaznoj rampi nadvožnjaka, radoznalci su stajali u tri reda duž balustrade što se uzdizala, i zurili dolje u policijske automobile i bolnička kola na križanju sa Zapadnom avenijom. Zgnječeni se krov aerodromskog autobusa dizao iznad glava.

Držao sam Catherine za mišicu i razmišljao o Vaughanovim napadima kojima ju je bio kobajagi izvrgnuo na ovom križanju. U svjetlu reflektora, moj je automobil ležao kraj autobusa. Kotači su mu još bili napuhani ali se ostatak vozila nije dao prepoznati te se činilo kao da je udaren sa svih strana, izvana i iznutra. Vaughan je bio vozio otvorenom pločom nadvožnjaka maksimalnom brzinom i pokušao se lansirati u nebo.

S gornjeg su kata autobusa bili iznijeli i posljednje putnike, ali su oči radoznalaca bile prikovane ne na te ljudske žrtve, već na izobličena vozila u središtu pozornice. Jesu li u njima vidjeli model svog budućeg života? Izolirani je lik filmske glumice stajao kraj svog šoferu, a ruka joj je bila podignuta prema grlu, kao da se zaklanja od slike smrti kojoj je tako za dlaku izbjegla. Policajci i bolničari kao i stiska promatrača što se natiskivala između parkiranih policijskih automobila i bolničkih kola, svi su oni pazili da oko nje ostane slobodan prostor.

Na krovovima policijskih automobila okretala su se alarmna svjetla, pozivajući sve više prolaznika na poprište nesreće, iz visokih

stambenih blokova u Northoltu a preko terena za rekreaciju, iz supermarketa na Zapadnoj aveniji koji su radili čitavu noć, iz redova vozila što su se kretala kraj nadvožnjaka. Osvijetljena odozdo reflektorima, ploča je nadvožnjaka tvorila luk proscenija, vidljiv miljama daleko iznad prometa koji ga je okruživao. Preko pustih postranih ulica i preko područja rezerviranih za pješake, preko prilaznih staza utihle zračne luke, gledaoci su se gibali prema toj golemoj pozornici, privučeni logikom i ljepotom Vaughanove smrti.

Te naše posljednje večeri, Catherine i ja posjetili smo policijski otpad kamo su bili odvezeni ostaci mog automobila. Ključ sam od ulaznih vrata podigao kod policajca u stanici, mladića oštrog pogleda kojeg sam već bio vidio kad je nadgledao uklanjanje Vaughanovog automobila s ulice ispred naše stambene zgrade. Bio sam siguran da je shvatio kako je Vaughan već mnoge mjesece planirao taj neuspjeli sudar s limuzinom filmske glumice, skupljajući materijal za taj sudar iz ukradenih kola i iz fotografija parova u snošaju.

Catherine i ja šetali smo uz redove zaplijenjenih i napuštenih vozila. Prostor je bio u tami, osvjetljen tek uličnim svjetiljkama što su se odražavale u izgrebanom kromu. Dok smo sjedili na stražnjem sjedalu lincolna, Catherine i ja izveli smo kratak, ritualni ljubavni čin, pri čemu je njena rodnica, nakon kratkog grčenja, izvukla sitno briznuće sjemena, pri čemu su njene butine čvrsto nasjele u moje šake dok je sjedila obujmivši me nogama oko pasa. Natjerao sam je da me klečeći opkorači, dok mi je ruka skupljala sjeme što joj je teklo iz vulve.

Poslije toga, dok sam u šaci držao sjeme, šetali smo između automobila. Snopovi sitnih farova presjekli su nam koljena. Kraj vratarske kućice bio se zaustavio otvoreni sportski automobil. Iza vjetrobrana sjedile su dvije žene i zurile u tamu, a onda je vozačica zakrenula kola sve dok farovi nisu osvjetlili ostatke razuđenog vozila u kojemu je poginuo Vaughan.

Žena na suvozačevu mjestu iskoračila je i kratko zastala na vratima. Dok je Catherine poravnavala odjeću, ja sam ženu promotrio iz tame i prepoznao doktoricu Helen Remington. Za upravljačem je sjedila Gabrielle. Činilo se posve u redu da ih je ovamo privukla želja da bace zadnji pogled na ono što je preostalo od Vaughana. Predočio sam ih sebi kako obilaze parkirališta i brze

autoceste obilježene u njihovim svijestima Vaughanovim opsesijama, proslavljanim sada nježnim zagrljajima doktorice i njene obogaljene ljubavnice. Bilo mi je drago da Helen Remington postaje sve nastranija, da nalazi sreću u Gabriellinim ožiljcima i ozljedama.

Kada su otišle, pri čemu se, u trenutku kad su se okrenule da se vrate, Hekenina ruka našla na Gabriellinom ramenu, Catherine i ja nastavili smo hodati između automobila. Otkrio sam da još nosim sjeme u šaci. Ispružio sam ruku kroz slomljene vjetrobране i prozore suvozača što su bili svud oko mene, pa sjemenom obilježio nauljena kućišta i ploče s instrumentima, dodirujući ta izranjena područja u njihovim najizobličnijim točkama. Zastali smo kraj mog automobila, čija je putnička kabina bila skliska od Vaughanove krvi i sluzi. Ploča s instrumentima bila je prekrivena crnom pregačom ljudskoga tkiva, kao da je na nj lakirerskim pištoljem bila nabrizgana krv. Sjemenom što mi je bilo u šakama obilježio sam zdrobljene komande i brojčanike instrumenata, definirajući tako po posljednji put obrise Vaughanove nazočnosti na sjedalima. Otisak njegovih butina kao da je lebdio među naborima izobličjenih sjedala. Razmazao sam sjeme preko sjedala, a onda obilježio i oštru kuku osovine volana, to krvavo koplje što se uzdizalo iz izobličene ploče s instrumentima.

Catherine i ja odstupili smo i stali promatrati te slabašne tekuće točke što su sijale u tami, to prvo zvijezde novog zodijaka u našoj svijesti. Zadržao sam Catherininu ruku oko svoga pasa dok smo lutali između napuštenih automobila i pritiskao joj prste na mišićje trbušne stijenke. Već sam tada shvaćao da smišljam elemente svog automobilskog sudara.

U međuvremenu, promet se nadvožnjakom kreće u neprekinutoj bujici. S pista se aerodroma dižu zrakoplovi, odnoseći ostatke Vaughanova sjemena na ploče s instrumentima i rešetke hladnjaka tisuća automobila u sudaru, oslonca milijuna putnika.

Notes

[←1]

koji ne ostavlja mjesta sumnji [bjelodan dokaz]; jasan, očigledan, očit

Table of Contents

Sudar

PRVO POGLAVLJE

DRUGO POGLAVLJE

TREĆE POGLAVLJE

ČETVRTO POGLAVLJE

PETO POGLAVLJE

ŠESTO POGLAVLJE

SEDMO POGLAVLJE

OSMO POGLAVLJE

DEVETO POGLAVLJE

DESETO POGLAVLJE

JEDANAESTO POGLAVLJE

DVANAESTO POGLAVLJE

TRINAESTO POGLAVLJE

ČETRINAESTO POGLAVLJE

PETNAESTO POGLAVLJE

ŠESNAESTO POGLAVLJE

SEDMANAESTO POGLAVLJE

OSAMANAESTO POGLAVLJE

DEVETNAESTO POGLAVLJE

DVADESETO POGLAVLJE

DVADESET PRVO POGLAVLJE

DVADESET DRUGO POGLAVLJE

DVADESET TREĆE POGLAVLJE

DVADESET ČETVRTO POGLAVLJE

Notes